

ITALIJA / DANES SKLEP

8 tisoč milijard za zaposlovanje

Še ostre polemike o politični korupciji

RIM - Ministrski svet bo na današnji seji vzel v pretres vladni dekret, ki namenja več kot osem tisoč milijard lir v treh letih za pospeševanje zaposlovanja. Odlok, ki ga je predložil minister za delo Nino Cristofori, uvaja tudi nove predpise za priznanje dopolnilne blagajne in za tako imenovano minimalno zajamceno plačo za mlade, ki dobijo prvo zaposlitev. Dopolnilno blagajno bodo po novem razširili tudi na manjša podjetja in na vse založniške dejavnosti. Dekret je sad posvetovanj, ki jih

je Amatova vlada imela v prejšnjih mesecih s sindikati in z zastopniki delodajalcev.

Vlada, ki se je sestala ob odsotnosti predsednika Amata (slednji je uradnem obisku na Portugalskem) je na včerajšnji seji spet obravnavala zakonski osnutek o kocljivem vprašanju politične korupcije. Danes bo morda dokončno odobrila sklep, ki je bil tudi včeraj predmet komentarjev in ostrih polemik med strankami. Pravosodni minister Giovanni Conso, ki je oblikovalec tega ukrepa,

je znova poudaril, da ne gre za nikakršne oprostilne ukrepe in se manj za amnestijo za korumpirane politike in javne upravitelje. Vlada odločitev bo imela v vsakem primeru težavno pot v parlamentu, kjer nekateri že napovedujejo ostro nasprotovanje kakršnemu koli ukrepu in celo obstrukcijo.

Tako senat, kot poslanska zbornica, sta včeraj formalno potrdila nadaljnji obstoj posebne dvodolne komisije za institucionalne reforme, ki je po odstopu Ciriaca De Mite ostala brez predsednika. V torek bo ta pomembna komisija dobila novega predsednika. Najresnejši kandidat za to mesto je krščanski demokrat Sergio Mattarella, ki je trenutno podtajnik svoje stranke. Zastopniki Severne lige, MSI in Komunistične prenovne so mnenja, da ta komisija doslej ni naredila nič konkretnega in da predstavlja edini izhod iz sedanje krize takojšnje (predčasne) parlamentarne volitve.

Da mora komisija za vsako ceno nadaljevati z delom pa je nasprotno prepričan predsednik poslanske zbornice Giorgio Napolitano. Po njegovem morajo senatorji in poslanci napeti vse sile ter v zelo kratkem roku izdelati temeljna izhodišča za novo volilno zakonodajo in za potrebnice institucionalne reforme, s katerimi je treba na vsak način pohiteti. Tega mnenja je tudi predsednik senata Giovanni Spadolini.

Pravosodni minister Giovanni Conso (telefoto AP)

RUSIJA / VOJSKA POZIVA PREDSEDNIKA K ODLOČNOSTI

Jelcin v težavah zaradi sporov v parlamentu

Vse kaže, da Jelcin počasi izgublja oblast v boju z močno konservativno večino v parlamentu

V Rusiji so bile tudi včeraj številne manifestacije proti Jelcinu (Telefoto AP)

MOSKVA - Ruski parlament, v katerem prevladujejo konservativci, je zaskrbljen zaradi poziva, ki so ga najvišji ruski vojaški poveljniki naslovili na predsednika Borisa Jelcina. V njem so od predsednika zahtevali, naj z odločnimi ukrepi preseka gordijski vozle nenehnih spopadov med izvršno in zakonodajno oblastjo. Tako je predsednik parlamenta Ruslan Hasbulatov izjavil, da bi moral zaradi tega odstopiti obrambni minister Pavel Gracov. Po njegovem mnenju bi parlament ze zdavnaj odstavil obrambnega ministra, vendar nima te pristojnosti. Hasbulatov je obtožil sefa Jelcinovega varnostnega sveta Jurija, ces da pripravlja državni udar, medtem ko je Skokov ta podtikanja zavrnil kot

nesramne diskvalifikacije. Polkovnik Stanislav Terehkov, predstavnik Skupščine oficirjev, najbolj konservativnega krila ruske vojske, pa je na tiskovni konferenci sporočil, da se je včeraj sestal s predsednikom ruskega ustavnega sodišča Valerijem Zorkinom. Zelel ga je obvestiti, da predsednik Jelcin in njegova ekipa pripravljata državni udar. Po njegovih besedah ima predsednik Boris Jelcin ze pripravljen odlok o uvedbi izrednega stanja. Odlok naj bi predvidel neposredno predsedniško upravo in razpustitev vseh drugih organov oblasti v državi. Terehkov je povedal, da bo do izrednih ukrepov prislo, ce ruski kongres poslancev (razširjen parlament), ki se bo sestal kmalu, ne bo

sprejel predlogov predsednika Jelcina za rešitev ustavno-politične krize. Terehkov je povedal, da so mu na voljo informacije iz »tajnih virov, ki pa so zelo zanesljivi«, da sta ministrstvi za obrambo in notranje zadeve ze pripravili poseben odlok, ki predvideva ustanovitev posebnih policijskih odredov, ki bodo vzdrževali red. To bi pomenilo, da bodo morale oborožene sile in policija nastopiti proti svojemu ljudstvu, kar pa je za večino castnikov vseh ruskih castnikov, ze zahtevala odstop obrambnega ministra Gracova, ki ga obtožujejo veleizdaje, korup-

cije, zlorabe oblasti in vohunjenja v korist tujih sil. Castniki tudi zavrcajo podpis sporazuma Start II, ker je usmerjen proti ruskim interesom.

Po zadnjih informacijah naj bi v ruskem parlamentu prislo do hudih spopadov med konservativno večino in manjšinskim delom poslancev, ki podpirajo predsednika Jelcina. Poslanci so Jelcina povabili, naj pride v parlament, kjer naj bi odgovarjal na poslanska vprašanja, vendar je baje Jelcin menda to ze zavmil.

Tuji opazovalci primerjajo Jelcina z Gorbacovom, saj je očitno, da izgublja oblast v boju z močno nomenklaturo, ki jo predstavlja konservativna nacionalkomunistična večina v parlamentu.

TRST / PREDSTAVITVENI SESTANEK S PREDSTAVNIKI SLOVENCEV V ITALIJI

Vencelj sprejel manjšino

V središču pozornosti so bili pogovori med Slovenijo in Italijo za posodobitev Osimskih sporazumov in zaščita slovenske manjšine

TRST - Državni sekretar za Slovence po svetu in manjšine pri slovenskem zunanjem ministrstvu dr. Peter Vencelj se je včeraj mudil na svojem prvem obisku v Trstu v tem svojstvu. Na konzulatu Republike Slovenije se je sestal s predstavniki Slovencev v Italiji, da bi se podrobneje seznanil z našim sedanjim narodnostnim trenutkom. Poudaril je, da namarava slovenska vlada obravnavati slovensko manjšino kot subjekt in da se bo torej z njo redno

posvetovala, kadarkoli bo slo za vprašanja skupnega interesa. Tako se bodo predstavniki Slovencev v Italiji lahko sestali s člani slovenske vladne delegacije, se preden bi se le-ta drugič sestala z italijansko v okviru začelih pogovorov za posodabljanje Osimskih sporazumov. Vencelj je tudi poudaril, da se Slovenija zavzema za to, da bi manjšinska vprašanja na obeh straneh meje urejevali na osnovi istih zaščitnih načel. (Foto S. Ferrari)

NEW YORK / TEDEN DNI PO EKSPLOZIJ

Islamski fundamentalist aretiran za bombo v WTC

FBI trdi, da bo preiskava trajala še mesece

NEW YORK - Ameriška zvezna policija je aretirala moskega, ki naj bi bil vpleten v atentat na World Trade Center, v katerem je 5 ljudi izgubilo življenje, več kot tisoč pa jih je bilo ranjenih. Osumljenec je ameriški državljani egipčanskega porekla, imenuje se Mohammed Salama, star je 26 let, povezan pa naj bi bil s skupino muslimanskih fundamentalistov. Ob aretaciji je bil Salama povsem miren in se agentom zvezne policije ni upiral.

Po ugotovitvah preiskovalcev naj bi Salama dan pred atentatom na lastno ime najel pri rent-a-car družbi Ryder v New Jerseyu dostavno vozilo, ki naj bi ga atentatorji uporabili za pripravo in izvedbo atentata. Naslednjega dne je Salama prijavil družbi Ryder tatvino vozila in sicer v mestecu Newark. Prav ta prijava naj bi bistveno pripomogla preiskovalcem, da so izsledili osumljenca.

Pazniki podzemnega parkirišča v World Trade Centru so namreč registrirali vsa parkirana vozila, med

evidenčnimi tablicami pa je bila zabeležena tudi tablica »ukradenega« vozila, ki jo je družba Ryder seveda tudi prijavila policiji.

V dostavnem vozilu naj bi po prvih izvidih eksploziralo kar 750 kilogramov dinamita. Na kraju atentata so preiskovalci ugotovili prisotnost večje količine nitrata, snovi, ki je prisotna v mnogih eksplozivih. Med pregledom dokumentov »ukradenega« vozila, ki jih je bil Salama vrnil družbi Ryder, so našli tudi ostanke nitrata, zaradi cesar je FBI trdno prepričan, da je aretiranec vpleten v atentat. Kljub temu je vodja zvezne policije William Sessions na tiskovni konferenci obrazložil, da bo preiskava še dolga: trajala bi lahko še več mesecev.

Kot receno naj bi bil Salama pripadnik skupine muslimanskih fundamentalistov »Islamski bratje«, ki je ze v preteklosti izvedla vrsto nasilnih dejanj. Pred tremi leti naj bi ta skupina med tiskovno konferenco v nekem hotelu v Manhattanu umorila rabina Meira Kaha-

neja. Takrat je bil umora obtožen Egipčan Sayod Nossair, ki pa je bil na procesu oprosten najhujše obtožbe, zaradi drugih manjših kaznivih dejanj, ki so bila vedno povezana z atentatom, pa je bil obsojen na osem let zapor. Skupina »Islamski bratje« je med drugim izvedla atentat na egipčanskega predsednika Sadata. V ZDA jo vodi egipčovski sejk Abdel Rahman, ki živi v Brooklynu in ameriške oblasti so ze sprožile postopek za njegov izgon iz države. Ta teroristična skupina je odgovorna tudi za vrsto atentatov proti tujim turistom v ZDA.

FBI je medtem izdelal ze nekaj hipotez o vzrokih tako okrutnega atentata. Po aretaciji Salame dobiva vse večjo tezo tista, ki govori o represaliji zaradi ameriškega posega v zalivski vojni. Muslimanski fundamentalisti naj bi zeleli z atentatom »proslaviti« drugo obletnico iraškega vojaškega poraza, obenem pa naj bi bil atentat opozorilo ZDA pred morebitnim ponovnim posegom.

do 18 MILIJONOV V 2 LETIH
NIČ OBRESTI
ZASTOPNIK FIAT
LUCIOLI
TRST-UL. FLAVIA 104 Tel. 383050
ALI DO 18 MILIJONOV
V 48 MESECIH 10% OBRESTI

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Prepoved uvoza mesa v Italijo

Na italijanskih mejnih prehodih s Slovenijo velja od včeraj prepoved za uvoz kakršnegakoli mesa. Ukrep je v zvezi z domnevno epidemijo slinavke in parkljevke, ki se prek Hrvaške baje širi v Slovenijo. Danes bodo v Bruslju sprejeli odločitev glede uvoza živine iz Slovenije v Evropsko skupnost.

stran 4

Politične sile o referendumih

18. aprila bomo šli na volišča za ljudske referendume. V središču pozornosti je predvsem ljudsko glasovanje o novih volilnih zakonih, ki ustvarjajo polemike med strankami in v javnem mnenju.

stran 5

Uklenjen na sodišče

Oster protest zagovornikov ob včerajšnjem začetku procesa po hitrem postopku proti bivšemu Forlanijevemu gasniku Enzu Carru. Obtožbenca so pripeljali v verigah in ga zaprli v kletko, kot se to dogaja kriminalcem najhujše vrste.

stran 5

Predstavitev Rebulove knjige za Italijane

Na pobudo Skupine 85 in Založništva tržaškega tiska je bilo sinoči v Avditoriju Muzeja Revoltella kratko srečanje s pisateljem Alojzom Rebulom ob izidu italijanskega prevoda njegovega romana V Sibilih nem vetru. V dvorani se je ustvarilo prísérčno in toplo vzdušje, slika strpnega in kulturnega Trsta, drugačnega od onega, ki smo ga imeli priliko videti na televizijskih zaslonih.

stran 6

Industrija: Gorica zahteva konzorcij

Osnutek deželnega zakona za razvoj industrije med konzorciji, ki bi dobili status javne ustanove, ne omenja Konzorcija za Industrijsko cono v Gorici. Gorški občinski odbor je s tem v zvezi zahteval, naj se poleg tržiskega vključi v osnutek tudi gorški konzorcij.

stran 8

Na gospodarski strani danes o kmetijstvu

O kmetijskih opravilih v marcu, o srečanju delegacij Kmečke zveze in zveze Coldiretti ter nekaj koristnih obvestil najdete na današnji gospodarski strani.

stran 10

Zois/Cankar prvak

V finalu pokrajinske faze odbojbarskega turnirja za dijake višjih srednjih šol na Gorškem je naslov prvaka - tretjič zapored - osvojilo združeno moštvo slovenskih zavodov Žiga Zois in Ivan Cankar.

stran 18

Stefanel izločen

Košarkarjem tržaškega Stefanela v prvi polfinalni tekmi tekmovanja za italijanski pokal, po pričakovanjih, v Forliju ni uspelo premagati bolonjskega Knorra.

stran 19

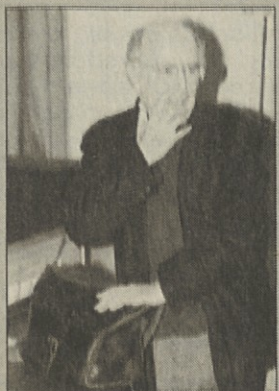
NOVICE

V Černobilu ustavili enega od reaktorjev

MOSKVA - Enega od starih reaktorjev jedrske elektrarne v ukrajinskem Černobilu so predvčeršnjim ustavili, ker je prišlo do okvare na glavni pomožni crpalki. To so včeraj zapisale izvestja, ki so obenem navedle, da bodo okvaro popravili v starih dneh. Med okvaro se ni spremenila stopnja radioaktivnosti, tako da so to »havarijo« uvrstili v »nično stopnjo« po mednarodni lestvici jedrskih nesreč. Vest sama po sebi potrjuje strah zahodnih jedrskih izvedencev, ki opozarjajo, da so grafitni reaktorji do skrajnosti nevarni in da lahko vsak trenutek pride do nove tragedije. (Ansa)

Pogojna kazen za odvetnika RAF

BERLIN - Odbetnik Klaus Krois, ki je v »svinčenih letih« branil teroriste skrajne levice (Rote Armee Fraktion - RAF), je včeraj berlinsko sodišče pogojno obsodilo na 21 mesecev zapora, kar je od leta 1981 do leta 1989 vzhodnonemški tajni službi Stasi posredoval informacije o zahodnonemski levici. Sodišče je sprejelo tako milo kazen v »znak sprave«, saj je javni tožilec zahteval 30 mesecev zapora in to ne pogojnega. Nemsko sodstvo se je s tem salomonsko resilo nadaljnjih polemik, saj je marsikdo očital, da so odvetnika tožili, ker je branil levičarske teroriste.

V Parizu prepovedali shod evropskih naciskinov

PARIZ - Pariska prefektura in policija sta prepovedali shod evropskih naciskinov, ki je bil napovedan za danes popoldne v francoskem glavnem mestu. Francosko gibanje proti rasizmu in za prijateljsko mednarodno je ob posredovanju te vesti obsodilo pomanjšanost pariskih oblasti, ki so zadnji trenutek prepovedale shod, ki je bil najavljen že pred tedni.

Ruski ujetniki v Afganistanu

KABUL - Različne mudzhahedinske skupine imajo v ujetništvu še vedno okoli 80 ruskih vojni ujetnikov, ki so jih zajeli v obdobju sovjetske intervencije v korist prokomunističnega režima v 80. letih. Je izjavil namestnik ruskega konzula v Mazar-i-Sarif Ahmad Cukunov. Cukunov se mudi v Kabulu na pogajanjih za izpustitev dveh ruskih vojni ujetnikov. Cukunov je povedal, da ima podatke, po katerih je več kot 50 ujetnikov v rokah fundamentalistične frakcije Hizb-İslami, ki jo vodi Hikmatijar. (Reuters)

Ciprski predsednik v Grčiji

ATENE - V Grčijo je na uradni obisk prispel novoizvoljeni ciprski predsednik Glafkos Klerides. Sestel se bo z grškim ministrskim predsednikom Konstantinom Miotakakom in predsednikom Konstantinom Karamanlisom. Obisk sodi v vrsto rednih srečanj, ki jih ciprski državniiki izmenjujejo z desettletja. Grško zunanje ministrstvo je sporočilo, da se bo Klerides s svojima grškima sogovornikoma pogovarjal predvsem o pogajanjih za ponovno združitve Cipra in o medsebojnih odnosih. (Reuters)

Rakete na Gallejo

JERUZALEM - Izraelske oblasti so sporočile, da so pozno sinoči gverilci iz Libanona izstrelili več raket vrste katjusa proti Galleji, na severu države. Žrtve in skode ni bilo. (Ansa - Reuters)

Izredno stanje v Zambiji

LUSAKA - Predsednik Zambije Frederic Chiluba je sinoči oklica izredno stanje, ker »nekateri sektorji družbe ogrožajo varnost v državi«. Baj je naj bi odkril skupino zarotnikov, ki je hotela zrušiti njegovo oblast. (Ansa - Reuters)

Dmvošek sprejel švedsko veleposlanico

LJUBLJANA - Predsednik slovenske vlade dr. Janez Dmvošek je včeraj sprejel dr. Anito Gmadin, veleposlanico Kraljevine Švedske v Republiki Sloveniji.

Bombe v šoli ni bilo

CELJE - Včeraj dopoldan je neznanec po telefonu obvestil tajnico ravnatelja srednje ekonomske šole v središču mesta, da je neke v šolskih prostorih nastavljena bomba. Ta je o anonimnem klicu takoj obvestila celjske policiste, ti pa so solo izpraznili in zaprli tudi promet v bližnjih ulicah, ki so v Celju v dopoldanskem času polne ljudi. V približno dveh urah so policisti preiskali vse učilnice in ugotovili, da je šlo za lažni preplah. Pouk so lahko nadaljevali ob enajstih. Policistom se ni uspelo izvedeti, kateri neslanj saljivec se je skušal izogniti preizkusu znanja. (B. P.)

Prileteli so Ana Monrojevci

LJUBLJANA - Princosa Marjeta Demšar se je v letalu domace izdelave odpravila na svojo prvo krožno vožnjo. Toda letalo se je pokvarilo in pristala je v pušcavi, osamljena in nemocna. Leteci mehanik ji ni mogel pomagati, obupana je strmela v nebo, vila roke in iskala rešitev. Prisel je. Prijatelj z vzhoda s suznjem Ibrahimom in leteco preprogo Toncko. Marjeta je bila rošena in nam je obljubila ogled diapozitivov in filma s svojega potovanja v kinu Union. Poučnica predstava gledališca Ane Monro, ki smo si jo lahko ogledali na Nazorjevi ulici, je bila promocija novega ameriškega filma Napihnjenci, ki si ga lahko od včeraj ogledate v kinu Union. Leteci predmeti, pirotehnika in Monrojevci so privabili veliko gledalcev in medijskih žvijal. Padal je tudi prvi zaresni sneg. (M. J.)

KRANJ

Selektor ni imel prav velike izbire

Začel se je 23. teden slovenske drame

KRANJ - Z ljubezensko igro, kot je Barbara Heng Samobor, avtorica in režiserka dramskega prvenca Hana tiger podnaslovljena otvoritveno predstavo 23. Tedna slovenske drame v izvedbi domacega Presernovega gledališča, se bo drevi pričel desetdnevni prikaz aktualnih gledaliških uprizoritev slovenskih dramskih besedil. Oblikovalcem se bo predstavilo osem gledaliških ansamblov, Polde Bibic z monodramo, izvedli pa bodo dela devetih avtorjev, poleg Samoborjeve se Lovrica, Deklevo, Novaka, Luza-

na, Jesiha, Goljevščakova, dvakrat Fliserja, Strišev Samorog pa bo zaradi boleznih v ansambu odpadel. Tudi letos je selektor delo opravil Aleš Berger, ki je v program uvrstil tudi Cankarjeve Romanticne duše ter Strišev Zabe, kar pa organizator zaradi objektivnih razlogov ni mogel upoštevati. Nasploh selektor ni imel prav velike možnosti za izbiro, saj je bila, kot ugotavlja, navzočnost slovenske dramatike na domačih gledaliških odrih lani ravno tako skromna kot leto poprej.

Tudi letos bodo na otvoritveni slovesnosti podelili nagrado Slavka Gruma za najboljšo dramsko besedilo. Od spremljevalnih prireditev pa kaže omeniti razstavo akademkega slikarja Jozeta Trobca in predstavitev knjige Matije Logarja, sicer umetniškega vodje Presernovega gledališča.

V drevišnji premieri krstne uprizoritve Hane tiger se bodo obiskovalcem predstavili Bernarda Oman, Igor Samobor, Judita Zidar, Pavel Rakovec, Tine Oman, Matjaz Višnjar, Jette Ostan Vejrup in Matej Pajntar. (V. B.)

Bernarda Oman v naslovni vlogi (Foto: Gorazd Šinik)

TEKSAS / OBLEGANJE

Bodo fanatike prišli z lakoto?

Nekdanji privrženci že govorijo o neizbežnem samomomoru

WACO (TEKSAS) - Policija se pripravlja na dolgo obleganje utrjene farme fanatičnih privrženecv Davida Koreiša pri teksaskem Wacu. Na kraj so že pripeljali montazne hise, ki so jih postavili izven dometa orožja verskih fanatikov. To zgovorno dokazuje, da kakih 400 agentov FBI nima nobenega namena s silo vdreti v utrjena poslopja, ker se zavedajo, da bi to stalo ogromno žrtve. Koreiša in njegove bodo poskušali prisiliti k predaji z dolгим obleganjem, saj so jim prav včeraj pretrgali električno energijo. Prej ali slej naj bi jih pomanjkanje prisililo k predaji. Skosani pripadniki te sekte pa se navajajo, da se njihovi nek-

danji »sotrpini« ne bodo predali in bodo raje napravili kolektivni samomor. Koreš je namreč vedno trdil, da so ljudje le »gorivo, ki neti božji ogenj«.

S Korešem, ki je sporec, da je »čudežno ozdrave« od zadobljenih ran, je se kakih 108 oseb, od katerih 18 otrok. Včeraj so namreč izpustili še dva otroka, policisti pa so nedaleč od farme našli truplo nekega Koreševega privrženca. Po zadnjih podatkih je od nedelje, ko so izbruhnila spopadi, življenje izgubilo sedem oseb, stirje policisti agenti in trije pripadniki Koreševe sekte. Pogajanja so na sopletem tiru, kar Koreš vztraja, da mu mora predajo ukazati bog.

NEW YORK - Vodja bosanskih Srbov Radovan Karadžić se je v četrtak pogovarjal z generalnim sekretarjem ZBN Butrosom Gmlijem.

Pogovor se je začel ob 11. uri, pri njem pa sta bila navzoča tudi oba posrednika zdrav Amerike na ozemlju nekdanje Jugoslavije povzročiti teroristične atentate na ameriskem ozemlju, kot je zapisal New York Times v četrtak.

»Tragična nesreča v WTC-u prica, kako nevarno utegne biti za Zdrzene države Amerike neposredno vmesavanje«, je zapisal Karadžić, kot navaja New York Times. Prav tako je vodja bosanskih Srbov zapisal, da bi odmetavanje ameriške pomoči z letal »utegnilo omejeni vojaški spo-

ISTRA / IZTEKA SE ZADNJI ROK

Lastnikom vikendov se slabo piše

Slovinci so vendarle tujci

PULJ - Tisti, ki na »crno« kempirajo v Istri, pretežno Slovenci, ki so lastniki kakih 9000 parcel na zahodni Istrski obali, so lahko skoraj prepričani, da v svojih »vikendih« in barakah ne bodo več počitnikovalci. Občinske oblasti v Istri, ki so že vrsto let v sporu s slovenskimi lastniki, zdaj na obali napovedujejo veliko čistko. Datumi sicer se niso znani, a lastnikom teh »vikendov« so že namignili, naj raje sami umaknejo barake in različne kamp prikolice, saj v nasprotnem primeru utegnejo drago plačati njihovo odstranjevanje. Najmanj se milostni do lastnikov parcel iz Slovenije v Pulju, kjer je 20. marca poteče rok, do katerega se bodo odločili o legalizaciji vikendov in drugih nelegalno zgrajenih objektov ob morju. Kot smo izvedeli, je bil do 20. decembra lani skrajni rok za vložitve zahtev za legalizacijo, odzvalo pa se je le kakih 90 lastnikov.

Za tiste, ki zahtevajo legalizacijo svojih »vikendov« niso vložili, bo nadaljnji postopek precej neprijeten, saj bo skrb za te »crne gradnje« po 20. marcu prevzelo pristojno ministrstvo za gradnje in urbanizem. Slovenci imajo na Hrvaškem status tujih državljanov, ker

pa med obema državama se zmeraj ni sklenjen sporazum o lastništvu tujcev pri nepremičninah, se ni povsem jasno, kakšen bo njihov status. V skladu s sedanjimi predpisi, je na Hrvaškem trgovina z nepremičninami za tujce zamrznjena. Zaradi tega je v praksi prišlo do velikih problemov, saj so Slovenci, zlasti v Istri, lastniki številnih parcel, hiš, stanovanj in počitniških domov. Največ lastnine imajo slovenski državljani v Bujscini: približno 2000 počitniških hiš in 275 počitniških domov. V Porecu imajo Slovenci v lasti 668 stanovanj, 227 počitniških hiš, 768 parcel in 97 počitniških domov. Slovenski državljani so na območju puljske občine tudi lastniki številnih vikend parcel, kjer imajo ob 5000 registriranih turističnih zemljiščih in 1733 kmetijskih zemljiščih tudi večje število najetih parcel. Slovenci so v Pulju lastniki 220 hiš, 555 stanovanj in 51 poslovnih prostorov.

Povrsen vpogled v lastnino slovenskih državljanov v Istri prica, da bosta obe strani potrebovali izvrhano mero močrosti in strpnosti, če bosta hoteli uspešno rešiti status te lastnine. Goran Moravček

BOSNA / SPOPADI IN NOVE ŽRTVE

Karadžić spet grozi

Vodja bosanskih Srbov je za New York Times izjavil, da bo nadaljevanje ameriških poletov nad Bosno spodbudilo nove teroristične akcije

ki sta ga ponudila oba posrednika, so sprejeli samo Hrvat.

Radovan Karadžić je v »odprtem pismu ameriskemu ljudstvu« zapisal, da utegne udeležba Zdrzenih držav Amerike na ozemlju nekdanje Jugoslavije povzročiti teroristične atentate na ameriskem ozemlju, kot je zapisal New York Times v četrtak.

»Tragična nesreča v WTC-u prica, kako nevarno utegne biti za Zdrzene države Amerike neposredno vmesavanje«, je zapisal Karadžić, kot navaja New York Times. Prav tako je vodja bosanskih Srbov zapisal, da bi odmetavanje ameriške pomoči z letal »utegnilo omejeni vojaški spo-

pad razsiriti na vojno na Balkanu, morda celo v svetovno vojno. Ze v terek pa je Karadžić New Yorku demantiral kakršnokoli vpletenost Srbov pri tragediji v WTC. Državni sekretar Warren Christopher je menil, da Karadžićeve pripombe niso »posebej konstruktivne«.

Ameriški vojaški strokovnjaki si prizadevajo, da bi izboljšali točnost zadetkov pri odmetavanju zliveza s padali v Bosni, je v četrtak izjavil general John Shalikashvili, poveljnik ameriških sil v Evropi in poveljnik sil Nato.

Strokovnjaki Nata so povedali, da se Američani ukvarjajo z mislijo, da bi leteli nižje, ali

bolj počasi, oziroma zmanjšali tezo zabojničkov, s čimer bi bilo odmetavanje tovora hitrejše, na njegovo smer pa bi tudi manj vplivali vetrovi.

Dosedanji poleti so bili opravljeni na veliki višini, saj »nocemo, da bi nas kak idiot sestrelil, kar bi potem povzročilo pretirane odmeve«, je povedal. Ameriški strokovnjaki upajo, da se bo odvrti na tvoj cilj bolj približal najbolj kritičnim območjem tako, da bi lahko civilno prebivalstvo prišlo do živili, ne da bi ob tem postalo tarča obstreljevanja.

»Videli boste, vsaj upam, da boste videli, zelo kmalu, da bomo uporabili tudi drugačne

tehnike za pošiljanje humanitarne pomoči«, je povedal. General prav tako meni, da bi bilo pri morebitni vzpostavitvi miru v Bosni potrebno angazirati med 20 in 60.000 vojakov, pri tem pa je poudaril, da miru ni mogoče zagotoviti s kakršnimkoli vsiljevanjem rešitve stranem v spopadu.

Zdrzenji narodi so dobili nacistično soglasje srbskih sil, da lahko nadaljujejo pot v Čersko najkasneje konec tega tedna, kjer naj bi se seznanili s položajem, je v četrtak povedal tiskovni predstavnik Unproforja v Sarajevu. To naj bi zagotovil Ratko Mladic, poveljnik srbskih sil v Bosni generalu Philippu Morillonu. (AFP)

POŠTA

Kje je denar?

Krajanom Luc je upravičeno prekipelo. Po skoraj treh letih natezanj in »dogovarjanj« se, kot je slisati, ni zgodilo kaj dosti. Razen sanacije »recic«, ki se večkrat spremenila v reko v pravem pomenu besede, ni nič novega.

V zvezi s tem se mi zastavlja vprašanje, toda ne vem, na koga naj ga naslovim. Zanima me namreč, kje je denar, ki smo ga pred dvema letoma vsi zaposleni in upokojevcem z enodnevni zaslužkom

namenili za odpravo posledic poplavl?

Spominam naj le na velike besede »politikantov«, ki so obljubljali takojšnjo sanacijo stanja na ogroženih področjih. In kje smo danes? V slopi ulici? Ne! V labirintu smo, iz katerega očitno nihče niti najti izhoda. Ali pač? Morda se bo kje našel kdo in povedal, kam je izpuhtel nas enodnevni zaslužek.

Bo kdo predložil računa ali bolje - kdo jih bo?

Se bo kdo izmed nastih neposredno izvoljenih tako slabo (denarno) cenjenih poslancev v parlamentu spomnil na državljane, ki moramo biti ponizani in uzaljeni, z mizernimi placami - ne kje tam doli čisto tiho in našim vrlim vladnim strokovnjakom zastavil prej navedeno vprašanje? Pričakujem morda preveč?

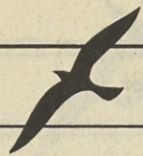
Janko Zrimšek, Ljubljana, Frenkova pot 21

Preresno za diplomatske igre

Zanima me, kaj se bo moralo na tleh nekdanje Jugoslavije se zgoditi, da svet ne bo le upiral oči v nizkotno dogajanje in nato se naprej odvracal svojega pogleda, dokler se mu ne bo porodila resilna misel, s katero bi vsaj delno opral tudi svoj ugled. Mar ni dovolj več sto tisoč ljudi na begu, okrog 150 tisoč pobitih, 100 tisoč pogrešanih, nad 20 tisoč poslanih žensk, da o porušenihih cerkvah, džamijah, mestih, vaseh ne govorimo ... Vse to pa prica o genocidni in kak-

šna bodi vloga Slovincov v diplomatskih igrah brez meja, ki jih zganja svet? Zadeva je prevec resna, da bi se sli diplomatske igre! Vidimo pa nekaj: delovati moramo tako, da ne bomo se bolj razkakili Srbov, kar nas bi lahko drago stalo, in da se ne bomo zamerili Hrvatom kot sosedom. Kako to storiti, če sploh kaj storiti, pa prepustimo diplomatom.

Ivan Kopic, Domzale, Dragomelj 22

LIKOVNA UMETNOST / RAZSTAVA

Pri izviri modernizma

Ob razstavi nemškega ekspresionizma iz obdobja 1905-1914, ki je do srede marca odprta v pariškem Mestnem muzeju moderne umetnosti

Ekspresionizem kot umetniška smer z začetka 20. stoletja je pravzaprav značilen predvsem za germanski in srednjeevropski kulturni prostor, medtem ko se v romanskem, mediteranskem okolju nikoli ni dobro prijel. Zato so ga tudi strokovnjaki za estetiko in umetnostno teorijo, ki so prihajali iz romanskih dežel, bodisi mistificirali bodisi odrivali v stran kot pojav, ki jim je tuj in v glavnem nedoumljiv, neustrezen njihovi duhovni naravnosti. Francozi tako sele v zadnjih letih postopoma odkrivajo literaturo in slikarstvo nemških dežel, od dunajske secesije in jugendstila do teoretskih postavk dunajske

umetnostnozgodovinske sole z A. Rieglom na celu ter prelomnih dogajanj v Dresdnu, Münchnu in Berlinu, ki so pred I. svetovno vojno radikalno preusmerila osrednji tok evropske upodabljalne umetnosti. Sijajna razstava, ki je od novembra lani na ogled v Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris (in bo se do srede marca), je za francosko občinstvo in strokovne kroge nedvomno prvovrstna senzacija, zaradi izjemno kvalitetnega izbora del in pregledne postavitve pa je delezna tudi velike pozornosti drugih evropskih medijev in specializiranih publikacij.

Obiskovalca razstave prevzame ze kolicina pred-

stavljenega gradiva - slik, grafik, kipov, fotografij, knjig in dokumentov, ki se nanasajo na delovanje skupin Die Brücke in Der Blaue Reiter ter na vzdušje v Berlinu kot duhovnem središču Nemčije, ki je v tem času doživljala intenzivne preobrazbe, vse od ustvarjalnega poleta v prvih letih novega stoletja do grozljive tesnobe v pričakovanju vojnega požara desetletja kasneje. Ekspresionizem je vsekakor nelocljivo povezan z družbenim, političnim in ideološkim kontekstom dogajanj v tedanji Nemčiji in prepričljivo povzema duha in senzibilnost dobrega dela njenih prebivalcev. Ključne osebnosti ekspresionistične

umetniške drže (E. L. Kirchner iz skupine Die Brücke, V. Kandinsky in F. Marc iz skupine Der Blaue Reiter ter L. Meidner in krog revije Der Sturm v Berlinu) so skupaj z ustvarjalci, ki so bili v svojem javnem delovanju morda nekoliko bolj zadržani, a zato nič manj pomembni, v svojih stvaritvah na najbolj avtentičen način utelesile to duhovno klimo z vsemi njenimi protislovji, napetostmi in spoznanjskimi hotenji. Pariška razstava sooca dela stiri najstih protagonistov zgodnjega obdobja nemškega ekspresionizma, akterjev likovnega življenja v treh središčih, Dresdnu, Münchnu in Berlinu: E. Heckla, E. L. Kirchnerja, K. Schmidta-Rottluffa, M. Pechsteina, O. Müllerja (Die Brücke) in E. Noldeja ter A. von Jawlenskiga, M. von Weretfina, V. Kandinskega, G. Münter, F. Marca, A. Mackeja in P. Kleeja (Der Blaue Reiter), kakor tudi L. Meidnerja z berlinske kulturne scene. Prirediteljem je ob izdatni pomoči in kooperativni naklonjenosti številnih nemških muzejev ter drugih javnih in zasebnih zbirk iz Evrope in Amerike uspelo zbrati okrog 180 slik in skulptur, 150 grafik, 100 risb in akvarelov ter ogromno drugih pomembnih doku-

mentov, ki ponazarjajo estetsko ozadje ekspresionizma, med ekspanzi pa so mnoge mojstrovine, ki so sicer znane iz strokovne literature, ker pa so v privatni lasti, so le redko dostopne širšemu občinstvu. Razstavo spremlja razkošen katalog s studijami francoskih in nemških raziskovalcev, besedili samih umetnikov, biografijami, preglednicami, kronologijo in izčrpno bibliografijo. V času razstave se vrstijo predavanja, okroglice, projekcije filmov in koncerti, bodisi v samem muzeju bodisi v pariškem Goethejevem inštitutu.

Postavitev je zasnovana na kronološko-ikonografskem načelu, tako da razvrsta posamezne teme in motive glede na letnico njihovega nastanka (na primer, akti iz let 1909-10, krajine iz leta 1907, avtoportreti iz leta 1911 ...), pri tem pa seveda upošteva tudi likovno skupino oziroma center, kjer so posamezne podobe nastale. Skupina Die Brücke (Most), ustanovljena leta 1905 v Dresdnu, kot prva združba ekspresionistov ponazarja prehod od starega k novemu, prelom s preteklostjo, sklicujoč se na ideal kolektivnega dela in ustvarjanja »spontanega«, pristnega umetnosti. Ob kakovostni slikarski pro-

dukaciji velja poudariti njen izjemen graficen prispevek, saj so njeni člani v grafiki (predvsem v tehnikah lesoreza in linoreza) nasli privilegirano izrazno sredstvo za sirjenje svojih umetniških in človeških nazorov. Münchensko skupino Der Blaue Reiter (Modri jezdec) pa sta leta 1911 ustanovila Kandinsky in Marc po razcepju v Neue Künstlervereinigung München (N. K. V. M.), za katero so prav tako značilna ekspresionistična pojmovanja likovne govorice, ni pa se strinjala s prevratniškimi idejami Kandinskega o celostnem pristopu k umetnosti kot gonilni sili duhovne prenovne, h kateri je pozival v svojih teoretskih spisih in clankih.

Desetletje, v katerem se je izoblikovala nova estetska baza nemške umetnosti, je prav s Kandinskim udejano se en odločen preobrat, namrec abstraktno slikarstvo, ki je imelo tako daljnosežen vpliv na razvoj mnogih likovnih smeri moderne dobe, pa tudi na področje teoretske refleksije o smislu, statusu in načinih interpretacije likovnih stvaritev. Ta prehod je na razstavi prepričljivo dokumentirajo izbrana dela in opozorila na besedila, ki so abstraktno slikarstvo konceptualizirala (med njimi je prav gotovo

na prvem mestu *Über das Geistige in der Kunst*, ki ga je Kandinsky priobčil leta 1911). Prav tako razvidne pa so reference, ki navajajo k virom, iz katerih se je napajala ekspresionistična poetika, od Daumiera in Goye do Gauguina, Van Gogha in Muncha. Hotenje po izražanju »skrivnostnega človeka na skrivnostnem načinu«, kot bi lahko povzeli njeno bistvo v najbolj zgoščeni obliki, pa je dejansko pri vsakem ustvarjalcu zaznamovano s poudarjeno subjektivnostjo, ki jo postavitev razstave po ikonografskih sklopih (npr. videnja istega krajinskega izseka s približno iste točke v slikah, ki so jih naredili različni slikarji) zelo nazorno prikaže.

To subjektivistično, pravzaprav solipsistično razumevanje resničnosti in njene likovne artikulacije je posebej značilno za izrazite samohode, kakršen je bil na primer E. Nolde, ki je le krajši čas sodeloval z dresdensko grupo, od katere je bil precej starejši in od katere se je ze leta 1907 ločil, da bi nadaljeval svoja samotna iskanja v neki zakotni vasi na severu Nemčije.

Prav tako specifičen je primer L. Meidnerja, v primerjavi z ostalimi veliko manj znanega slikarja, široko razgledanega po literaturi in filozofiji, pa tudi seznanjenega z italijanskim futurizmom, katerega ideje

(»slikajmo tisto, kar nam je blizu, naša mesta, vrvenje na ulicah, eleganco železnih mostov, plinomere, ki visijo iz kopic belih oblakov ...«) so ga nekaj časa navdihovale, potem pa se je obrnil k družbenokritičnim temam in pravzaprav napovedal umetnost O. Dixa in G. Grosza.

Za uveljavitev ekspresionizma in evropskih avantgard v nemškem prostoru je bila posebej služna galerija Der Sturm v Berlinu, kjer je H. Walden izdal tudi istoimensko

revijo. Pariška razstava se zaključuje prav z njeno predstavitevjo in s predstavitevjo dokumentov, ki se nanasajo na njene akcije in na njihov odmev.

Ni naključje, da je Meidner prav v galeriji Der Sturm leta 1912 razstavil svoje vizionarske krajine z naslovom Apokaliptične vizije, dve leti kasneje pa s slikama Bitka in V pričakovanju vojne napovedal svetovno morijo, ki je preselljivo posegla tudi v umetniška dogajanja naslednjega obdobja.

Karl Schmidt-Rottluff: Kleechea (matrica), les, 1914

Franc Marc: Konji in orel, olje na platnu, 1912 (Vse foto: arhiv)

PREZRTJE KNJIGE

Igra spomina

DENIS PONIZ

Ceprav je violinistka Vida Jeraj-Hribar lani postala v akciji revije Jana Slovenka leta, je knjiga njenih spominov »z Dunaja, Pariza in Ljubljane 1902-1933« dokaj neopazno presla zenit tistega (dolžnega) zanimanja, ki ga danes slovenski literaturi se posvečajo navadni in elektronski mediji.

Pa so ti spomini, ki jih je posnel in potem za objavo uredil Marijan Kovacevič, vendarle zanimivo in celo zabavno branje. Hkrati potrjujejo tezo kulturne sociologije, ki ze nekaj časa trdi, da za razumevanje kulturne zgodovine niso dovolj »majestetična« dejanja in dogodki, pričevanje ljudi, ki so bili karizmatične osebnosti dolocenih dob in gibanj. Kulturna zgodovina in kulturni spomin - tudi Slovencev - se tako utrjujeta tudi skozi dejanja in dogodke, ki so navidez obrobni, manj pomembni, morda v svoji skromnosti (ki je posledica skromnosti pričevalca) komaj primerljivi z »zgodovinskimi« dejanji karizmatikov.

Hčerka slovenske pesnice Vide Jeraj in slovenskega glasbenika Karla Jeraja v svojih spominih pripoveduje o treh postajah (dela) svojega življenja: svetovljanskem Dunaju, kjer je preživela svoje otroštvo in

Vida Jeraj-Hribar, *Večerna sonata*, uvodno besedilo: Marko Uršič, Mladinska knjiga, Ljubljana 1992, 96 strani, trda vezava, cena 1755 sit

del mladosti, malomeščanski povojni Ljubljani, ki ni znala ceniti glasbenih talentov njenega očeta in glasbenem Parizu, kjer se je izpopolnjevala po končanem glasbenem studiju na ljubljanskem Konservatoriju. Ta pripoved je zanimiva iz treh razlogov: najprej se pred našimi očmi vrstijo galerija Slovencev, ki so se ze zapisali v kulturno zgodovino, od Ivana Cankarja do Mateja Hubada. Za vsakega najde gospa Jerajeva prijazno misel, vsakega zna orisati v presenetljive detajle.

Drugo, kar priteguje, je avtoričino lucidno zaznamovanje duha časa; ko govori o

kulturnih in tudi drugih zadregah povojne jugoslovanske države in položaja Slovencev v njej, se ne moremo ubraniti nekaterih vzporednic s časi, ki jih preživljamo zdaj. Svet, ki ga opisuje, je na podoben način anomičen, zmeden in poln protislovij. Treje, zaradi cesar pa so ti spomini več kot samo kronika časa, dogodkov in ljudi v njem, pa je avtoričin izjemen posluh za življenjski zgodbi očeta in matere, pa tudi drugih sorodnikov, predvsem tragicnih usod prezgodaj umrlih otrok, pa tudi pripoved o ljubezni do bodočega moža, slovenskega filozofa dr. Marka Hribarja.

Večerna sonata je tako knjiga, ki ne samo, da bi zaslužila več kulturne pozornosti, nemara kar kakšno okroglo mizo na temo, »kaj pravzaprav Slovenci pocenjamo sami s seboj«, je tudi knjiga, ki pripoveduje zgodbo inteligentne in kulturne ženske, ki je zase, za svojo srečo, predvsem pa za svojo umetnost iskala »prostor pod soncem« na način, kakrsnega poznamo iz romanov in življenjske zgodbe Virginije Woolf.

Obsirno slikovno gradivo in dodatek z nekaj dokumentarnimi pričevanji zaokrožajo podobo te lično opremljene knjige.

LITERATURA / KNJIGA

Shema ali osebna izpoved?

TEA ŠTOKA

Prvi vtis, ki ga Zlobceva nova zbirka *Ljubezen dvoedina* sproži v bralcevi imaginaciji, je nedolocen.

Pričujoča pesniška zbirka je posejana z motivno-tematskimi mesti, ki so se uveljavila v njegovih prejšnjih zbirkah. Ta mesta se gibljejo v trikotniku med ljubljeno ženo, fascinacijo sprico detajlov vsakdana in zavestjo o nezaustavljivem odtekanju časa.

Rahel odklon od trdne motivno-tematske strukture je zlobčevski vitalizem, neutrudljiva sla po življenju. Da ga avtor verjetno ne hlina, izpricuje segav, sproscen ton nekaterih pesmi, kot recimo v pesmih Naravni red stvari in Življenje je navdih.

Bralec z zahtevnejšim estetskim okusom bo zamen iskal sarm v nepredvidljivosti, pa tudi nove, se nepreverjene vrednote. In to tako na vsebinski kot oblikovno-jezikovni ravni.

Zlobčevski verzi namrec ne pozejo sprejemnika v premisljevanje, v nadaljnje raziskovanje verzne podobe, metaforike, vzdušja in sporočila posameznih pesmi ali pesemskih ciklov.

Oko neovirano drsi po zgledni teksturi, po površini besed in

Ciril Zlobec, *Ljubezen dvoedina*, založba Mihelec, Ljubljana 1993, trda vezava, 76 strani, cena 1680 sit

stavkov, ne da bi se mu bilo potrebno obracati nazaj, se vracati na težko dosegljiva mesta v tekstu.

V takšen način percepcije nas sili tako enakomeren verzni ritem, ki prevladuje v celotni zbirki, kot tudi »deskriptivni« notranji slog, ki metaforiki ne dopušča pravega razmaha.

Zlobceva pesniška govorica boleha za deklarativnostjo, kar se kaže v prevladi besed z abstrahiranim pomenom. Po drugi strani pa kalup tradicionalnih pesemskih oblik, kot so stiviristična, sonet ali celo gazela (Oda radovednosti) hromi ustvarjalcevo ekspresivnost.

Predvidljivost se da razbrati ze iz naslovov pesemskih ci-

klov, ki zanesljivo označujejo obča mesta v zbirki. V času, ki je na lovu za lastno zrcalno podobo, za spoznavno in etično jasnejšo sliko, preseneti samozadovoljnost in sprijazenost z lastno uso, kot jo pesnik sporoča v Ljubezni dvoedini.

Namesto sporočila, ki bi v sebi nosilo nemir in razrcaljenost dobe, metafor, ki bi izrazile pristna čustva ter problematizirale eksistencialno skušnjavo zgodovine, ki ji pripadamo, vodi Zlobceva zbirka na preverjeno pot tradicije.

Namesto da bi preverjala, dopolnjevala, zgrajevala sporočila, vsebino in izraz dosežanega pesniškega gradiva, ostaja zaprta v notranjo logiko in sistem ze izrecenega.

S tega vidika se tudi sporočilo o večni ljubezni kot skupnem imenovalcu knjige, izpoved o ljubezni, ki ji ne moreta do živega niti starost niti rutina vsakdana, izkaze bolj kot obvezna shema ljubezenske poezije kot pa estetsko relevantna osebna izpoved.

Skozi zlobčevsko estetsko izkušnjo se zdi pesnjenje igra, neobvezujoč, lahko ten, sproscen predah od vsakdanjega monotonega toka in obrabe.

KRANJSKI KOMEDIJANTI

Anton Petje

Nocoj se bo na celjskih Dnevih komedije predstavilo trzasko gledališče z delom italijanskega komediografa A. Nicolaja Hamleta v pikantni omaki v režiji Z. Petana. Komedija nam predstavlja to Shakespearjevo mojstrovino iz posebnega zornega kota, saj gre za humorno preinterpretacijo usode danskega kraljevica, gledano iz kuhinjske perspektive. Vse se vrta okrog družine dvornega kuharja Froggyja, ki ga je mojstrsko upodobil Anton Petje. O festivalu, komediji in smeju igralec razmišlja takole: *Na celjsko gledališče me vezejo prijetni spomini, saj se je moja profesionalna pot začela prav v tem gledališču pred 34 leti, ko sem debital v Krefovih Kranjskih komedijantih. Spominjam se, da me je publika toplo sprejela, zato pozdravljam ta festival, se posebno zaradi tega, ker komedija med kritiki ne najde pravega mesta in jo obravnavajo kot podzvrst gledališke umetnosti; ob tem pa pozabljam, da je prav v komediji najtežje igrati. Ta zanj je za igralca zahteven po intelektualni plati, zahteva pa tudi izjemno igralsko intenziteto, bistrost in iznajdljivost. Pozabljam, da je pripraviti publiko do smeha garasko delo, saj je gledalcu najtežje gledati sebe v malih življenjskih absurdih, gledati tisto smešno v malih življenjskih dogodkih. V tej vlogi, na katero gledam kot na neko povsem osebno, meni lastno stvar, sem iskal kontradikcije, smešne plati. Ta komedija, ki ni parodija na Hamleta, temveč le obrnjena situacija dogajanja na danskem dvoru, namrec nudi dovolj, da pride do velikih diskrepanc tako kot v vsakdanjem življenju. Vloga dvornega kuharja, ki zakuha marsikaj zanimivega, saj lahko s hrano ugonobi ves hamletovski dvor, daje dovolj priloznosti za smeh in zabavo, zato upam, da bo celjska publika to komedijo tudi tako sprejela. (M.T.)*

Jutri: Polona Vetrh

NOVICE

Napolitano o posilstvih
v Bosni in Hercegovini

RIM - Predsednik italijanske poslanske zbornice Giorgio Napolitano je imel včeraj, pred 8. marcem, daljši sestanek s poslankami in uslužbenkami poslanske zbornice. Počrtnal je velik pomen, ki ga imajo ženske v italijanskem političnem življenju in njihov prispevek k demokrati- zaciji. Omenil je dejstvo, da imajo ženske velike probleme z zaposlitvijo in dejal, da je doprinos žensk k delovanju poslanske zbornice neprecenljiv.

V nadaljevanju svoje posega se je tudi ustavil pri drami žensk v Bosni in Hercegovini. To kar se je zgodilo tam (in Napolitano je pri tem mislil na načrta posiljevanja) je nedopustno in zločin zoper človeštvo.

Snidenje matere
s šestimi otroki

RIM - Rimsko letališče je bilo včeraj prizorišče ganljivega prizora: Aulaa Mohamed Ruchia je po starih letih spet videla svoje štiri sinove, ki jih je pustila v Somaliji. Otroci, ki imajo od 4 do 14 let, so prispeli v Italijo s posredovanjem Mednarodnega rdečega križa. Življenje ni bilo prijazno za šest otrok: enega, najmanjšega so ugrabili in potem izopustili; 13-letni Fuad ima se znamenja hude rane, ki jo je zadobil v tamkajšnji državljanski vojni. Vsi pa imajo še v očeh grozne prizore pokolov. Upam, pravi mati, da bodo sedaj lahko zrasli kot civilni ljudje, in da spomin na vojne grozote ne bo pustil nanje trajnega vtisa. Prizadevanja, da bi otroke resili iz Somalije, so se začela sredi lanskega leta, ko je njihov oče prispel svojo ločeno ženo, naj vzame otroke k sebi, da odšli iz somalskega pekla. S pomočjo Rdečega križa se je to zgodilo včeraj.

V Italiji trenutno
1826 beguncev iz Jugoslavije

FIRENCE - Italijanski podtajnik za zunanje zadeve Valdo Spini je povedal, da je trenutno v Italiji 1826 beguncev iz nekdanje Jugoslavije, od teh pa 234 Bosancev. Od oktobra 1991 do konca 1992. se je v Italijo zateklo 8.603 beguncev.

OBISK / DRŽAVNI SEKRETAR DR. PETER VENCELJ PRVIČ PRI SLOVENCIH V ITALIJI

Slovenija za skupne evropske
standarde manjšinske zaščite

To stališče Slovenija zagovarja tudi na pogajanjih z Italijo za nadgraditev Osimskih sporazumov, ki vsekakor ostajajo mednarodnopravno dejstvo

MARTIN BREČELJ

Dr. Vencelj (drugi z leve) med včerajšnjim srečanjem (Foto Ferrari)

TRST - Osimski sporazumi veljajo, so mednarodnopravno dejstvo. Pred kratkim zaceti pogovori med Slovenijo in Italijo imajo uradno za predmet njihovo nadgraditev, ne pa njihove revizije. Gre torej za reševanje odprtih problemov, med katerimi je seveda tudi vprašanje zaščite slovenske manjšine v Italiji ter italijanske v Sloveniji, nikakor pa ni vprašanja spreminjanja državnih meja. Slovenija se bo zavzemala za to, da bi obe manjšini uživali najvišjo možno zaščito, sklicujoč se na skupne evropske standarde.

Tako je povedal državni sekretar za Slovence po svetu in manjšine pri slovenskem zunanjem ministru dr. Peter Vencelj, ko se je včeraj popoldne v Trstu v tej svoji funkciji prvič sestal s skupnim predstavništvom Slovencev v Italiji. Srečanje se je odvijalo na konzulatu Republike Slovenije in uvelod ga je generalni konzul Jože Susmelj. Slovence v Italiji pa so na njem zastopali Ivo Jevnikar (SSK), Sergij Lipovec (SKP), senator Darko Bratina, Riccardo Rutar in Marija Ferletic (SSO), Milos Budin (DSL), Rudi Pavsic (PSI), Boris Peric in Klavdij Palcic (SKGZ)

ter Viljem Cerno (videmski Slovenci).

Predstavniki slovenske manjšine so z različnih vidikov osvetlili sedanjost narodnostni trenutki Slovencev v Italiji. Povedali so, da je že dalj časa v pripravi nov zakonski predlog za globalno zaščito Slovencev, ki naj bi bil prvič skupen, opredeljevala pa naj bi ga tudi ta novost, da se ne bi spušcal v po-

drobnejše urejanje posameznih aspektov zaščite, temveč naj bi bil predlog za zakon nacel, ki naj bi usmerjal in obvezoval vlado in druge državne organe pri sprejemanju konkretnih posebnih ukrepov. Zakonsko besedilo bi moralo predstavljati vsekakor tudi sklicno točko za Slovenijo v njenih pogajanjih za nadgraditev Osimskih spo-

razumov. Predstavniki Slovencev v Italiji so v tej zvezi opozorili na moralno-politično krizo, ki jo preživlja Italija in v kateri so pridobile večji manevrski prostor tudi tiste sile, ki so sovražno razpoložene do slovenske manjšine v Italiji, pa tudi do same Slovenije. Potrebno si je zato prizadevati tudi za izboljšanje splošnega ozračja z boljšim informi-

ranjem italijanske javnosti in s krepitvijo vsesplošnega sodelovanja ob meji. Glede skrbí matične države za Slovence po svetu pa so predstavniki Slovencev v Italiji predlagali, da bi poleg resorja v vladi za to problematiko obstajalo tudi posvetovalno telo na parlamentarni ravni.

Dr. Vencelj se je s tem predlogom strinjal in zagotovil, da ga bo posredoval svoji vladi in parlamentu. Glede varstva naše manjšine pa je dejal, da se Slovenija sicer ne zavzema za avtomatično recipročnost v primerjavi z italijansko manjšino v Sloveniji, se zlasti ne v smislu nekoga recipročnega kratenja pravic, zagovarja pa stališče, da bi se morale reševanje manjšinske problematike na obeh straneh meje navdihovati pri istih evropskih standardih in načelih. Državni tajnik je poudaril, da bo slovenska vlada vsekakor obravnavala slovensko manjšino v Italiji kot subjekt in se z njo redno posvetovala glede vprašanj, ki jo zadevajo. Tako se bo glede posodabljanja Osimskih sporazumov sestala s njenimi predstavniki že pred 25. marcem, ko se bosta v Rimu slovenska in italijanska delegacija drugič sestali.

TRST / ZAPRTA MEJA

Prepoved
uvoza mesa
iz Slovenije

DANIEL BIZJAK

TRST - Kdor se bo danes odpravil iz Italije po nakupe onkraj meje, ne bo mogel s seboj prnesti nobene vrste mesa. Prepoved je posledica preventivnih ukrepov, ki so jih sprejeli, potem ko so potrdili sum parkljeve in silnavke pri govedu v južni Italiji (Mednarodni urad za nalezljive bolezni s sedežem v Parizu je navedel, da je zarišče bolezni neka farma v kraju Sarconi). To govedo naj bi bilo uvožilo iz Hrvaske. S podrobnimi informacijami pa nam sinoci niso mogli ustreči, kot na primer s tem, do kdaj bo prepoved veljala. Tudi nismo dobili natančnega odgovora na vprašanje, če se prepoved nanasa na primer na suho meso.

V teku danasnega dne bi se moral položaj vsekakor nekoliko razjasniti. Se predvčerajšnjim so nam na železniški postaji na Proseku povedali, da velja prepoved uvoza govedi samo iz Hrvaske, za ostale vzhodnoevropske države so samo postrili kontrolo (živino zaustvarijo, vzamejo vzorce krvi, ki jih pošljejo v Brescia, kjer opravijo potrebne izvide, in če je živina zdrava, jo lahko

dostavijo naročniku). Zadnja pošiljka govedi (prepoved namrec ne velja za konje) je na Proseku pršla predvčerajšnjim in sedaj čakajo na izvide. Včeraj na Proseku ni pršla nobena nova pošiljka, zato so se tudi izognili problemu, če jo lahko sploh sprejmejo.

Kako se bo zadeva razplela in do kdaj bo prepoved veljala, če se bo nanasala samo na Hrvasko ali tudi druge države (vključno s našim izvozom iz Italije, kjer so dejanske odkrili primer okužbe), pa ni odvisno samo od italijanskih oblasti. Kot smo dejali, bi danes morali le dobiti nekaj odgovorov. Včeraj so se namrec odgovorni sestali v Bruslju, kjer je bil na dnevnem redu tudi ta problem. Italija je pac članica Evropske skupnosti in njene meje so tudi meje te Skupnosti, zato ne more sama odločati o problemih, ki se tičejo vseh članic.

Iz previdnosti je seveda tudi Slovenija zaprla svoje meje ne samo za govedo, za meso, surovine in druge izdelke iz Hrvaske, prepoved se nanasa tudi na uvoz zivali in izdelkov iz Italije

SREČANJE SARO-TAJNIKAR

FJK in Slovenija za utrditev
ekonomskega sodelovanja

TRST - Včeraj popoldne se je mudil na delovnem obisku v Trstu slovenski minister za gospodarske dejavnosti Maks Tajnikar, ki se je sestal s podpredsednikom delovne vlade in odbornikom za industrijo Ferruccio Sarom. Slo je, kot receno, za izrazit delovni sestanek, ki sodi v redno posvetovalne sestanke med Slovenijo in Furlanijo-Juljsko krajino. Tajnikarja je spremljal podminister za industrijo Ivo Banic.

Na sestanku je tekla beseda o pogajanjih za posodobitev osimskega sporazuma, o napovedanem sporazumu med Slovenijo in Evropsko skupnostjo, o "premostitvi" nekaterih tovarn iz FJK v Slovenijo in o možnosti ustanovitve

mešanih gospodarskih in finančnih družb. S tem v zvezi sta delegaciji podrobneje obravnavali možnosti, ki jih na tem področju ponujata deželna družba Finest in novoustanovljeni goriški center za mednarodne ekonomske servise.

Saro in Tajnikar sta zelo pozitivno ocenila dosedanje uspehe družbe Seod in trzaskega BIC ter pozdravila pospešeno sodelovanje v okviru projekta Pharo. Beseda je nadalje tekla se o potrebi po integraciji med trzasko in koprsko luko in zlasti o cestnih in železniških povezavah, za kar je italijanska stran se posebno zainteresirana. Obe strani sta sestanek ocenili kot zelo pozitivnega.

Včerajšnji delovni sestanek na sedežu odbornišva za industrijo (foto Renato Rizzo)

TRST / MORDA TUDI KAJ DRUGEGA V OZADJU

Odlični ponaredek ali pravi dolarji?

TRST - Nekateri krajevni časopisi so včeraj objavili poročila svojih dopisnikov iz Istre, čas da so prejšnji mesec v »Rijeckih banki« odkrili nekaj ameriških dolarjskih bankovcev, za katere sumijo, da so ponarejeni. Po tem pisanju naj bi osumljeni bankovci na banko položila neka ženska z Reke, njej pa naj bi jih dala mati, ki sicer živi v Buzetu in ki naj bi jih dvignila na Trzaski kreditni banki (imen obeh žensk niso objavili).

Kot piše v teh člankih, je »Rijecka banka« posumila, da gre za ponaredek, sele pri naslednjih kontrolah in ne pri sami blagajni, kjer se pac

denar neposredno vliaga. Zatem jih je poslala notranjemu ministru v Zagreb za nadaljnjo kontrolo.

Coprav morajo zadnje besede o tem, ce je sploh slo za ponarejen denar, sele izroci, smo se vseeno obrnili do komercialnega direktorja Trzasko kreditne banke Milana Tavcarja, ker nas je v prvi vrsti zanimalo, ce je sploh možno, da ponarejen denar pride neposredno iz kaksne banke.

»V Evropi, v sami Italiji, a se zlasti v Sloveniji in na Hraskem,« nam je povedal Tavcar, »krozi veliko ponarejenega denarja. Deloma je ta denar slabo ponarejen,

deloma pa tako dobro (predvsem ameriški dolarji), da tudi same izvedence pogostoma spravljva v dvom. Ce se bo tudi v tem primeru izkazalo, da gre za ponaredek, pomani, da gre za zelo dobro ponarejene dolarje: po informacijah, ki jih imamo, so namrec uslužbenici »Rijecke banke« zaceli dvomiti sele ob naknadnem pregledu in so jih za nadaljnjo kontrolo poslali v Zagreb.«

»Ameriške dolarje,« je nadaljeval Tavcar, »predvsem bankovce po 50 in 100 dolarjev, za Trzasko kreditno banka kupuje izključno v ZDA ali pri velikih italijan-

skih bankah, kjer jih razumljivo strogo kontrolirajo, predno jih komurkoli pošljejo. V naši banki jih zatem, predno jih izročimo komitentom, ločeno prekontrolirajo se trije nasi izvedenci. Zato kot banka lahko izključujemo možnost, da dajemo v obtoč ponarejeno valuto, razen da je tako dobro ponarejena, da zavede tudi vse izvedence, ki so jo imeli v rokah. Od krajevnih komitentov (trgovine, manjše krajevne menjalnice) pa ne odkupujemo tuje valute prav zato, da se izognemo morebitnim dobrim ponaredkom (slabo se da itak takoj odkri-

ti). Na vsak način je direkcijska TKB dala navodila svojim poslovnim enotam, da vse valute, ki jo dnevno vnovčimo (na primer od turistov), ne dajejo takoj v obtoč, ampak jo zadržijo za dodatno strogo kontrolo. Med to valuto pa ni bankovcev po 100 in 50 ameriških dolarjev, katere iz previdnosti, kot sem dejal, sploh ne odkupujemo, kot je ne odkupujejo marsikje druge v Evropi.«

»Na vsak način,« je se poudaril Tavcar, »notranja kontrolna služba TKB skupaj z direkcijsko z veliko pazljivostjo proučuje primer v zvezi z »Rijecko banko«.

ORTOGIARDINO
CVETLICARSTVO · VRTNARSTVO · DREVESNICARSTVO
OPREMA ZA PARKE, VRTOVE IN KAMPIRANJE
FIERA DI PORDENONE OD 6. DO 14. MARCA URBNIK DELAVNIKI OD 15.00 DO 20.00
SOROTA IN NEDOLJA JI 30 - 2000

na sejma je ozkrla pomlad

PODKUPNINE / SERIJA NOVIH ARETACIJ

Carra na sodišče v klenjen v verige

Oster protest zagovornikov in polemika Aretacije v Milanu, Firencah in Turinu

MILAN - V Milanu se je včeraj začel proces po hitrem postopku proti bivšemu Forlanijevemu glasniku Enzu Carri, se prej pa je prislo do ostre polemike in protesta zagovornikov, ker so obtoženca v sodno palačo pripeljali v verigah in ga nato zaprli v kletko, kot se ponavadi dogaja z nevarnimi kriminalci. Ob prihodu sodnikov Di Pietra in Daviga so Carra osvobodili in poslali iz dvorane fotoreportaje, proces pa se včeraj ni končal in se bo nadaljeval 9. marca.

Vec kot deset aretiranih po raznih krajih Italije pa je včerajšnji strogo sodni obracun preiskav o podkupninah, ki pa vse bolj drastično posegajo v sam temelj italijanske politične in institucionalne scene. Poslanska zbornica je tako včeraj zavrnila odvzem poslanske imunite za ministra Carmela Conteja, osumljenega scuvanja h korupciji, medtem pa je na mizo pristojnega odbora pršla zahteva sodnikov po odvzemu imunite poslancu KD Paolo Tuffiju, ki je bil kot bivši deželni odbornik Lacija za urbanistiko vpleten v nepravilnosti pri podeljevanju gradbenih dovoljenj.

Odločitev o Craxijevi usodi je bila prenesena na začetek prihodnjega tedna. Odbor za imuniteto je

Bivši Forlanijev glasnik Carra se izja rešeti pogovora z odvetniki med včerajšnjim procesom v Milanu (AP)

popoldne koncal splošno razpravo, prihodnji terek pa bo bivšega tajnika PSI - proti kateremu so milanski sodniki medtem posredovali nove elemente - ponovno zaslišal, v prvi vrsti zato, da bi ugotovil, ali proti njemu res obstaja zarota, kot trdi sam prizadeti. Predsednik socialističnih poslancev La Ganga je v zvezi s tem primerom včeraj izjavil, da stranka svojim članom odbora za imuniteto ni dala navodil, kako naj se obnašajo in glasujejo.

Poleg sedmih aretacij, ki so jih v zvezi s podkupovanjem na področju solskih menz naročili sodniki v Firencah (med njimi je tudi predsednik

družbe Camst iz okrilja zveze zadrug Lega Cooperative Marco Minella, član DSL), sodna kronika beleži v Milanu aretacijo gradbenega industrijca in pooblaščenega upravitelja družbe Italimpres Eugenia Renda (sina bolj znane Maria), v Turinu predsednika družbe Sagat, ki upravlja tamkajšnje letališče Caselle Maurizia Bordonà in v Campobasus deželnega svetovalca KD Pasqualeja Ioffredija. Minella in Ioffredi sta vpletena v isto preiskavo, ki zadeva tri družbe iz Bolgne in Firenc, obtožene, da so si s podkupovanjem ustvarile pravi monopol na področju solske prehrane.

MAFIJA / DRUGI PROCES

Boss Totò Riina nad skesance in... novinarje

»Nič videl in nič slišal«

PALERMO - Mafijski boss Totò Riina se je včeraj vrnil pred palermške sodnike, da bi se zagovarjal pred obtožbo sodelovanja pri umoru treh policistov, preiskovalcev palermške kvesture, ki jih je mafijska ubila drugega za drugim v zadnjih mesecih 1984. leta. Njegovo več kot enurno zaslišanje pa je bolj kot zagovor izzvenelo vnoč kot napad na skesance in tudi na... novinarje.

Riina je ponovil, da skesancem in sodelavcem javnih organov ne gre verjeti, češ da so jim odgovore vsilili preiskovalci, skesanci pa so privolili v svojo vlogo, da bi se rešili ječe in se tudi denarno okoristili. Boss iz Corleoneja pa se je obregnil tudi ob novinarje. »Casopisi so pisali, da sem hotel med prejšnjim zaslišanjem poslati dolocena sporočila, a jaz ne pošiljam sporočil nikomur. Zeleni bi, da bi novinarji napisali le tisto, kar pravim,« je polemico dejal predsednik sodišča.

Ko ga je le-ta vprašal odkod njemu te informacije, ko pa živi v strogi izolaciji, se je Riina izmuznil s stavkom: »Ne končna so pota gospodova.« Po zaslišanju je njegov odvetnik Nino Filiccia obrazložil, da je on obvestil obtoženca o pisanju casopisov med

sredinim pogovorom.

Riina je včeraj ponovil tisto, kar je povedal že med torkovim procesom. Dejal je, da je preživljal svojo družino z delom, ko pa je nujno potreboval denar, je prosil zanj priletno mater, ki prejema tri pokojnine, pa tudi brata Gaetana.

O skesancih je odgovarjal zelo osorno: »Marino Mannoia? V ZDA je obtožen 25 umorov. Mutilo? Veckrat so ga aretirali zaradi droge. Calderone? Dejal je, da sem višji od njega. Marchese? Ne poznam ga. Sam trdi, da sva se srečala v neki vili v kraju San Giuseppe Jato. Poiscite mi tisto vilo!«

Mafijski boss je bil skratka tudi včeraj zelo samozavesten. Spet je zahteval soocenje s skesanci, čemur pa je javni tožilek nasprotoval, ker bi Riina to izkoristil za vplivanje na skesance. Riina je tudi včeraj zanikal, da bi poznal soobtoženca na procesu: »Pippo Calò, Michele Greco, Bernardo Brusca, Giuseppe Greco, francesco Madonia? Ne poznam jih.«

Vse torej po starem preizkušenem mafijskem receptu: nič videl in nič slišal.

Jutri bo Riina ponovno na sodišču: tokrat je obtožen poskusa umora bossa Gerlanda Albertija.

LLOYD / NA POTEZI JE RIM

Sindikati in Dežela FJK za relansiranje

V torek sestanek v Rimu

TRST - »Cas je, da arhiviramo vse polemike, poskuse, da bi napake ali krivde naprtli drugim, in skušnjave po najrazličnejših čudežnih rešitvah.« Tako pravi v tiskovnem sporočilu o Trzaskem Lloyd deželni odbornik Dario Tersar, ki opozarja na tradicionalno pristransko zadržanje družbe Finmare v odnosu do jadranske pomorske poti in torej do Trsta in njegove ladjarske družbe ter na praktično podrejeno vlogo vlade glede nacrtu družbe Finmare za preustroj javnega pomorstva. Dežela je zato zahtevala soocenje s pristojnima ministroma Tesinijem in Baratto ter spodtajnikom pri predsedstvu vlade Fabbrijem, prvo srečanje v tem okviru pa bo že prihodnji terek.

»V Rim gotovo ne bomo sli s klobukom v roki in niti z nabrekli denarnico,« pravi Tersar, »ampak z zahtevo, da se preveri pripravljenost družbe Finmare za prepuštev večinskega delničarskega paketa novim partnerjem. Zahtevali bomo izravnano bilancnih primanjlikov iz preteklih let (sicer bi bila vsaka misel na privatizacijo gola norost) in končno se ugotovijo možnosti, da v okviru novega Lloydja stopijo druge z njim po-

vezane družbe. Sele na osnovi teh pogojev bomo izrazili pripravljenost Dezele FJK, da (prek svoje finančne družbe Friulia, op.ur.) sodeluje v novi družbi, seveda ob natančnih svetovih o ekonomskem preustroju in o zanesljivosti zasebnih partnerjev.«

Tersar zaključuje tiskovno noto s priznanjem Lloydovim uslužbenecem in sindikalnemu podjetniškemu svetu, ki za Deželo predstavljajo dobrodošle sogovornike pri nacrtovanju, brez katerega si ni mogoče predstavljati posega Friulie.

To nacrtovanje, pri katerem sodelujeta Dežela in sindikati pa je medtem že v teku, tako da bo osnutek nacrtu že v torek predmet razprave z ministrom Tesinijem. Sestanka se bosta poleg predstavnikov Dezele udeležila tudi podtajnik za pomorsko morarico Camber in predsednik Lloydja La Calamita, medtem ko sindikati niso bili povabljeni. Predstavnik deželnih in pokrajinskih sindikalnih tajnistev pa medtem v Rimu z vsedravnimi sindikalnimi tajnistvi pripravljajo skupno stališče, ki naj bi pri preustroju javnega pomorstva upoštevalo pričakovanja in potrebe tako Trsta kot Genova.

NOVICE

Vojaško letalo odvrlo dimni bombi na Vajont

PORDENON - Med poletom, ki je sodil v okvir vezbanja, je vojaško letalo - kaže, da gre za tornado, ki pripada prvemu milanskemu letalskemu področju - odvrlo dve dimni bombi na center Vajonta. Letalo je letelo zelo nizko, ker je imelo nalogo, da za vezbo odvrže nekaj bomb na strelisce v Dandolu, ki je v neposredni bližini Maniaga. Odvrženi bombi, ki služita predvsem kot vidni signal za pilote, nista nevarni, saj sproščata samo dim. Venda pa sta povzročili nekaj škode in precej strahu: padli sta namreč na večje poslopje v središču Vajonta. V zadeti stavbi - bombi sta padli na zadnjo stran - so namescene trgovine, bar in stanovanja, njeno pročelje pa gleda na glavni trg. Na siršem območju je bilo precej ljudi, ki so se seveda krepko prestrašili, bombi nista nikogar ranili, pač pa sta porušili toplotno gredo. Včerajšnja nesreča, ki ni prva na tistem področju, je se podkrepila zahteve vseh, ki se zavzemajo, da bi zaprli strelisce v Dandolu oziroma da bi prepovedali nadaljnja vezbanja. Pristojni so že pred časom zagotovili občinski upravi v Maniagu, da je Dandolo se na seznamu poligonov, ki jih nameravajo zapreti, ker je preblizu naseljenih krajev.

Podkupnine: jamstveno obvestilo za pordenonskega industrijca

PORDENON - Na dolg seznam osumljenih zaradi podkupovanja so sodniki uvrstili tudi 41-letnega industrijca iz Pordenona Luigija Cimolaia, ki je bil tudi predsednik pokrajinskega združenja industrijcev. Jamstveno obvestilo je izdalo pordenonsko sodišče, nanasa pa se na možnost korupcije. Agenti so že preiskali zasebno stanovanje Cimolaia in njegov obrat, v katerem izdelujejo razne železne strukture na primer za mostove in viadukte. Industrijski obrat Cimolai je v desetletju '70-'80 za Saddama Husseina zgradil in utrdil več bunkerjev, ki so služili kot zaklonišča za letala in drug vojaški material. Med zalivsko vojno so vse bunkerje porušili. Trenutno je Luigi Cimolai v tujini, predvidevajo pa, da se bo vrnil v naslednjih dneh.

Protest sindikatov zaradi krčenja sredstev za krajevni prevoz

VIDEM - Po odločitvi dezelne uprave FJK, da krepko zmanjša sredstva za avtobusne povezave na krajevni ravni, so sindikalne organizacije FILIT-CGIL, FIT-CISL in Uiltrasporti izdale noto, v kateri izražajo tako zaskrbljenost zaradi stalnega upadanja kot tudi odločnosti, da takšne enostranske odločitve nikakor ne nameravajo sprejeti. Zato sklicujejo v torek, 16. t.m. v Vidmu širši sestanek, na katerem bodo dolocile datum in način, kako se bosta odvijala protestna stavka in shod.

REFERENDUMI / ! 18. APRILA ZELO VAŽNA POLITIČNA PREIZKUŠNJA

Ali smo pred "novo" republiko?

Najpomembnejša referendumna zadevata izvolitev senata in občinskih skupščin, sporno javno finansiranje političnih strank

RIM - V nedeljo, 18. aprila se bo rodila nova republika. Tako so vsaj prepričani pobudniki referendumov, ki so mnenja, da bo ljudsko glasovanje zadalo odločilni udarec sedanjemu političnemu sistemu in odprlo pot novemu, ki bo temeljil na večinskem volilnem sistemu. Napovedanih je kar deset referendumov, nekatere od teh pa bo morda parlament v zadnjem trenutku "onemogocil", čeprav rimska politična situacija ne obeta nič dobrega. V teoriji lahko zbornica in senat prepereča referendum tudi 24 ur pred glasovanjem, postopek pa je dejansko bolj zapleten, tako da nam bo najbrz že prve dni aprila jasno, kako in za kaj bomo volili.

Ce ne bo novosti in ce parlament ne bo pravocasnou ukrepal, bomo 18. aprila na voliscu dobili deset glasovnic, na katerih bomo morali izbirati med DA in NE. Ce hocemo ukinitev dolocene zakona bomo prekrizali DA, ce hocemo, da zakon ostane, pa bomo na glasovnici prekrizali znak NE. Referendum je veljaven le, ce se ga udelezi vec kot polovica volilnih upravicencev.

Najpomembnejša referenduma zadevata volilne zakone, precej pomemben pa bo tudi referendum, ki ukinja nekatere clene zakona o javnem finansiranju strank. Prvi volilni referendum zadeva zakon o izvolitvi senata. Trenutno je v veljavi neke vrste mesanica proporcionalnega in vecinskega sistema. Ma-

Leta 1974 smo glasovali na ljudskem referendumu o razporoki (foto Sergio Ferrari)

rio Segni in njegov odbor za referendum sta mnenja, da je volilni zakon za senat neustrezen in da dejansko "blokira" politični sistem. Zato predlagata ukinitev sedanjega volilnega zakona, ki bi v primeru zmage DA uvedel nova pravila: 238 senatorjev bi državljeni izvolili po večinskem sistemu (zmaga kandidat, ki v posameznem volilnem okrožju prejme največ glasov), preostalih 77 pa bi izvolili s proporcionalnim načinom. Zmaga DA bi vsekar spremenila le zakon za izvolitev senata in ne tistega, ki urejuje izvolitev poslanske zbornice. To bi po mnenju nasprot-

nikov referendumu utegnili sprožiti le dodatno zmesnjavo, Segni pa je prepričan, da bi bil to prvi korak na poti nove volilne zakonodaje. Ta referendum skoraj gotovo bo, ker ni pričakovati, da bo parlament v zakonskih rokih odobril nove volilne predpise.

Zelo vazen je tudi drugi volilni referendum, ki zadeva izvolitev občinskih svetov. Tudi tega je predlagal Segnjev odbor in se zavzema za razširitev vecinskega volilnega sistema na vse občine, medtem ko je sedaj v veljavi le za uprave, ki imajo manj kot pet tisoč prebivalcev. Ta referendum je se negotov, ker je

poslanska zbornica pred nekaj tedni že odobrila volilno reformo javnih uprav (neposredno izvolitev župana in večinski sistem v občinah do 20 tisoč prebivalcev), za uzakonitev novih predpisov pa je potrebno se mnenje senata. Tukaj napovedujejo nekatere popravke, tako da se bo moral zakon spet vrniti v zbornico. Prica smo bitki s časom. Vse je sedaj odvisno od parlamenta oziroma od politične volje večjih strank, da preprečijo to ljudsko glasovanje.

Radikalci so predlagali ukinitev zakona o javnem finansiranju političnih strank. Senatna ko-

misija za ustavna vprašanja je pred kratkim pripravila in predsinočnim tudi odobrila zakonski predlog o tem koclživem vprašanju, ki pa je naletel na nasprotovanje nekaterih strank, posebno DSL, SKP in MSI. Z zadevo se mora sedaj ukvarjati se skupščina v Montecitorio, kjer je razpoloženje za odobritev tega normativa vse prej kot naklonjeno. Vse kaže torej, da ta referendum bo, razen ce vlada - kar je malo verjetno - ne ubere pot zakonskega odluka, ki stopi takoj v veljavo.

Cetrtri in peti referendum zadevata ukinitev ministrstev za kmetijstvo in za javne predstave. Referenduma, ki so ju predlagale nekatere deželne uprave, bosta, ker trenutno ni v teku nobenih parlamentarnih postopkov o tem vprašanju. Sesti referendum se nanasa na ukinitev ministrstva za javne soudelezbe. Tega glasovanja morda ne bo, ker se je vlada obvezala za odobritev tozadevnega zakonskega dekreta.

Sedmi referendum zadeva imenovanje predsednikov javnih bančnih zavodov in hranilnic. Parlament je že vzel v pretres to vprašanje, rešitev pa še ni dobil. Osmi referendum govori o spremembah v zakonu Jervolino-Vassalli o mamilih, deveti predlaga, da bi odvzeli krajevnim zdravstvenim enotam dosedanje pristojnosti na področju zascite okolja. Zadnji, deseti referendum zadeva izredne finančne posege na jugu države.

TRST - Skoraj vse stranke se že pripravljajo na aprilске referendume, ceprav nekatere se niso zavzele stalisc o posameznih ljudskih glasovanjih. V središču pozornosti (in polemik) bosta predvsem napovedana volilna referenduma (izvolitev senata in občinskih uprav), ki sta vsekar za predmet spora, tako da se volilna kampanja napoveduje precej razgibana in polemčna. Najbrz tudi med slovensko manjšino.

KD, socialisti, DSL in Severna liga bodo - kot kaže - pozvali obcane, da na vseh referendumi glasujejo DA. Vse štiri stranke se namreč na področju volilne zakonodaje nagibajo k uvedbi pretežno vecinskega sistema in to na osnovi splošnih smernic, ki jih je pred kratkim izdelala dvodonna parlamentarna komisija. Krscanski demokrati, socialisti in demokratični levicariji vsekar se upajo, da bo parlament pravocasnou uzakonil nov volilni sistem in s tem preprečil vsaj referendum o občinskih svetih. Ce se to ne bo zgodilo, bodo te stranke, kot receno, pozvale volilce, da glasujejo DA.

V vrstah DSL in PSI pa so se že pojavila nekatere različna mnenja. Komponenta demokratičnih komunistov v

DSL, ki jo vodi Pietro Ingrao, je proti vecinskemu volilnemu sistemu, in bo najbrz pozvala ljudi, da glasujejo NE. Tudi med socialisti je precej zagovornikov sedanjega proporcionalnega sistema. Med njimi je bil tudi bivši tajnik Craxi, njegov naslednik Benvenuto pa nasprotno zagovarja potrebo po novi volilni zakonodaji. DA podpisujejo tudi liberalci, republikanci in zlasti radikalci, ki so se že pred leti predlagali čisti vecinski sistem po britanskem vzoru.

V zadnjih dneh se krepiti tudi fronta tistih strank, ki bodo volilce pozvale, da na volilnih referendumi glasujejo NE. Na tej liniji so za sedaj MSI, gibanje Mreza-Rete, Komunistična prenova pa NE. Stranka Slovenske skupnosti bo svoje stalisce o ljudskem

glasovanju objavila v prihodnjih dneh. Nova volilna zakonodaja (bodisi ce jo bo odobrila parlament, bodisi volilci z referendumom) bo nedvomno prinesla velike novosti tudi v političnem življenju manjšine. Kakšne bodo te novosti (pozitivne ali negativne, odvisno od zornih kotov) je v tem trenutku nemogoče napovedati. Politični potes pa vendarle bo in zato je treba nanj v vsakem primeru realistično računati.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715
Fotostavek: ZIT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax: 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax: 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax: 061-322468
Celovec, Wulfeggasse 10/H, tel. 0463-318510, fax: 0463-318506
Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax: 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax: 040-768697
Italija: podružnice SPI
Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec visina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.000 LIT, ob prazničnih povikih 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%
Cena: 1.200 LIT 10 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesecna 1.200 SIT plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska, 75 Sezana, tel. 067 - 73373
Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6.12.1948
Clan italijanske zveze casopisnih zaloznikov FIEG

NOVICE

Občinski odbor potrdil prepoved rabe Trga Unità

Tržaški občinski odbor je včeraj potrdil namero, da prepove uporabo Trga Unità za manifestacije, ki bi ne imele uradnega znaka. Tiskovno poročilo v tej zvezi nekoliko zavito pove, da je bil naklep odbora (determinazione) ze prej »operativen«, zdaj pa je postal »sklep« (delibera), ki so ga med drugim raztegnili tudi na bližnje nabrežje, pred nedavnim posvečenju »padlim za italijanstvo Trsta«. Sicer pa ima prepoved kar precej izjem: poleg uradnih manifestacij bodo možne »v izrednih primerih« manifestacije »z zelo visoko civilno, zgodovinsko ali patriotično vsebino ali velikega kulturnega interesa«, sportne manifestacije CONI in solskih oblasti ter tradicionalne manifestacije na občinsko pobudo. Vse to bi lahko občinski odbor povedal z veliko manj besedami: »Trg Unità je prepovedan Samu Pahorju!«

Posvet o srednjem veku: danes poseg Le Goffa

S sklepnim posegom slovitega francoskega zgodovinarja Jacquesa Le Goffa se bo danes popoldne na Pomorski postaji zaključil znanstveni posvet na temo "Oblike politične propagande v srednjem veku", ki je privabil v Trst nekatere zelo znane italijanske in tuje zgodovinarje. Simpozij se je začel v torek. Med prireditelji so Ecole Française iz Rima, fakulteta za zgodovino tukajšnje univerze in oddelek za srednjeveško zgodovino rimskega vseučilišča la Sapienza. Med predavatelji sta bila tudi Tržačana Paolo Cammarosano, ravnatelj oddelka za zgodovino na tukajšnji univerzi in prof. Nicoletta Giové, sicer raziskovalka v Cassinu, ki je spregovorila o vlogi pisane besede v tedanjem času.

V Trstu bodo ustanovili visoko šolo medicine dela

Na pobudo instituta za medicino dela pri tržaški medicinski fakulteti bo danes v kongresnem centru Pomorske postaje znanstveni posvet o profesionalnem usposabljanju tehnikov na področju preženice, varnosti in higiene na delovnem mestu. Pri organizaciji pobude sta sodelovala tudi institut za socialno medicino iz Rima in deželno odborništvo za zdravstvo. Na posvetu bodo govorili tudi o možnostih in predlogih glede ustanovitve tako imenovane kratke univerzitetne diplome oziroma visoke šole za tehnike na tem področju.

Kriška Pesem v svet jutri zvečer na Opčinah

Na vabilo mešanega pevskega zbora Primorec-Tabor bo jutri zvečer v openskem Prosvetnem domu nastopil dekliski zbor vesna iz Križa. Zbor, ki ga vodi Bogdan Kralj, je zaokroženo pevsko predstavilo, ki je poleg petja sestavljata se instrumentalna glasba in vezna beseda, prvič predstavil decembra lani pred domaco publiko (na sliki S. Ferrarija prva izvedba Pesmi v svet). Ozenski koncert, ki ga bodo z zborom oblikovali se Raffaella Petronio, Aljosa Starc, Tamara Tretjak, Ivo Tul in Alda Sosic, se bo pričel ob 20.30.

Novi odbor SKD Igo Gruden

V sredo se je v Nabrežini sestaval novoizvoljeni odbor SKD Igo Gruden in SD Sokol. Glavna točka dnevnega reda je bila izvolitev vodstva obeh društev in porazdelitev ostalih funkcij. Na predsedniškem mestu so potrdili dosedanjega predsednika Nevenka Grudna, za podpredsednika so izvolili Livia Lesizjo, ostala odgovornejša mesta pa so porazdelili takole: tajnik Niko Pertot, blagajnik Ivan Marusič, gospodar Martin Venier, sportni referent Aljosa Tercon in kulturna referentka Maja Lapornik. Najbližja naloga obeh društev je prireditev tradicionalnega družabnega večera: ta bo v soboto, 20. t.m., v društvenih prostorih. Na družabnem večeru, naj bi, kot si obetajo odborniki, spet potrdili tesno povezanost dvestev z vaskim tkivom, hkrati pa bo to priložnost za pritegnitev novih sodelavcev.

Niz pobud v Miljah ob 8. marcu

Ob letosnjem mednarodnem dnevu žensk sta si Krozec 8. marec ZZI-UDI in Koordinacijski odbor upokojenk SPI CGIL zamislila več pobud. Prva je že v teku, saj je bil razpisan fotografski natečaj namenjen izključno ženskam. Prav z nagraditvijo najboljših fotografskih posnetkov, ki so bili poslani na natečaj, se bo v nedeljo, 7. t.m. ob 11. uri uradno začelo praznovanje osmega marca. Naslednji dan bo zjutraj srečanje z ženskami, ki so v Domu ostarelih, zvečer v gledališču Verdi pa Ples mimoze. V sredo pa se bodo poklonile spominu Alme Vivode, ki je padla v boju proti nacifasizmu.

KULTURA / V AVDITORIJU MUZEJA REVOLTELLA

Rebulov Sibilin veter za strpni del Trsta

Toplo vzdušje ob predstavitvi italijanskega prevoda

BOJANA VATOVEC

Na pobudo Skupine 85 in Založništva tržaškega tiska je bilo sinoci v Avditoriju Muzeja Revoltella kratko srečanje s pisateljem Alojzom Rebulom ob izidu italijanskega prevoda njegovega obseznega romana V Sibilinem vetru, ki je izšel decembra v zbirki EstLibris. V dvorani se je ustvarilo priscno in toplo vzdušje, slika strpnega in radonalega Trsta, kakršnega nismo vajeni iz televizijskih zaslonov.

Okrog avtorja se je zbralo veliko bralcev in za organizatorsko mizo kar precej sodelavcev. Poleg predstavnika Skupine 85 Roberta De Denara, ki je poudaril "pomembnost prvega italijanskega prevoda velikega dela velikega pisatelja", je spregovoril se Miran Kosuta kot predstavnik ZTT in orisal smernice in smotre knjižne zbirke, ki objavlja slovenske avtorje v italijanskem prevodu.

Za njim je povzel besedo pisatelj, pesnik in esejist Ferruccio Fölkel, laični sin Izraela, kot se je sam imenoval, ter se je v svojem kratkem razmisljanju o Trstu in njegovi zgodovini navezal tudi na predgovor, ki ga je spisal k Rebulovemu romanu. Iz Ljubljane je prišel rusi-

Alojz Rebul (četrti z leve) z drugimi udeleženci srečanja v dvorani Revoltella (f. Ferrari)

st Aleksander Skaza, ki je prav tako poudaril dragocenost dela in njegove poetike. Prevajalka Diomira Fabjan Bajc je povedala, da je prevod romana zanj pomenil preobrat v delu in celo v življenju.

Na koncu je spregovoril se avtor, ki mu je Miran Kosuta prebral navdušen pozdrav Fulvia Tomizze. Povedal je le, da avtor o svojem delu ne more ničesar povedati, pa čeprav je se tako zavzeto delal.

"Žensko okence" bo v teh marčevskih dneh slavilo prvo leto svojega obstoja. Gre za poseben servis namenjen ženskam, ki so ga kot osmomarčevsko pobudo pred letom osnovala članice Ženske kavarne pri ZZI-UDI. V 12 mesecih se je pri "Okencu" zgledilo približno sto žensk, ki so strokovnim sode-

lavlcam pobude (vse delajo zastoj) postavile najrazličnejša vprašanja. Se največ jih je zadevalo zdravstveno in pravno problematiko, veliko žensk pa se je pritožilo nad svojim družinskim položajem.

Kot sta poudarili Ester Pacor in Lucia Starace, je glavni namen pobude, da

vsestransko informira ženske in jim nudi pomoč v sili. Nikakor pa ne želi ta servis zamenjati raznih javnih služb, ki iz raznih razlogov ne opravljajo zadanih nalog.

Po enoletnem delovanju pa lahko sodelavke "Okenca" zarišejo vsaj približno sliko ženskega položaja v Trstu in ta slika

prav gotovo ni zadovoljiva. Kot so povedale predstavnice tega brezplačnega servisa, položaj žensk ni lahek, saj v prvi vrsti razlogov ne opravljajo delovnih mest. Istocasno pa je pojav nasilja v okviru družine se zelo obcuten; po drugi strani pa so ženske izredno slabo obvesene o vsem, kar jih zadeva.

razumeti, da bi njegova stranka - v primeru pozitivnega izteka pogajanj - podprla tudi drugega zupana, ki naj bi potem sam izbral odbornike.

V razpravi sta se oglašila tudi Giorgio Depanther (DSL-KS) in zastopnik SSK Mitja Tercon. Bolj kot o (bodočih) volilnih zavezništvih sta spregovorila o nekaterih konkretnih vprašanjih, s katerimi se trenutno sooča domaca občinska uprava. Iz njenih posegov se je dalo razumeti, da sta ti dve stranki v tem trenutku najbolj zainteresirani za napovedane spremembe v občinski upravi.

Na koncu se je občinskega sveta so se načelniki svetovalskih skupin sporazumeli, naj o treh političnih in programskih dokumentih sedaj razpravljajo pristojne svetovalske komisije. Za to bodo imele na razpolago mesec dni časa, nakar se bodo resolucije takorekoc spet vrnile v občinski svet. Postopek je, kot vidimo, časovno gledano precej dolg. Vazno je vsekakor, da bo politična razprava - kot do sedaj - potekala ob belem dnevu, to se pravi na institucionalnih sedezih in ne - kot je bilo dolgo v navadi - na zakulisnih pogajanjih v tajništvih strank oziroma njihovih struk.

POLITIKA / OKOLIŠKE UPRAVE

Nabrežina: morda volilna os KD - PSI

Za spremembe sta najbolj zainteresirani DSL-KS in stranka Slovenske skupnosti

Občina-Devin Nabrežina bo morda dobila novo upravo sele v začetku maja ali bolje rečeno po junijskih pokrajinskih in dezelnih volitvah. Sredina seja občinskega sveta, ki je bila posvečena obravnavi treh resolucij (DSL-KS, SSK in skupnega dokumenta KD-PSI) namreč ni nakazala konkretnih političnih rešitev, tako da bo treba za (morebitne) novice se počakati.

V razpravi je vsekakor prisla znova do izraza politična os med socialisti in krščanskimi demokrati. Nekateri v obeh strankah ze odkrito računajo na zavezništvo na prihodnjih občinskih volitvah, ki bodo skoraj gotovo potekale po novem (večinskem) sistemu.

Med najbolj vnetimi zagovorniki tega volilnega projekta je bivši zu-

pan Dario Locchi (KD), ki je ves svoj poseg namenil hvaljenju "odličnih odnosov" med svojo in socialistično stranko. Demokristjani se očitno bojijo tako dialoga na levi, ki ga v Nabrežini sicer trenutno ni, kot tudi boljših odnosov med SSK in obema levičarskima silama. Ni naključje tudi, da je Locchi označil Slovensko skupnost kot "ekstremno" politično silo.

Nekoliko previdnejši glede volilne "poroke" s KD so socialisti, ki se glede bodočih zavezništvih necejo za sedaj izpostaviti. PSI vsekakor nasprotuje morebitnim volilnim koalicijam na narodnostni osnovi. Odbornik Corigliano nasprotuje vsakršnemu političnemu "procesu" na račun zupana Vittorina Caldija, dal pa je jasno

PRISTANIŠČE / ŠEST JAMSTVENIH OBVESTIL

Je notranji dogovor res zakrival goljufijo?

Sodniki dolžijo nekdanje odgovorne za pristaniško ustanovo in družbo delavcev sporazumne goljufije

Takoimenovani dogovor Menegon med Avtonomno ustanovo za tržaško pristanišče (Eapt) in Enotno družbo pristaniških delavcev (Culpta), za katerega je razen neposredno zainteresiranih malokdo vedel, razburja v zadnjih dneh celotno tržaško javnost. Zaradi nepravilnosti, ki naj bi jih dogovor zakrival - sodniki predvidevajo možnost goljufije - je zaenkrat jamstvena obvestila prejelo šest oseb, ki so poleti '89 vodila Eapt oziroma Culpta, in sicer takratni generalni direktor Eapta Luigi Rovelli, funkcionarji Cuomo, Fasano in Salvini ter konzul in vicekonzul Culpta Vincenzo Marinelli in Marcello Menegon. Dolžijo jih goljufije, ker

naj bi omogočili "izredno" placevanje delavcev Culpta s strani Eapta.

Na osnovi dogovora Menegon, glede katerega sta se pristaniška ustanova in družba delavcev pogodili avgusta '89, vendar ga upravni svet Eapta ni nikoli potrdil, naj bi družba pristaniških delavcev prejela letga med uslužbenci pristaniške ustanove in člani družbe pristaniških delavcev je bila vselej predmet razprav, ce ne spopadov. Zato je tudi terjala več dvostranskih dogovorov, med katere sodi tudi dogovor Menegon, ki se je specifično nanašal na organizacijo

dela na VII. pomolu. Delovne ekipe so bile sestavljene iz 8 oseb, stitje so bili uslužbenci Eapta, ostali stitje pa Culpta, ki pa naj bi proti dodatnemu placilu (govori se o 50-odstotnem povisku) opravljali tudi drugačne zadolžitve od prvotno predvidenih. Dodatek ni sel delavcem, temveč v skupno blagajno Culpta: to je težo sodnikov, ki se nanašajo na poročilo posebne komisije, ki raziskuje razne upravne nepravilnosti, do katerih je prišlo v okviru avtonomne pristaniške ustanove. Zato so tudi poslali finančne strožnike, ki so zasegli vse fakture, ki jih je družba delavcev izdala pristaniški ustanovi. Prizadeti so zanimali, da bi prišlo do nepravilnosti.

JUTRI NA LICEJU PREŠEREN

Dijaki se bodo merili v znanju slovenščine

Jutri bo na liceju Franceta Prešerna v Trstu z začetkom ob 8. uri tekmovalanje dijakov v znanju slovenščine. To je vsakoletna priložnost, da se dijaki vseh višjih srednjih sol in zadnjih razredov nižjih pome-rjio v znanju materinščine. Letosnja tema obravnava »Ljudsko izročilo v slovenskem slovstvu« in je razčlenjena v tri podnaslove za tri stopnje tekmovalja.

Dijaki bodo kot je že v navadi pisali najprej jezikovno knjižno nalogo, ki bo pokazala poznavanje jezikovnih zakonitosti in tudi vsega gradiva, ki je bilo predpisano v zvezi z naslovom. Nato bodo pisali se spis, ki bo uglasen na

naslovno temo in bo omogočil mladim tekmovalcem, da razkrijejo svoj odnos do slovenskega ljudskega izročila, ki ga tudi na Primorskem ni malo.

Doslej, posebno v zadnjih letih, je tekmovalje pokazalo zelo dobro stopnjo priprave udeležencev, tako da so se zmagovalci tržaškega tekmovalja odlično uvrstili tudi na finalnem tekmovalju v Sloveniji. Vsekakor je že sama udeležba na tekmovalju pokazatelj zanimanja dijakov in njihovih mentorjev za vprašanja slovenskega jezika in literature, v letosnji izvedbi pa gre tudi za odnos do slovenske ljudske tradicije.

SODIŠČE / 11-KRAT ZAVIHTEL NOŽ

Aldo Bartolomeo 10 let v ječi zaradi poskusa umora

Dosmrtna ječa za Pietra Ragagnina

Včeraj pozno popoldne je Aldo Bartolomeo izvedel, da ga čaka deset let ječe: tolikšna je namreč kazen, ki mu jo je naložil sodnik za preliminarno preiskavo Botta. Bartolomeo je bil obtožen poskusa umora Marte Cerù, katero je v nekem izolskem avtokampu kar 11-krat zabodel, a ženska je cudžno ostala pri življenju. Javni tožilec Frezza je zahteval 18 let zapor, obramba pa je skušala doseči, da bi obtožbo poskusa umora spremenili v težke osebne poškodbe. Proces je potekal po skrajšanem postopku za zaprtimi vrati.

Dosti hujše pa se je včerajšnji proces pred prizivnim porotnim sodiščem (predsednik De Conte, javni tožilec Coas-

sin) končal za Pietra Ragagnina, saj je bil obsojen na dosmrtno ječo. Ragagnin, sofer iz Pordenona, je bil obtožen, da je pred tremi leti z bajonetom do smrti zabodel svojo zeno Erico Venerus. Na prvostopenjskem sodišču v Vidmu so Ragagninu naložili 28 let ječe zaradi namernega umora (zeno je sedemkrat zabodel na dvorišču njenih staršev, kjer je prebivala), javni tožilec pa je včeraj zahteval najhujšo kazen, češ da je bil umor premišljen, kar je obramba zavržala in skušala doseči znižanje kazni. Sodni zbor je po dobri uri očitno sprejel tezo javnega tožilca. Ragagninova branilca (odvetnika Cattà in Benvegnù) se bosta obrnila na kasacijsko sodišče.

SLOVENSKI DENARNI ZAVODI V ITALIJI ZDRUŽENI V BANČNI SEKCIJI SDGZ ČESTITAJO TRŽAŠKI KREDITNI BANKI

OB OTVORITVI AGENCIJE »MITNICA« V TRSTU- ULICA CARDUCCI 41

IN JI ŽELIJO NADALJNJIH POSLOVNIH USPEHOV

KMECKO-DELAJSKA HRANILNICA
IN POSOJILNICA V SOVODNJAHI

KMEČKA IN OBRTNA HRANILNICA
IN POSOJILNICA V NABREŽINI

KMEČKO-OBRTNA HRANILNICA
DOBERDOB

Kmečka banka Gorica

HRANILNICA IN POSOJILNICA
OPĆINE - TRST

ŠOLSTVO / NA ITALIJANSKI ŠOLI CAMPI ELISI O RASIZMU

»Dijaki, spomnite se na številko 66479«

Pretresljivo pričevanje deportiranke Marte Ascoli

MARJAN KEMPERLE

Kakšna uca ura! Lekcija zgodovine, državljanske vzgoje, človekovih pravic, medicinskih odnosov, vse zaobjeto v uri spomina trzasko deportiranke v Auschwitzu in Bergen-Belsnu. Marta Ascoli je s svojim pričevanjem priklenila na stole dijakke drugih in tretjih razredov italijanske nižje srednje sole Campi Elisi, njene pretresljive besede so omrežile mlado poslušalstvo v tako občutno pozornost, da je njen zaključni poziv »Ko vam bodo skušali dokazovati, da se kaj takega ni zgodilo, ne pozabite, da ste nekega dne govorili z osebo, ki je vse to doživela,« padel na plodna tla.

Srečanje z bivšo deportiranko je potekalo v okviru tedna pobud o rasizmu in nacizmu, ki so ga na soli Campi Elisi začrtali se predno je priložnost s solskega skrbništva »navodilo«, naj sole posvetijo nekaj pozornosti aktualnemu vprašanju rasizma. Dijaki sole so si v preteklih dneh ogledali dva filma, ki govorita o vojni grozodejstvih (Ana Frank in Arrivederci ragazzi), teden pa bodo zaključili jutri z obiskom trzasko Rizmara.

Niz prireditve nosi pomemben naslov: Spo-

Slovenski ravnatelj Pečenko govori dijakom italijanske šole Campi Elisi (foto Ferrari)

minjati se pomeni vzgajati. Včerajšnje srečanje z deportiranko Marte Ascoli je jasno pokazalo, koliko resnice tici v naslovni trditvi. Marto so marca '44 komaj 17-letno zajeli esesovci v Trstu skupaj z očetom. Ni bila Zidinja, le primke je (zaradi imena mesta) spominjal na Zide, zato so jo odpeljali v Rizmarno, od tu pa po strahovitih potovanjih v vagonu za živino do Auschwitza. Ob vstopu so jo locili od očeta: odtlej ga ni več videla.

Nacisti so jo že prvi dan oropali vsega, kar je imela: obleko, ostrigli so

ji dolge kite, odvzeli so ji ime in ga zamenjali s številko: do osvoboditve je bila številka 66479.

Deportiranka je nememu, pozornemu poslušalstvu pripovedovala o življenju na robu življenja, o »selekcijah« v taborišču (»Ce so te izbrali, si bil naslednji minuto mrtev«), o njenem notranjem vodilu: »Mami sem ob odhodu rekla, da se bom vrnila, in na to obljubo sem se opirala, ko me je bilo vedno manj in manj«.

Marta Ascoli je odgovorila na vrsto dijakih vprašanj; ko je vprašala,

ali kdo že kaj ve o teh grozotah, je dobra polovica mladega avditorija dvignila roko. Pred njenim pričevanjem je o vzponu in grozotah nacizma spregovoril Marco Coslovich z Zavoda za zgodovino osvobodilnega gibanja FJK, posegel pa je tudi slovenski ravnatelj Josip Pečenko. Opozoril je, da krivda le ni bila vedno na eni strani: nacisti so imena zamenjali s številkami, tu pri nas so marsikomu ime spremenili; in se: ob Rizmarni in Auschwitzu so obstajali tudi Rab, fojbe, Gonars...

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK,
5. marca 1993
EVZEBIJ

Sonce vzhaja ob 6.36 in
zatone ob 17.57 - Dolžina
dneva 11.21 - Luna vzhaja
ob 14.31 in zatone ob 4.26.

Jutri, SOBOTA,
6. marca 1993
STANKA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 7 stopinj, zračni tlak 1010,5 mb, narašča, veter 16 km na uro, vzhodni severovzhodni, burja s sunki do 40 km na uro, vlaga 45-odstotna, nebo skoraj jasno, morje razburkano, temperatura morja 7,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Chiara
Valentinuzzi, Alberto Castiglione, Luca Marchetti,
Alessia Pascasio, Elisa Rossetti.

UMRLI SO: 97-letni Luigi Goia, 81-letna Cecilia Castellana, 90-letni Guido Zecchin, 83-letni Giovanni Gobbo, 80-letna Marija Stemberga, 87-letna Bruna Giaschi, 91-letna Pia Sacilotto, 88-letna Adele Bernetic, 88-letna Antonia Krabelj, 81-letna Guglielma Grandi, 87-letna Bruna Mueller, 85-letna Francesca Legisa, 78-letni Pietro Vidonis, 79-letni Rodolfo Tul, 78-letni Luigi Sossi, 85-letna Antonia Ceppi, 84-letna Palmira Malusa, 81-letna Iolanda Persoglio, 81-letna Annunziata Roth.

LEKARNE

Od ponedeljka, 1.,
do nedelje, 7. marca 1993
Normalen urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od 13.00
do 16.00

Korzo Italia 14 (tel.
631661), Ul. Zorutti 19 (tel.
766643), Ul. Flavija 89
(Zavljene) (tel. 232253).

ZGONIK (tel. 229373) -
samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30
do 20.30

Korzo Italia 14, Ul. Zorutti 19, Ul. Giulija 1, Ul. Flavija 89 (Zavljene).

ZGONIK (tel. 229373) -
samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30
do 8.30

Ul. Giulija 1 (tel.
635368).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 - TELE-
VITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 39911.
Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure - tel.
39911.

Zdravstvena dežurna
služba

Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

KINO

ARISTON - 21.00 - »Malcolm X« Režija Spike Lee,
i. Denzel Washington. Film
traja 3 ure 20 minut.

EXCELSIOR - 17.00,
18.45, 20.30, 22.15 - »Orlando«
r. Sally Potter, i. Tilda Swinton.

EXCELSIOR AZZURRA -
17.00, 18.40, 20.20, 22.00
»Sex and Zen, il tappeto da
preghiera, di carne«, prepovedan mladini pod 18. letom.

NAZIONALE I - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 - »2013 -
La fortezza«, i. Christopher Lambert.

NAZIONALE II - 15.45,
17.50, 20.00, 22.15 - »Gli
spietati«, i. Clint Eastwood.

NAZIONALE III - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 - »Trappola
in alto mare«, r. Steven Seagal.

NAZIONALE IV - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 - »Giochi
d'adulti«, prepovedan mladini pod 18. letom.

Ob odprtem grobu so spregovorili pokrajinska tajnica DSL Perla Lusa, deželni svetovalec Milos Budin v slovenscini, za VZPI-ANPI pa Arturo Calabria in Silvano Bacicchi.

Na sliki (foto Ferrari) žalni sprevod na trzaskem pokopališču pri Sv. Ani.

VELIKO LJUDI NA POGREBU MARIJE BERNETIČ

Slovo od Marine

Velika množica prijateljev, predvsem pa sorcev in somisljenikov je včeraj popeljala Marino k zadnjemu počitku. Marije Bernetic, ki se je svoje življenje razdajala za ideje svobode, demokracije in socializma ter miru med narodi in se bojevitost prizadevala za

pravice Slovencev v Italiji, so se prišli pokloniti tudi predstavniki vseh občinskih uprav na Trzaskem, borbevske organizacije s svojimi prapori, veliko pa je bilo tudi strankarskih predstavnikov iz vrst tako DSL, h kateri je Marina pristopila po razpustu KPI, in SKP.

Skladatelj in
harmonikar
Vladimir Subitzky
drevi v Bazovici

Med najvažnejšimi sodobnimi ruskimi skladatelji je Vladimir Subitzky gotovo tisti, ki je najmarkantnejše posegel v njeno literaturo. Svoje studije iz harmonike, kompozicije in dirigiranja je zaključil na konservatoriju v Kijevu, kjer sedaj poučuje. Vladimir Subitzky je znan tudi kot harmonikar, saj je med drugim zmagal svetovni pokal v Helsinkih leta 1975. Prejel je tudi prvo mednarodno nagrado na Poljskem za kompozicijo za zbor in komorni orkester. Pise simfonije, zborovsko glasbo, komorno glasbo, skladbe za opere, baletne itd. Ob bogati koncertni dejavnosti se Subitzky posveča tudi pedagoškemu delu, saj vodi tečaj srom po svetu).

Ansambel Miramar vabi ljubitelje glasbe na celovečerni koncert harmonikarja Vladimira Subitzkyja, ki bo danes, 5. t.m. ob 20.30 v kinodvorani v Bazovici.

Hipodrom »Montebello« danes, ob 14.30

vsedrjavna TRIS dirka z milijonskimi nagradami

★ kavarna in okrepčevalnica ★ zanesljivejša in hitrejša sprejemanje stav z novim elektronskim totalizatorjem ★ prostorno parkirišče ★ dvorana za spremljanje dirk povezana z vsemi italijanskimi dirkalisci

PD Slovenec Boršt - Zatrežec

vabi danes, 5. t. m., ob 20.30
v Srenjsko hišo v Boršt na

VEČER Z DUŠANOM JELINČIČEM

Predstavlja bo svojo knjigo **BISERI POD SNEGOM**
in dia vzpona na Everest Vabljeni!

KD Ivan Grbec - Skedenj

Tržaški kinematografski klub

vabita na filmski večer

KINO ALJOŠE ŽERJALA

v veliki dvorani Kulturnega doma v Trstu, ul. Petronio 4

jutri, 6. t. m., ob 20.30

Galerija

vabi
jutri, 6. t. m.,
ob 17. uri na

odprtje razstave

CLAUDIO BURANELLO

slike

IZREDNA RAZPRODAJA

Trzaska knjigarna - Ul. sv. Franciska 20

Obišcite nas, ne bo Vam žal!

GRATTACIELO - 17.15

»18.50.20.30.22.15« La notte e la città», i. Robert De Niro, Jessica Lange.

MIGNON - 16.30, 18.25,
20.20, 22.15 »Sister Act -
Una svitata in abito da suora«, i. W. Goldberg.

EDEN - 15.30, 22.10 »Il
sofà delle porcone anali«,
porn., prepovedan mladini
pod 18. letom.

CAPITOL - 15.45, 17.50,
20.00, 22.00 »Dracula,
Francis Ford Coppola.

LUMIERE - 16.30, 18.20,
20.15, 22.15 »Uomini e topi«,
i. Gary Sinise, i. John Malkovich.

ALCIONE - 16.00, 18.00,
20.00, 22.00 »Il danno«, r.
Louis, Malle, i. Jeremy Irons,
Juliette Binoche.

RADIO - 15.30, 21.30
»Porno prestazioni d'infermiere
disposte a tutto«, porn.,
prepovedan mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

SKD CEROVlje-
MAVHNJE priredi v nedeljo,
7. marca, ob 20. uri v
restavraciji »Al Carso« v
Mavhnjih PRAZNOVANJE
DNEVA ZENA z večerjo in
glasbo. Zabava zagotovljena.
Vabljeni vse družabne
zenske. Rezervacije tel.
299798 in 299335 od 20. do
21. ure.

MePZ PRIMORECE-TABOR
vabi na koncert PESEM
V SVET, ki bo jutri, 6. marca,
ob 20.30 v Prosvetnem domu
na Opcinah. Nastopili bodo
deklinski pevski zbor Vesna iz
Križa in instrumentalisti pod
vodstvom Bogdana Kralja. Vezna
beseda Marij Cuk.

DRUSTVO SLOVENSKIH
IZOBRAZENECV v Trstu vabi
v ponedeljek, 8. t. m., na
predstavitve publikacije in
na razgovor ob zaključku
studije Pavleta Merkuja
SVETNIKI V SLOVENSKEM
IMENO-SLOVJU. Pri pogovoru
bodo sodelovali strokovnjaki
prof. dr. Franc Jakopin,
Dusan Cop, Janez Keber in
avtor prof. Pavle Merku.

Pogovor bo v Peterlinovi
dvorani s pricetkom ob 20.30.

OB PRAZNIKU ZENA
prireja KD Primorsko
Izveza zena Mackolje
DRUŽABNI VEČER v nedeljo,
7. t. m., ob 17. uri v
Srenjski hiši v Mackoljah.

ANSAMBEL MIRAMAR
vabi danes, 5. t. m., ob
20.30 v kinodvorano v
Bazovici na CELOVEČERNI
KONCERT skladatelja in
harmonikarja Vladimira
Subitzkyja. Vabljeni!

OB MEDNARODNEM
DNEVU ZENA se bodo
zenske srečale v ponedeljek,
8. t. m., v KD Rovte -
Kolonkovec - Ul. Monte
Sernio 27. Na sporedu: pomen
praznika in pesmi. Sledi
večerja in družabnost.
Zacetek ob 18. uri.

V SLOVENSKEM
KULTURNEM KLUBU bo jutri,
6. t. m., v okviru SREČANJ
Z BESEDNIMI USTVARJALCI
gost večera pesnik VINKO
BELIČIČ, uvodna beseda Tomaz
Martelanc, recital odlomkov
iz zadnje Belicicve knjige
Leto odmrznitve bo podala
gledališka skupina Tamara
Petrovas, pri klavirju Sara
Brezigar. Zacetek ob 18.30.

SKD TABOR Opcine -
Prosvetni dom. V nedeljo,
7. t. m., ob 17. uri praznuje
zenski pevski zbor Tabor
DAN ZENA. Na večerjo
sodeluje MoPZ Tabor, za
dobro voljo bo poskrbel Toni
Karjola, sledi b. ples. Vabljeni!

V NEDELJO, 7. t. m., ob
17. uri prireja trebrenske
zene ob 8. marcu VESELO
POPOLDNE v Ljudskem
domu v Trebach. Sode-
lujejo vsaki otroci, mladinska
skupina SKD Primorec
ter kletuljari Vanka in Tona.

KD LONJER - KATINARA
prireja v ponedeljek, 8. t. m.,
ob 20.30 v društvenih
prostorih v Lonjerju PRO-
SLAVO v počastitev med-
narodnega dneva zensk.
Vabljeni!

SKD S. SKAMPERLE vabi
ob dnevu zena na prikaz
dia Katje Kjuder na temo
KOREJA - potovanje po
deželi rizevih polj, budističnih
templev in prijaznosti.
Večer bo v ponedeljek,
8. t. m., ob 20.30 v
prostorih na Stadionu 1.
maj.

SLOVENSKI KLUB vabi
na tokov večer ob mednarodnem
dnevu zena z naslovom
POKLON MARIJI MIJOT.
O trzaski pesnici bo
spregovorila Bogomila Kravos,
njene pesmi bodo podali
Erika Buzečan, Nastja Colja
in Gleb Verč. Srečanje bo
v torek, 9. t. m., ob 20.30
v Gregorčičevi dvorani.

OBVESTILA

ZBOR PRAVOSLAVNE
CERKVE SV. SPIRIDIONA
v Trstu razpisuje natečaj za
mesti tenorja in nizkega
bas. Pogoji: poznanje not in
praksa v zborovskem petju.
Kandidati naj se javijo na
tel. 360891 vsak dan od 16.
do 19. ure do 8. marca.

SKUPINA SONČNI ZAREK
pod pokroviteljstvom
Zadružnega centra za
socialno dejavnost prireja
PLESNI TEČAJ v prostorih
KD Barkovlje - Ul. Cerreto
12. Informacije na sedežu
Zadružnega centra - Ul. Cicerone
8 - tel. 360324 v uradnih urah.

SK BRDINA vabi vse
clane, da se udeležijo 26.
ZIMSKIH SPORTNIH IGER,
ki bodo v nedeljo, 7. marca
v Trbizu. Informacije in
vpisovanje na tel. 212859.

POZNAMO skok v visini,
skok v daljavo... mi pa
najraje skacemo v svet
igre, ustvarjalnosti in
družabnosti, v katerem se
dogajajo najcudnejše stvari.
Ce se nam zelis pridružiti,
priti vsako sredo v
KD Skamperle k Sv. Ivanu
(pri Stadionu 1. maj): ob
16. uri za otroke 3. letnika
osnovne šole, ob 17. uri za
otroke 3., 4. ali 5. razreda
osnovne šole.

SLOVENSKI DIJASKI
DOM SREČKO KOŠOVEL
sporoča, da je v teku vpisovanje
za POLETNO SREČANJE
v Trstu, za LETNO SREČANJE
na PTUJU in v ZELENEM
CENTRU V VRH-POLJAH.
Poletno srečanje bodo
lahko obiskovali otroci
od 3. do 14. leta starosti,
letovanje na Ptuj od 6. do
17. leta starosti in letovanje
v Vrhpoljah od 6. do 14.
leta starosti (nas telefon
573141).

Po gripi in gripah se
fotokopirajte spet dobimo
danes, 5. t. m., ob obicajni
uri. Na dnevnem redu
pogovor o raznih zadevah
ter ogled dia z razpravo.

SEKCIJA SLOVENSKE
SKUPNOSTI Sv. Ivan -
Podlonjer - Katinarja priredi
v torek, 9. t. m., ob 20.30
v Marijinem domu pri Sv.
Ivanu, ul. Brandesia 25
JAVNO SREČANJE. Po-
svečeno bo krajevnim
vprašanjem, obravnavanju
sedanjega političnega
polaža na Trzaskem ter
polaža slovenske narodnosti
manjšine v Italiji. Sode-
lovali bodo krajevni in
pokrajinski predstavniki
nase stranke. Vabljeni!

V NEDELJO, 28. t. m., se
je med Padricami in Gropa-
do izgubila pet mesečna
psicka pasmo kraski ovcar.
Ima na levem uesu vteto-
viran K.O.01505. Posteni
najditelj na tel. na st.
226858.

IZLETI

KMETIJSKA ZADRUGA
V TRSTU in KMECKA
ZVEZA vabita vse svoje
clane in prijatelje na obisk
Kmetijskega sejma v Veroni,
ki bo v soboto,
13.3.1993. Za informacije
in vpisovanje telefonirajte
ob delavnikih na st. 382555
in 362941 ali direktno v
uradih Kmetijske zadruge -
Ul. Travnik 10 - Industrijska
conca ali pri Kmečki
zvezi - Ul. Cicerone 8/B.

SK DEVIN organizira 7.
marca izlet z avtobusom v
Trbiz ob priliki ZIMSKIH
SPORTNIH IGER. Vpisuje
Skrk - tel. 200236. Zazeljni
ni tekmovalci.

DRUSTVO SLOVENSKIH
UPOKOJENCEV TRST
obvešča, da je se nekaj
prostim mest za izlet v Kropo
10. marca. Vpisovanje
vsak dan dopoldne v Ul.
Cicerone 8.

SEKCIJA SPI CGIL
KRIZ sporoča, da bo odhod
izleta v Provolo v nedeljo,
7. t. m., ob 8.30 izpred
spomenika padlih v Križu.

SK BRDINA organizira
v nedeljo, 14. t. m., avtobusni
izlet v Sappado ob priliki
trzaskega prvenstva.
Vpisovanje na sedežu kluba
B; Prosessa ul. 131 na
Opcinah v ponedeljek, 8. t. m.
od 19.30 do 20.30.

ZVEZA ZENA RIZMANJE -
LOG obvešča, da bo odhod
za izlet v Furlanijo v nedeljo,
7. t. m., ob 8. uri s parkirnega
prostora nad ricmanjskim
pokopališčem Prosimo točnost!

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE
SOLE obvešča neucno
osebe, da 11. t. m. zapade
rok za vlozitev prošnji za
premetistive. Morebitne
informacije kot tudi obrazce
dobite na sedežu sindikata
v Ul. Carducci 8.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Jozko
Colja - Samatorca 21.

OSMICO je odprl Just
Skerlj v Salezu st. 44.

DIATONICNI HARMONIKI
znamke sitar in ploner
v odličnem stanju prodam.
Tel. 0481/391209.

PRODAM vespo PX 150,
prevoznosti 10.000 km, v
dobrem stanju. Cena po
dogovoru. Tel. 212693 ob uri
kosila.

PRODAM avto lada niva,
letnik 1989, bele barve,
najboljsemu ponudniku. Tel.
st. 229476 ob uri obedov.

PRODAM motor honda
dominator, 650 cc, letnik
90 opreocen supertakse v
odličnem stanju. Na razpolago
za poskusnjo. Tel. st. 51853
ob uri obedov.

PRODAJAMO A 112 v
odličnem stanju, komaj
opravljena revizija. Cena po
dogovoru. Tel. 213889 od
18.30 do 20.00.

PRODAM fiat 127 v dobrem
stanju za 1.000.000
lit. Tel. 225973.

PRODAM giulia GT v
odličnem stanju. Cena po
dogovoru. Tel. 225973.

PRODAM citreon visa 2
club s komaj opravljeno
revizijo za 1.500.000 lit. Tel.
st. (040) 214893.

PRODAM vespo PK 50,
letnik 1982 za 550.000 lit.
Tel. st. (040) 214893.

PRODAM stiri zvočnike
Subwoofer in ojačevalec
120 W za avtomobil. Tel. st.
327240.

PRODAM skoraj nov
stedičnik na drva po ugodni
ceni. Tel. st. 327240.

PRODAM dvosobno
stanovanje 60 kv. m na slovenski
obali (Portoroz). Tel. st. (003866) 70678.

KOLE IN DRVA za
kurjavo prodajamo. Tel. st.
420604 po 20. uri.

17-LETNI FANT isce delo
kot pek-vajenec. Tel. st.
53032 ali 363638.

RESTAVRACIJA isce
natakarja/co. Tel. st. 226294.

MLADO 21-letno dekle z
veliko voljo do dela isce
kaksrnokoli zaposlitev. Tel. st.
200542 ali 200882 ob uri
obedov.

V CENTRU NABREZINE
dajemo v najem prostor 35
kv.m primeren za urade,
ambulante ali trgovske
obrade. Tel. 212735 od 16.
do 18. ure.

NUDIM LEKCIJE MATEMATIKE
za nizje in visje srednje sole.
Telefonirajte ob uri kosila na
st. 040/814242.

ISCIMO POSAMEZNIKA(CO)
ali mlajši par z manjšim
kapitalom za vkljuitev v
trgovsko dejavnost (tab. XII -
XIII) v prodajnih prostorih
pred skorajšnjim odprtjem.
Zagotavljen zaslužek. Tel.
0481/82770.

V NEDELJO, 28. t. m., se
je med Padricami in Gropa-
do izgubila pet mesečna
psicka pasmo kraski ovcar.
Ima na levem uesu vteto-
viran K.O.01505. Posteni
najditelj na tel. na st.
226858.

PRISPEVKI

Ob prvi obletnici smrti
Paule Caharija vd. Komel
daruje brat Stanko z zeno
Dorino 50.000 lit za Glasbeno
matico.

V spomin na drago mamo
našega gospoda župnika
Alberta Miklavca darujejo
farani iz Boršta in Zatrežca
200.000 lit za Sklad Mitja
Cuk, 250.000 lit za cerkev
v Borštu in 250.000 lit za
cerkev v Tomaju.

Ob 4. obletnici smrti
pokojnih sinov Sergija in
Gabrita Husu darujejo mama
in tata

NOVICE

V tržiskem pristanišču odprejo prvo zasebno skladišče

V tržiskem pristanišču Portorosega bodo jutri ob 11. uri slovesno izročili namenu prvo skladišče, ki ga je zgradila zasebna družba na prostoru, s katerim sicer razpolaga pristaniška uprava. Gre za približno 6.500 kvadratnih metrov pokritega prostora, ki ga bo upravljala družba MAR/TER Spedizioni. V halah bodočasno skladiščili izkrcane pošiljke blaga, kakor tudi tovore namenjene odpremi z ladjami. V Portorosegi je bilo doslej občutiti močno pomanjkanje pokritega prostora, zlasti za pošiljke zaganega lesa in lesnih polizdelkov.

Pet goriskih likovnikov na razstavi v galeriji Exit

V galeriji Exit bodo drevi ob 18. uri odprli skupinsko razstavo petih goriskih likovnikov: Nica di Stasia, Claudia Mrakica, Ernesta Paulina, Flavio Riza in Adriana Velussija. Pobudi so dali naslov "Verfolgen den blauen Reiter" (Na sledi modremu jezdecu), po znani pobudi Kandinskega in Marca, ki sta leta 1911. v Münchnu prvič priredila razstavo s tem imenom in na njej zbrala predvsem umetnike, ki so prelomili s tradicijo in se posvetili iskanju bistva izraznosti slikarstva, ki je prav barva. Kandinski in Marc sta bila zaljubljena v modro barvo, Marc pa v konje. In tako je tudi nastal naslov prve razstave, pred dvainosemdesetimi leti. Podobnost med takratnim dogodkom in gorisko razstavo je v tem, da je vsakdo od slikarjev, ki sodelujejo na razstavi nekakšen samorastnik, obseden z iskanjem prvinke izraznosti slikanja.

Vaje na strelišču nad Selcami

Občinska uprava v Doberdolu sporoča razpored vojaških vaj na strelišču nad Selcami v mesecu marcu. Strelne vaje se bodo odvijale danes v časovnem pasu med 8.30 in 17.30, nato pa se v dneih od 8. do 12. od 15. do 18., 25. in 26., 30. in 31. marca. Kot običajno bo območje zavarovano, zastraženo in označeno z rdečimi zastavicami. Vsekakor velja v času vaj prepoved dostopa tudi na širše območje strelišča.

Zadnji ali pravi trljaji zime?

Po sušnem obdobju v januarju in februarju se obetajo snežne padavine v marcu. Goriska se je včeraj proti večeru, potem ko je bilo dopoldne jasno in vetrovno znašla pod snežno ploho. Snežne padavine so bile izdatnejše v smeri proti severozahodu in v višjih legah, kjer se je snežna odeja tudi prišla. Iz okolice Vidma smo prejeli sporočilo, da je sneg pobelil njive. V prometu pa ni bilo zastojev ali hujskih ovir. Vremenoslovci sicer za danes napovedujejo izboljšanje vremena, vendar pa je ob pričakovanem znižanju temperature treba računati na nevarnost poledice.

INDUSTRIJA / STALIŠČE OBČINSKE UPRAVE

Gorica zahteva svoj konzorcij

Dežela naj ga vključi v novi zakon

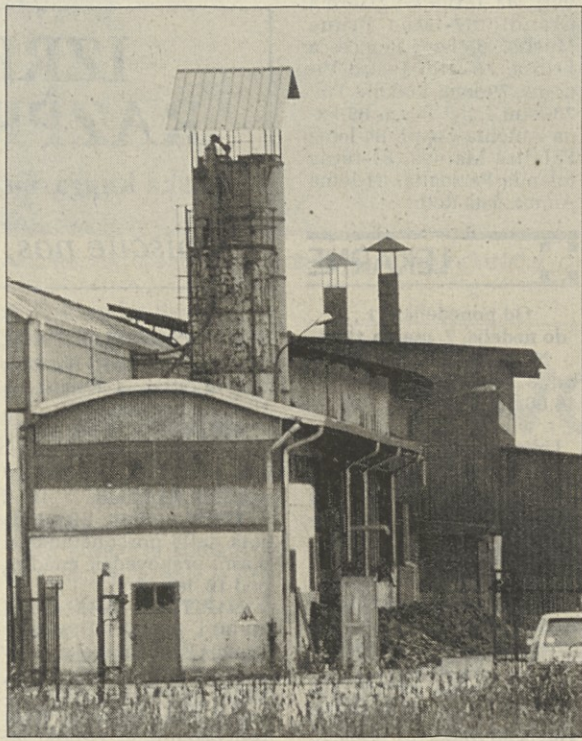
MARKO MARINCIC

Kljub sodnim aferam in se vedno neresenemu vprašanju statusa dveh odbornikov, ki sta med prejemniki sodnih obvestil v azdevi Coop, je goriski občinski odbor na svojem zadnjem zasedanju razpravljal in zavzel enotno stališče o prečem vprašanju bodocnosti Konzorcija za gorisko industrijsko cono. O tem vprašanju se je zuppan tuzzi pogovarjal s predsednikom konzorcija Gandinom.

Problem se je pojavil v zvezi z osnutkom deželnega zakona za promocijo industrijskega razvoja, v katerem je omenjenih konzorcijev za industrijska območja, ki naj bi postali javne ustanove. Med njimi se omenja industrijski konzorcij v Trzinu, ni pa omenjen goriski, ki bi potemtakem lahko ostal le kot družba brez posebnih drugim konzorcijem dodeljenih pravic in pristojnosti. Goriski konzorcij naj bi potemtakem le upravljala nekatere storitve skupnega interesa (zbiranje škodljivih odpadkov, upravljanje precisovalnih naprav, ustanavljanje otroških jasi), ne bi imel pa pravice do deželnih sredstev za razvoj industrije in vsakršno drugo dejavnost.

V Gorici je ta nacrt ra-

zumljivo izzval negodovanje in proteste. Med drugim navajajo, da bi Gorica bila edino mesto - sedež pokrajine brez svojega industrijskega konzorcija. Se posebno so upravitelji razburjeni, ker je deželna uprava pripravila ta osnutek omenjenega zakona in naj med javne ekonomske ustanove vključijo tudi goriski industrijski konzorcij.

Industrija v Gorici: le še stvar preteklosti? (foto SR)

riska. S tem bi iznicila tridesetletna prizadevanja za rast industrijskih dejavnosti v Gorici.

Te ugotovitve je osvojil tudi občinski odbor, ki je v soglasni izjavi postavil odgovornim na deželi zahtevo, naj takoj popravi osnutek omenjenega zakona in naj med javne ekonomske ustanove vključijo tudi goriski industrijski konzorcij.

GORICA / SREČANJE IN ZANIMIV POGOVOR V DIJAŠKEM DOMU

Večer o stvarnosti v Beneški Sloveniji

Predstavitel Trinkovega koledarja in nastop zbora

V sredo je bil v predavalnici Dijaškega doma v Gorici Beneški večer, kjer so, poleg izčrpnega prikaza beneške stvarnosti, predstavili tudi Trinkov koledar. Gostji večera sta bili urednica koledarja in ravnateljica dvojezičnega solskega centra v Spetru Ziva Gruden ter odgovorna urednica Novega Matajurja Iole Namor. Večer je popestrila pesem mešanega zbora Pod lipo iz Barnasa pod vodstvom Nina Specogne. Izbira prostora za ta večer ni bila naključna, saj je v Dijaškem domu bivalo in biva precej učencev iz Beneške Slovenije.

V imenu organizatorjev je uvodoma pozdravil predsednik ZSKD za Gorisko Rudi Pavsic, ki je kot novinar Novega Matajurja v nekaj letih podrobneje spoznal beneško stvarnost. V zadnjih letih se je namreč v Benečiji marsikaj spremenilo ne le v kulturnem snovanju, ampak v celotnem družbenem življenju. Pavsic je opozoril na hud pritisk protislovenske kampanje, ki jo Beneški Slovenci prenasajo sicer ves povojni čas, a se je v zadnjih tednih se zaostila.

Ta protislovenska gonja, ki je najbolj prisotna v lokalnem casopisju, je bila iztočnica za izčrpen in pregled celotne

Pevski zbor Pod lipo na večeru v dijaškem domu (foto Studio Reportage)

beneške stvarnosti. Namorjeva je naglasila, da skušajo nacionalisti s časopisno polemiko prepreciti "nevarnost", da država popusti in prizna Slovence na Videmskem. Beneški Slovenci želijo vzpostaviti pozitivne odnose bodisi z Državo kot z italijanskimi in furlanskimi sosedi, ne da bi pri tem seveda izgubili svojo narodno identiteto. "Jasno je, da ne moremo ziveti ločeno v svojem krogu, pač pa moramo z vsemi sredstvi ustvarjati poznavanje o naši stvarnosti", je dejala Iole Namor in poudarila, da se

morajo Benečani najprej sami zavedati vsebinske in organizacijske bogatosti svojega delovanja ter nato o tem prepričati tudi druge. Po tem zanimivem uvodu je Namorjeva, ki je tudi predsednica ZSKD za videmsko pokrajino, podala obširen pregled in opis društev in ustanov, ki združujejo Slovence v videmski pokrajini. Velik problem predstavlja pomanjkanje dvorane ali centra, kjer bi se lahko odvijalo kulturno delovanje.

Podrobneje o nastanku in uveljavljanju dvojezičnega solskega centra v

Spetru, ki predstavlja bodocnost Slovenske Benecije, je spregovorila Ziva Gruden. Zanimivi so podatki o vpisu otrok: v začetku je bilo 12 vpisov, letos pa se v centru zbira 85 otrok (vrtec in sola skupaj). To pomeni, da tretjina otrok iz nadiskih dolin obiskuje ta dvojezični center, kar dokazuje ugled in veljavo ustanove. Grudnova je nato predstavila letošnji Trinkov koledar, ki ga je lani po nekajletnem premoru prevzelo v roke KD Ivan Trinko, založila pa zadruga Lipa.

PREDAVANJA / "NEMŠKA" ALI "AVSTRIJSKA" KULTURA?

Missia in Sedej med prvimi, ki so skušali ovrednotiti Oglej

Slovenska prisotnost v Gorici v času avstrijskega cesarstva

MARKO WALTRITSC

V goriski državni biblioteki hranijo zbirke 408 v nemščini pisanih dnevnih casopisov oz. druge periodike. Seveda so to v glavnem listi, ki so v biblioteko prisli v letih pred 1. svetovno vojno (v enem samem letu so imeli tudi po 117 naslovov). Po prvi vojni se je stevilo prihodov iznicilo, dandanes v gorisko državno knjižnico prihajajo le še stiri naslovi.

Nemsko pisana periodika se je tiskala tudi v Gorici. Predvsem o njej je na zadnjem predavanju o nemski prisotnosti v mestu govorila dr. Gallarot-tjeva, uslužbena v goriskoj knjižnici. 29 naslovov je tu bilo tiskanih v nemškem jeziku. Bili so to bodisi tedniški kot podobni listi, ki so izhajali na koncu šestdesetih in na začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja kot tudi »Adriatische Post«, ki ga je izdal Andrej Ga-

bršček, da bi nemške bralce obvesčal o slovenski realnosti. Največ pa je v Gorici izšlo raznih letopisov in solskih izvestij. Zanimivi so se zlasti razni Jahresberichte tukajšnjih srednjih sol. Zanimivo je tudi dejstvo, da so Američani po 2. svetovni vojni v Gorici več mesecev izdajali dva zaporedna lista pisana v nemščini.

Ze zadnjic smo tu pisali o obseznem predavanju prof. Sergia Tavana o čezalpskih, pretežno nemskih, vplivih na gorisko likovno umetnost in stavbarstvo. Predavanje je dopolnil s povestjo o dunajski secesiji, ali, kot ga drugi nazivajo, Jugendstil ali libertyju. Najpomembnejša stvaritev v tem stilu je v Gorici Trgovski dom, delo Maxa Fabianija. V tem stilu so

se druge manjše stavbe, v glavnem vile, ki imajo veliko primerjav s podobnimi stavbami na Dunaju ali drugje v cesarstvu. Tudi za ovrednotenje Ogleja so na Dunaju imeli veliko zaslug. Tavano je poročal s kakšno vne-mo so se lotili preučevanja arheoloških izkopanin in vrednotenja umetnosti, potem ko so leta 1850 na Dunaju ustanovili zavod za spomenikov varstvo, ki je skrbel za vsa področja cesarstva. Tam so izdajali tudi zbornike z naslovom »Mitteilungen« in Jahresberichte. V njih je mogoče najti veliko tega, o čemer dandanes pri nas ne vedo nicesar, ker tukajšnji preučevalci ne listajo po nemsko napisanih knjigah. Za Oglej so se pričeli zanimati v avstrijskih casih. Takrat je bil ustanovljen muzej. Ob obratu stoletja se je zanj zanimal se zlasti takratni goriski nadškof, Slovenec kardinal Missia. Za Oglej se je zanimal tudi kasnejši nadškof Sedej, prav tako slovenske narodnosti, ki se je na tem udejstvoval se preden je postal nadškof. Takrat so pričeli odkrivati poldrug meter pod takratnim podom pokrite mozaike v baziliki. Dela je vodil slovenski inženir Mahnic. Pri arheoloških delih v Ogleju so sodelovali ljudje raznih narodnosti, ki so takrat zivele v Avstriji.

Predavanja o nemski kulturi v Gorici, ki jih je priredil Institut za social-

no in versko zgodovino, so torej končana. Zanimivo bo, ko jih bomo nasli zbrane v knjigi. Sicer pa, to so pobudniki sami povedali, marsikatero področje ni bilo obdelano.

Ob tej hvalevredni pobudi, ki je odkrila marsikatero doslej neznano in tudi zamolčano stvar, si moramo dovoliti nekaj pripomb. Bolj kot »nemski« kulturi v Gorici bi bilo treba govoriti o »avstrijski« kulturi, ki ne sme biti misljena v narodnostnem ali jezikovnem smislu. Zakaj? V predavanjih smo čuli veliko imen. Vsa niso bila nemških ljudi. Veliko je bilo povedanega o lju-deh, ki so sicer pisali in govorili v nemškem jeziku, ker je to bil pogovorni jezik v velikem cesarstvu, kjer so zivele razne narodnosti. V današnjem članku pisemo npr. o Sedeju, Missiji ter Fabianiju, ki so bili slovenske narodnosti. Avstrijci, ne pa Nemci, so bili, ker so živel v takratni državni tvorbi. Govoriti je torej treba, to velja tudi za takratne tukajšnje Italijane, o »avstrijski« prisotnosti.

Se nekaj. Predavanja so bila zelo zanimiva. Vendar, ker so pobudniki dva ciklusa posvetili nemski prisotnosti, bi bilo prav, da bi, poleg tistega uspelega pred leti, tudi slovenski prisotnosti posvetili se en dodatni ciklus in morda se tretje-ga. Saj je bila in je slovenska prisotnost v Gorici številnejša in pomembnejša od nemške. Prepričani smo, da bo v tem institutu do tega tudi prislo.

GORICA / OBČINSKI SVETOVALEC PINI VPRAŠUJE

Zakaj se dela na palači INAIL nikoli ne končajo

Bo vprašanje sprožilo samo polemike ali še kaj drugega? - Sklicevanje na rimsko afero INAIL

VLADO KLEMSE

Občinski svetovalec Luciano Pini, izvoljen v vrstah PSI, ki je običajno dobro informiran o različnih aspektih politično-upravnega življenja v mestu, je naslovil zupanu Tuzziu pisno vprašanje v zvezi s prenovitvenimi deli v palači ustanove INAIL v ulici Roma 20. Občinski svetovalec se sklicuje na dogodke v italijanskem glavnem mestu, kjer so se znašli v težavah najvišji funkcionarji ustanove INAIL in na obnovitvena na palači tega zavoda v Gorici, "ki se nikoli ne zaključijo". Pini navaja tudi, da naj bi pred kakšnim mesecem opravili nekatere gradbe-

ne posege na objektu in menda brez soglasja ali gradbenega dovoljenja.

Tak odnos vodstva INAIL zaskrblja, ugotavlja Pini, ki meni, da bi ustanova morala posredovati javnosti popolno informacijo o vsej zadevi. Javnost ima pravico zvedeti, koliksen je bil začetni in končni strošek gradbenega posega.

Vendar pa Pini posredno kritizira tudi ravnanje zupana in zahteva odgovor glede gradbene konsesije oziroma drugih posegov, ki jih je bil zupan pripravljen izvesti, kar pa se obraca tudi do Predsednika pokrajinskega odbora INAIL (pred kratkim je bil na to mesto imenovan

sindikalist UIL Giorgio De Vit), ki bi moral razloge takega ravnanja "z ozirom, da je bil pač imenovan na odgovorno mesto kot predstavniki sindikata" pojasniti.

Toliko glede vsebine interpelacije, na katero bo pač odgovoril zupan, morda čez kakih deset dni, ko naj bi se spet sestel občinski svet, zelo verjetno pa tudi Giorgio De Vit. Po informacijah, ki smo jih uspeli zbrati, so pristojnosti pokrajinskega odbora INAIL precej omejene in nikakor ne sodi vanje pristojnost zakupa gradbenih del in nadzor nad njihovim izvajanjem.

8. MAREC / NA POKRAJINI

Danes predstavitel knjige o podgorskih delavkah

V pokrajinski sejni dvorani bodo danes ob 17.30 predstavili knjigo "Nate sotto una cattiva stella". Knjiga, ki je tretja iz ciklusa publikacij o zgodovini goriskih tovarn, obravnava dogodke v podgorski tekstilni tovarni od sredine dvajsetih let do konca petdesetih let. V tovarni so bile zaposlene predvsem ženske, zato so tudi predstavitel knjige lepo uvršča v razne prireditve ob praznovanju mednarodnega dneva žena.

Knjigo, ki so jo uredili in oblikovali Silvano Benvenuti, Anna Di Gia-

nantonio in Gloria Nemec, bo predstavil profesor Furio Bianco. Izšla je pri Dezelnem institutu za zgodovino odpor-niškega gibanja v sodelovanju z Odborom za preučevanje in ovrednotenje zgodovine goriskih tovarn. V odboru sodelujejo Giovanni Pausig, Salvatore Furlan, Stanko Maligoj, Ruggero Hlede in Silvano Poletto.

Zadanašnji predstavitev sta poskrbeli pokrajinski odbor in župnija za uresničevanje enakopravnosti žensk in za solstvo in mladinsko problematiko.

Lastniki morajo prijaviti pse

Goriska občina opozarja lastnike psov, da morajo po določilih dež. zakona št. 39 dne 4.9.1990 obvezno vpisati živali v pasji anagrafski seznam. Za vse, ki se niso izpolnili te obveznosti, bo odprt urad za vpise pri občinski klavnicni v Ul. del Carso 15 v petek, 12., in soboto, 13., marca od 8.30 do 10. ure. Za kršilce so predvidene denarne kazni od 200 do milijona 200 tisoč lir.

KINO

GORICA VITTORIA 18.40-20.20-22.00 »Orlando«. Režija Sally Potter, igra Tilda Swinton.
CORSO 17.30-19.45-22.00 »I nuovi eroi«. Jean Claude van Damme.
VERDI 17.15-19.40-22.00 »Gli spietati«. Igra Clint Eastwood.
TRZIC COMUNALE 18.00-20.00-22.00 »Stefano Quantestorie«. Rez. Maurizio Nichetti. Igrajo M. Nichetti, Amanda Sandrelli, Elena Sofia Ricci.
EXCELSIOR Zaprt. Jutri 17.30-19.45-22.00 »Sister act - Una svitata in abito da suora«.

PRIREDITVE

KD KRAS DOLPOLJANE prireja proslavo ob dnevu slovenske kulture v nedeljo, 7. marca, ob 18. uri v soli na Palkiscu. Nastopila bo skupina Kraski dom z Repentabra z igrjo Kdo je kriv?

KD SOVODNJE vabi sovođenske žene k sodelovanju pri razstavi domaćih slaslic, ki jo društvo pripravlja ob dnevu žena v nedeljo, 7. marca. Podrobnejše informacije nudijo Zlatka, Dana in Alenka.

ZENSKI ODSEK KD DANICA Z VRHA priredi jutri ob 19.30 v kulturnem domu na Vrhu družabnost ob dnevu žena. Informacije pri Ireni (tel. 882222) in Bozi (tel. 882201).

PD PODGORA priredi ob dnevu slovenske kulture recital Hodil po zemlji sem nasi v nedeljo, 7. t.m., ob 16. uri v župnijski dvorani v Podgori in ob 18.30 v Gradnikovi kleti na Plesivem. Sodelujejo dramska skupina, mešani in mladinski zbor Podgora. Slavnostni govornik Jan Bednarik. Režija: Lidija Jarc. Na Plesivem bo sodelovala tudi domača mladina s pevskimimi točkami.

OBVESTILA

SPD - SMUCARSKI ODSEK obvesča, da bodo v nedeljo nadaljevali s smucarskim tecom na Nevejskem sedlu. Avtobusa bosta odpeljala ob 6.45 s Korna in ob 7. uri iz Standreza, drugi pa ob 7. uri iz Sovodnja.

DRUŠTVO SLOVENSKE SKIH UPOKOJENCEV obvesča, da bosta avtobusa v ponedeljek odpeljala po sledecem redu: prvi ob 7.15 s Travnika, mimo gost. Primožic, v Pevmo, na Bukovje in v Podgoro; drugi ob 7.40 iz Sovodnja v Standrez.

OBČINA GORICA sporoča, da bodo povračila ICIAP izplačevali v Goriski hranilnici v Ul. Carducci 4 od 8. do 13.30 po sledecem razporedu. Fizične osebe do crke G dne 8. marca, crke H-P 9., crke Q-Z 10. marca.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
BASSI THEA - Rastel 52 - tel. 533349.
DEZURNA LEKARNA V TRZICU
RISMONDO - Ul. E. Toti 52 - tel. 410701.

POGREBI

Danes, ob 10. uri Carolina Culot vd. Pecorari iz splosne bolnišnice k sv. Ani in na gl. pokopališče, ob 10.15 Lina Braidia iz splosne bolnišnice v Gradisce, ob 11.30 Amelia Zulotto v cerkvi sv. Justa in na glavno pokopališče, ob 11.30 Antonio Gobbo iz splosne bolnišnice na glavno pokopališče.

Ob nenadni izgubi Lenarta Kosica izrekajo globoko sozalezi Marjeti in sorodnikom

člani društva Rupa-Pec

KD DANICA - VRH ZSKD

Vabilo danes, 5. marca 1993, ob 20. uri na večer v Kulturno-sportnem središču na Vrhu

SARAJEVSKI PEKEL (marec '92 - marec '93)

Gost večera bo novinar ALEKSANDER MLAC iz Sarajeva, posebni poročevalec RTV Slovenija. Uvodoma bo predstavljena tudi kaseti ekipe Videosteta iz Trsta o vojni v BiH. Pokrovitelj večera je Odborništvu za solstvo, mladinsko in obmejno problematiko pri Goriski pokrajini.

ČISTO OKOLJE / BREGOVI IDRIJCE

Srednješolci so očistili nesnago

Vode so naplavile več kot 400 vreč odpadkov in razne navlake

ROMAN BRIC

Na veji je.... (Foto R.Bric)

OBREZJE IDRIJCE IN SOCE - Na javno pobudo Marjana Stresa, sekretarja za komunalno, cestno in stanovanjsko gospodarstvo novogoriške skupščine se je pred dnevi odzvalo več kot 100 srednješolcev, ribicev, komunalnih delavcev in krajanov, ki živijo ob reki Idrijci in Soci od Spodnje Idrije do Plav. Zbrali so približno 400 vreč odpadne navlake, ki so jo narasle vode v minulih poplavih odložile na obrežja obeh rek. Čeprav so v akciji očistili precejšen del bregov vzdolž obeh rek, je ob vodi ostalo še precej nesnage. »Ves sedanjí trud bo zamen, če

glavni onesnaževalci na Idrijskem ne bodo poskrbeli za svoje smeti!« pravi pobudnik te akcije. Eden glavnih virov nesnage je nekdane smetišče ETE v Laznicah, odkoder je voda že leta 1990 ob poplavih raznesla polivinilaste krpe vzdolž Idrije in Soce. Precej nesnage prihaja po

reki tudi iz Spodnje Idrije. Organizatorji upajo, da so z akcijo, ki so jo podprla številna primorska podjetja, občinske komunalne službe in mediji vzpodbudili onesnaževalce na Idrijskem in tiste, ki jih nadzorujejo, da bodo pristopili tudi h konkretnim resitvam.

Trud je bil zamen, če ne bodo pazili na okolje... (Foto R.Bric)

OBALA / VSE VEČ ODPUŠČENIH DELAVCEV

Odpustili so dvanajst delavcev mlekarne v Dekanih

Ljubljanske mlekarne bodo odkupovale le kvalitetno mleko...

ROBERT RAKAR

Mlekarna Dekani se je v začetku leta 1986 združila z Ljubljanskimi mlekarnami. Zdelo se je, da je bila to prava odločitev, ki je dekansko mlekarno, nekdaj je bila del Agrarie Koper, potegnila iz vrtnice težav. Koristi so bile obojestranske. Ljubljanske mlekarne so osvojile nov trg, saj je Mlekarna Dekani predvsem poleti oskrbovala z mlečnimi izdelki tudi Istrski polotok, ki je bil takrat vedno polno zaseden. Ob viski turistične sezone so dnevno prodali po 20 in več ton izdelkov. Zasluzki so bili visoki in v Ljubljani so se odločili, da se v enoto v Dekanih izplača tudi vlagati. Obnovili so avtomatsko pralnico, takomenovano »ledeno vodo«, rekonstruirali so linije za polnjenje jogurta, kupili pa so tudi nov stroj za polnjenje. Delavci Mlekarn Dekani so z združitvijo prišli so pod okrilje močnega podjetja. Prodaja se je povečala, z njo dohodki. Služba v Mlekarni je takrat veliko pomenila. Zdelo se je, da imajo Ljubljanske Mlekarn v Dekanih enoto, ki ima velike perspektive. Vse je bilo naravnano v razvoj, v ekspanzijo. Zaceli so se s prodajo sladole- da, ki je tudi prinasala dobiček. Do tod je vse podobno »uspešni poslovni zgodbi«. Nismo pa se navedli podatka o količinah odkupljenega mleka, ki se bo pokazal kot glavni vzrok, da je z zadnjim februariskim dnev 12 delavcev dobi-

lo odločbo o trajnih pre-se- kkih.

V casu združitve je Mlekarna Dekani dnevno odkupovala okoli 20 tisoč litrov mleka. V zadnjih nekaj letih je mlekar- na izgubila kar 75 odstotkov »lastnega« mleka, saj je v zadnjem tromesečju lani odkupovala v povprečju med 5 in 6 tisoč litrov mleka dnevno. Najbrž gre prav tu iskati vzroke, da so v Dekanih padli na trdna tla trznega gospodarstva. Za Ljubljanske mlekarne je bilo breme več kot 40 zaposlenih v Dekanih pretežno in predvsem predrago.

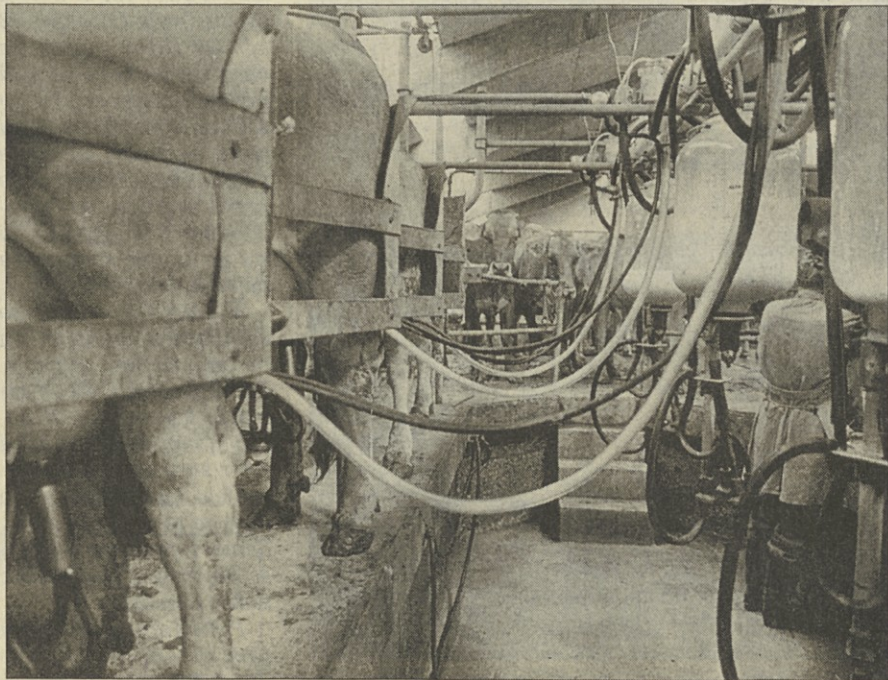
V zadnjih mesecih sta iz Ljubljane prihajali kar dve tretini potrebne- ga mleka, med 10 in 11 tisoč litrov dnevno. V Ljubljani so vzeli v roke računalnik, spremljali stroške in prihodke v dekanski enoti in sklenili, da je »proizvodnja«, beri polnjenje mleka predraga in da je s podjetniškega vidika najboljše, da enoto ukinemo. Pred tem so s koprsko Kmetijsko zadrugo Agraria podpisali pogodbo o odkupu mleka v letu 1993. Količine na Obali odkupljenega mleka pa so se v januarju letos, ko so v Ljubljani dnevno izvajali tudi analizo kakovosti prevzetega mleka, močno zmanjšale. Kmetje so prodali le 66 tisoč litrov mleka, tako da se dnevna količina giblje okoli 2 tisoč litrov. Od prevzete količine je v četrti kate-

goriji (ki ima manj kot 3, 2 odstotka tolsce) nekaj nad 3500 litrov. To mleko bodo Ljubljanske mlekarne vseeno odkupovale, vendar pa bo cena za liter približno tretino nižja od običajne. To pomeni, da se kmetom najbrž ne bo izplacalo prodajati mleko, saj ne bodo pokrili niti stroškov proizvodnje.

Padec količine odkupljenega mleka je posledica političnih sprememb. Okolica Buj in Buzeta mleko zdaj od- daje v Reko, del Brkinov mleko prodaja mlekar- ni Hmežada v Ilirsko Bistrico, Kras, kjer so dobivali pomemben odstotek odkupljenih količin, pa mleko zdaj daje v mlekar- no v Vipavo. Na

vse to v Dekanih niso odreagirali. Iz leta v leto so postajali bolj odvisni od centrale in v zadnji fazi jih je prevelika odvis- not drago stala. V tem tednu bodo porabili vso embalazo za polnjene mleka s 3, 2 odstotka masčobe, potem pa pričakujejo prerazpore- ditev v enoti. Sindikat je v pogajanjih dosegel ve- liko, saj so najprej števi- lo odpustanih (19) zmanjšali na 16, dejan- sko pa je bilo odpusce- nih »le« 12 delavcev. V Dekanih se bojijo, da je to le »prva runda«. Pre- razporeditev je namreč poskusna in čez mesec dni bodo ugotovili dejansko stanje v Deka- nih.

Prihodnost Mlekarn

(Foto S.Živilović)

TURIZEM / NE VEDO ZA NAS

Gostilno v Bovcu so odkrili Avstrijci

Neorganiziranost turistične ponudbe zelo škoduje razvoju na obrobju...

MIRAN MIHELIC

BOVEC - Gostilno Pod lipco v Bovcu je z veliko korajze in podjetnosti odprl takrat v Meblu zaposleni mizar Andrej Zorč z zeno Julko, natakarico in nadarjeno kuharico. Če je gostilna na pravem kraju in v pravih rokah, manjka le korajza. Manjka pa tu tudi roka turizma kot pango in seveda finančne vzpodbude, bi lahko do- dali.

S prijaznostjo in so- lidno potrebo je gostil- na dobila sloves ne le prve na vhodu v Bovec... Pri naročilu hrane gost vedno dobi bovsko spe- cialiteto zastoj kot predjed. To ni le go- stoljubnost, pravijo go- stje, ki gostilne ne zgre- sijo več. Ob od- hajanju "veterana" An- dreja v pokoj je delo prevzel zet Srečko, izso- lan gostinec.

Avstrijski osrednji časopis Die kleine Zeitung je 11. septembra lani objavil: »Najboljše post- rvi. Gostilna Pod lipco je majhna prijetna sloven- ska gostilna v kateri je takoj čuti nevsihljiv trud strežbe gospodarja. Stoji ob cesti od Kobarida proti Bovcu v lepi pok- rajini doline Soce. Pri- poročamo jo predvsem turistom s praznim ze- lodcem. Porcije so ne-

Podjetni Andrej Zorč (Foto M.Mihelič)

verjetno velike. Kuhinja ponuja raznovrstne do- brote od katerih je naj- bolj priznana soska pos- trv. Naročim eno - do- bim dve za isto ceno. To se nam je zdelo nekaj izjemno pozitivnega. Te- ga kratkomalo ni mogoče prezreti, saj nam tudi st- varce, kuhane na stedil-niku na drva bolj tek- nejo. Solata je sveža in hrustljava, pripravljena na italijanski način. Ni- čudnega če so obiskoval- ci predvsem iz Italije, kar prica o kvaliteti in cenah v lokalu. Juha z rezanci prav gotovo ni- ma nič opraviti z maggi kocko, saj poleg okusa je prvi pogled pove, da gre za naravno jed. Jota pa je pripravljena iz gor- skega krompirja, kislega zelja in fižola.« Takoj po- objavi so zvonili telefoni iz Avstrije, naj vendar povedo kje v Sloveniji je

Bovec!

Očitno je nujno po- trebna skupna ponudba in reklama Bovske in gornjesoske doline sploh. Kdo sploh ve, da turist na Bovskem dobi na planini in v okolici svež sir, da takorekoč lahko namolze sveže mleko? Kar je za do- mačine samoumevno, za turistu predstavlja nov svet. Namesto, da posta- vimo Bovec med glavna mesta, raje poudarjamo, da je zaradi slabe ceste nekje za devetimi gora- mi.

Informacije manjkajo tudi na lokalnem po- dročju: gostu od konicah sezone recemo, da ne ve- mo, če bo dobil posteljo, čeprav jih kdo oddaja le občasno. Domačnost in običaje ter kvaliteto gost, ne le zaradi domačega vina tudi rade volje plača.

IDRIJA

Zbornik: izšla je nova številka

ROMAN BRIC

IDRIJA - V zalozbi idrijskega Mestnega mu- zeja je izšla redna šte- vilka Idrijskih razgledov,

Obsirno je zaznamo- va 90-letnica idrijske realke, posebej pa je predstavljeno delo mate- matika dr. Franca Moc- nika. Stevilka prinaša vr- sto prispevkov o rudar- ski arhitekturi, prazno- vanju Bozica, obnovi kulturnega spomenika Klavze in naravnih zna- menitosti. Posebno po- glavje govori o ekologiji in idrijskih ekoloških za- dregah. Zbornik je obo- gaten z literarnimi zapi- si, predstavitvami in drugimi strokovnimi pri- spevki. Zbornik so boga- to likovno opremili učenci idrijske in cerkljanske osnovne so- le. Aktualni vsebini le- tosnje nove številke Idri-jskih razgledov pa se bo sredi marca pridružil se zanimiv zbornik strokov- nih prispevkov pozna- valcev 400-letne zgodo- vine mesta in rudnika "Idrijska obzorja". Le- tosnja bera del z aktual- no zgodovinsko tematiko bo tako v letu najdbe pr- vih pisanih zapiskov o Idriji, datiranih z 19. av- gustom 1493, ob hkratni izdaji dveh "Zgodovin Idrije" in muzejskih iz- dajah res izjemno bogata.

NOVICE

Tolminski glasbeni večeri

TOLMIN - Pihalni orkester Tolmin se bo v pone- deljek, 8. marca ob 20. uri v tolminskem kinog- le- dalšču predstavil na letnem koncertu. Pod vodst- vom dirigenta, Otona Konjedica bodo izvedli večino tujih del Trevesa, Renis-Teodorakisa, Meinhold-Edigusa, Kolditza, Waltersa in Avse- nikovo Stelldichein in Oberkrain. Z večerom son- gov in pesmi Bertolda Brechta, pa bosta v torek, 9. marca ob 20. uri nastopila Barbara Levstik in Ivan Rupnik ob glasbeni spremljavi Erno Seba- stjana in Jureta Zadnikarja. (RB)

Razstavljena dva cikla del Antona Plemija

NOVA GORICA - Na razstavi, ki bo odprta danes ob 19. uri v Likovni vitrini v Zavarovalnici Tri- glav bosta predstavljena dva novejša ciklusa Plemijevih slik. Na njegovih slikah upodobljene predmete, stvari, osebe in živali - predvsem kaže omeniti značilne "zlatorumene" peteline, pogosto zaznamuje močan erotični naboj. Le malokateri izmed naših likovnih umetnikov samorastne usmeritve si je uspel zgraditi tako samosvoj in ti- pičen pa vendarle hkrati zlahka prepoznaven svet raznovrstnih motivov kot slikar Anton Plemelj iz Brezji na Gorenjskem. Zelja, da bi se izrazil v tako poglobljeni meri, kot se le da, je Antona Plemija pogosto usmerjala na področje simbolnega iz- razanja. (AL)

Dvajset let pevskega zbora Triglav iz Trente

TRENTA - Lani je minilo 20 let, kar so ustanovili v Trenti moški pevski zbor Triglav. Prvi pevo- vodja je bil Venceslav Vidic ali po domače Venček. Nekega zimskega večera, ko so v gostilni zbrani fantje sklenili, da bodo zaceli peti bolj or- ganizirano, je navdušen privolil, da bo zbor vodil s svojimi pevskimi izkušnjami, ki si jih je pridobil se v Kanalu od koder se je priženil v Socu leta 1947. Najprej so zaceli vaditi tiste pesmi, ki so jih znali že od prej, potem pa se druge. Toda vse je zastalo, ko je moral pevovodja na delovno mesto na Most na Soci. Ko se je vrnil, je bilo treba zaceti vse znova. Tudi z mnogimi novimi pevci, ki pa so si za vaje težko vzeli čas. Zdaj ta pevski zbor vodi Dane Škerl, profesor za kompozicijo na Lju- bljanski Akademiji za glasbo. Ljudje v Trenti ga obcutijo kot naturaliziranega domačina. Pevski zbor ima na repertoarju 140 pesmi, ki jih z nekaj vajami vse prav hitro obnovijo. Na vajah se sestajajo enkrat tedensko, pred nastopi bolj pogo- sto in zavzeto. Vaje jim pomenijo tudi družbeno aktivnost. Nastopajo doma in v bližnji okolici, so tudi redni gostje vsakoletne pevске revije Primor- ska poje. (MM)

Tartuf na sežanskem odru

SEZANA - Pester marec se v sežanskem kultur- nem centru Srečka Kosovela pričena že v petek, 5. marca, ko bo na sežanskem odru gostovalo Slo- venško Mladinsko gledališče iz Ljubljane z delom Andreja Anabaptista Rozmana Tartuf. V igri, ki jo je režiral Vito Taufer, bosta glavno vlogo odigrala Milos Battelino (Orgon - capo di famiglia) in Ivan Godnič (Elmira - njegova žena). Gledaliscniki se bodo predstavili z dvema predstavama in sicer ob 14. uri za srednješolski abonma, v večernih urah ob 20. uri pa za gledališki abonma in izven. Vsto- pnina znaša 500 tolarjev, abonenti glasbenega in vokalnega abonmaja pa imajo 20. odstotni popu- st. (OKS)

Vzgojna sporočljivost prinesla uspeh kobarškemu muzeju

BOVEC - Kobarški muzej ni le bogata zbirka am- pak tudi vzgojno sporočilo, ki obsoja vojno, je po- vedal Ivan Martelanc ob pobudi za vključitev tega muzeja v tekmovalno za Evropsko narado muzeja leta. Kobarški muzej je navdušil in prijetno pre- senetil obiskovalce zlasti s svojim nepristranskim prikazom dogajanja na soški fronti, po drugi strani pa z močnim vzgojnim pristopom, pravi predse- dnik TD Kobard Pavel Sivec.

Prav to je naredilo tudi največji vtis na ugledne clane komisije EMYA, ko je obravnavala kandi- daturo Kobariskega muzeja, ki je tudi dobil nagra- do. To je prva tako visoka nagrada slovenskim muzejem, čeprav se je zanjo potoevalo doslej že pet muzejev, od katerih sta dva dobila le posebno priznanje.

Kobarški muzej je zato primer, kako je mogoče priti do uspeha, pravijo tisti, ki so to delo spremljali. Zna se zgoditi, da utegne kdo dobiti kakšno lokalno priznanje tudi doma. (MM)

Praznovanje 8. marca - dneva žena

LOKEV, SEZANA - po raznih krajih sezanske občine bodo potekale prireditve v počastitev 8. marca - dneva žena. Ena takih bo tudi v Milton klubu v Lokvi, kjer bodo v soboto, 6. marca, s pričetkom ob 21. uri počastili ta praz- nik. Za razvedrilo in ples bo igral domači an- sambel Relax iz Sezane. Dame bodo imele prost vstop. Abonenti sezanskega glasbenega abonmaja si bodo 8. marca, ob 19. uri v Operi SNG v Ljubljani ogledali baletni predstavi Bi- set-Scedin Carmen in B. Bartoka Cudezni mandarin. Organizatorji so kot vedno poskrbe- li za avtobusni prevoz iz Sezane in okoliskih vasi. (OKS)

Mandrač že osmič

IZOLA - Izšla je osma številka Izolskega tednika Mandrač. V njej pišejo o stanovanjskih posojilih, ki jih bo razdelila Izolska občina, o novih crnih gradnjah v občini, o nepovratnih sredstvih, ki so jih dobili ribiči za spremembo dejavnosti ter o razburjenju, ki ga je povzročil republiški ribski inspektor med svojim obiskom v Izoli. Pišejo se o pozitivnem zaključnem računu občinskega pro- racuna, pa še o stanju v nogometnem klubu Bel- vedur Izola pred pričetkom spomladanskega dela prvenstva...

Tokrat bodo narodniki izjemoma prešli Mandrač ze danes, v petek, ko bo na voljo tudi v vseh kio- skih v Izoli. (M.P.)

SLAVNIK / PO STAVKI

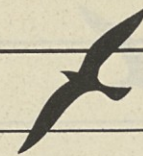
Slavnikova zgodba še ni končana - grožnje s stavko in fizični obračuni

FRANC ORESNIK

KOPER - Dogodki zadnjih dni so potrdili izjavo odpusčenega predsednika Slavnikovega sindikata, da je v Slavniku se bolj napeto, kot je bilo med stavko. Predsedstvo obalnega sindikata je v sredo večer zaradi »obračuna- zveca in mascevanja nad clani sindikata« v Slav- niku napovedalo stavke, bojkote, manifestacije ali druge oblike pritiska. Kaj od tega bodo izbrali, bo odločila izredna seja konference Obalnega sindikata, ki naj bi se se- stala takoj - po mnenju sekretarja Obalnega sin- dikata bi to lahko bilo v treh do petih dneh. »Ze- lo grobi ukrepi in izživljanje nad sindika- tom« so po mnenju sin- dikalnega predsedstva odpustanja sindikalnih aktivstov. Med 98, za- radi stecaja odpusteni delavci Slavnika, je namreč tudi devet clav- nov sindikata podjetja, ki so se najbolj izpostavi- li pri stavki. Zato predsedstvo poziva stecajnega upravitelja in senat, upniški odbor, predsednike izvršnih svetov obalnih obcin, ministrice za delo Jozico Puhar, ministra za eko- nomске odnose in razvoj Krcun, predsednika državnega sveta Ivana Kristana, predsednika državnega zbora Herma- na Rigelnika in predse- dnika države g. Kucana, da takoj ukrepajo v smi- slu določil mednarodnih konvencij, da bi zascitili delovno in osebo nedo- takljivost sindikalnih

delavcev. Na pomoč so pozvali tudi več medna- rodnih sindikalnih orga- nizacij. Stečajni upravi- telji in senat naj bi na zahtevo sindikata vzpo- stavila normalno raz- merje s sindikatom, pre- sezne delavce pa določa- la po merilih kolektiv- nih pogodb. Sindikalne zahteve naj bi upostevali tudi pri spremembi zakona o stecaju tako, da bi zagotovili pravico do odškodnine zaradi izgube delovnega razmerja, v celoti upostevali medna- rodne konvencije o zascitni delavcev, in upostevali sodelovanje delavcev v upniškem odboru.

Zaradi napetosti v Slavniku je v ponedeljek ze prislo do pretepa, med katerim so nekateri nezadovoljni delavci tako poskodovali enega od vodilnih, da so mora- li poklicati policijo in da so poskodovanemu mo- rali nuditi zdravniško pomoč v izolski bolni- snici. V boju za prevlado nad javnimi prevozi na Obali so neznanci pred desetimi dnevi napravili tudi večjo škodo avtobu- snemu podjetju Street Tour iz Portoroza, ki vo- zi solarje v piranski občini in v Trst. Policija doslej se ni odkrila tiste- ga (ali tistih), ki so stirim Street Touruvm avtobu- som ponoci prerezali de- vet gum, vsi pa se spom- minjajo groženj med zadnjo stavko. Prav to portorosko podjetje je namreč takrat zacelo vo- ziti otroke namesto Slav- nika.

TRG VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Povečanemu povpraševanju so sledile višje cene obveznic

BRUNO KROPAR

Evforija kupovanja deviz je imela ta teden posreden vpliv tudi na borzne tečaje vrednostnih papirjev. Vecina borznih posrednikov je že na začetku tedna pravilno napovedala zniževanje menjalinskih tečajev po vrhuncu, ki je presegel celo 72 tolarjev za nemško marko. Najpogumnejši so v ponedeljek in torek svetovali takojšnjo prodajo deviz. Imeli so prav.

Hkrati je nizka marčna stopnja revalorizacije (1,6 odstotka) pomenila znak za rast borznih tečajev obveznic. Če se nizajo podatki o inflaciji, praviloma rastejo tečaji vrednostnih papirjev, nominiranih v tuji valuti. Skladno z metodologijo Banke Slovenije se v marcu pričakuje vsaj nekaj odstotna rast »uradnega« tečaja nemške marke (nikakor ne enkratna devalvacija). Po tem tečaju se večinoma obracunavajo obveznice pri nas.

Vsi ti vzroki so v torek povzročili povečanje povpraševanja na trgu obveznic. Ob skupnem borznem prometu, ki se je približal trem milijonom nemških mark, so rasli tečaji.

Ce je v prejšnjem mesecu država s svojimi

nakupi le težko vzdrževala tečaj svoje obveznice druge emisije, višje od 90 odstotkov njene nominalne, je torkov tečaj poskočil na 93,5, v četrtek pa zdrsnil le do 92, 9 odstotka.

Podobno se je odzval tudi tečaj obveznice RSL 1. V zadnjem tednu februarja so se minimalni tečaji gibali med 111 in 112 odstotki, torkov povprečni tečaj pa je borza izračunala kar na 116,4 odstotka. Četrtekov borzni sestanek je tudi tu prinesel umiritev in padec za eno odstotno točko.

V razmerah, ko vsi govorijo o devalvaciji, je treba poznati zakonitosti vseh segmentov trga tuje valute, ne pa le panico stati v vrsti cakajočih za nakup deviz v menjalnicah. Ta teden so storili prav tisti, ki so v ponedeljek svoje devize prodali in se pred torkovim sestankom kupili državne obveznice. Ze tako visoke cene obveznic so se v tem tednu torej se povisale. Investitorjem lahko svetujemo preudarnost in daljši posvet s svojim borznim posrednikom, saj nekateri novejši kratkoročni finančni instrumenti po donosu ze presegaajo »klasične« obveznice.

AFERA / NIGERIJSKA PISMA

Prazne obljube in zlobni nameni

Centralna banka Nigerije opozarja na goljufe, ni pa pripravljena prevzeti odgovornosti

MIJA GACNIK

LJUBLJANA - Afera »nigerijska pisma« se je v Sloveniji začela leta 1991 in je uradu za gospodarski kriminal pri ministrstvu za notranje zadeve dobro znana. Naslovniki teh pism so bila večinoma uspešna slovenska podjetja, ki se ze dalj časa ukvarjajo z zunajtrgovinsko dejavnostjo. Skupno se je pojavilo 25 različnih ponudb. Posiljatelji so največkrat posamezniki, redkeje tudi podjetja iz Nigerije. Vsa pisma se sklicujejo na to, da nastopajo v imenu visokih funkcionarjev posameznih ministrstev in Centralne banke Nigerije. Posiljatelji se predstavljajo kot visoki uradniki ali namestniki ministra na ministrstvu za kmetijstvo, trgovino, industrijo... Ena izmed ponudb je bila celo naslovljena na slovenskega ministra za finance. Posiljatelji ponudb našim podjetjem ponujajo sodelovanje pri prenosu večjih zneskov denarja na račune naših podjetij v tujini. Ti zneski se gibljejo od najnižjega v višini 6.800.000 USD do najvišjega 49.000.000 USD. Presežke denarja opravčujejo, čes da pomenijo skriti ostanek previsoko izračunanih in ze opravljenih poslov tujih dobaviteljev, ki jih zaradi dosedanje prepovedi transferja s strani nigerijske vojske hunte niso uspeli prenesti v tujino. V večini ponudb je tu-

di navedeno, da nameravajo po izvršitvi transferja denar porabiti bodisi za financiranje predstavnikov civilne oblasti na bližnjih nigerijskih volitvah bodisi za plačila raznih dolgov do tujine. Le redko pa v pismih navajajo, da bi za del nakazanega denarja od slovenskega podjetja kupili določeno blago. Slovenski podjetje mora za sklenitev posla odpreti bankni račun v tujini ali posredovati številko svojega računa v Sloveniji. Poslati mora se več lastnorocno podpisanih obrazcev z glavo in zigom podjetja, več izvodov predračunov in včasih tudi osebne podatke. Nigerijski partner za nagrado največkrat ponuja 30 odstotkov nakazanega denarja, torej nekaj milijonov ameriških dolarjev. V vseh ponudbah opozarjajo na strogo zaupnost dokumenta in prosijo za takojšnje odgovore in posredovanje dokumentacije, nakazilo denarja pa obljubljajo ze v dveh ali treh tednih po prejemu dokumentacije. Naiven poslovnež - ki se mu zdi nigerijska ponudba mamljiva - bi jo lahko pretehtal tudi po tem, da so pisma večinoma napisana na papirju brez ustrezne glave podjetja in nimajo ziga, nekajkrat pa se pisec na koncu celo opravčuje zaradi pokvarjenega telefona. Primer nigerijskih pism poznajo tudi v Banki Slove-

nije, kjer poslovneže, ki bi skušali preveriti zadevo, opozarjajo na kriminalen značaj ponudbe in jih usmerjajo na Upravo za notranje zadeve. Tam podjetnikom, ki si želijo obogateti čez noč, svetujejo, naj ne odgovarjajo na ponudbo, kaj šele, da bi se odločali za potovanje v Nigerijo, saj utegne to ogroziti celo njihovo osebno varnost.

PROMDEI BANKA / PONAREJENI TOLARJI

Temeljno sodišče ustavilo preiskavo

Ibrahim Dedić namerava s pomočjo arabskega kapitala odpreti pri nas predstavništvo

IRENA PIRMAN

LJUBLJANA - Po sklepu Temelnega sodišča v Kopru se je ustavila preiskava zaradi ponarejenega denarja, ki so jo uvedli zoper Ibrahima Dedića in tri uslužbenke Promdei banke. Tiskovna konferenca, na kateri je Dedić predstavil svoje poglede na celotno dogajanje, se je začela z zamudo. Dedić je namreč čakal na novinarje sloven-

ske televizije, ki so se mu očitno zdeli veliko bolj pomembni od vsaj desetih prisotnih novinarjev iz ostalih medijev.

»Slovenska nacionalna televizija nas sicer ignorira, vendar bom prek satelita na hrvaški televiziji v oddaji Slika na sliko povedal, kakšna krivica se mi je zgodila v državi, ki naj bi veljala za pravno in demokratično,« je povedal Dedić.

Dedić je bil v slovenskem prostoru sprva dejaven na področju gradbeništva, in sicer dobrih deset let. Potem pa, ko je predstirimi leti ustanovil prvo zasebno banko v tedanji Jugoslaviji, ki se takrat ni mogla ustanoviti brez osnovnega kapitala, si je želel nadaljevati sodelovanje s Slovenijo tudi na področju bančništva.

»Dan pred tem, ko bi morala biti moja banka Promdei sprejeta v SWIFT, so se v Promdeiju v Zagrebu pojavili ponarejeni tolarji. Ko sem se vrnil iz Bruslja, so me na Brniku ze čakali policisti, ki so me navzkrižno zasliševali in zatem prišli, ne da bi podrobneje raziskali, kdo je bil tisti clovek, ki je v našo banko prinesel ponarejene tolarje,« je dejal Dedić. Sedaj, po osmih mesecih, ko je preiskava zaustavljena, Dedić trdi, da mu je država Slovenija povzročila materialno

škodo, škodila pa je tudi njegovemu ugledu ter ugledu njegove banke v svetu, saj ne morejo odpreti korespondenčnih računov. Dedić bo za čas, ki ga je preživel v zaporu, zahteval odškodnino v višini 36 milijonov nemških mark: 27 milijonov bo zahtevala banka s svojimi enotami, dva milijona mark bo zahteval Dedić sam, tri milijone mark bodo zahtevali ostali trije, ki jih je bremenila obtožnica, en milijon nemških mark pa bo zahtevala poslovalnica Koper. Visina odškodnine presega celotno aktivno in pasivo bilance centralne banke Promdei v Zagrebu, ki je po zaključnem računu za lansko leto znašala 16.251.748 nemških mark. Kljub vsem težavam namerava Dedić v Sloveniji odpreti tudi svoje predstavništvo, ki bi se ukvarjalo ne le z menjalniskimi, ampak tudi z bančnimi posli, predvsem s pomočjo arabskega kapitala iz Abu Dabija. Delež slovenskih državljanov v Promdejevi banki v Zagrebu sicer znaša dobrih 60 odstotkov glede na bilanco, svojim deviznim varčevalcem pa Dedić obljublja izplačilo 12-odstotnih obresti. V slovenski banki, ki je namerava odpreti, bi njegov delež znašal 10 milijonov dolarjev.

Enak odnos do vseh deviznih vlog

LJUBLJANA - Danes je bil v Gospodarski zbornici Slovenije sestanek predsednika Dagmarja Sustra in njegovih sodelavcev z direktorji slovenskih bank. Ugotovili so, da je v sedanjih zastavljenih procesih sanacije realnega sektorja in bank ter pri vzpostavljanju novega koncepta slovenskega gospodarskega razvoja treba poiskati takšne rešitve, ki bodo zadovoljile ciljeve interesov in bodo prispevale k odpravi nepotrebnih blokad v gospodarstvu in izhodu iz krize. Interese realnega, predvsem proizvodnega in finančnega (oziroma bančnega) sektorja v Sloveniji sta tako kar najtesneje povezana. Predsednik Gospodarske zbornice Suister je poudaril, da je treba podpreti zahtevo bank po enakem obravnavanju vseh deviznih vlog. Sanacijske procese je treba usmeriti tako, da bodo v Sloveniji ustvarjene razmere za ustrezno varčevanje. Bankirji in predstavniki zbornice bodo o tem obvestili Banko Slovenije in Ministrstvo za finance ki ju bodo na skupen sestanek konec marca. Dali so tudi predlog za posebno sejo upravnega odbora GZS o problematiki obresti. (L. P.)

KMEČKA ZVEZA / COLDIRETTI

Za skupen nastop pri reševanju problemov

Koristno srečanje za tesnejše sodelovanje

Na sedežu Kmečke zveze v Ul. Cicerone sta se pred dnevi sestali delegaciji Kmečke zveze in Zveze neposrednih obdelovalcev (Coldiretti). V delegaciji Kmečke zveze so bili predsednik Alojz Debelis, oba podpredsednika Robert Ota in Silvano Ferluga ter tajnik Edi Bukavec, delegacijo Zveze neposrednih obdelovalcev pa so sestavljali predsednik dr. Nevo Radović, podpredsednik Ermenegildo Olenich, ravnatelj Vito Rubert in član odbora Srečko Stolf in Slavko Skrl. Namen srečanja je bil obravnavati pobud trzasko Trgovinske zbornice v korist krajevnega kmetijstva, vprašanje Kraskega parka, Konzorcija za zaščito trzaskih vin in položaj Kraske zadrzne mlekarne.

V zvezi s prvo točko sta bili delegaciji mnenja, da mora Trgovinska zbornica učinkoviteje podpreti trzasko kmetijstvo, in to v okviru pobud, ki jih izvaja s pomočjo finančnih sredstev, ki jih prejema iz sklada od benčina po znižani ceni. Kmečka zveza in Zveza neposrednih obdelovalcev sta predsedniku Trgovinske zbornice že pred ustanovitvijo benčinskega sklada predlagali, da bi se ta sredstva uporabljala tudi za neposredno podporo kmetijstva oziroma posameznih kmetij. V ta namen sta organizaciji predlagali, da bi trzaska Trgovinska zbornica konkretno posegla v korist kmetijstva z ustanovitvijo posebne agencije, ki bi izvajala pobude za kmetijstvo,

kot sta jih kmečki organizaciji se predlagali v podrobnem programu za to agencijo.

Organizaciji sta ugotovili, da po treh letih ta predlog ni bil uresnecen, da pa je v zameno predsednik Trgovinske zbornice predlagal ustanovitev posebnega odbora za organizacijo kmetijskih dnevo. Glede tega pa imata organizaciji pomisleke o učinkovitosti zamisli, predvsem kar zadeva neposredno podporo, ki naj bi jih bilo delez-

Viničarji 1993

Za letošnji sejem Viničarji 1993, ki bo v Veroni od 2. do 7. aprila, je trzaska Trgovinska zbornica v okviru svojih pobud v korist krajevnega kmetijstva sklenila, da tudi letos nakaže prispevek za ureditev sejemkega paviljona za vinogradnike iz trzasko pokrajine. Obenem bo poskrbela tudi za izvedbo izleta na ogled razstave, ki bo 5. aprila. Trgovinska zbornica je povabila tudi Kmečko zvezo, naj ji pošlje seznam udeležencev, ki pa naj ne presega število 15.

no kmetijstvo. Vsekakor sta organizaciji za poglavitve tega vprašanja ze zaprosili za ponovno srečanje s predsednikom Trgovinske zbornice.

Glede Kraskega parka so predstavniki obeh organizacij izrazili zaskrbljenost sprico različnih pobud, ki jih v zadnjem času izvajajo »zeleni« z namenom, da bi krasko območje priznali za park, in ker se te pobude vr-

stijo brez vkljucevanja in upostevanja zahtev kraskega prebivalstva, zaradi česar obstaja nevarnost, da bi prišlo do take »zascite«, ki ne bi upoštevala potreb kraskega prebivalstva. Delegaciji obeh organizacij sta poudarili, da sta kmetijstvo in kraski clovek skozi stoletja dokazovala, da je zascita Krasa mogoca samo z ohranitvijo in razvojem tradicionalnih dejavnosti na njem in da je prav kmetijstvo tista dejavnost, ki celotni skupnosti lahko ohrani značilnosti kraskega teritorija in narave. V zvezi s tem sta se organizaciji dogovorili, da bosta v bližnji prihodnosti organizirali posvet oziroma okroglo mizo na to temo.

Glede Konzorcija za zaščito vin je bilo ugotovljeno, da je pripravljala faza ze mimo in da je pobudo treba uresneciti v najkrajšem času s formalno ustanovitvijo konzorcija.

Kar zadeva Krasko združno mlekarno pa sta se kmečki organizaciji strinjali, da kritični položaj, v katerem se nahaja zbujala veliko zaskrbljenost med domačimi živinorejci in sta zato sklenili, da bosta zaprosili za srečanje z vodstvom mlekarne, da bi preučili možnost skupnega nastopanja in jo potem skušali odpraviti.

Srečanje je bilo vsekakor pozitivno, ker je ustvarilo pogoje za sodelovanje med stanovskima organizacijama naših kmetov v luci vedno večjih težav, s katerimi se in se bo se soočalo nase kmetijstvo. (j.k.)

Zavarovanje kmečkih vozil

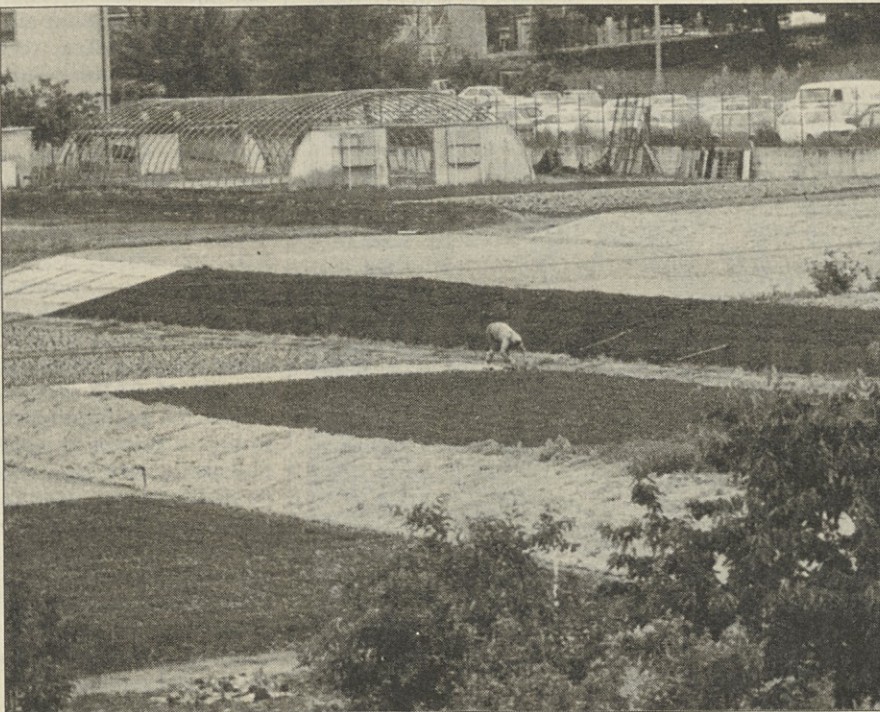
Zavarovanje za civilno odgovornost bo obvezno od 1. julija

Od 1. julija letos bo zavarovanje za »civilno odgovornost« obvezno tudi za kmetijske stroje (traktorje in podobno) in za lahka motorna kolesa. V ta namen je vlada v skladu z novim prometnim zakonom pripravila zakonski osnutek, ki vsebuje en sam člen in ki govori o obveznem zavarovanju za civilno odgovornost proti tretjim osebam tudi za ta vozila. Zakon bi moral dejansko veljati je od 1. januarja letos, ko je vstopil v veljavo novi prometni zakon. Notranje ministrstvo je tudi ze izdalo posebno okrožnico, s katero poziva varnostne prometne organe, naj ze od

zacetka leta zahtevajo spoštovanje obveznega zavarovanja in v primeru kršitve odloka segajo po administrativnih ukrepih, ki predvidevajo zaplembo vozil.

OBVESTILO

Do konca marca lahko zainteresirani vložijo na Krasko gorsko skupnost prošnje za dodelitev prispevkov v okviru natečaja, ki ga je KGS razpisala na osnovi zakona za razvoj Krasa, in sicer v korist živinorejskih in agroturističnih pobud in za razvoj zlahtnih kultur. Gre za fond 900 milijonov lir. Interesenti lahko dobijo navodila tudi v uradih Kmečke zveze.

Kot pravi Strokovna služba pri Kmečki zvezi, imajo kmetovalci tačas polne roke dela. Naš posnetek je arhivski, iz časa, ko so na Kolonkovcu sadili mnogo več solate.

KMEČKA OPRAVILA / STROKOVNA SLUŽBA KZ

Marec kliče v vinograd, na vrt v klet, v sadovnjak in na polje

Dela je tako veliko, da bi bil pregled vseh opravil praktično nemogoč. Oskrbovati je treba tudi trato, ki jo najprej pognojimo in nato kosimo

SVETUJE: DR. MARIO GREGORIC

V tem mesecu nas caka veliko dela, tako da je pregled vseh opravil prezahteven, da bi ga povsem izčrpno obdelali. Zato se bomo omejili samo na najvažnejša.

Začnimo pri vinogradu. Cas je primeren za sajenje trt. Pazimo, da so cepljenke dobro dozorele in močno okorenjene. Velik pomen dajemo pravilni izbiri podloge. Zal nimamo podloge, ki bi bila primerna za vse sorte in rastišča in ki bi torej zadostila različnim zahtevam vinske trte. Podloge različno vplivajo na bujnost in trajnost trte, na odpornost proti pozebi in suši, klorozi in podobno, zato bodimo pri njihovi izbiri zelo pozorni.

Vinograd gnojimo z

dušicnimi gnojili in tako dopolnimo jesensko ali zimsko gnojenje. Ko se ocesa napenjajo, niso pa se odgnala, skropimo (ob sončnem vremenu, v brezvetrju in pri temperaturi nad 5°C) proti črni pegavosti (ital. acariosi) in kapi vinske trte (ital. Mal d'esca).

Črna pegavost povzroca odmiranje oces, ki spomladi sploh ne odzanejo. Okužene rozge postanejo jeseni svetlo sive barve, spomladi, ko imajo poganki stiri do pet listov, se na medlenkih pojavijo vijolicaste do črne pikice. Zaradi boleznih poganki razpokajo v členkih.

Obe bolezni zaitramo z DNOC (npr. Selinon 50L - 0,8 do 1 kg/100 litrov vode) ter z belim oljem (npr. Oliocin - 2 kg/100 litrov vode). Ta varstveni ukrep je tudi posebno priporočljiv za zatiranje trsne kodravosti (ital. aediosi) in trsne prsice (ital. erinosi). Obe prsici zatiramo po potrebi samo v vinogradih, ki sta jih ta dva sovražnika napadla leto prej.

V kleti postorimo vse za pripravo steklenic in opreme za stekleničenje. Paziti moramo, da so zamaski kakovostni. S pokusno vino in raznimi testi se pred usteklenicjenjem ugotovimo, ali je vino za to opravilo zrelo. Samo v primeru zrelosti se bo vino v steklenicah dobro ohranilo.

Pohitimo s sajenjem sadnih drev in jagodica. Bolje je, da to opravimo najkasneje do pr-

ve polovice meseca. Če smo jeseni sadno drevje ze gnojili s fosfatnimi in kalijevimi gnojili, gnojimo le z dušicnimi. Za določanje odmerkov gnojil se držimo navodil, ki so bila dana v prejšnjih mesecih. V tem mesecu cepimo s cepicem.

V začetku meseca, ko se brsti napenjajo, zatiramo kaparja na hruskah in jablanah (kalijev polisulfid 32 Bè - 30 kg/hl ali Metidathion 19-300 gr/100 litrov vode). To skropjenje opravimo le, ce je škodljivec prisoten. Skropimo proti skrlupu teh dveh sadnih vrst z Mankozeb (Dithane M 45, Manzeb, Kor idr. 200 do 250 gr/100 l vode). To skropjenje opravimo v fazi misjega usesa.

Ce tega nismo opravili v mesecu februarju, je skrajni cas, da skropimo breske in nektarinke proti kodravosti, luknjicavosti in breskovemu skrlupu. (Mezene ali Ziramit 500-600 gr na 100 l vode, Orthodifolatan 250 gr/100 l vode idr.). Ko se brsti odpirajo, skropimo proti luknjicavosti tudi marelice (Mezene ali Ziramit 400 do 500 gr/100 l vode, Rame Caffaro 600 do 1000 gr/100 l vode). Ob začetku cvetenja skropimo to sadno vrsto tudi proti cvetni moniliji (Ronilan 150 gr/100 l vode ali Sumiscler 150 gr/100 l vode ali Benlate 50 - 60 gr/100 l vode). To skropjenje je izredno pomembno, ce je vreme v casu cvetenja deževno. Izogniti se moramo skro-

pljenju med cvetenjem, da ne bi škodili čebelar in ostalim žuželkam, ki oplajajo sadno drevje. Skropljenje je v tem obdobju prepovedano tudi po zakonu (DZ z dne 29. marca 1968 st. 16).

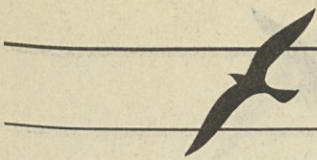
V tem pregledu smo se omejili le na škodljivce in bolezni, ki utegnejo povzročiti večjo škodo. Nismo omenili tistih, ki se po navadi ne pojavijo v zaskrbljujočem obsegu in jih zato po navadi ne zatiramo. Prav tako smo izpustili za mesec marec iz skropilnega koledarja cesnje, visnje, slive in česplje, ker menimo, da bolezni in škodljivci na teh sadnih vrstah v tem mesecu ne povzročajo take škode, da bi opravila skropljenje. V izjemnih primerih se posvetujemo s strokovnjakom.

V vrtu je cas sejanja. V zaprte grede ali zaprte tople grede sejamo razne sorte cvetace, baziliko, zelje, kumare, jajčevce, paradiznike, bučke, papriko, zdravilne rastline.

Na prosto sejamo jedilno peso, blitev, razne sorte cvetace, baziliko, korenček, ohrovt, kolera-bo, cikurijo rezliko, zeleni radič, fižol, redkvice, spinac ipd. Sadimo pa sparglje.

V okrasnem vrtu sejemo v zaprte ali tople grede: agerat, veliki odolini, astre, begonije, krizanteme, dalije, plamenice, nageljne, portulake, vrtno vijolice, verbene.

Povrhu je treba oskrbovati tudi trato. Skrajni cas je, da jo pognojimo z mineralnimi gnojili. Ko pa začne trava rasti, jo moramo kositi 4-5 cm visoko.

MENJALNIŠKI TEČAJI

4. marec 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	62,50	65,90	8,99	9,69	6,45	7,10
AMTK plus	64,00	65,90	8,90	9,18	6,45	7,00
Avtohiša*	63,50	65,50	8,90	9,50	6,20	6,75
Ažur Grosuplje	63,80	64,90	9,00	9,30	6,60	6,95
Banka Vipa	62,45	66,69	9,00	9,36	6,55	6,80
Bela vrtnica	64,00	66,00	9,00	9,60	6,60	6,90
Bobr Fuzine	64,00	64,90	9,00	9,50	6,60	7,00
Bobr Trzin	64,00	64,80	9,00	9,50	6,60	7,00
BTC terminal Sezana	63,00	65,80	9,00	9,50	6,45	6,70
BTC d.d. Ljubljana	62,00	67,00	8,80	9,60	6,60	7,00
Burin Moste	64,30	65,50	9,10	9,50	6,60	7,00
Burin Center	64,90	65,10	9,10	9,40	6,55	7,00
Come 2 Us*	64,00	66,00	9,15	9,50	6,40	6,90
Dom Kaffe Domžale*	63,50	65,00	9,10	9,30	6,55	6,70
Dom Kaffe Kranjska Gora*	62,70	65,00	8,90	9,30	6,45	6,70
Dom na trgu	64,40	66,90	9,07	9,29	6,55	6,79
Euroservis Sezana	63,00	66,10	8,99	9,60	6,60	6,73
Eurotours International	64,10	68,60	8,95	9,65	6,50	6,80
Feniks Markovec Koper*	64,00	66,20	8,90	9,50	6,38	6,75
Feniks Koper*	64,10	66,00	8,95	9,50	6,42	6,90
Feniks Portorož*	64,00	66,20	8,95	9,50	6,40	6,75
Firadas	66,50	69,50	9,00	9,20	6,42	6,80
Galileo - Kozina	63,50	67,20	9,00	9,20	6,60	6,70
Golfurist Domžale	62,80	65,50	8,90	9,40	6,50	7,00
Golfurist Ljubljana	64,30	65,80	9,05	9,40	6,50	6,85
Hida	64,35	64,55	9,10	9,15	6,65	6,70
Hipotekarna banka Koper	64,40	68,20	9,05	9,50	6,35	6,78
Hram Rozice Menges	64,50	64,90	9,05	9,30	6,40	6,70
Ilirika Ilirska Bistrica	63,20	66,30	8,75	9,50	6,45	6,74
Ilirika Slovenj Gradec	65,21	65,99	9,07	9,32	6,49	7,09
Ilirika Postojna	63,51	65,79	8,95	9,50	6,56	6,79
Ilirika Sezana	63,80	66,09	8,91	9,74	6,59	6,73
Italdesign	64,00	65,80	8,95	9,40	6,65	6,80
Klub Slovenjales	63,80	65,80	9,10	9,50	6,60	6,70
Komericalna banka Triglav	63,00	67,07	9,00	9,76	6,45	7,01
Kompas Hertz Celje*	64,00	65,90	9,15	9,40	6,40	6,90
Kompas Hertz Velenje*	64,00	65,90	9,15	9,40	6,40	6,90
Kompas Hertz Idrija*	64,00	65,90	9,15	9,40	6,40	6,90
Kompas Hertz Tolmin*	64,00	65,90	9,15	9,40	6,40	6,90
Kompas Hertz Novo Mesto*	64,00	65,90	9,15	9,40	6,40	6,90
Kompas Hertz Krško*	64,00	65,90	9,15	9,40	6,40	6,90
Kompas Hertz Bled*	64,00	65,90	9,15	9,40	6,40	6,90
Kompas Fintrade	64,50	65,89	9,10	9,29	6,50	6,89
Kompas Holidays	64,00	65,70	9,05	9,30	6,50	6,70
Libertas*	63,70	65,80	8,91	9,18	6,54	6,74
Ljubljanska banka d.d. Lj.	63,50	66,00	8,98	9,37	6,53	6,89
LB Banka Zasavje Trbovlje	64,00	66,50	9,09	9,45	6,60	6,95
LB Dolenjska banka N.M.	64,25	66,00	8,97	9,40	6,50	6,90
LB Komericalna banka N.G.	62,60	66,98	8,79	9,50	6,36	6,75
LB Splošna banka Celje d.d.	63,90	65,50	8,99	9,30	6,51	6,90
LB Splošna banka Koper d.d.*	62,44	64,69	8,74	9,09	6,27	6,61
LB Kreditna banka Mb d.d.*	62,80	65,80	8,92	9,35	6,40	6,90
MA Vir	64,00	65,40	8,90	9,40	6,40	6,90
Madai*	63,50	65,00	9,00	9,40	6,65	6,85
Media*	63,50	65,00	9,00	9,30	6,50	6,80
Otok Bled	64,10	67,44	9,03	9,60	6,67	6,88
Petrol*	63,50	65,50	9,05	9,40	6,50	6,70
Pigal Solkan Nova Gorica*	63,00	65,50	9,00	9,30	6,60	6,80
Pigal Kobarič*	63,00	65,50	9,00	9,30	6,60	6,90
Pigal Obutek*	63,00	65,50	9,00	9,30	6,60	6,90
Pigal Diskont*	63,00	65,50	9,00	9,30	6,60	6,80
Posna banka Slovenije*	61,40	66,00	8,85	8,11	6,20	6,70
Probanka d.d. Maribor	63,30	65,50	9,00	9,36	6,40	6,70
Publikum Ljubljana	64,00	64,89	9,05	9,38	6,75	6,90
Publikum Celje	63,70	66,28	9,20	9,39	6,40	6,79
Publikum Dobova	64,15	66,45	8,81	9,27	6,35	6,63
Publikum Kostanjevica	64,15	66,45	8,81	9,27	6,35	6,63
Publikum Krško	64,15	66,45	8,81	9,27	6,35	6,63
Publikum Maribor	63,50	65,30	8,98	9,40	6,20	6,79
Publikum Metlika	64,00	67,45	8,90	9,40	6,60	6,90
Publikum Mozirje	62,50	65,50	8,95	9,20	6,50	6,90
Publikum Novo Mesto	64,00	65,95	8,90	9,40	6,60	6,90
Publikum Piran	63,00	66,20	8,90	9,15	6,40	6,65
Publikum Sevnica	64,00	67,00	8,90	9,15	6,45	6,79
Publikum Sentilj	63,50	65,30	8,98	9,40	6,20	6,79
Publikum Sentjur pri Celju	64,00	66,29	9,10	9,40	6,50	6,89
Publikum Trebnje	64,00	66,20	8,90	9,15	6,45	6,79
Publikum Zagorje	64,05	65,95	9,10	9,42	6,60	6,95
Publikum Zalec	63,50	66,09	9,10	9,39	6,50	6,99
Roja	64,15	66,50	8,60	9,40	6,50	6,75
Sit-on	65,00	66,00	9,10	9,60	6,20	7,00
Shalaby	64,00	66,00	8,90	9,50	6,45	6,75
SKB banka d.d. Ljubljana**	64,64	64,65	9,18	9,18	6,62	6,72
Slovenijaturist Ljubljana	64,30	65,40	9,00	9,15	6,60	6,80
Slovenijaturist zel. post. Jesenice	63,00	65,00	8,90	9,30	6,50	6,80
Slovenijaturist zel. postaja Lj.*	64,17	65,17	8,97	9,18	6,65	6,80
Slovenijaturist zel. postaja Mb.*	62,50	66,50	8,90	9,70	6,20	7,10
Slovenska investicijska banka*	63,80	65,50	9,00	9,40	6,35	7,00
Sonce	64,25	65,50	8,95	9,35	6,55	6,80
Tartarus Postojna	63,05	66,10	8,89	9,52	6,44	6,74
Tentours Domžale	63,50	65,00	8,90	9,40	6,50	7,00
Tori	64,00	65,50	9,08	9,60	6,60	7,00
Tourist service Portorož	64,00	65,50	8,80	9,30	6,40	6,80
Trias*	64,50	65,50	9,10	9,30	6,60	6,80
Upimo	64,55	64,80	9,06	9,15	6,65	6,75

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA

Pokrita tržnica Ljubljana

MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKE, KRONE, FUNTE, IN GULDNE
VEDNO NA ZALOŽI TUDI HRVASKI DINARJI

Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 44 z dne 4. marca — Tečaji veljajo od 5. 3. 1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	72,5434	72,7617	72,9800
Avstrija	040	šiling	100	883,8780	886,5376	889,1972
Belgija	056	frank	100	302,0259	302,9347	303,8435
Kanada	124	dolar	1	82,3933	82,6412	82,8891
Danska	208	krona	100	1621,1271	1626,0051	1630,8831
Finska	246	marka	100	1706,9405	1712,0767	1717,2129
Francija	250	frank	100	1833,4842	1839,0012	1844,5182
Nemčija	280	marka	100	6218,3624	6237,0736	6255,7848
Grčija	300	drahma	100	—	46,3477	46,4867
Irska	372	funt	1	—	151,4361	151,8904
Italija	380	lira	100	6,5293	6,5489	6,5685
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	8,0000	—
Japonska	392	jen	100	87,3369	87,5997	87,8625
Nizozemska	528	gulden	100	5530,9224	5547,5651	5564,2078
Norveška	578	krona	100	1462,8698	1467,2716	1471,6734
Portugalska	620	escudo	100	67,5314	67,7346	67,9378
Švedska	752	krona	100	1331,3514	1335,3575	1339,3636
Švica	756	frank	100	6713,9659	6734,1684	6754,3709
Velika Britanija	826	funt šterling	1	148,2457	148,6918	149,1379
ZDA	840	dolar	1	102,3542	102,6622	102,9702
Evropska Skupnost	955	ECU	1	121,5628	121,9286	122,2944
Španija	995	peseta	100	86,5596	86,8201	87,0806

Opomba: Tečaj hrvatskega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 5. MARCA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 15.MARCA 1993:					1,000,000	625,594	622,394	1,247,988
10		125,1189%	124,4787%	124,7988%	100,000	62,559	62,239	124,799
2)BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10.JUNILA 1993:					1,000,000	611,543	611,080	1,222,623
97		122,3085%	122,2161%	122,2623%	100,000	61,154	61,180	122,262

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

4. MAREC 1993	v SIT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
Hida	7,00	9,00
Ilirika Ilirska Bistrica	7,20	9,90
Italdesign*	6,00	9,00
Kompas Holidays	6,00	10,00
LB Dolenjska banka	7,00	10,00
Libertas	6,00	9,00
Otok	5,44	9,05
Slovenijaturist zel. postaja Lj.*	7,00	10,50
Sonce	8,00	10,00
Tentours Domžale	6,00	10,00
Tori	6,00	10,00

Tečaj velja danes: *, Zračunavajo provizijo: **;

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

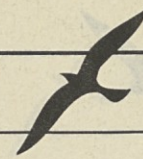
4. MAREC 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1540,00	1590,00
nemška marka	945,00	965,00
francoski frank	275,00	285,00
holandski gulden	831,00	858,00
belgijski frank	45,00	46,80
funt šterling	2235,00	2305,00
irski šterling	2270,00	2345,00
danska krona	243,75	252,00
grška dramma	6,50	7,60
kanadski dolar	1235,00	1277,00
japonski jen	12,80	13,40
švicarski frank	1015,00	1037,00
avstrijski šiling	132,75	137,00
norveška krona	220,00	227,00
švedska krona	200,00	207,00
portugalski escudo	9,75	10,75
španska peseta	12,75	13,80
avstralski dolar	1085,00	1122,00
madžarski florint	10,00	15,00
slovenski tolar	14,00	14,75
hrvaški dinar	0,80	1,20

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

4. MAREC 1993				
država	banka	nakupni	prodajni	
Avstrija	Posojilnica Pliberk	10,00	11,00	
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	10,70	11,50	
Avstrija	Posojilnica Borovlje	10,25	11,50	
Avstrija	Posojilnica Sentjakob	10,70	11,50	
Avstrija	Posojilnica Ločilo	11,00	11,80	
Italija	Kmečka banka Gorica	14,00	14,80	
Italija	Tržaska kreditna banka	14,00	14,75	

DEVIZNI TRG BEOGRAD

4. MAREC 1993			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	6493,6892	6513,2289	6532,7686
Francija	frank	100	13470,5150	13511,0480	13551,5810
Nemčija	marka	100	45677,9660	45815,4130	45952,8590
Italija	lira	100	47,4337	47,8773	48,0209
Švica	frank	100	49258,7820	49407,0030	49555,2240
ZDA	dolar	1	747,7500	750,0000	752,2500
V.Britanija	funt	1	1089,6936	1092,9725	1096,2514
Opomba: povzeta po Reuterju.					

NOVICE

Mirovne sile še niso opravile dela

MOGADIS - Ismat Kitani, posebni odposlanec generalnega sekretarja OZN za Somalijo, je izjavil, da 30.000 pripadnikov mednarodnih sil še ni vzpostavilo reda in miru v Somaliji. Nove mednarodne sile, ki bodo zdaj pod neposrednim poveljstvom VS Združenih narodov, se bodo po Kitanijevem mnenju morale predvsem posvetiti razoroževanju vojskih milic, ki jih vodijo lokalni vojaški poveljniki. Generalni sekretar OZN Gali pa je v svojem poročilu Varnostnemu svetu predlagal, naj bi s 1. majem letos poveljstvo nad operacijo Vrnimo upanje Somaliji preslo v roke VS OZN. Zdaj ima poveljstvo namreč Unifac, ki ga vodijo Američani. (Reuter)

Otoplitev med Ankaro in Bagdadom

ANKARA - Višji uslužbenec turškega zunanje-ga ministrstva je odpotoval v iransko prestolnico, kjer bo ponovno odprl turško ambasado. Pred odhodom je izjavil, da to dejanje ne pomeni bistvenega izboljšanja odnosov med državama, saj je turška vlada mnenja, da bi moral Irak izpolniti vse zahteve, ki so navedene v resolucijah VS, sele potem mu bo namreč Turcija pripravljena pomagati pri njegovi vrnitvi v mednarodno skupnost. Irak je bil pred zalivsko krizo največji turški zunanjetrgovinski partner. (Reuter)

Boj proti korupciji v Južni Koreji

SEUL - Juznokorejski predsednik je odstavil seuleskega zupana Kim Sanga, ki je bil za zupana imenovan sele prejšnji teden. Sang naj bi zaradi podkupnine dovolil nekemu podjetju, da kupi 1,7 hektara površin, ki naj bi bile sicer javne površine, namenjene rekreaciji. Podjetje naj bi na tem zemljišču zgradilo poslovno stavbo, odstopiti pa jo bo moral tudi pravosodni minister Park Hee-tai, ki je obtožen nepotizma. (Reuter)

Nobelov nagradjenec svari

CAPETOWN - Nobelov nagradjenec za mir leta 1984 in poglavar anglikanske cerkve v JAR nadškof Desmond Tutu je na zadusnici ob tragični smrti šestih otrok, ki jih je v terek na poti v solo ustrelil ostrostrelec, izjavil, da gre za zaroto proti demokraciji.

Po Tutujevem mnenju skušajo sile, ki podpirajo to dejanje, preprečiti pogajanja o novi politični ureditvi države, ki se bodo začela danes v Johannesburgu. Voditelj zuluske stranke Inkhata Butalezi je za poboj otrok obtožil Afriški nacionalni kongres. Butalezijevo obtožbo so predstavniki ANC ze kategorično zavrnili. (Reuter)

POLJSKA / PREMIERKA V VELIKI BRITANiji

Suchocka kritizira ES in snubi britansko gospodarstvo

London podpira gospodarske reforme na Poljskem

SUE BAKER / LONDON

LONDON - Predsednica poljske vlade Hanna Suchocka je končala tridnevni obisk v Veliki Britaniji, kjer se je sestala s svojim kolegom Johnom Majorjem, včeraj pa se je pogovarjala tudi z britanskimi gospodarstveniki. V sredo je med pogovori z Majorjem jasno povedala, da se države Evropske skupnosti nočejo spopasti s problemi, ki jih je povzročil padec komunizma v vzhodni Evropi. »Tezave nekdanjih komunističnih držav in razmere v nekdanji SZ ter na tleh nekdanje Jugoslavije zahtevajo skupno akcijo,« je poudarila. V govoru na inštitutu za zunanje zadeve je dejala, da prekinitve osamitve nekdanjih komunističnih držav vzhodne Evrope lahko samo koristi Evropi in svetu.

Včeraj pa je britanske gospodarstvenike ze snubila, naj vlagajo v poljsko gospodarstvo. »Ena primarnih nalog poljske vlade je bila ustvariti cim boljše pogoje za tuja vlaganja in mislim, da nam je pri tem uspelo,« je zatrdila poljska premierka, ki je prepričana, da vsaka država potrebuje tuje vlagatelje. Da bi omogočila se boljše pogoje za vlagatelje, ki se bodo odločili investirati na Poljskem, bo sedemstrankarska koa-

licijska vlada, ki jo je oblikovala julija lani, poskušala prilagoditi tudi državno zakonodajo, je povedala med srečanjem z ministrom za trgovino in industrijo Michaelom Heseltinom in nekdanjo britansko premierko Margaret Thatcher.

Poljska premierka je v Veliko Britanijo odpotovala tudi z namenom, da britanske partnerje prepriča v to, naj britanski trg postane bolj odprt za poljske izdelke in da v Londonu podprejo poljska prizadevanja za vstop v Evropsko skupnost. Visti, ki so se pojavile v britanskem časopisju, da Poljska vztraja in hoče do leta 1996 postati članica ES, je Suchocka zanikala. Ob tej priložnosti je dejala, da v Varšavi načrtujejo, da bo poljsko gospodarstvo okrevalo v desetih letih.

Po sredinih pogovorih je Major na tiskovni konferenci povedal, da bo Velika Britanija se naprej podpirala gospodarske reforme na Poljskem, za privatizacijo poljskih bank pa bo njegova država prispevala 100 milijonov britanskih funtov. Premier je tudi izjavil, da njegova država podpira poljske zahteve, naj države ES odprejo trg za poljske proizvode. (Reuter)

Za privatizacijo bank na Poljskem bo Velika Britanija vložila 100 milijonov funtov. Na sliki: Barclays Bank v Londonu (Telefoto: AP)

POLJSKA / REGIJE

Vroč kri v sejmu

Proti povezovanju z Madžarsko, Slovaško in Ukrajino

VARSAVA - Ustanavljanje evropskih regij v zahodnih Karpatih, ki naj bi spodbudilo sodelovanje brez meja med Madžarsko, Poljsko, Slovaško in Ukrajino, je na Poljskem povzročilo vroce razprave in vlado postavilo pred hudo preizkušnjo, saj njeno desno krilo zavrača »odpravo državnih meja«. Spora-zumi o evropskih regijah so bili podpisani 14. februarja v Debrecinu na Madžarskem. Nekaj dni zatem pa je vodjo poljske diplomacije Krzysztoffa Skubiszewskega obtožil eden od najglasnejših predstavnikov Krščansko nacionalne stranke (ki je na oblasti) Jan Lopuszanski, da sodeluje pri poskusu »mračnih sil, katerih načrt je izbrisati poljske meje«.

Lopuszanski je napadel se drugo stranko koalicijske, ki je na oblasti, Demokratično zvezo (levi center). Skubiszewski je odločno zavrnil vse kritike in poudaril, da njihovi avtorji očitno ne razumejo zamisli o evropskih regijah. Povedal je, da te ničemur ne zmanjšujejo suverenosti nacionalnih držav, ampak prispevajo k evropski integraciji. Po viharju v državnem zboru, kjer se je razprava nadaljevala v sredo, je minister za zunanje zadeve v terek organiziral posebno razpravo skupaj s poslanci, visokimi funkcionarji in znanstveniki.

Slednji so bili precej skeptični v zvezi z vprašanjem karpatških evropskih regij. Tako je profesor Andrzej Stasiak z Geografskega inštituta za melioracijo zemljišč odprl vprašanje o mejnih prehodih med podpisnicami sporazuma, zatrjujoc, da bi takšni prehodi služili samo za maloobmejni promet, skodovali pa bi biescadskemu narodnemu parku. Ta pomislek je takoj zavrnil przemyslavski vojvoda Adam Peziol, ki je zatrdil, da bo promet potekal po ze uveljavljenih cestah, ki se narodnemu parku izogibajo, vsekakor pa bo vnesel v te pokrajine vec dinamike.

Ena od evropskih regij, v kateri bo sodelovala tudi Poljska, naj bi bila Evropska regija Nisa, ki združuje tudi nemška in češka področja, je formalno ze ustanovljena in se zavzema za zmanjševanje onesnaževanja, tri druge regije pa se sele ustanavljajo: pomeranska (poljsko-nemška, z možnostjo priključitve Danske), slezijsko-moravska (poljsko-češka) in buska (Bug), ki bo združevala stiri vojvodstva na Poljskem in ukrajinsko Volinijo. (AFP)

ANKETA / SVET O NEMCIH

Tujci nimajo odklonilnega odnosa do Nemcev

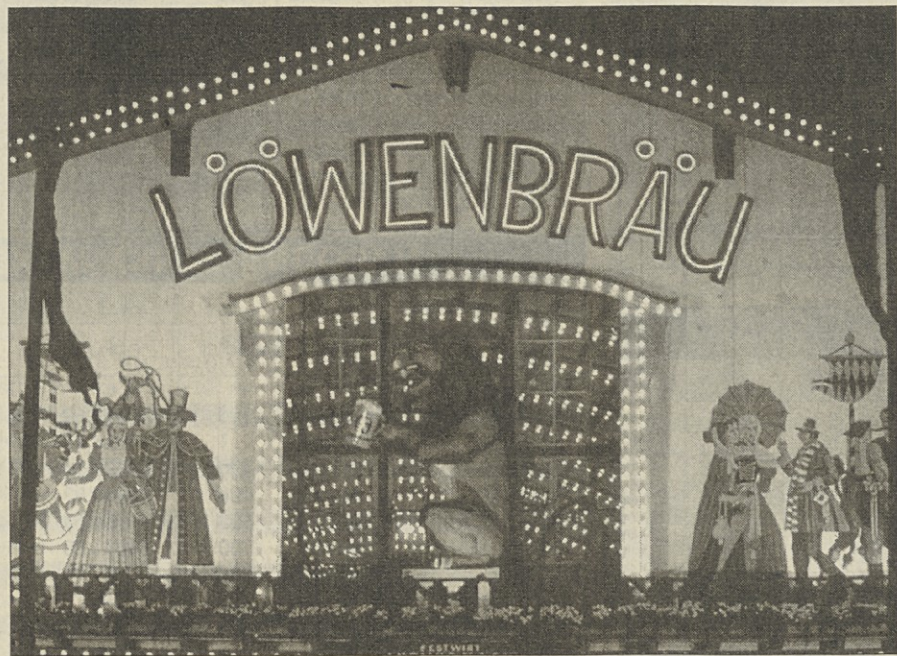
Priljubljenost raste z oddaljenostjo od Nemčije

MARTA KOS / KÖLN

KÖLN - Po hudih desnoekstremističnih nemirih, ki so izbruhnili avgusta lani in novembra dosegli višek, se je ugled Nemčije v svetu stalno manjšal. Nemcem so očitali, da se se vedno niso otrsli nacional-socialistične preteklosti in jih skorajda dolžili, da je to pac v njihovi krvi. Nekatera tuja podjetja so v tistih casih ze odstopila od namer, da bi investirala v vzhodni Nemčiji, turistični delavci so poročali, da je tujih turistov v Nemčiji sicer se vedno veliko, da pa obisk gostov upada.

Toda zadnja reprezentativna raziskava, ki so jo opravili po naročilu revije Focus, je pokazala prav nasprotno. Japonci in Rusi, Američani in Grki, Francozi, Italijani, Turki in Spanci - vsi so mnenja, da so Nemci zelo simpatični. To je pokazala študija Imidz Nemcev v svetu 1993, ki jo je opravila Družba za racionalno psihologijo v Münchnu. V zadnjih dveh kvartalih prejšnjega leta so anketirali 32.240 prebivalcev iz 17 držav.

Študija je pokazala, da simpatije do Nemcev narasčajo z oddaljenostjo od Nemčije. Za najzvestejše prijatelje Nemcev so se izkazale gospodarske in politične velesile Japonska, Rusija in Združene države Amerike. Zanimivo je, da odklonilnega stalisca do Nemcev nimajo niti njihovi obcutljivi sosedi Nizozemci, Svicarji, Poljaki, Belgijci, Danci in Britanci. To jasno pokaže skala simpatij, na ka-

Dalec od oči, dalec od srca (Foto: Aleš Fevzer)

glede tega dalec pred njimi.

Vrsto let je veljalo, da so se pri simpatijah do Nemcev tujci odločali predvsem na podlagi ekonomskih kriterijev, zdaj so se pojavile se druge vrednote: miroljubnost, modernost in demokracija. »Strah pred Nemci« je očitno izginil.

In kaksne so nemške slabosti? - Tujci menijo, da Nemcem manjka humorja, tolerance in socutja. 76 odstotkov anketirancev je odgovorilo, da so Nemci arogantni (-med njimi so na prvem mestu Nizozemci, ki jih je takšnega mnenja kar 89 odstotkov). 77 odstotkov Britancev meni, da so Nemci brez humorja, 84 odstotkov Izraelcev, da so nepreracunljivi in 70 odstotkov Italijanov, da so custveno hladni.

Filipinci nimajo sreče. Vse povojno obdobje, od leta 1946, ko je država uradno postala suverena republika, se državni udari ali poskusi državnih udarov izmenjujejo z dr-zaviljansko vojno in katastrofalnimi naravnimi nesrečami, kot so izbruhi vulkanov, potresi, poplave ali tajfuni. Sele v zadnjem casu se zdr, da se otoski drzavi obeta svetlejša prihodnost.

Novi filipinski predsednik Fidel Ramos, ki je pod Corason Aquino vodil vojsko, je prejšnji mesec obiskal Malezijo in se s premierom Mahathihom dogovoril o vrsti pomembnih vprasanj. Čeprav se Manila uradno se ni odrekla zahtevam po pripojitvi malezijske države Sabah na severu otoka Bornea, kar je dolgo kvarilo odnose med državama, pa je novi filipinski predsednik očitno Kuala Lumpurju dal dovolj trdna zagotovila, da to vprašanje ne bo vec kvarilo odnosov med državama. Od številnih sklenjenih sporazumov si obe drzavi veliko obetata. Povojne filipinske oblasti niso nicesar naredile za zmanjšanje socialnih razlik ali za izboljšanje položaja kmetov. S tem se ni odlikoval niti Ferdinand Marcos, ki je bil za predsednika izvoljen leta 1965, ceprav se je v casu njegove vladavine gospodarski položaj države izboljšal.

Leta 1969, ko so Marcosa izvolili drugic, so se povečale tudi socialne in politične napetosti in po številnih oboroženih spopadih s propekinsko usmerjenimi komunisti na severu države ter mu-

AZIJA (12) / FILIPINI

Državni udari so se izmenjevali z izbruhi vulkanov in katastrofalnimi poplavami

Otoški državi je dvajset let vladal diktator Marcos in tudi predsednica Corazon Aquino med šestletno vladavino ni mogla odpraviti vseh nakopičenih težav in krivic

MILOS EKAR

slimanskimi separatisti na jugu je leta 1972 Marcos uvedel vojsko upravo, razpustil parlament, pozapril voditelje opozicijskih strank in vpeljal stroge upravne reforme. Marcos je s trdo roko vladal vse do smrti najbolj znanega od opozicijskih voditeljev Benigna Aquina, ki so ga v se vedno ne posvem pojasnjenih okoliscinah ustrelili na letališču leta 1983, ko se je vrnil iz izgnanstva v ZDA. Kljub vse slabši podpori ZDA se Marcos z oblasti ni umaknil prostovoljno. Po volitvah leta 1986, ko sta se za zmagovalca razglasila tako Marcos kot njegova na-

sprotnica, vdova Benigna Aquina Corason Aquino, je vojska pod poveljstvom Fidela Ramosa, sedanjega predsednika države, morala zasedi obrambno ministrstvo v Manili, mzoice pa so enotam, ki so ostale zveste Marcosu, prepredile, da bi napadle ministrstvo.

Marcos se je končno podredil volji vecine in predvsem pritiskom ZDA, naj se odpove položaju in skupaj z ženo Imeldo odpotoval na Havaje, kjer je leta 1989 tudi umrl. Corason Aquino ni mogla pocistiti vse navlake, ki se je nabrala med dvajsetletno Marcosovo diktaturo, ne-

dvomno pa ima velike zasluge za uveljavljanje demokracije in državnih reform. Nasprotniki in prvotni zavezniki so ji predvsem očitali pocasno uredničenje agrarne reforme, saj so v casu njene vladavine prerazporedili le trideset odstotkov za to predvidene zemlje. Leta 1991 sta Filipine prizadeli dve veliki naravni nesreči. Najprej je junija, po petsto letih zatšja, izbruhnil vulkan Pinatubo na otoku Luzon in ubil najmanj 500 ljudi, na milijone pa jih je moralo zapustiti domove. Izbruh vulkana je pospešil tudi odhod Americanov z otoka, saj je vulkanski pe-

pel skoraj povsem prekril tudi letalsko bazo Clark. Nasprotniki ameriske vojske navzočnosti na otoku so se takrat salili, da je to, kar se njim ni posrecilo doseči v desetletjih zavzevanja za ameriski odhod, vulkan opravil cez noc. Oktobra so jug otoka Leyet prizadele katastrofalne poplave in zemeljski plazovi, ki so zahtevali najmanj 8.000 zivljenj. Nesreča je bila najhujša po letu 1976, ko so orkanski valovi na Mindanau odplavili 7.000 zivljenj. Katastrofa je obudila razprave o nenadzorovanem razgozdovanju, brez katerega bi bila nesreca prav gotovo majska.

Zaradi nenadzorovane secnje in primitivnega pozigalniskega kmetijstva so velike površine zemlje ostale brez zascite pred erozijskimi vplivi. Sečnja in prodaja lesa je sicer prepovedana, vendar pa crna trgovina z lesom cvete. Najpomembnejši dosezek Corasonove v boju za bolj demokratično ureditev Filipinov je sprejetje Kodeksa o lokalnih oblasteh. Zakon o decentralizaciji oblasti so sprejeli leta 1991 in poznavalci razmer opozarjajo, da gre verjetno za enega najpomembnejših in najdaljnosežnejših ukrepov, kar jih je bilo sprejetih v šestih letih vladavine Corason Aquino.

Previdnejši opozarjajo na nevarnost, da bi se zaradi slabega nadzora centra razvili lokalni mogotci, kar bi se poslabšalo ze tako ne ravno zavirljive razmere v bolj oddaljenih krajih otoske države, ki se razprostira na vec kot sedem tisoč otokih.

Mati Tereza in Corason Aquino sta se srečali v Hongkongu (Telefoto: AP)

ZRJ / ATENTAT

Bombe nas ne bodo ustavile

ZDA bodo nadaljevale sedanjo politiko do BiH

BEOGRAD - Pred ameriskim veleposlanstvom v ulici kneza Miloša v Beogradu je v sredo ob 22.45 eksplodirala bomba. Eksplozija ni zahtevala človeških žrtev, ampak le manjšo gmotno škodo. Bombo naj bi po besedah nekaterih redkih očitkov odvrnil mladenič z dolgimi svetlimi lasmi, oblečen v bel suknjic, ki je po napadu takoj zbežal v eno od sosednjih ulic. Po drugi različici pa je bila bomba odvržena iz vozila, ki se je peljalo z veliko hitrostjo mimo veleposlanstva.

Očitki so namreč v bližini veleposlanstva videli tudi avtomobil z napisom »Sovražim Američane«, je o dogodku zapisala beograjska Borba. Kmalu po tem ne ljubem dogodku je v veleposlanstvo prispel njegov uslužbenec, ki je novinarju Politike povedal, da policija straži poslopje samo podnevi, po tem dogodku pa bi morala policija začeti ameriško veleposlanstvo straziti tudi ponoči.

Marinec, ki varuje notranje prostore veleposlanstva, ni mogel podrobneje opisati napadala. Novinar Politike je neuradno izvedel, da pri identifikaciji storilca ne bodo pomagale niti kamere, ki snemajo vhod v veleposlanstvo.

Na prizorišče bombnega napada je kmalu prispela tudi policija, ki je ugotovila manjšo škodo na fasadi veleposlanstva, pred nekaj meseci ravno temeljito preurejeni. Poskodovane so bila tudi okenska stekla bližnjih stavb.

Policija je že sporočila, da je napadalec uporabil tako imenovano defenzivno bombo, ki nima velike rusilne moči. Policijska uprava mesta Beograd je tudi sporočila, da intenzivno raziskuje napad in je prepričana, da bo storilec v nekaj dneh odkrit. Nihče iz političnih struktur Srbije in Zvezne republike Jugoslavije se ni dal izjave o tem dogodku.

To je prvi napad te vrste na ameriško veleposlanstvo na ozemlju ZRJ od izbruha oboroženih spopadov na področjih nekdanje Jugoslavije. Dogodek bi lahko se dodatno zaostрил ze tako slabe odnose med ZRJ in ZDA. Ameriški državni sekretar Warren Christopher je ob tem izjavil, da bombni napad na ameriško ambasado, do katerega je prišlo v sredo v Beogradu, ne bo vplival na politiko ZDA. »Nikjer na svetu nam ne bodo preprečili, da bi počeli tisto, kar mislimo, da je nujno«, je zavrnil.

(STA.)

Varnostnika pred ameriškim veleposlanstvom v ulici kneza Miloša v Beogradu, kjer je v sredo eksplodirala bomba (Telefoto: AP)

HRVAŠKA / POMANJKANJE

Sindikati proti vladi

Vlada ni pripravljena popustiti sindikalnim zahtevam

ZAGREB - Zveza neodvisnih sindikatov Hrvatske (SSSH), ki se vse bolj postavlja na stran nemočnih, je sklenila organizirati stavke in shode proti vladi, potem ko so propadla pogajanja o plačah zaradi vrtoglavega zviševanja življenjskih stroškov (1100-odstotna letna inflacija).

Vodstvo sindikatov je napovedalo splošno stavko za 12. marec od 12. do 16. ure.

Odločili so se, da bodo sklicali prihodnji petek shode po vseh večjih mestih Hrvatske, v Zagrebu, Osijeku, Bjelovaru, Splitu, Karlovcu, Slavonskem Brodu in Dubrovniku. Prav tako so na pomoč in za podporo pri njihovem protestu zoper socialno politiko vlade pozvali vse druge države, naj 9. marca ob 21. uri prižgejo vse luci za četrt ure in na okna postavijo prizgane sveče. Vse to je posledica torkovih neuspešnih pogajanj o plačah, ki so več dni potekala med SSSH in hrvatsko vlado.

Vlada se ni strinjala z zahtevo SSSH, naj bodo plače vezane na nemško marko (nemška marka je postala vzporedna valuta na Hrvatskem), da bi tako preprečili upadanje kupne moči. Prav tako je sindikat zavrnil zahtevo vlade po omejevanju rasti mase za plače.

Sindikat prav tako meni, da je nesprejemljiv predlog vlade, da za nazaj opredeli mesečno bruto plačo v višini 53.244 hrvatskih dinarjev za februar (kar znasa približno 70 mark oz. 44 dolarjev). Zahtevali so tudi, da mora cena za uro dela v povprečju ustrezati hlebcu kruha (500 hrvatskih dinarjev). Da bi utisala narasčajoče nezadovoljstvo, je vlada v minulem tednu sklenila podvojiti peko crnega kruha, ki je za mnoge postal edini. Kot je povedal predsednik SSSH Dragutin Lesar za Slobodno Dalmacijo, je vlada pritrilno odgovorila na vprašanje, ali bodo morali delavci odslej računati na človekoljubno pomoč in na obrate, ki bodo ponujali brezplačne obroke. »Srednji razred je izginil, črna borza cvete, življenjski standard pa je vsak dan nižji,« je izjavil Lesar. V tem položaju hrvatsko vlado zanimajo samo plače, zavrta pa vsak pogovor o zviševanju življenjskih stroškov, je se povedal.

Predsednik SSSH je tudi poudaril, da akcija sindikata nikakor ni imela namena prisiliti vlade k odstopu. »Dovolj imamo zamenjav ministrov. Vsak novi minister zahteva trimesečni odlog za spopad z zgornji problemi,« je izjavil. (AFP)

NOVICE

Slovensko-švedsko sodelovanje

LJUBLJANA - GZS je sporočila, da se je v četrtek s predsednikom Gospodarske zbornice Dagmarjem Sustrom sestala švedska veleposlanica v Sloveniji Anita Gradin, ki sta jo spremljala tudi predstavnika ministrstva za zunanje zadeve in trgovinskega sveta. Goste je zanimala ocena gospodarskih razmer v naši državi, obe strani pa sta ugotovili, da bi bilo treba meddržavne gospodarske odnose se okrepiti ter poudariti nujnost sklenitve dvostranskega trgovinskega sporazuma, ki bi kar najbolj olajšal ovire pri trgovanju in pospešil švedska vlaganja v Slovenijo. Dogovorili so se, da bodo v začetku junija organizirali poslovno konferenco in razstavo švedskih izdelkov.

Konferenca novega poveljnika modrih čelad

ZAGREB - Na tiskovni konferenci se je v četrtek predstavil novi poveljnik sil Unproforja na Hrvatskem, ki je v torek tudi uradno zamenjal Satisa Nambiarja, general Lars Eric Wahlgren. Švedski general je že poveljeval modrim čeladom v južnem Libanonu, za sabo pa ima že 40-letno vojaško kariero. Razmer na območju nekdanje Jugoslavije ni komplementar. Tiskovna predstavnica Unproforja v Zagrebu Sharon Boyd pa je povedala, da se dostavljajo človekoljubne pomoči nadaljuje. Samo prejšnji teden so po kopnem pripeljali 4.400 ton hrane in zdravil in opravili 72 poletov v Sarajevo. (STA)

Zamenjava v makedonskem vojaškem vrhu

SKOPJE - Z ukazom makedonskega predsednika Gligorova je na mestu poveljnika vrhovnega poveljstva makedonske vojske generala podpolkovnika Mitra Karovskega zamenjal admiral Dragoljub Bocinov. Javnosti razlogov za to nenadno zamenjavo v vojaškem vrhu niso pojasnili, nekateri pa menijo, da gre za odgovor na nezadovoljstvo v makedonski vojski, ki ne pristaja na podrejen položaj, saj policiji posvečajo več pozornosti kot vojski. Ni izključeno, da je zamenjava povezana s kulouarskimi govoricami, da v makedonskem vojaškem vrhu obstaja prosrbska struja. Admiral Bocinov je v času obkrožitve vojašnic na Hrvatskem poveljeval vojaško-pomorskemu centru Lora. Ker se na obkrožitve ni odzval, ga je vojaški vrh obtožil izdaje. Koncal je na vojaškem sodišču v Beogradu, po izreku obsodbe pa se je se po nepojasnjenih okoliščinah vrnil v Makedonijo. (M. K.)

Uradno potrdili Bezerjev samomor

ZAGREB - Pomočnik hrvatskega ministra za notranje zadeve Zidovec je povedal, da je nekdanji funkcionar CK ZK Hrvatske Marko Bezer naredil samomor. Njegovo truplo so našli v Savi skoraj dva tedna potem, ko so sorodniki policijo obvestili o njegovem izginotju. Po obdukcijski, ki so jo opravili 22. februarja, je Bezer umrl nasilne smrti, pol metra od njegovega trupla pa so našli tudi pistolo. (G. G.)

BIH / KRVAVA TRAGEDIJA

Cerska v ognju

Samo v zadnjih treh dneh je bilo ubitih 500 ljudi

CERSKA - Na območju Cerske so napadali v četrtek z zemljo zrnali sedem vasi: Baltice, Potok, Guster, Hasanoviće, Novo naselje, Hakaliće in Sejmenoviće, se sest pa so jih zagnali. Po napadih so preživeli prebivalci, ki so uspeli skriti v okolinski votline, nasli ze 14 mrtvih, od tega sedem otrok, je sporočil dopisnik TWRA, ki se sklicuje na vire pri bosansko-hercegovski vojski. Tako je bilo v zadnjih treh dneh na območju Cerske ubitih več kot 500 oseb, veliko pa je bilo ranjenih, je sporočila armada BiH. O resnosti razmer v vzhodni Bosni je poseben odposlanec ZN za človekove pravice Mazowiecki v pismu opozoril komisijo za človekove pravice, ki je zasledala v Zenevi.

Zaradi krute tragedije, kakršne v vojni v BiH se ni bilo, se je Cerska znašla v središču pozornosti svetovne javnosti. Neizmerno dramatična usoda tega mesta bi lahko ostala ena najhujših, če se tragedija s tega območja ne bi prenesla v njegovo neposredno okolico »na lakti Drine«, kjer se okupaciji se vedno upira sto tisoč Muslimanov iz Srebrenice in Zepe, in ce seveda bosansko glavno mesto Sarajevo ne bo padlo. Vse, kar se je zgodilo doslej, pa se po svoji tragicnosti ne more primerjati s krvavo dramo v Cerski. Agencijska poročila, ki iz ure v uro prebijejo druga drugo, so si pogosto nasprotujoca. To je do neke mere tudi razumljivo, saj je mesto

BESIM MUKIĆ

trenutno povsem odtrgano od sveta.

Cerska ni mesto, o katerem bi se najpogosteje poročalo. Je območje približno dvajsetih vasi, ki so raztegnjene po precej obseznem ozemlju. Ker je ravninskega sveta le malo, so hiše največkrat postavljene po hribih kot slike na steni. To je tudi najgostejše naseljen del občine Vlasenica, kjer je pred vojno v Bosni in Hercegovini živel okrog 35 tisoč prebivalcev, izključno Muslimanov in Srbov. Muslimanske prebivalstva je bilo 15 odstotkov več kot srbskega, vendar pa so v Cerski in okolici živeli predvsem Muslimani, če pri tem seveda ne upoštevamo nekaj učiteljev in vzgojiteljev, ki so tja praviloma prišli iz Srbije in Crne gore.

Prebivalci Cerske so ziveli precej skromno. Najpogostejše so se družine preživljale s tem, kar jim je dajala skromna zemlja, ali od prihrankov, ki so jih moški zaslužili med sezonskim delom v Vojvodini. Večina od stiri tisoč tako zaposlenih moških je na začetku vojne ostala brez dela, veliko pa jih sploh ni moglo priti čez Drino. Njihova usoda pa je ostala neznana. Niti ne prebivalec Cerske ni bil zaposlen v občinskem središču Vlasenica. V celotni občini je »vedril in oblačil« direktor tamkajšnjega rudnika boksita pri Milicijah Rajko Dukic, za katerega trdijo, da je več desetletij nemoten

izvajal pogrom nad Muslimani in da je leta 1991 z družbenim kapitalom financiral ustanovitev Srbske demokratske stranke BiH, kmalu pa je postal tudi njen podpredsednik. Rajko Dukic je znan tudi po tem, da mu je Radovan Karadzic v začetku marca lani prepustil poveljevanje pri postavljanju zloglasnih barikad v Sarajevu.

Dvajsetim tisočem prebivalcem, ki so se v Cerski, pa je treba pristeti vsaj se toliko beguncev, kot so jih na začetku vojne preselili iz preostalega dela Vlasenice in sosednjih občin Zvornik, Bratunac in Srebrenica, pa celo iz Gorazda, Foče, Višegrada, Bjeljine in Ugljevika. Tako je Cerska postala enkratno koncentracijsko taborišče pod odprtim nebom. To področje namreč iz Milicev, Sekovicev, Han-Pijeska, Kravice in Drinjece nenehno obstreljuje srbska vojska.

Na to območje je bilo mogoče priti le s stiri najsturnim pešacenjem po območju, ki so ga nadzorovali srbske oborožene sile. V Cersko se zato ni zatekel noben zdravnik, in zato je vse zdravstvene obveznosti prevzel medicinski tehnik Husein Uvalić, ki je noge in roke amputiral kar z zago za zezezo, in to brez vsakršne anestezije. Območje Cerske so občasno tudi napadali, vendar pa so ofenzivo nanjo izvedli sele tedaj, ko so se

ljudje samoorganizirali in branili mesto z orožjem, ki so ga zaplenili. Zaradi zahtevnega razgibanega terena se jim je posrečilo ubraniti. Vendar pa je bilo samo se vprašanje casa, kdaj se bodo cetniki organizirali in mesto napadli z vseh strani, pri čemer pa jim ni bilo treba prav nič hiteti, saj so se prebivalci Cerske pocutili kot v miselovki.

Iz Cerske pa so se že od jeseni prebijali kurirji do Tuzle in Zagreba in obvesčali javnost o lakoti in revščini. Poročila o drami v Cerski so vztrajno posredovali srbski predstavniki, ki so zastavili konvoj pomoči za Cersko na Drini, jasno povedali, da konvoja ne bodo spustili naprej, dokler Cerska ne bo padla. Cetniki so med ameriško akcijo odmetavanja pomoči natančno vedeli, kam so padli paketi, kar so uspešno izrabili za napad na ljudi, ki so se v deliriju lakote poskušali prebiti do pomoči iz zraka.

Vendar pa je Cerska preveč prostrana in nepristopna, da bi lahko z govorili o njeni popolni predaji. Lahko se zgodi se marsikaj ...

PRISTINA - Politicnovarnostni položaj na Kosovu je zelo napet. V pokrajini vlada kaos, nepravna država, kjer po ulicah krožijo vojske raznih barv in albanskim prebivalcem vlivajo strah v kosti. V nedavni množični srbski policijski ekspediciji po kosovskih mestih in vaseh, ki so jo izvedli pod pretezo, da iščejo orožje, je policija v dveh mesecih pretepla več kot 900 Albancev, je povedal Adem Demaci v pogovoru z dopisnikom STA iz Pristine.

Predsednik Odbora za zaščito človekovih pravic na Kosovu Adem Demaci je dejal, da se v teh dneh stanje še slabša zaradi nove koncentracije srbske vojske in policije na Kosovu, zato je albansko prebivalstvo v strahu pred srbskim terorjem začelo množično zapuščati pokrajino. Demaci trdi, da so človeške pravice Albancev na Kosovu ves čas kršene, saj jih lahko vsak policaj ustavi na ulici in jih preišče. Če se upirajo, jih lahko policaj pretepe tudi do smrti; lahko jih zapre brez naloga in pooblastila, če pa se pritožijo, je stvar se hujša.

Na vprašanje o odločitvi Varnostnega sveta ZN, da ustanovi mednarodno sodišče za vojne zločince iz nekdanje Jugoslavije, je Demaci dejal, da njihov Odbor s to odločitvijo ni zadovoljen, saj se evidentiranje vojnih zločinov zacenja sele z letom 1991, v primeru Albancev pa so bili zločini storjeni že od leta 1989 naprej. »Zato je naš odbor poslal številne

KOSOVO / VOJNA BO, VOJNE NE BO

Adem Demači prepričan, da bo svet posredoval, če bi prišlo do vojne

Zaradi vse večje represije se spet prebujajo ekstremne politične sile

YLBER HYSA, STA / PRISTINA

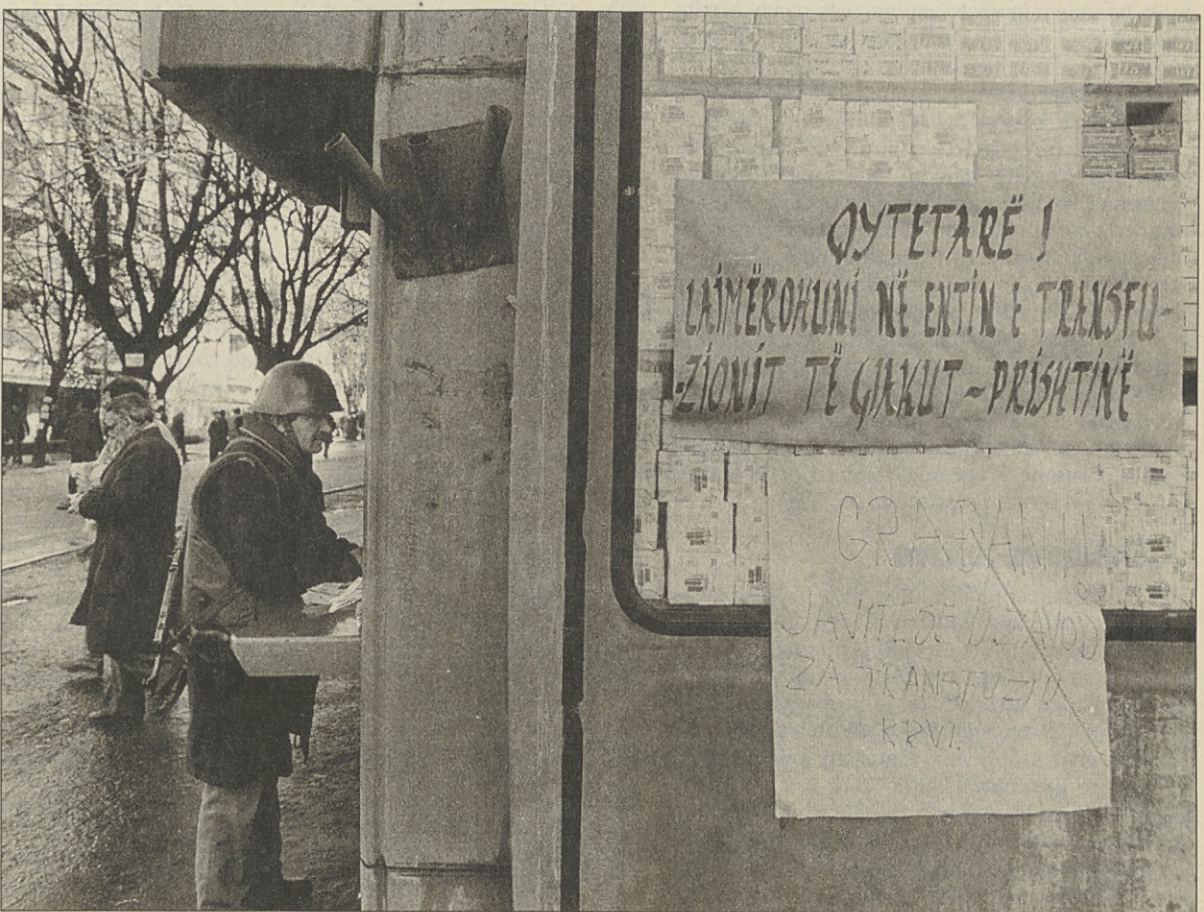
materialne dokaze o teh zločinih,« je dejal Demaci.

Demaci je ocenil, da kljub vsemu na Kosovu ne bo vojne, ker je Srbiji jasno, da je svet pripravljen Albancem prisikotiti na pomoč. Demaci verjame, da ZDA in druge velesile ne bodo dopustile, da bi se na Kosovu ponovila Hrvatska in BiH, saj so bile tam prica pokolu, ki ga prav gotovo ne bodo hotele videti se enkrat. Dokler na Ko-

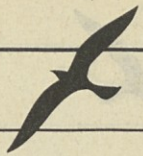
sovu živijo Albanci, na tem ozemlju ne more biti srbska država, vojni pa se je mogoče izogniti, če srbska in albanska stran pri vprašanju statusa Kosova odstopita od svojih maksimalnih zahtev, je se povedal Adem Demaci za STA. Kosovski Albanci natančno spremljajo vse, kar svet govori o njihovi deželi, zato ni nenavadno, da je časopis Bujku v celoti objavil besedilo Clintonovega pisma Beogradu, v ka-

terem novi ameriški predsednik najprej poudarja, da se politika njegove administracije do kosovskega vprašanja ne razlikuje od Bushove, da bi bili Američani pripravljeni vojaško posredovati v pokrajini, če bi se Beograd odločil za kakršnokoli nasilnejše obracunanje s tamkajšnjim prebivalstvom. Vse slabše socialne in politične razmere so okrepile tudi skrajne politične sile med Albanci. Te dni so

se po vsem Kosovu pojavili letaki s pozivi Albancev, naj bodo odločnejši, in s kritikami na račun dosedanjih vodilnih političnih strank Albancev, ki prav tako preživljajo hudo krizo. Vse večji vpliv v njih dobivajo nekdanji politični zaporniki, na čelu z Ademom Demacijem. Letaki so bili podpisani z Gibanje za Republiko Kosovo. To je bila levičarska organizacija, ki je doživela polom devetdesetega leta, ko so se na političnem prizorišču pojavile druge politične stranke.

Do zob oboroženi policaji so na Kosovu že dolgo vsakdanjost (Foto: Srđan Živulović / TRIO)

NOVICE

Nuklearka spet deluje

KRSKO - Potem ko so jedrsko elektrarno v Krškem v sredo samodejno ustavili zaradi izpada pretvornika napetosti st. 2, v katerem je pregorela varovalka, je včeraj že pričela delovati s 35-odstotno močjo, kmalu pa bo spet v polnem pogonu. Med ustavitvijo so poleg vzroka zaustavitve elektrarne opravili še manjše posege korektivnega in preventivnega vzdrževanja na ventilih na primarni in sekundarni strani, opravili pa so tudi vse predpisane preglede pred ponovnim zagonom elektrarne. Po mednarodni lestvici jedrskih dogodkov (INES), ki ima sedem stopenj, so dogodek uvrstili na stopnjo 0.

Močnejši potresni sunek

LJUBLJANA - Seizmoloski zavod Republike Slovenije je sporočil, da so naprave observatorija na Golovcu v sredo ob približno 20. uri zaznale močnejši potresni sunek. Epicenter potresa je bil približno 65 km jugovzhodno od Ljubljane. Stopnja potresa je imela moč 3, 1 po Richterjevi lestvici. Potres so najmočnejše občutili prebivalci Rake na Dolenjskem, Kostanjevici, Sentjerneja, Krškega in Sevnice.

Zahteva po zvišanju
zajamčene plače

LJUBLJANA - Konfederacija sindikatov Slovenije Pergam zahteva od vlade Republike Slovenije, da takoj sprejme odlok, s katerim bi povečala močnejši zajamčene place na 27.000 tolarjev in tako zagotovila vsaj minimalno materialno in socialno varnost zaposlenih.

Vmitev dolga jedrski elektrarni

KRSKO - Ministrstvo za industrijo, ladjedelništvo in energetiko Republike Hrvaske mora do 5. marca letos pisno odgovoriti, če bo do 9. marca zagotovilo finančna sredstva za deblokado žiro računa jedrske elektrarne Krško in za izplačilo plač za februar. Če hrvasko ministrstvo ne bo prevzelo obveznosti za zagotovitev potrebnih sredstev, bo skrb za to prevzelo slovensko ministrstvo za gospodarstvo. Posledica tega bo prekinitev dobave elektricne energije hrvaskemu elektrogospodarstvu. O tem so se v sredo v krški nuklearni dogovorili predstavniki slovenskega ministrstva za gospodarstvo. Posledica tega bo prekinitev dobave elektricne energije hrvaskemu elektrogospodarstvu. O tem so se v sredo v krški nuklearni dogovorili predstavniki slovenskega ministrstva za gospodarstvo. Posledica tega bo prekinitev dobave elektricne energije hrvaskemu elektrogospodarstvu.

Stroški omejujejo konkurenčnost

LJUBLJANA - Rezultati projekta Prenova podjetij, ki se izvaja v sklopu ekonomske politike Dmrovskove vlade iz lanskega poletja, kažejo, da so osebni dohodki podjetij, ki jih je zajel projekt, za stirikrat manjši od plač delavcev konkurenčnih podjetij v tujini. Je povedala vodja projekta Tea Petrin v pogovoru, ki sta ga organizirala gospodarska foruma SDU in SDP. Primerjava je dokazala, da je produktivnost naših podjetij za dva do trikrat manjša od njihovih tujih partnerjev. Po oceni Petrinove bi morala naša podjetja odpušiti nekaj več kot 80 tisoč delavcev, da bi dosegla produktivnost tujih konkurentov. Vendar pa s tem ne bi trajno rešili problema produktivnosti, zato je rešitev namesto odpuščanja delavcev v dviganju konkurenčnosti, ta pa je odvisna od višine stroškov. Petrinova je poudarila, da imajo naša podjetja prevelike zaloge, ki vežejo prevec finančnih sredstev, na drugi strani pa so proizvodne zmogljivosti premalo izkoriščene. Podoba naših izdelkov se vedno zaostaja za dizajnom izdelkov tujih konkurentov. Prav tako tudi rokov ne spoštujejo tako kot v tujini, marketinske službe pa ne dosegajo rezultatov tujih služb. Formula izobražba-znanje-infrastruktura je po mnenju Petrinove prava usmeritev za rešitev iz tega kritičnega stanja. (STA)

Pogovor
z madžarskim pisateljem

MARIBOR - Podružnica avstrijskega inštituta za vzhodno in jugovzhodno Evropo s sedežem v Ljubljani je v sodelovanju z avstrijskim ministrstvom za solstvo in kulturo v univerzitetno knjižnico povabila madžarskega pisatelja Gyorgya Dalosa, enega najbolj znanih in odmevnih madžarskih modernih piscev. Dalos je študiral v Moskvi in bil leta 1968 v političnem procesu zaradi levičarstva obsojen na sedem mesecev zapora, nato pa kot zgodovinar ni smel opravljati svojega dela. Svoja prva dela je tako izdal v Nemčiji. Gyorgy Dalos je od sedemdesetih let dejaven v demokratični opoziciji na Madžarskem, zdaj pa raziskuje države, v katerih je propadel realni socializem. V univerzitetni knjižnici se je predstavil s kratkim esejem na literarnem večeru s precejšnjo politično konotacijo. »Če komunizma ne bi bilo, bi si ga bilo treba izmisliti, da bi zadovoljili narcisizmu zahodnih demokracij,« je v sartoovskem stilu povedal Dalos in dodal, da namesto v komunistični bedi živijo danes na Vzhodu v demokratični revščini. Zahodna propaganda je postala po Dalosovem mnenju neproduktivna, saj postkomunistična demokracija ni več tako lepa. Mescanski svet je ostal sam s težavami, ki jih ne more potlačiti ali skriti za tegobami drugih. Ravnotenje je porušeno, je koncal Gyorgy Dalos, ki se vedno ostaja pri levem prepričanju. (P. T. D.)

Jelinčičeve težave

CELJE - Pozno sinoci se je v celjskem Narodnem domu koncal zbor članstva Slovenske nacionalne stranke, ki se ga je od stotih udeležilo le okoli trideset članov. Čeprav je bil zbor zaprt za javnost, smo uspel izvedeti, da je propadel navkljub navzočnosti Zmaga Jelinčiča. Že na začetku se je namreč vnel preprič med Zmagom Jelinčičem in Tomažem Bavconom, ki v Celju zastopa člane SNS. Ti so pred časom v Ljubljani na izrednem kongresu odstavili Zmaga Jelinčiča in za zasednega predsednika izvolili poslanca Marjana Stanica. Nekateri Jelinčičevi privrženci naj bi bili celo poskušali Bavconu pripraviati k pretepu, v katerem bi lahko poravnali račune z njim (B. P.)

S SEJE VLADE

Zajamčena
plača bo višja

Ne za podražitve goriva - O stanovanjskih najemninah

LJUBLJANA - Vlada Republike Slovenije je na današnji seji sprejela uredbo o določitvi zajamčene osebnega dohodka. Ta bo od 1. marca letos znašal 15.802 tolarja neto. Zajamčena plača je tako za 17, 2 odstotka višja od tiste, ki je veljala doslej.

Na današnji seji je vlada obravnavala tudi predloge Petrola Trgovine, Rafinerije Nafta Lendava in OMV Istra Koper za spremembo cen naftnih derivatov. Podjetja so predlagala, da bi se cena bencina povečala za približno 32 odstotkov, dizelskega goriva za 43 do 45 odstotkov in kurilnega olja za 14 do 24 odstotkov. Vlada je menila, da so predlagana povišanja cen naftnih derivatov nesprejemljiva, zato z njimi ni soglasala.

Vladni urad za informiranje poroča, da je kabinet sprejel se uredbo o poravnavanju zamudnih obresti za nepravčasne plačane prispevke in davke. Ta določa način poravnave zamudnih obresti, ki so bile obračunane v obdobju od 7. decembra 1991 do 31. oktobra 1992, in sicer za slovenske zasebnike, ki dosegajo dobiček z opravljanjem dejavnosti, vendar zaradi neugodnih gospodarskih razmer niso pravčasno poravnali davkov in prispevkov do proračuna. Zasebniki bodo svoje obveznosti lahko poravnali v 24 mesecih

obrokih (prvi je bil 15. februarja 1993). Če ima zasebnik neporavnane terjatve do podjetij, ki so družbeni kapital prenesla na Sklad Republike Slovenije za razvoj, pa se obveznosti poravnajo v 24 mesečnih obrokih (od 15. marca letos).

Vlada je sprejela tudi uredbo o načinu oblikovanja cen komunalnih storitev in stanovanjskih najemnin za neprofitna stanovanja. Veljala bo v prihodnjih starih mesecih. V tem času se bodo cene osnovnih komunalnih storitev lahko povečale samo, če bo rast cen življenjskih potrebščin v prejšnjem mesecu višja od 3 odstotkov, in to le za 80 odstotkov ugotovljene rasti teh cen. V skladu z določili omenjene uredbe so bodo stanovanjske najemnine lahko povečale največ za 4 odstotke na mesec.

Vlada je včeraj imenovala tudi dva državna sekretarja, in sicer dr. Rada Genorja za državnega sekretarja v ministrstvu za znanost in tehnologijo in Franca Ferlina za državnega sekretarja za gospodarstvo in ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo. Vlada je sprejela tudi sklep o ustanovitvi mesečne komisije rimskokatoliške cerkve in vlade. Za predsednika te komisije je imenovala ministra Lojzeta Peterleta.

STROKOVNI SVET / VZGOJA

Krajše šolsko leto
za teden dni?

Analizirati vzroke za slab uspeh iz teoretičnih predmetov

LUCIA GROBLER

LJUBLJANA - Izobraževanje odraslih, izvajanje projektov v osnovni soli v šolskem letu 1991/92, razvojno-raziskovalno delo, sprejem nadaljevalnih programov srednjega izobraževanja in poročilo o poteku zaključnega izpita v letu 1991/92 so bile teme včerajšnje seje Strokovnega sveta Republike Slovenije za vzgojo in izobraževanje.

Izobraževanje odraslih je treba uskladiati z rednim šolskim sistemom, so ugotovili razpravljalci, poleg tega pa pospešeno nadomestiti pomanjkljivosti iz preteklosti in opraviti selektivno razmejitev pristojnosti odločanja. Izobraževanje odraslih je izrazito medsektorska družbena dejavnost, zato se mora povezovati poleg ministrstva za solstvo in sport tudi z ostalimi ministrstvi. Mag. Jurij Smerdelj je podal informacijo o izvajanju projektov in o razvojno-raziskovalnem delu na osnovnih solah. Projekti na osnovnih solah ne smejo biti prepusteni le presoji vodstev sol, pac pa morajo obstajati tudi kriteriji za določanje njihove kakovosti. Pri prenovi solstva je potrebno koordinirano delo z ministrstvom za solstvo in sport, z Zavodom za solstvo ter raziskovalci in izvajalci. Vsekakor pa je po besedah Marje Strojnik treba urediti zakonodajo, ki bo zagotovila nepridobitno usmerjeno solstvo.

Strokovni svet je sprejel tudi izhodišča za pripravo nadaljevalnih programov srednjega izobraževanja za

lesarskega in tapetniškega delovodja. Pomembna je prilagoditev izobraževalnih programov udeležencem izobraževanja in se prej ugotovitev njihovega predhodnega znanja. Pedagoško in andragosko znanje, ki je za dodatno usposabljanje predvideno, morajo predavatelji prenesti tudi na konkretna strokovna področja. Zato pa je pomembna dodatna usposobljenost učiteljskih kadrov. Pri strokovnih predmetih je velikega pomena sodelovanje z Obrtno in Gospodarsko zbornico.

Rezultati izvedbe zaključnega izpita v programih srednjega izobraževanja v šolskem letu 1991/92 so sorazmerno dobri. Kljub temu pa so nekatere pomanjkljivosti: neupravičene razlike v kriterijih ocenjevanja, različno kakovostna izpitna gradiva, neprimerni katalogi znanj. V junijskem roku je zaključne izpizte opravilo le 64 odstotkov vseh učencev zaključnih letnikov štiriletnih programov in 63 odstotkov triletnih programov, kar nedvomno kaže, da so na začetku junija premočno koncentrirani zaključek sole, popravni, zaključni in poznejše sprejemni izpiti. V zvezi s tem je strokovni svet sprejel sklep o pozivu ustreznemu ministrstvu, naj preuči solski kolektor in razmisli o morebitnem skrajšanju šolskega leta za teden dni, hkrati pa analizira vzroke za slab uspeh iz teoretičnih predmetov, se posebej slovenskega jezika.

KOMISIJA ZA VOLITVE / POSLANSKE PLAČE

Predsedniku parlamenta
dobrih 232 tisoč tolarjev

Določeni funkcijski dodatki - Poslancem še pavšal za delo na terenu

IVANKA MIHELČIČ

sedniske funkcije v skupaj dvanajstih odborih državnega zbora (Kviaz, odbor za gospodarstvo, za okolje, za kmetijstvo, za finance, za proračun, za mednarodne odnose, za notranje zadeve, za obrambo, za znanost, za

zdravstvo in za kulturo). Predsedniki sedmih komisij bodo za opravljanje svojega dela dobivali po 30 odstotkov funkcijskega dodatka, preostalih dveh komisij pa po 25 odstotkov funkcijskega dodatka. Podpredse-

dniki odborov in komisij bodo prejeli za polovico manjši dodatek kot predsedniki, vodje poslanskih skupin pa odvisno od velikosti te skupine. To pomeni, da bo vodja skupine, ki ima do 10 poslancev, dobival

funkcijski dodatek v višini 25 odstotkov svoje osnovne plače, vodja skupine, ki ima do 20 poslancev, 30 odstotkov in vodja skupine, ki ima nad 20 poslancev, bo prejemal dodatek za opravljanje svoje funkcije v višini 40 odstotkov od osnove svoje poslanske plače.

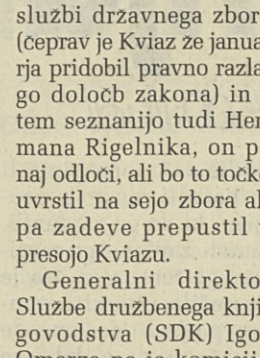

Denar - v parlamentarnih prostorih vroča tema (Foto: Ales Pavletič / TRIO)

Ne pomagajo niti
odločbe niti zakoni

Mihaela Logar

Na včerajšnji seji se je razvnela dokaj živahna razprava na temo odvzema poslanskih mandatov poslancema Marjanu Stanicu in Mihaeli Logar, ker nista prenehala opravljati prejšnjih funkcij v sisenski občini, čeprav bi morala to storiti po zakonu o poslancih. Prebirali so odločbe, primerjali datume, razlagali zakon in na koncu sklenili, da zadeve vendar dajo v presojo zakonodajno-pravni

Marjan Stanic

obvestil, da mandata, ki mu poteče 23. marca, ne namerava podaljšati. Zato bo Kviaz začel s postopkom za imenovanje novega direktorja. Ker se bo tako Igor Omerza kot poslanec Demokratske stranke profesionaliziral, bo Kviaz zaprosil za mnenje zakonodajno-pravno službo državnega zbora, ki naj presodi skladnost njegovega prestopa s tem, kar določa zakon o poslancih.

UNIVERZA / SEJA SVETA

Ljubljanska univerza ima nekaj več kot
dva milijona tolarjev primanjkljaja

MARGARETA JARC

LJUBLJANA - Na včerajšnji seji univerzitetnega sveta je Univerza v Ljubljani podala poročilo o delu v letu 1992. Prof. dr. Jože Kusar, prorektor za finančno-gospodarska vprašanja, je člane sveta seznanil s poročilom o zaključnem računu Univerze, ki je v letu 1992 realizirala okoli 152 milijonov prihodkov. Ustvarjen prihodek je zadostal za pokritje nastalih stroškov. Ob upoštevanju presežkov in primanjkljajev iz leta 1991 pa Univerza izkazuje primanjkljaj v višini nekaj čez dva milijona tolarjev, največji delež tega odpade na Računalniški center. Zato je

odbor za finančno-gospodarska vprašanja predlagal, naj pokrije razliko ministrstvu za solstvo ter za znanost in tehnologijo. V okviru komisije za prostorski razvoj Univerze potekajo prizadevanja za reševanje prostorske stiske članic Univerze. Potrebno bi bilo najmanj 60.000 novih delovnih površin. Ministrstvo za solstvo in sport pa bo moralo, ob vztrajanju odbora za finančno-gospodarska vprašanja, povečati naložbe v nove delovne prostore, obnoviti zastarelo opremo in povečati

amortizacijo. Vztrajali bodo pri polnem financiranju vseh strok v pedagoškem in raziskovalnem delu ter pri povečanem primerljivem plačevanju njihovega dela. Odbor za socialno-ekonomsko vprašanja studentov pa je v minulem letu posebej opozoril na zelo zaostrene probleme v zvezi z zastojem graditve novih zmogljivosti v Studentskih domovih ter na upadanje stevila in višine kadrovskih stipendij. Ministrstvo za solstvo in sport je tako z dolgoročnim najemom nekdanjega samskega doma na Topniški pridobilo več kot 400 novih ležišč za studente.

Čim dlje od Ljubljane,
toliko bolje

Na Kviazu so včeraj spregovorili tudi o drugih materialnih pogojih za delo poslancev. Ti namreč morajo imeti tudi neposredne stike s svojimi volilci, mesečni pavšal, ki ga bodo dobivali za pokrivanje svojih stroškov na terenu pa bo odvisen od tega, koliko je njihova volilna enota oddaljena od Ljubljane. Te enote so razdelili na tri skupine. V prvo sodijo tiste, ki so najbolj oddaljene (Ptuj, Radgona, Maribor, Trbovlje, ipd), poslanci, ki prihajajo iz teh krajev pa bodo za svoje materialne stroške dobivali pavšal v višini 11, 50 odstotka od svoje osnovne plače, kar znaša približno 30 tisoč tolarjev mesečno. Pavšal za pokrivanje materialnih stroškov v tistih volilnih enotah, ki sodijo v drugo skupino bo znašal 22.500 SIT, za pokrivanje stroškov dela v volilnih enotah iz tretje skupine (denimo ljubljanske občine) pa znaša 15 tisoč SIT.

Tožilec sem,
tožilec tja

Sicer je predsednik Kviza seznanil člane tudi s predlogom republiškega tožilca Antona Drobniča, da državni zbor imenuje dosedanjega višjega javnega tožilca Pavla Dolenc za njegovega namestnika, dosedanjega ljubljanskega temeljnega tožilca Tomaza Miklavčiča za višjega temeljnega tožilca, Miklavčičev namestnico Barbaro Brezigar pa za ljubljansko temeljno javno tožilko. Kviaz bo o teh predlogih razpravljaj takrat, ko bodo zadeve v zvezi z odhodi namestnikov temeljnega ljubljanskega tožilca razrešeni. Naj spomnemo, da naj bi se to zgodilo do 15. marca.

Ministrstvo za solstvo naj primakne kaj denarja (Foto: TRIO)

CELOVEC / POGOVOR Z VICEKANCLERJEM BUSEKOM

Avstrija za vstop Slovenije v Srednjeevropsko pobudo

Soglasje tudi o ustanovitvi bilateralne komisije zgodovinarjev

IVAN LUKAN

POREČE /CELOVEC - Avstrijski vicekancler Erhard Busek in hkrati predsednik ljudske stranke, ki skupaj s socialdemokrati tvori avstrijsko zvezno vlado, se je v sredo zvečer v okviru srečanja s predstavniki slovenskih kršćanskih demokratov na celu z zunanjim ministrom Lojzeto Peterletom zavzel za cimprenjski vstop Slovenije v tako imenovano Srednjeevropsko pobudo, skupnosti držav, ki je nastala iz Pentagonale oz. kasneje Heksagonale. Slovenija se je zasedanj te iniciative, zadnja je bila novembra leta 1992 v Gradcu, doslej udeležila kot opazovalka.

Na tiskovni konferenci ob zasedanju vodilnih gospodarstvenikov deželne in zvezne ÖVP včeraj v Porečah ob Vrbskem jezeru je Busek na vprašanje novinarja našega dnevnika poudaril, da bi bilo članstvo Slovenije v tej meddržavni iniciativi potrebno ne samo zaradi dejstva, da Slovenija ze zaradi svoje geografske lege sodi v to skupino, marveč da bi lahko igrala pomembno vlogo kot posredovalec pri reševanju problemov, ki se naznajo na primer v

zadevi vključevanja Slovaške, saj ta nova država po Buskovem mnenju vse bolj zahaja v nevarno notranjo in mednarodno izolacijo. Slovenija kot slovanska država bi tako Slovaški kot tudi državam Srednjeevropske iniciative lahko bistveno pomagala pri premagovanju problemov, ki so povezani s procesom evropske integracije. Glede bilateralnih vprašanj med Avstrijo in Slovenijo je Busek sporočil, da se je v razgovoru s slovenskimi ministri iz vrst kršćanskih demokratov med drugim domenil za ustanovitev meddržavne komisije zgodovinarjev. Ta naj ne bi samo obravnavala skupna zgodovinska vprašanja, marveč se posvetila tudi vprašanju solskih učebnikov, ki bi jih potem lahko uporabljali tako v Avstriji kot tudi v Sloveniji. Prvi korak k ustanovitvi take komisije naj bi naredila zunanja ministra Mock in Peterle ob njunem uradnem srečanju 12. marca na Dunaju.

Koroški deželni glavar Christof Zernatto, gostitelj srečanja, je na tiskovni konferenci dejal, da se je v pogovo-

ru s slovenskimi ministri ponovno zavzel za cimprenjske zaprtje jedrske elektrarne v Krškem. S tem v zvezi je izrazil tudi pričakovanje, da bo Slovenija podpisala sporazum za medsebojno pomoč v primeru katastrof. Sporazum je z avstrijske strani že sprejet, manjka samo se podpis slovenske strani.

Tako Busek kot tudi Zernatto sta se izrekla za nadaljnjo pogolbitev sodelovanja med obema državama, Zernatto si je s tem v zvezi zatekel poseben kontaktni komite med Slovenijo in deželo Koroško. Ta naj bi po mnenju koroškega deželnega glavarja imel nalogo, da hitro in nebirokratsko rešuje manjša vprašanja. Glede direktnega mandata oz. sedez za slovensko narodnostno skupnost v koroškem deželnem zboru pa je Zernatto v pogovoru s Peterletom potrdil izjavo, da za prihodnjo legislativno dobo koroškega deželnega parlamenta ni računati s tozadevno pozitivno odločitvijo.

Kot smo v naši včerajšnji izdaji že poročali, se je slovenska vladna delegacija v okviru svojega neuradnega ob-

Vicekancler Erhard Busek

iska na Koroškem sestala tudi z zastopniki osrednjih slovenskih organizacij. To srečanje je v prvi vrsti služilo pravam in usklajevanju stališč manjšine in slo-

venske vlade za obisk zunanjega ministra Peterleta na Dunaju. Sestanku s Slovenci v Celovcu bo ze 9. marca v Ljubljani sledil drugi, uradni.

DUNAJ / AVSTRIJA IN EVROPA

Kako stopiti v ES in ostati nevtralni

DUNAJ - K vprašanju "mi in Evropska skupnost" sta se zgasili dve ženski, ki sta zaradi svojih posebnih vlog pri tej tematiki trenutno v središču pozornosti avstrijske (medijske) javnosti: zelena parlamentarka Monika Langthaler in socialdemokratska državna sekretarka za vprašanje integracije v ES Brigitte Ederer.

Obe sta pripadnici tako imenovane mlajše generacije avstrijskih politikov, obe ponujata v svojih stališčih do ES neortodoksne rešitve in obe imata s tem v zvezi tudi dosti težav in nasprotnikov.

Brigitte Ederer je v obširnem pogovoru za dunajski konservativni dnevnik "DIE PRESSE" na vprašanje, kaj bo z avstrijsko nevtralnostjo, če bo ta tematika navezadnje le tudi na dnevnem redu pri avstrijskih pogajanjih v Bruslju, izpostavila, da naj ne bi prislo do bistvene spremembe avstrijske nevtralnosti. Do novih definicij, tako Ederer, je v teku preteklih let itak že prišlo. Vendar naj bi jedro nevtralnosti ostalo - torej nobene udeležbe pri

vojaških akcijah ter nobenega namescanja tujih vojaških sil v Avstriji ali avstrijskega vključevanja v vojaške pakte.

Pri tem je Edererjeva nakazala sijajno usmeritev in mogoco novo vlogo nevtralne Avstrije v ES: »Ce izhajamo iz tega, da bo tudi v bodoce prihajalo do lokalnih konfliktov in da bodo zato potrebni tudi posredovalci, potem vidimo, da bi Avstrija kot nevtralna članica ES lahko zavzela vlogo takega posredovalca. Sprašujem se, ali ES ne bi spregledala dobre priloznosti, ce ne bi skusala koristiti te avstrijske moznosti? Saj bi bilo možno, da bi neki 'lord Mock' lahko dosegal marsikaj več kot kakšen Lord Owen. Le-ta prihaja - ne govorimo zdaj o posebni problematiki v bisi Jugoslaviji - iz države, ki ni nevtralna.« Tudi v primeru, da bi ES zahtevala, naj se Avstrija izpove o svojih nevtralnosti, bi moralo priti do logično protivprašanja, naj se ES izpove o svojih - do zdaj se nedodelanih - zamislih o evropskem varnostnem, napoveduje Ederer.

NOVICE

70 milijard izgube zaradi eksporta

DUNAJ - Vec kot 40 držav ima probleme z odplacanjem svojih dolgov napram Avstriji. Državna kontrolna banka je kljub velikemu riziku izdajala jamstva za avstrijske eksporte v države, pri katerih ni sigurno, ali je poslovni partner dejansko v stanju placati. Zdaj potekajo pogajanja za prevzem teh dolgov v visini vec kot 70 milijard silingov - to zadeva kar eno cetrtino vseh izvoznih garancij v letu 1991. Kontrolna banka bo morala kriti izgube avstrijskih eksporterjev. Pod navadnimi pogoji ji za to sluzijo premije, ki jih vplacujejo izvozna podjetja. Zdaj se lahko prvič zgodi, da bodo izgube tako visoke, da bodo morali jamstva odplacati z zveznimi sredstvi. 46 milijard dolgov gre na racun držav v vzhodni Evropi. (I.S.)

Konec za ladjedelnico v Korneuburgu

DUNAJ/KORNEUBURG - Avstrijska ladjedelnica v Korneuburgu blizu Dunaja bo s koncem leta 1993 zaprta. Ta teden je bilo 250 sodelavcev obvescenih o ukinitvi delovnega razmerja. Do konca leta bo ladjedelnica z majhnim delom sodelavcev izpeljala do konca narocilo mesta Dunaj, ki je lani narocilo solsko ladjo. V teku so tudi ze pogovori o prodaji zemljisca ter strojne opreme podjetja. Lani je podjetje se pozitivno bilanciralo, letos bo imelo pri prometu 400 milijonov silingov 30 milijonov izgube. Ladjedelnica je v preteklosti imela največ narocil iz Sovjetske zveze, ki je dala izdelati v Korneuburgu razne tovrstne ladje za plovbo po Donavi ter potniske ladje za Crno morje. Po velikih spremembah in zdajšnji gospodarski krizi na vzhodu so narocila iz Rusije usahnila, podjetje pa tako kratkoročno ni bilo v stanju pridobiti nove narocnike. (I.S.)

Še en izstop iz Haiderjeve FPÖ

DUNAJ - Stevilo vidnih oseb, ki zapuscajo Haiderjevo svobodnjasko stranko se iz dneva v dan povisa. Sedaj je desničarsko stranko zapustil tudi njen bivši predsednik Norbert Steger. Steger je bil v letih 1983 do 1986 vicekancler v koalicijski vladi socialdemokratov in svobodnjasko stranke, preden da ga je na strankinem kongresu leta 1986 strmoglavil Jörg Haider. Ali bo Steger pristopil k Liberalnemu forumu Tretje predsednice avstrijskega parlamenta Heide Schmidtove, bivši politik ni hotel povedati.

CELOVEC / PRED USTANOVITVIJO MANJŠINSKE ORGANIZACIJE V SPÖ

Avstrijski socialisti se odpirajo manjšinam

DUNAJ / MEDIJSKA POLITIKA

Raznolikost namesto koncentracije v medijih

DUNAJ / CELOVEC. V medijski razpravi o privatizaciji televizije v Avstriji se je sedaj oglašila tudi ljudska stranka. Njen predsednik in namestnik kanclerja v avstrijski koalicijski vladi, Erhard Busek, je po seji strankinega vodstva dejal, da je geslo medijske politike ÖVP "Mnogolikost namesto koncentracije". Vprašanje bodočnosti avstrijskega radijskega in televizijskega monopolista ORF bo treba cimprenjsko rešiti, je dejal Busek na tiskovni konferenci ter se skupaj z

medijskem referentom in generalnim sekretarjem svoje stranke Ferdinandom Mayerjem priznal k močnemu nacionalnemu javnopravnemu ORF-u. Vztrajati da je treba pri predpisu o objektivnosti in raznolikosti mnenj, je se poudaril Busek in dodal, da si zeli, da bi Avstrijska radio-televizija vrhu tega dobil - s pomočjo privatnih partnerjev - dodatne možnosti za mednarodno uveljavljanje v okviru satelitskega programa. (I.S./L.)

IVAN LUKAN

CELOVEC - Delovna skupnost slovenskih socialdemokratov v koroški SPÖ leto dni po njeni ustanovitvi lahko zabeleži pomemben uspeh. Po koroškem vzorcu bo ze v naslednjih tednih prišlo do ustanovitve vseavstrijske tematske sekcije "Avstrijske narodnosti v SPÖ". Nova strokovna organizacija pa bo delovala pod okriljem parlamentarnega kluba SPÖ, v njej pa bodo poleg slovenskih socialdemokratov s Koroške sodelovali tudi v SPÖ včlanjeni gradiscanski Hrvat, Cehi, Slovaki, Madžari ter Romi in Sinti.

Nacelni sklep o ustanovitvi vseavstrijske sekcije za vprašanja narodnostnih skupnosti v Avstriji znotraj SPÖ je bil sprejet na srečanju pretekli teden na Dunaju. Sestanka so se udeležili tako pripadniki slovenske manjšine na Koroškem kot tudi gradiscanski Hrvati ter zastopnik Romov in Sintijev v Avstriji. S strani zvezne SPÖ pa so bili prisotni predsednik parlamentarnega kluba socialdemokratov Fuhrmann, zunanje politični govornik stranke v parlamentu Schieder, državna poslanca Jankowitsch in Antoni, ter zastopniki Rennerinstituta. Slednji je doslej bil povezovalni člen med slovenskimi socialdemokrati in zvezne SPÖ. S formalno ustanovit-

vijo vseavstrijske Delovne skupnosti "Avstrijske narodnosti v SPÖ" je mogoče računati se meseca aprila letos, tako da bo nova organizacija na zveznem kongresu avstrijskih socialdemokratov v začetku junija letos lahko že sprejeta kot strokovna organizacija socialdemokratske stranke Avstrije z vsemi pravicami in seveda tudi dolžnostmi.

Predsednik Delovne skupnosti slovenskih socialdemokratov na Koroškem, Tomaz Ogris, je v pogovoru za naš časopis poudaril, da pomeni ustanovitev te posebne tematske sekcije znotraj avstrijske SPÖ velik uspeh za vse narodnostne skupnosti v Avstriji. S tem v zvezi je se naznanil, da bo posebni delovni krožek v najkrajšem času pripravil statut nove organizacije znotraj SPÖ. Glavni cilj bo prizadevanje avstrijske socialdemokracije za pozitivno manjšinsko politiko. Ta naj bi na eni strani zagotovila identiteto narodnostnim in jezikovnim skupnostim, na drugi strani pa pospešila integracijo le-teh na vseh področjih avstrijskega javnega družbenega življenja. V statutu bo tudi poudarjena pravica vsakega posameznika do svobodne odločitve, ali se pristeva k neki narodnostni skupnosti ali ne, ter prepoved izvajanja priznavalne prisile.

Republika

Prvi slovenski dnevnik s koroško stranjo

Časopis lahko kupite v naslednjih krajih na Koroškem:

* Celovec
* Beljak
* Bekštanj
* Bilčovs
* Bistrica ob Zilji
* Brnca
* Borovlje
* Čajna
* Galicija
* Globasnica
* Goselna vas

* Grabštanj
* Hodiše
* Kotmara vas
* Labot
* Loče
* Ločilo
* Miklavčevo
* Področca
* Podgorje
* Psinja vas
* Podklošter

* Rožek
* Selo pri Škocijanu
* Svatne
* Šteben
* Šentilj
* Šentjakob
* Škocijan
* Šmarjeta v Rožu
* Šmohor

* Šmihelj/Pliberk
* Št. Ilj
* Št. Primož
* Struga
* Tinje
* Velikovec
* Vernberk
* Vrba
* Železna Kapla
* Žrelec

Celovec: Sanacija mestnega gledališča

CELOVEC - Sanacija Mestnega gledališča Celovec bo stala okoli 235 milijonov silingov in ne, kot je bilo prvotno ocenjeno, skoraj 500 milijonov. To je izjavil pristojni kulturni referent pri koroški deželni vladi Peter Ambrozij po seji tako imenovanega gledališnega odbora. (I.L.)

PRIREDITVE

Petek, 5. marca 1993

TINJE

Dom prosvete: ob 19.30 - Podjiska diskusija z zgodovinarji: Nacionalnost - mit zgodovine. Diskutirajo dr. Marta Verginella (Trst), dr. Peter Vodopivec (Ljubljana), dr. Arnold Suppan (Dunaj), dr. Sergej Vilfan (Dunaj). Uvod in vodja diskusije dr. Andrej Moritsch (Dunaj).

SMIHEL

Gostilna Loser: 19.30 predavanje univ. prof. dr. Alfreda Haigerja (Institut za znanost o koristnih domaćih živali na Univerzi za agro-kulturo na Dunaju): Ekološko kmetijstvo - le trzna niša ali pot za bodočnost.

NOVICE

Umor nasilnega sina je manjši zločin

TOKIO - Japonska starša, ki sta v obupu ubila nasilnega sina, je sodišče v Uravi (20 kilometrov severno od Tokia) obsodilo le na tri leta zapora in še to pogojno, tako da sta se lahko vrnila domov k ostalima dvema sinovoma. 54-letni profesor Jun Saito in njegova žena Tsujumi nista uspela ukrotiti 23-letnega sina, ki je popaval in se znasal nad družino. Lanskega junija je oče iz obupa zabodel sina s kuhinjskim nožem, tako da je ta izkrmel. Sodnik je v razsodbi navedel, da zakoncema ni preostajalo drugega, da sta lahko rešila družino pred propadom. »Njuna krivda je velika, a je vseeno pravičnejše, da se vrneta domov skrbeti za ostala dva sinova, kot da bi svojo krivdo prestajala v zaporu,« je poudaril sodnik Mikio Hibi.

V Severni Koreji prepovedali rabo vseh gospodinskih strojev

TOKIO - Medtem ko severnokorejski voditelj Kim Il Sung počasi umira, vojaški krogi pa se nočejo sprijazniti z dejstvom, da bi mu nasledil sin Kim Jong, državo pretresa tako huda gospodarska kriza in energetska pomanjkanje, da so oblasti prepovedale rabo vseh električnih gospodinskih strojev. Zadnja stalinistična država se je zaslula v težavah, ko sta Rusija in Kitajska zahtevali svetovne cene za nafto, ki jo izvažata v Severno Korejo. Da bi bila mera polna, je za 6, 5% padel izkop domačega premoga, tako da so sprožili nepojmljive redukcijske ukrepe. Ob obcasnih prekinitvah električnega toka sedaj oblasti budno pazijo, da se ne bi kdo spozabil in doma vključil likalnik, pralni stroj ali električni stredilnik. V gospodinjstvih je elektrika dovoljena le za razsvetljavo, kar z lahkoto ugotovijo glede na porabo.

Avstraljo pestijo oblaki lačnih kobilic

SYDNEY - Kobilice ne pestijo samo Afrike in Bliznjega vzhoda z njimi se ubadajo tudi v daljnji Avstraliji. V zvezni državi Novi južni Valles ne pomnijo take invazije kobilic kot letos. Po večletni suši v zahodnih pustinskih območjih je obilno deževje ustvarilo idealne pogoje za razmnoževanje teh požrešnih žuželk, ki sedaj unicujejo kmetijski pridelek zahodno od Sydneyja. Oblasti so dosedaj neuspešno poskušale z insekticidi uresničiti varnostne pasove, ki pa niso zaustavili invazije kobilic.

Minimalna rast avstralskega prebivalstva

SYDNEY - Indeks rasti avstralskega prebivalstva je dosegel najnižjo stopnjo v zadnjih dvajsetih letih. Temu so botrovali trije faktorji: v prvi vrsti zaviranje priseljevanja, padec rojstev in vse večja emigracija Avstralcev. V obdobju 1991-92 se je število ljudi povečalo za 1, 37%, tako da je imela Avstralija 17, 5 milijona ljudi, letos naj bi se prebivalstvo povečalo za 1, 15%, tako da bo leta 2025 Avstralija imela 24 milijonov ljudi. Brez priseljevanja pa bi Avstralija imela leta 2025 le 19 milijonov prebivalcev. Istega leta bo imela Indonezija 80 milijonov, Vietnam 110 milijonov in Filipini 100 milijonov ljudi.

Usmrtili Rdečega psa

NEW YORK - S samanom svojega plemena je zapel mrtvasko pesem, se spravil z ljudmi in Manitujem ter z injekcijo strupa spokojno umrl. Tako je koncal svoje bedno življenje indijane c Sioux James Allen, Rdeci pes plemena Nanticoke iz Južnega Delawareja. Priziva za pomilostitev ni vložil, ker se je cutil resnično krivega umora svojega strega prijatelja, tako da je razsodbo »belopoltega sodišča« sprejel z vidnim olajšanjem. Zaman je Amnesty Internacional skušala preprečiti usmrtnice, češ da gre za pijaci podvrženega indijanca, ki se ne zaveda, kaj je smrt.

ZRN / NAJNIŽJA EVROPSKA KVOTA »NATURALIZACIJE«

Nemčija med čermi »jus sanguinis in solis«

Sinovi v Nemčiji rojenih tujcev so še vedno »tujci«

Nemčija se mora med drugim soočiti tudi z neonacizmom, kar zgovorno priča zaplemba v Braunschweigu (AP)

BERLIN - Ze desetletja živijo v Nemčiji, jih je več milijonov, a niso Nemci in imajo malo izgledov, da se bodo kdaj dokopali do nemškega državljanstva, ce ne bodo spremenili dosedanje restriktivne zakonodaje. Ta tema, ki skupaj z vprašanjem političnega azila ze dolgo razburja nemško javnost, je včeraj končno dospela do nemškega parlamenta. Stranke so dobro zavedajo razseznosti tega pojava, saj so lanske sta-

tistike navajale, da ima v Nemčiji stalno bivalisce 6, 496 milijona »tujcev«, od katerih kar 600 tisoč Italijanov, ki so kot gastarbeiterji ze pred desetletji odsli v Nemčijo.

Kot navaja poslanec Konrad Weiss je Nemčija med vsemi evropskimi državami tista, ki ima najnižjo »naturalizacijsko kvoto«, saj znasa le 0, 3%, medtem ko Švedska letno podeli svoje državljanstvo 5% priseljencev. Vsega je kriva zakonodaja iz leta 1913,

ki kljub kasnejšim spremembam, ni spremenila bistva, saj ne dovoljuje dvojnega državljanstva in vztraja pri krvnem nacerlu (jus sanguinis), ne glede na kraj rojstva (jus solis). Da je treba to zakonodajo posodobiti, so prepričani vsi, do katere mere, pa obstajajo precejšnja razhajanja.

V Nemčiji ni malo družin tujih priseljencev, ki so tu od dveh in celo treh generacij. Ze leta 1987 se je kar 70% tujih otrok pod 16 letom

starosti rodilo na tleh Zvezne republike Nemčije. Kot je zapisal tednik Zeit, ti ljudje redno placujejo vse davke, a nimajo nobenih političnih pravic. S tem se v bistvu krši osnovno demokratsko nacelo, po katerem imajo davkoplacevalci pravico do političnega zastopstva. Prav ta je eden glavnih argumentov, s katerimi hočejo odpraviti koncept »krvnega prava« za pridobivanje nemškega državljanstva.

ZDA / V JAVNOSTI JE BILO KAZNJIVO DEJANJE

Odpravili tabu dojenja

ALESSANDRA BALDINI / ANSA

WASHINGTON - Ameriske matere so izbojevale pomembno simbolično bitko pri puritanskim predsodkom, saj bodo lahko odslej javno dojile svoje novorojenčke. To jim omogoča nov floridski zakon, ki je odpravil normo, po kateri je bilo tudi dojenje v javnosti »zaljenje splosne javne morale«.

»Ni hudega, ce naključno razkrijejo tudi bradavico«, navaja nova zakonska norma, ki jo je sprejela skupščina zvezne države Florida v Miamiu. »Vsaka zenska ima vso pravico dojit svojega otroka kjerkoli, doma ali v javnosti«.

Zakon, ki ga je predlagal republikanski poslanec Miguel De Grandy, priznava prednost dojenja za otrokovo zdravje in obsoja »zacrarani krog sramežljivosti in nevednosti«, ki je do danes na poslaga »arhaičnih in prezivelih tabujev« v bistvu zenske silil, da so raje segale po steklenički in niso dojile.

Spansko govoreci poslanec se je odlčil za ta korak po dogodku v neki miamski veleblagovnici, kjer je policist grozil neki materi, naj preneha dojit, ker jo bo v nasprotnem primeru areti-

ral. Zakonski postopek pa je bil vse prej kot enostaven. De Grandyja so napadali predvsem njegovi konservativni republikanski kolegi, ki so v zakonu videli »prvi korak pri uzakonitvi toplesa na plazah in v nočnih lokalih«.

Uporni De Grandy pa jim je dosledno odgovarjal, »da je v Evropi in v Latinski Ameriki dojenje nekaj povsem

normalnega, tako da je nesmiselno natikati lisi-ce zenskam, ki hočejo samo dobro svojim otrokom«.

Florida je med vsemi ameriskimi zveznimi dražavami najbolj stroga glede »zaljenja splosne morale«. Pred leti so v okrožnici proti kolkam tanga uporabili kar 68 besed, da so določili, kdaj zadnjica ni dovolj spodobno pokrita.

ZDA uvažajo kitajsko orožje

NEW YORK - Kitajska Ljudska armada je glavni izvoznik lahkega orožja v Združene države Amerike. Novica zveni skoraj neverjetno, a je vendarle resnica. Se več: kitajska vojska je celo ustanovila svoja podjetja v ZDA, z izkupickom pa modernizira svoj arzenal.

Včeraj so v Washingtonu objavili prve podatke o tej trgovini, odkar je leta 1987 predsednik Bush sprostil uvoz orožja iz Kitajske. Od leta 1989 do leta 1991 so Američani na Kitajskem kupili skoraj dva milijona pušk in mitraljezov in na tisoce ton municije. V letu 1992 pa se je uvoz orožja iz Kitajske se povecal. Kitajske puške in lahki mitraljezi so tako najbolj razširjeno orožje v ZDA.

Sicer pa Kitajska izzava v ZDA se marsikaj: od koles do konfekcije pa do kosarkarskih zog. Ukvarja pa se tudi z zahtevnejšimi posli: tako je v Seattlu kitajska vojska odprla tovarno nadomestnih delov za letala.

RUSIJA / OB DANAŠNJI OBLETNICI SMRTI

Vse več pristašev pokojnega Stalina

FRANCO QUINTANO/ANSA

MOSKVA - Stirideset let po smrti Josipa Visarionovica Stalina ni zbledel spomin na tega velikega in okrutnega Gruzija. Se več, v zadnjem obdobju se vzporedno s padcem življenjske ravni veča zanimanje zanj in za njegovo delo.

»Stalin ima v nasi državi se vedno ogromno število obozevalcev in njihovo število postopno raste«, je v nedanem intervjuju izjavil Jelcinov vojaški svetovalec Dmitrij Volkogonov. Ruse je pozval na budnost pred nevarnostjo zavezništva med »nacionalisti, komunisti in psevdodoljubi«.

»Ne izključujem možnosti rojstva novega strahovladja«, je dodal general Volkogonov, ki je priz-

nal, da dnevno prejme od 40 do 50 pisem zagovornikov Stalinovih idej.

Nedvomno je glavni razlog za navdušenje nad Stalinom in stalinizmom vse večja revščina med prebivalstvom, ki z 2000% hiperinflacijo iz dneva v dan občuti padec kupne moči svojih plac. Nezadovoljstvu dajejo duška na številnih manifestacijah, ki so skoraj dnevno v Moskvi in v drugih ruskih mestih. Salinov obozevalci, ki so v glavnem priletne osebe, na ves glas zahtevajo vrnitev »lepih zlatih časov« in skandirajo njegovo ime.

»To kučmo sem kupil za 40 kopejk, z isto vsoto

si danes ne morem kupiti niti toaletnega papirja«, je z ogorčenjem med neko manifestacijo navajal nekdanji borec iz »velike domovinske vojne«. Povprečna placa je trenutno 10 tisoč rubljev, srednjekakovostna kučma pa stane od 10 do 15 tisoč rubljev. Komunisti upajo, da se jim bo v zahtevah po vrnitvi v »stare case«, ko je bilo življenje bolj »dostojanstveno« in je sovjetska moč »plasila ves svet«, pridružila velika večina Rusov.

Stalin je umrl 5. marca 1953 leta v 74 letu starosti. Po izgonu iz mavzoleja na Rdečem trgu na danasnji dan njegovi obozevalci polagajo

cvetje na grob pod kremelskimi zidovi. Zanimanje za Stalina pa se ne odraza samo na manifestacijah temveč tudi z drugimi pobudami. Tako so lanskega decembra stalinistične skupine organizirale »teden totalitarizma«, na katerem so poleg praznovanja Stalinovega rojstva, slavili tudi rojstne dneve Leonida Brežnjeva in Maocetunga, ki sta se prav tako kot Stalin rodila v decembru. Januarja so napovedali ponovno odprtje Stalinovega muzeja v rodnem Goriju.

Se najbolj presentelji-va vest pa prihaja iz avtonomnega Dagestana, kjer so neki sklad v dobrodelne namene poimenovali po Stalinu, kot da bi slo za dobrotnika.

Na berlinskem stadionu so navijači kluba CSKA Moskva razvili sovjetsko zastavo (AP)

Vodoravno:

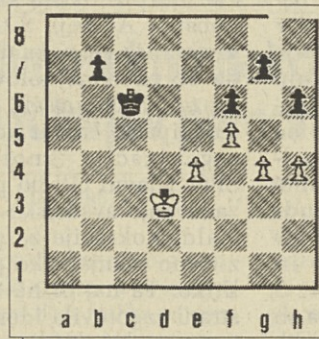
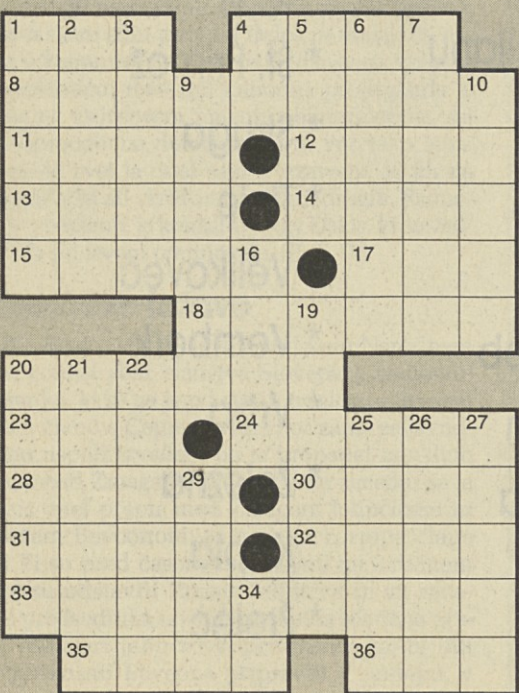
1. ime literata Hanssona, 4. ime nekdanjega slovenskega nogometasa Amerska, 8. nemška socialistična političarka, ki je skupaj z Liebknechtom ustaovila zvezo spartakovcev (Rosa, rojena na danasnji dan leta 1870), 11. oglikovodik z dvema C atomoma in trojno vezjo, 12. mesec zidovskega koledarja, 13. solska kazen, 14. prizorišče boksarskega dvoboja, 15. visok svet brez jasnih gorskih hrbtov, 17. moderen ples, 18. nekdanji ameriški predsednik (Jimmy), 20. srednjeveški mladenič, ki so ga vzgajali za viteza, 23. kraj južno od Torina v Italiji, 24. hrvaški polotok, 28. slovenska narodna jed iz kislega zelja in fizola, 30. oče, papa, 31. hribovita pokrajina v severozahodni Grčiji, Epeiros, 32. islamski naslov za prince in plemenske poglavarje, 33. sladek južni sadež, 35,

ameriški filmski igralec (James), 36. nemški skladatelj (Heinz).

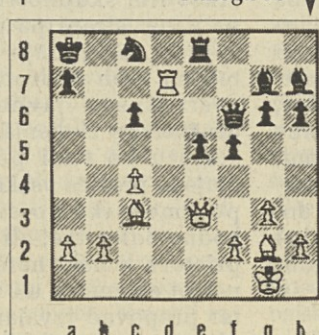
Navpčno:

1. kadeca se zveplena kislina, 2. marioneta, 3. grško ime za Vardar, 4. začetnici ruskega gledališkega igralca in režiserja Mejerholda, 5. desni pritok zahodne Morave v Srbiji, 6. privrženec ludizma, 7. Perzijske, 9. ime opernega pevca Carusa, 10. kraj pri Solkanu na Primorskem, 16. izsusena rečna struga v pušcavi, 19. tiskarsko sito, 20. polaganje rok okrog cloveka v znamenje ljubezni, 21. uničenje, katastrofa, 22. redka, nakodrana volnena tkanina, 25. pripadnik ljudstva na Cejlonu, Tamilc, 26. velik gorski vrh, 27. glavno mesto svicarskega kantona Aargau, 29. pritok reke Marice v Bolgariji, 34. kemijski znak za aktinon.

Bra. Istra, Jofa, Iau.
Vodoravno: Ola, Eptir, emir, mandarina, Dean, Iau.

Naloga 37 Naloga 38

Sahovska naloga st. 37

AYERBACH - BEBCUK / SZ 1964

Na diagramu je koncnica iz zgornje partije. V materialno izenaceni poziciji pa je beli (Averbach - ruski sahovski velemojster in pisec številnih knjig o sahovskih koncnicah), ki je na potezi, zelel izkoristiti prednost kmeta na kraljevem krilu. Kako se je pricel prodor belih kmetov do zmagovitega položaja, je naloga reševalcev.

Sahovska naloga st. 38

SMISLOV - EUWE / Zürich 1953

Bogastvo kombinacij na crno-belih poljih lahko tudi najbolje sahiste pripelje v nic kaj zavidljiv položaj. Tak primer je nastal v partiji dveh nekdanjih svetovnih sahovskih prvakov. Na diagramu je pozicija, v kateri je Smislov (beli), ki je na potezi, z učinkovito kombinacijo prisilil Euweja k predaji. Kako potekajo uvodne poteze in za-

ključni razplet kombinacije?

Resitev naloge st. 35

Z udarom 1.Se6! Short rusi vsa upanja crnega na resitev. Tako na 1...Lh3: bel! matira 2.Tg7+ Kh8 3.Th3+ z matom. 1...Lf6 2.Tg7+! se ena odlična poteza! 2...Lg7: 3.Dh7+Kf7 4.Sg7: Short se ne ozira na damo in igra na mat 4...Kf8 5.Dh8+ Kf7 6.De8+ Kg7 7.De7+ Kg8 8.Td1 in crni se je vda!

Resitev naloge st. 36

Velemojster Anand je s potezo 1.De6! napadel vse sibke tocke v crnem taboru: trdnjavo na polju f7, grozi tudi c8D, saj ne gre 1...Te6?: 2.c8D mat. Crni se je odlčil za edino potezo 1...Tff8 z obrambo trdnjave na e8 in polja c8. Vendar je beli z 2.c8D! usmeril trdnjavo 2...Tc8: Za belega je slabše 2.Dd7 in crni se brani s potezo 2...Tg8. V partiji je se sledilo: 3.De7! in crni se vda! Na 3...Tg8 sledi 4.Df6+ z matom.

ONKOLOGIJA / ALI SO RENTGENSKI PREGLEDI DOJK PRIPOROČLJIVI ZA ŽENSKE?

Preiskave z mamografijo pri mlajših ženskah

Znanstvenikom je težko odgovoriti na gornje vprašanje

FANI POLANC

Ali je mamografija - rentgenski pregled dojk, ki naj bi odkril morebitni rakavi tumor v dojki - res priporočljiva za ženske pod petdesetim letom starosti? To vprašanje je v ameriških zdravniških krogih v zadnjih tednih predmet zgornjih razprav. Ustaljeni praksi, ki priporoča rutinski letni mamografski pregled dojk vsem ženskam, starejšim od 40 let, namreč opreka cedalje več znanstvenikov in zdravnikov. Trdijo, da ženskam, mlajšim od 50 let, mamografija bistveno ne koristi.

Na osnovi statističnih podatkov v ZDA pričakujejo letos 182.000 novih primerov raka na dojki, od

tega tri četrtine pri ženskah, starejših od 50 let. Skoraj vse ameriške zdravniške institucije priporočajo letni zdravniški in mamografski pregled dojk pri 50-letnih in starejših ženskah, večina institucij pa ga svetuje tudi že stiri- desetletnim. Raziskave kažejo, da se je po zaslugi kombinacije zdravniškega in mamografskega pregleda pri petdesetletnih in starejših ženskah smrtnost zaradi raka na dojki zmanjšala kar za 30 odstotkov. Tega pa ni moč dokazati pri ženskah, mlajših od 50 let. Razpravo o upravitve-

nosti mamografije pri ženskah, mlajših od 50 let, ki je sicer potekala že kako leto ali dve, je v zadnjih tednih razplamtela objava rezultatov obsežne kanadske raziskave, ki govorijo v prid nasprotnikom mamografije pri mlajših ženskah. Raziskava je zajela 50.000 žensk v starosti od 40 do 49 let in po sedmih letih spremljanja ni ugotovila nobene bistvene razlike v smrtnosti pri tistih ženskah, ki so opravile redne mamografske preglede (kljub odkritju manjših tumorjev v zgodnejših fazah), v primerjavi z ženskami, ki teh pregledov niso opravile.

Olje na ogenj razprav je kakšen teden kasneje prilizal uvodnik v ugledni reviji Annals of Internal Medicine, ki v imenu Ameriškega kolegija zdravnikov priporoča institucijam, ki mlajšim ženskam svetujejo mamografijo, naj proučijo upravičenost takega nasveta. Ameriški kolegij zdravnikov že od leta 1989 daje ženskam med 40. in 49. letom starosti priporočilo letni zdravniški pregled dojk, mamografijo pa le tistim, pri katerih se je rak že pojavil v družini ali kadar gre za druga večja tveganja.

Eden glavnih zagovornikov mamografije tudi pri mlajših ženskah je Ameriško društvo za raka, ki je

kot odgovor na objavo rezultatov kanadske študije v začetku februarja organiziralo dvodnevni posvet. Študijo so ostro kritizirali in ceprav bo o zadevi marca razpravljali se odbor društva, je že bilo slišati, da ne nameravajo spremeniti svojih priporočil v zvezi z mamografijo. Drugače pa je bilo na mednarodnem kongresu, ki ga je konec februarja organiziral Nacionalni inštitut za raka. Tudi ta je priporočal letne preglede dojk z mamografijo tudi pri ženskah, mlajših od 50 let. A po proučitvi se objavljanih in še neobjavljenih rezultatov raziskav o mamografiji se tudi znanstveniki s tega inštituta strinjajo v sklepu, da mamografija ženskam, mlajšim od 50 let, bistveno ne koristi, pomaga pa starejšim ženskam. Pri tistih med 50. in 69. letom starosti se je smrtnost zaradi raka na dojki prav po zaslugi mamografije zmanjšala kar za 30 odstotkov. Kongres je sovpadel z objavo še ene raziskave, ki govori v prid mamografiji pri starejših in opozarja na njeno nekoristnost pri mlajših ženskah. Gre za novozelandsko raziskavo, objavljeno v Online Journal of Current Clinical Trials, ki se zaključuje z izjavo: »Pregled rezultatov kaže, da nimajo mlajše ženske nobene posebne koristi od

pregledov z mamografijo, kar je močan razlog, da jim takih pregledov ne bi smeli ponujati.«

Zakaj mamografija ne koristi tudi mlajšim ženskam, se sprašujejo javni mediji, ki razpravi namenljajo precej pozornosti. Znanstvenikom je na to vprašanje težko odgovoriti. Kot pojasnjujejo, gre verjetno za razliko v načinu, kako se rak razvija pri ženskah v obdobju pred menopavzo in po njej, pa tudi za dejstvo, da tumorji rastejo hitreje pri mlajših ljudeh. In če uspejo z mamografijo zdravniki tumor zaznati v zgodnejši fazi, ko se ni otipljiv z roko - kar jim resnično uspeva - to se ne pomeni, da bo zato taka bolnica živeła dlje kot tista, ki za tumor v svoji dojk

ni ne ve. Osnovno predpostavko v boju proti raku, ki velja tudi za mamografijo, in sicer, da zgodnje odkritje tumorja prispeva k daljšemu preživetju, namreč ne smemo jemati dobesedno, opozarjajo statistiki. Če bi na primer pri neki 45-letni ženski odkrili tumor leta 1985 in bi le-ta umrla lani, ko je imela 52 let, bi preživeła sedem let po odkritju tumorja. Toda če bi ji tumor odkrili z zdravniškim pregledom sele leta 1989 in bi prav tako umrla leta 1992, bi bila njena doba preživetja krajša - le tri leta po diagnozi. Toda živeła bi enako dolgo!

AERONAVTIKA / DRUGI PROIZVAJALCI EKRANOPLANOV ŠE NISO RAZVILI TAKO VIŠOKE TEHNOLOGIJE KOT RUSI

Razkrita skrivnost ruskega križanca med hidrogliserjem in letalom

Pred kratkim so sovjetski snovalci in izdelovalci letal dvignili plasc skrivnosti, ki je zakrival krilato letalo, nekakšnega križanca med letalom in hidrogliserjem. S tem so želeli predvsem spodbuditi tuje naložbe. Podatki različnih zahodnih obveščevalnih služb navajajo, da so SZ precej prednjačile v razvoju tehnologije vozil, ki se gibljejo z uporabo tako imenovane zračne blazine in jih imenujejo ekranole-tala. Letala z veliko površino kril izkoriščajo dodatno dvizno silo, ki jo omogoča nastanek blazine gostega zraka, ko tako vozilo leti blizu zemeljskega površja. Tak učinek prinaša večji izkoristek goriva in seveda poveča doseg, ki je večji kot pri običajnem letalu.

Toda višina letenja je omejena samo na nekaj deset metrov, ravno tako pa tudi sposobnost upravljanja. Pentagon je že v svoji publikaciji leta 1988 poročal o sovjetski vojaški moči in o novi vrsti ekranoplanov, ki naj bi jih imela sovjetska vojska mornarica. Vse do- slej pa je bilo znanih le zelo malo nadrobnosti o vozilih, kakršnih na Zahodu pravzaprav ni. Sovjetski strokovnjaki so potrdili, da obstaja več vojaških različic ekranoplanov, s katerimi operirajo predvsem na Crnem morju. Uporabljajo jih za številne naloge, tudi za amfibijsko izkrcavanje, prevoz cet in mornariško patroliranje. Kot navajajo sovjetski viri, obstajajo vsaj štirje taki programi. Eden od njih je skupni program

konstrukcijskega biroja Suhoj in biroja pri Niznem Novgorodu (prej Gorkem), ki sta specializirana za hidroplane kot konstrukcijski biro Beriev; ta je povezan z letalskim kompleksom Tangarog. Zasnova ali konstrukcija Suhoj-Nizni Novgorod, označena kot A.90.150, je prikazana na ilustraciji z oznakami sovjetske vojske mornarice. Poganjata jo dva motorja vrste Kuznetsov NK-8. Gre za dva reaktivna motorja, ki sta namesčena na delu trupa, tako da ustvarjata dvizno silo. Izpušni plini so usmerjeni pod krila letala. Glavni pogonski motor je Kuznetsov NK-12, turbopropellerski motor z nasprotno vrtenjem se propelerjema, ki je pritrjen na vrhu vertikalnega stabiliza-

MILOŠ KRMELJ

torja. Na vrhu trupa je za pilotsko kabino topovska kupola. Kot del konverzije sovjetske letalsko-vesoljske industrije iz vojaških v civilne produkte se več izpeljank razvija tudi za komercialne namene. Ena od izpeljank bi lahko prevzela od 100 do 150 potnikov, medtem ko naj bi druga, ki bi imela dva krova, lahko prevzela kar 300 potnikov. Obstajajo tudi manjše dvosedežne in desetsedežne izpeljanke. Komercialne transportne verzije bi bile lahko pripravljene za izvoz že leta 1993, dodajajo sovjetski izvedenci. Tako Suhoj kot tudi konstrukcijski biro Nizni Novgorod iščejo tuje investitorje

in se ozirajo za tujimi tržisci. Dogovarjajo se s Singapurjem, in stikih pa so tudi z Indonezijo in Južno Korejo. Oba konstrukcijska biroja iščeta močnejše motorje, ki naj bi nadomestili NK-8, ki jih uporablja A.90.150. Eden od sovjetskih strokovnjakov je dodal, da Južna Koreja tajno pripravlja podoben projekt. Z manjšo izpeljanko ekranoplana se ukvarja tudi Nemčija, vendar pa tehnologija v vsakem primeru ni dosegla take stopnje kot v nekdanji Sovjetski zvezi.

Pilotova krivda pri nesreči ekranoplana

Rusko letalo, ki izkorišča učinek kril in tal, nad katerimi leti ekranoplan, se je zrušilo lani septembra na demonstracijskem pole-

Podatki o letalu - ekranoplanu A.90.150:

dolžina - 58 metrov
razpon kril - 31,5 metrov
višina - 16 metrov
normalna vzletna teža - 110 ton
največja vzletna teža - 125 ton
največji tovor - 28 ton
potniki - 100 do 150
hitrost križarjenja - 400 kilometrov
doseg - 2000 kilometrov

tu za izvedence obrambnega ministrstva ZDA. Namen demonstracije je bilo raziskovanje tega revolucionarnega tovornega prometnega sredstva za morebitne vojaške potrebe. Podrobnosti o zrušenju enega od treh takih letal so prisle na dan po koncu raziskave nesreče. Stodvajsetonsko letalo se je zrušilo v Kaspijsko morje na demonstracijskem poletu za delegacijo družbe Arocon septembra 1992. Družba je podpisala pogodbo o skupnem razvoju tega novega tipa letal s konstrukcijskim birojem Aleksejev. Družba Arocon dobiva finančna sredstva od ameriške agencije obrambnega ministrstva za izpopolnjevanje raziskovalnih projektov. Pet minut po vzletu z baze Capijsk in potem ko je vozilo križarilo s 350 kilometrov na uro, je kapeitan Aleksej Korobkin začutil, da se letalo čudno obnaša. Korobkin je poskušal letalo uravnati ali dobiti nadzor nad njim, vendar se je dvignilo na kljun, se vzpelo na višino 40 metrov in izgubilo hitrost. Vozilo vrste Oronjok-21 se je nato ustavilo, se zrušilo v morje, se odbilo in se enkrat udarilo na morsk gladino. Rep se je odlomil, deli repa in kljuna so bili močno poškodovani in v razbitino je začela pritekati voda. Stanje se je še poslabšalo, ker določene vrste vodnih zapor pred poletom zaradi napake sistema za zapiranje niso bilo dobro zaprte. Korobkin je to vedel, vendar se je vseeno odločil za letenje. Tehnik, eden od desetih članov posadke, ki je bil v kabini v zadnjem delu letala, se je smrtno ponesrečil, drugih devet je preživeło. Preživele je resil azerbajdžanski tanker, ki je sprva zavrnil klic na pomoč. Preiskovalci nesreče poročajo, da je bil pilot izkušen s letenji z amfibijskimi letali vrste beriev, vendar je imel zelo malo izkušenj z ekranoplani. Na poletu ni bilo kobilota, ceprav je konstrukcijski biro poslal svojega preizkusnega pilota, ki naj bi pomagal pri testnem programu. Vzrok nesreče so pripisali napaki pilota Korobkina, ki se ni zanesel na samodejnejše lastnosti pijače, kot so: vrsta mešane pijače, njena barva, vrsta kozarca, v katerem se praviloma streže, čas pitja, vsebnost alkohola in numerološko število, horoskopski znak, spol in starost gosta, ki mu je namenjena, in druge. Multimax je torej pripomoček pri ponudbi in izbiri mešanih pijač, saj se je pri preučevanju gostinske ponudbe pokazalo, da sta ravno to najpomembnejša in obenem najslabšejska člena v celotnem procesu. Da o izboljšanju kakovosti storitev sploh ne govorimo. Podjetje načrtuje in izvaja tudi druge projekte na področju Info Buildinga, kar ga uvršča med uspešnejše proizvajalce te vrste. (B. Z.)

NOVICE

Ruski helikopter K-40 je boljši

FARNBOROUGH - Na tamkajšnjem letalskem sejmu je rusko podjetje Kamov prvič predstavilo naj-novejšo verzijo ofenzivnega helikopterja K-40 Warewolf. Britansko letalstvo, ki načrtuje nakup 130 podobnih naprav, se zanj zanima, vendar se partnerja menda še previdno otipavata in kupcije se ni. Poznavalci pravijo, da je njegova cena dvajst milijonov dolarjev primerljiva z ameriškim Apache podjetja Hughes, ki so jih Britanci kupili pred dvema letoma. V nasprotju z Apache pa ima K-40 vrsto zanimivih lastnosti. K-40 nima repnega rotorja in sukanje letala okrog lastne osi preprečuje ta dva glavna rotorja, ki se vrtila vsak v svojo smer. Z uravnavanjem razlike v njihovi medsebojni hitrosti vrtenja pilot helikopter krmili. S tem so se Rusi izognili repnemu rotorju, ki je v boju hudo ranljiv in se prav zaradi poškodb na njem zruši dobra tretjina teh naprav. Repni rotor je tudi energetsko razsipan. K-40 je nadalje toliko avtomatiziran, da ga v boju lahko vodi en sam pilot, ki ga pred manjšimi izstrelki varujeta dvojni jekleni oklep in neprobojno steklo. (M. E.)

Umik računalnikov sistema 386

NORWELL - Prodor računalnikov z mikroprocesorjem 80486 je bil veliko hitrejši, kot so pričakovali, se zlasti na področju prenosnih strojkov. Mnogi veliki proizvajalci že opuščajo proizvodne linije sistema 386. Veliki družbi Dell in Compaq, recimo, sta najavili, da bosta do konca leta prenehali sestavljati tovrstne računalnike. Delež osebnih računalnikov modela 386 je v prodaji že padel pod polovico - pri Dellu je zdaj približno 30-odstoten. Velikani Acer America, AST Research, Leading Edge Products, CompuAdd, Packard Bell in druge velike družbe letos ne nameravajo predstaviti novih modelov 386, mnoge prejšnje pa so že opustile. Industrijski analitik Jeff Henning iz ustanove BIS Strategic Decisions pravi, da je pomemben vzrok te spremembe presibka moč računalnikov 386 za okolje Windows in za aplikacijski softver, ki so ga za to okolje razvili. »Paket Windows 3.1 je v sistemu 386 hrom,« pravi ta poznavalec. Glede na to, da stane računalnik 486 vsega 200 do 300 dolarjev več, to zares ni velika naložba za tolikanj večjo zmogljivost, hitrost in udobje. Neki veliki proizvajalec računalnikov pravi, da se za sistem 386 zanima samo se približno 10 odstotkov kupcev in da »to že zdaj ne pomeni velikega tržnega segmenta, postaja pa se manjše«. Glavni vzrok vzpona računalnikov 486 je sklep, ki ga je v začetku 1992. leta sprejel Intel: pocenil je procesor 80486 in zato je model 486SX s taktom 25 MHz postal cenejši od računalnika 386 s taktom 33 MHz. Velikega proizvajalca procesorjev je najbrž k temu spodbudila povečana konkurenca na področju procesorjev razreda 386 - na njem sta se prikazala recimo Advanced Micro Devices in Chips & Technologies. Intel je kratko malo raje ponudil široko pahljavo zmogljivosti in cen tam, kjer ima se monopol - v izdelavi procesorja 486. Kupci zares nimajo razlogov, da bi godrnjali.

Kmalu »zelene čelade«?

DUNAJ/OSLO - Avstrija in Norveška sta hkrati vsaka posebej ponudili predlog o ustanovitvi »zascitnikov« življenjskega okolja. Po norveškem načrtu, ki ga je opisal obrambni minister Johan Jorgens Holst, naj bi skupine »zelenih čelad« izurili za boj proti nesrečam, ki ogrožajo okolje, in sicer ne glede na politični zemljevid. Po avstrijskem predlogu naj bi »zelene čelade« ustanovili na konferenci Združenih narodov o življenjskem okolju in razvoju, njihova naloga pa naj bi bila, da resujejo mednarodne spore v zvezi z onesnaženjem okolja.

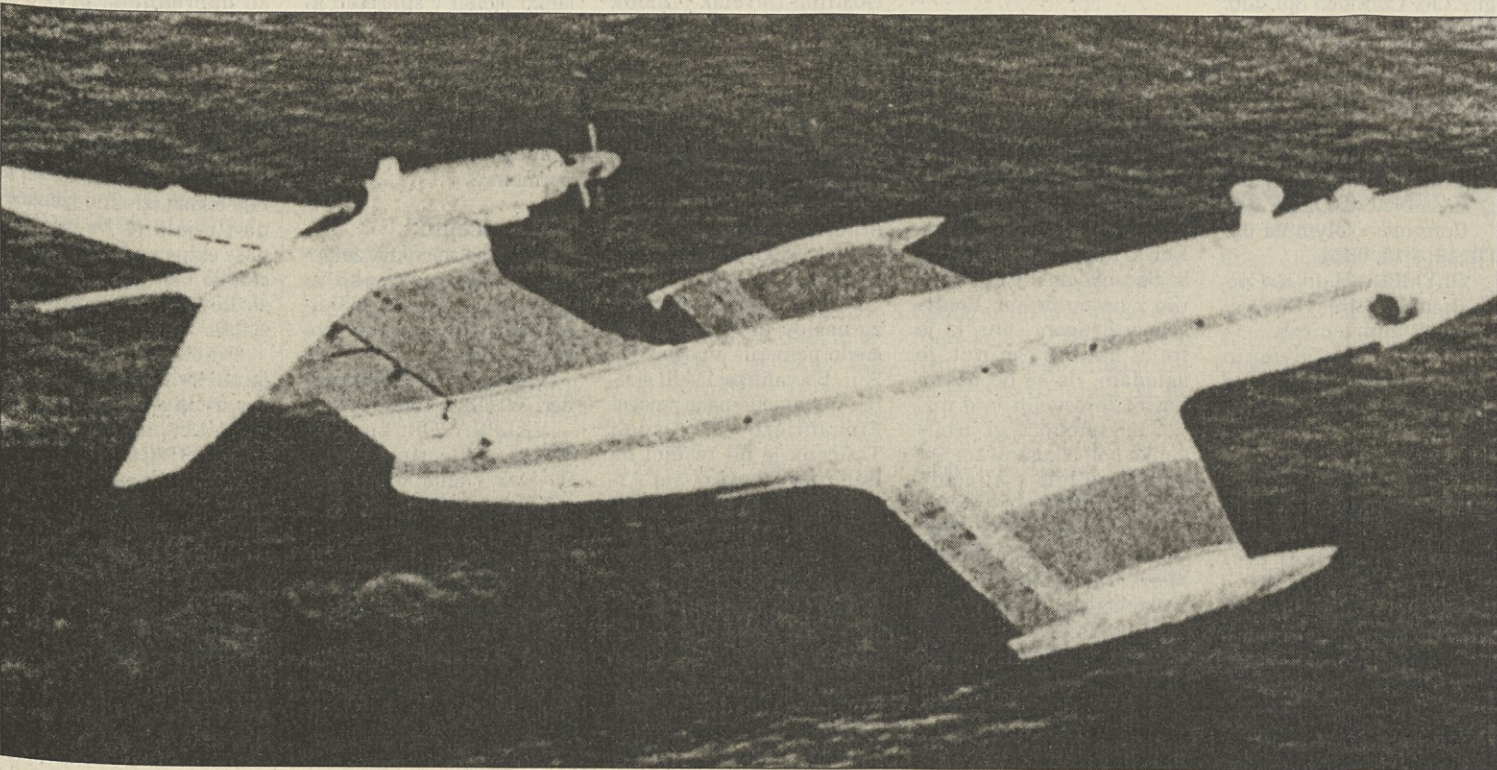
Prihodnost komunikacij

BRISBANE - Komunikacijske tehnologije se hitro razvijajo, toda neka knjiga, posvečena temu dinamičnemu področju, ni vzbudila dovolj pozornosti, ceprav opozarja na družbene posledice tovrstnega razvoja. Delo Komunikacijska prihodnost Avstralije je zalozil Komunikacijski center Queenslandske tehnološke univerze, uredila pa sta jo Tony Stevenson in June Lennie. Med sodelavci najdemo komunikologe, politologe, ekonomiste, tehniške strokovnjake, futurologe. Glavna tema je razvoj komunikacij v Avstraliji naslednjega desetletja, med drugim telekomunikacijske infrastrukture in visoko ločljive televizije. Avtorji pa niso spregledali niti družbenih posledic komunikacijskih tehnologij. Taksne tehnologije, beremo, ponujajo možnost, da »se povečajo sodelovanje med ljudmi, izboljšajo pretok informacij v organizacijah, zagotovijo enakopravno sodelovanje ljudi kot državljanov v demokratični družbi«. Uredniki po drugi strani opozarjajo, da komunikacijske tehnologije »se bolj zapletajo življenje slehernega posameznika in poglabljajo informacijski prepad med ljudmi«. (E. J.)

Multimax - novost na tržišču

LJUBLJANA - S predstavljami posebne strojne opreme in standardizirane podatkovno slikovne baze Multimax je ljubljanskemu podjetju Multimedia Engineering uspela povezava doslej razdrobljenih operacij v celostno operativno projekcijo. Standardizirano podatkovno bazo Multimax so izdelali v sodelovanju z Društvom barmanov Slovenije. V tej bazi je slehera mešana pijača opredeljena glede na sestavine, količinska razmerja, dekoracije in avtorje, ce so seveda znani. Vsaka mešana pijača ima tudi izvirno recepturo za pripravo. Razen tega so v bazi se vse pomembnejše lastnosti pijače, kot so: vrsta mešane pijače, njena barva, vrsta kozarca, v katerem se praviloma streže, čas pitja, vsebnost alkohola in numerološko število, horoskopski znak, spol in starost gosta, ki mu je namenjena, in druge. Multimax je torej pripomoček pri ponudbi in izbiri mešanih pijač, saj se je pri preučevanju gostinske ponudbe pokazalo, da sta ravno to najpomembnejša in obenem najslabšejska člena v celotnem procesu. Da o izboljšanju kakovosti storitev sploh ne govorimo. Podjetje načrtuje in izvaja tudi druge projekte na področju Info Buildinga, kar ga uvršča med uspešnejše proizvajalce te vrste. (B. Z.)

Ekranoplani izrabljajo zračno blazino in njen učinek na površini letenja. Foto: TASS.

NOVICE

Odbojka
Naraščajniki

Rozzol - Bor Furlani 2:1 (4:15, 15:8, 15:10)
BOR FURLANI: Bosari, Krmec, Lunazzi, Pecar, Pussini, Savarin, Seppi.
Gripa Borove vrste redci izmenoma. Tokrat so manjkali trije pripadniki snadardne sesterke, kar je solidna 11-članska skupina Rozzola, predvsem njen duo podajac-tolcac, brz izkoristila, z zmago pa hkrati, pred začetkom povratnega dela 2. faze, ogrozila drugo mesto plavih na lestvici. Potem, ko so borovci prepricljivo dobili prvi niz (8:0 in 12:3), so začeli delati napake na servisu in sprejemu, Rozzol pa je izboljšal svojo igrjo in gladko zmagal. Zadnji niz je bil zelo borbena. Ekipe sta se izmenjavali v vodstvu, dokler ni Rozzol dosegel prednost 12:8 in po 31 minutah osvojil tekmo. (A. Janežic)

Naraščajnice

Kontovel - Ricreatori 0:3 (4:15, 3:15, 14:16)
KONTOVEL: Sossa, Starec, Bukavec, Kosuta, Brščak, Bogatec, Rebula.
Zdesetkane Kontovelke (manjkale so kar stiri od bolj izkušenih igralcev) se tudi v povratni tekmi niso mogle enakovredno upirati ekipi Ricreatori. Le v tretjem nizu, ko je trenerka gostij uvrstila na igršice menjave, so Kontovelke povedle s 14:11, a - ob povratku na igršice najboljših igralcev Ricreatoria - je tudi ta prednost splavala po vodi.

Zaostala tekma 1. AL med Zarjo in Mosso bo 10. aprila

Nogometna zveza je sporočila, da bodo zaostala tekmo med Zarjo in Mosso (prelozena je bila zaradi megle) odigrali 10. aprila ob 16. uri v Bazovici. V sporočilu zveze pa so tudi disciplinski ukrepi. Tako bodo morali eno kolo počivati Savarin (Primorje), Egon Fonda (Zarja), Pertan (Primorje) in Hmeljak (Sovodnje), za 2 koli pa je bil izključen igralec Krasa Cucarich.

Danes igra za vas Totocalcio

Robert Paoletti

Ancona - Genoa	1
Atalanta - Inter	2
Foggia - Brescia	X
Juventus - Napoli	1X
Milan - Fiorentina	1
Parma - Lazio	1X2
Pescara - Udinese	X2
Roma - Cagliari	1X
Sampdoria - Torino	1
Cesena - Cosenza	1X2
Lucchese - Piacenza	1X
Carpi - Empoli	2
Catania - Perugia	1

Robert Paoletti (letnik 1975) igra odbojko pri Valpraporju Imsa, ki nastopa v C-1 ligi. Odbojko je začel igrati že pri devetih letih pri Volu, kjer je šel skozi vse mladinske kategorije. Skupaj s soigralci je osvojil 2 deželna naslova v kategoriji Under 16 in 18, v super-minivolleyju pa je bil z ekipo iz Standreza 4. v Italiji. Lani je zaigral tudi za prvo člansko ekipo in napredoval iz C2 v C2 ligo, kjer je standardni igralec. Rad smuča, všeč pa so mu vsi športi razen nogometa. Prejšnji teden je Massimo Vrše pravilno napovedal 6 izidov.

Obvestila

SK BRDINA
vabi vse člane, da se udeležijo 26. ZIMSKIH SPORTNIH IGER, ki bodo v nedeljo, 7. marca v Trbivu. Informacije in vpisovanje na tel. 212859.

SK DEVIN
organizira 7. marca izlet z avtobusom v Trbiv ob priliki ZIMSKIH SPORTNIH IGER. Vpisuje Skrk - tel. 200236. Zazeleni tekmovalci.

SZ JADRAN
prirreja v nedeljo, 7. marca, avtobusni izlet v Mestre na ogled prvenstvene tekme D lige Mestrina - Jadran. Informacije po tel. 213403 od 10.30 do 12.30.

SD KONTOVEL
prirreja v soboto, 6. marca, avtobusni izlet v Limeno na ogled prvenstvene tekme D lige Limena - Kontovel. Odhod s Proseka ob 17. uri. Informacije po tel. 214888 po 20. uri.

SK BRDINA
organizira v nedeljo, 14. t. m. avtobusni izlet v Sappado ob priliki trzaskega prvenstva. Vpisovanje na sedezu kluba, Proseka ul. 131 na Opcinah v ponedeljek, 8. t. m. od 19.30 do 20.30.

Konjske dirke

Najbolj vroče bo v Milanu in Firencih
Napoved je tam skrajno negotova

1. dirka (Padova): kassac Lubro Gim (skupina X) je zelo hiter, strene pa mu bo skušal zamesati Merengo Dra (2). V boju bo se Metello Om (1);
2. dirka (Milan): tu je napoved zelo težka, mi pa smo se odločili, da stavimo na Linus Dei (2), Narciso Red (X) in Nada Del Ronco (1);
3. dirka (Milan): Nevada Ruis (1) je favorit za zmago, ce bo takoj povedel, toda za zmago se bosta borila tudi Linnea As (X) in Numa Imperatore (2);
4. dirka (Bologna): Nesky Om (X) bi se moral uveljaviti, velik napredek pa je pokazal Garrett Lg (1), stalno formo pa kaže Lidea (2);
5. dirka (Taranto): Iridio Bel (X) lahko ponovi nedavno zmago, za katero pa se bo boril tudi Ike Effe (1). Presenečenje lahko pripravi national Gar (2);
6. dirka (Firence): dirka bo zelo negotova, po našem mnenju pa so favoriti Nemonia (X), Labor Effe (1) in Flambar (2).
Dirka tris
NASI FAVORITI: 16) Neomicina; 11) Noega; 7) Ivo Migliore
DODATEK ZA SISTEMISTE: 13) Malinovo; 8) Notata; 5) Meineliebe.

DIJAŠKO PRVENSTVO / FINALE ODBOJKARJEV

Zois/Cankar
tretjič zapored

Zdaj jih čaka nastop na deželni fazi

Odbojkarji združene ekipe slovenskih višjih srednjih sol Cankar in Zois iz Gorice so tretjič zapored osvojili naslov pokrajinskih prvakov v okviru Dijaska prvenstva. Finalna faza tekmovanja je bila včeraj v telovadnici goriskega tehnično-industrijskega zavoda Iti, na njej pa sta poleg ekipe Zois/Cankar sodelovali še ekipe sole Iti in liceja Buonarroti iz Tržica. Ze vnaprej je bilo znano, da licej Buonarroti ne more konkurirati za naslov in da bo o zmagovalcu te faze odločala tekma med Zoisem/Cankarjem in Itijem. Za ekipo obeh sol igra namreč mnogo perspektivnih odbojkarjev. Šlo je v bistvu skoraj za slovenski derbi, kajti na soli Iti je tudi slovenski oddelek za informatiko.

Po pričakovanjih je bilo srečanje zelo izenačeno. V prvem setu je bil sicer Zois/Cankar, ki je startal kot favorit, stalno v vodstvu, a z majhno prednostjo, zmagal pa je s 15:12. V drugem nizu so igralci Itija se bolj stisnili zobe in povedli z 9:12, nato pa je Zois/Cankar reagiral in prav v končni strl odpor nasprotnikov ter si tako priboril pravico do nastopa na deželni finalu.

Zanimivo je, da na obeh solah poučuje telovadbo prof. Tatjana Kosić, ki je bila zato se posebej v zadregi. »Stala sem nekje vmes med obema ekipama«, nam je dejala.

Tekma Cankar/Zois - Iti izenačena (F. Studio reportage)

REZULTATI
Zois/Cankar - Iti 2:0 (15:12, 16:14);
Zois/Cankar - Buonarroti 2:0; Iti - Buonarroti 2:0.
ZOIS/CANKAR: Mitja

Cevdek, Aljoša Devetak, Manuel Frandolic, Boris Sfiligoj, Gvido Kovic, Mario Korecic, Andrej Ferfolja, Igor Florenin, Robert Paoletti.

ITI: Matej Cernic, Manuel Devetak, Sasa Hlede, Igor Povše, Mauro Maraz, Menegazzo, Filip, Toful, Girardi, Budai.

ODBOJKA / V 1. MOŠKI DIVIZIJI NA GORIŠKEM »ZLATI TEDEN« JAKOPIČEVIH FANTOV

Po Olympii si je Valprapor privoščili še vodilnega!
Play off deklic: Tržičanke premočne za domovke

1. ženska divizija: nova zmaga deklet Olympie - Med naraščajniki absolutna premoč Valpraporja CDR

1. MOŠKA DIVIZIJA
Skupina A
Olympia Jestvine Pintar - Valprapor Vini Pintar 1:3 (10:15, 14:16, 15:12, 7:15)
OLYMPIA: Lutman, Hlede, M. in N. Pintar, Bensa, Spacapan, Breganti, Dornik, E. in M. Komjanc, Seni.

VALPRAPOR: Ursic, Ferfolja, Devetak, Korecic, Gravnar, Brisco, Populini, Maraz, Crassini.

Valpraporci so osvojili tudi povratni pravi boj za vsako zogo. Valprapor je vodil z 9:6, nato je povedla Olympia 11:10, pa spet Valprapor 11:13, prvo set zogo pa je imela Olympia, vendar so gostje spet pripravi preobrat in povedli v setih z 2:0. Tretji niz je bil v začetku izenačen

(5:5), nato pa je Olympia povedla z 12:6. Takoj zate, m so gostje dosegli pet zaporednih točk, vendar pa so bili tokrat gostitelji bolj prisebni in so set tudi osvojili, a v nadaljevanju niso imeli več moči. Preden so si igralci Olympie opomogli, je Valprapor že vodil z 12:3, to prednost pa nato ohranil do konca.

Valprapor Vini Pintar - Fincantieri 3:2 (13:15, 13:15, 15:2, 15:8, 15:10)

VALPRAPOR: Ursic, Ferfolja, Devetak, Korecic, Gravnar, Brisco, Populini, Maraz, Crassini.

V antipirani tekmi 13. predzadnjega kola so valpraporci prisilili k predaji doslej nepremagani Fincantieri in ga tudi dohiti na vrhu skupine. Obe ekipi sta si ze zagotovili uvrstitev v play off, zato je bila tekma tokrat predvsem prestižnega pomena, na njen pa je brisko-standredsa sesterka dokazala, da lahko tudi v končnici za napredovanje v D ligo odigra pomembno vlogo.

Fincantieri je ze vodil z 2:0. V prvem setu so gostje presenetili nase z dobrim servisom (6:0 in 11:3), a do uspeha jim je pomagal tudi sodnik z nekaj nerazumljivimi odločitvami v končnici. Trener Jakopic je od tretjega seta dalje spremeni postavbo in valpraporci so zaigrali kot prerogjeni ter bili stalno v vodstvu. Za uspešen nastop zasluži posebej pohvalo podajac Korecic, ki je dobro nadomestil nerazpolozenega Devetaka.

Soca Valprapor Pos. Sovodnje - Intrepida 3:0 (15:12, 15:2, 15:12)

Soca VALPRAPOR: Makuc, Radetti, Bonan, Mucic, Gravnar, Plesnicar, Devetak, M. in S. Cernic, Sobani, Pintar.
»Dečki« združene ekipe

so opravili soliden nastop. Za igro jih lahko pohvalimo, le v prvem in tretjem setu so nasprotniku dovolili, da je zbral razmeroma dosti točk, ker so bili pri serviranju in sprejemanju nekoliko nenatančni.

OSTALI IZIDI 12. KOLA: Acli Ronchi - Caldini 1:3, Fincantieri - Mossa 3:0.

VRSTNI RED: Fincantieri in Valprapor Vini Pintar 24, Olympia in Soca Valprapor Posojilnica Sovodnje 14, Mossa 12, Caldini 8, Intrepida 4, Acli Ronchi 0.

Skupina B
Nas prapor je bil v prejšnjem kolu prost, vazo tekmo predzadnjega kola proti Torriani pa je odigral sinoci, vendar zaradi pozne ure tega rezultata nismo prejeli.

IZIDI 12. KOLA: Torriana - Corridoni 3:2, San Luigi - Lib. Cormons 3:0, Lib. Turriaco - Fossaloni 3:0. Nas prapor ni igral.

VRSTNI RED: San Luigi 20, Nas prapor 14, Turriaco 12, Torriana in Corridoni 10, Cormons 6, Fossaloni 0.

1. ŽENSKA DIVIZIJA
Cormons - Olympia 0:3 (10:15, 4:15, 8:15)

OLYMPIA: H. in K. Corisi, Bratina, Cernic, Bulfoni, Princ, Braini, Lutman.

To je bila za Olympio lahka zmaga. Lahko rečemo, da so nase zaigrale s polovico močjo, zato pa so si privoščile tudi nekaj pavz, sicer bi bila lahko njihova zmaga proti tehničnemu in telesno slabšim nasprotnicam se bolj prepričljiva.

OSTALI IZIDI 8. KOLA: Corridoni - Acli Ronchi 3:2, Pieris - Farra 0:3, Azurra - Lib Villesse 1:3, Morarese - Lib. Gorizia 0:3.

VRSTNI RED: Lib. Gorizia 14, Olympia in Acli Ronchi 12, Farra 10, Corridoni 8, San Luigi 6, Dom Insa, Grado in Torriana 4, Soca Gostilna Devetak in Intrepida 2, Lib. Cormons 0. (Torriana in Dom Insa imata tekmo manj)

V 1. MD Valprapor Vini Pintar zdaj na vrhu skupine A

doni in Villesse 8, Morarese 6, Lib. Cormons in Azurra 4, Pieris 2.

PRIHODNJE KOLO: Villesse - Corridoni, Farra - Azurra, Pieris - Cormons, Libertas Gorizia - Acli, Olympia - Morarese (6.3. ob 20.00).

2. ŽENSKA DIVIZIJA
Soca Gostilna Devetak - GSS S. Luigi 0:3 (13:15, 10:15, 12:15)

Soca: V. in M. Cernic, K. K. in V. Devetak, S. Pellegrin, R. Pinello, M. Taniz.

Tudi tokrat se našim ni posrečilo osvojiti niti seta. Kot je razvidno iz točk, so se Sotanke enkovredno borile z nasprotnicami. Predvsem v drugem setu, ki je trajal celih 35 minut, je zgleдалo, da se bo našim posrečilo osvojiti vsaj niz. Toda nasprotnice, ki so bile veliko bolj izkušene kot Sovodnje so bile v ključnih trenutkih vedno bolj pazljive in natančne. Posebno dobro je igrala tolkacica Marta Taniz, ki je večkrat prekoračila dober blok Gorican (S.P.).

OSTALI IZIDI 4. KOLA: Cormons - Grado 0:3, Staranzano - Intrepida 3:0, Torriana - Dom Insa neodigrana.

VRSTNI RED: Staranzano 8, San Luigi 6, Dom Insa, Grado in Torriana 4, Soca Gostilna Devetak in Intrepida 2, Lib. Cormons 0. (Torriana in Dom Insa imata tekmo manj)

PRIHODNJE KOLO
(6.3.) Dom Insa - Staranzano (17.00), Intrepida - Soca Gostilna Devetak (18.00), San Luigi - Cormons, Grado - Torriana.

Deklice
PLAY OFF
Dom Insa - Arcoel Tržic 0:3 (4:15, 5:15, 8:15)

DOM IMSA: Mikluz, Kocina, Zavadlav, Cernic, Tomšic, Pavo, Kovic, Lovisoni, Tronkar.

V prvi tekmi končnice za naslov prvaka sta se v sredo pomerila zmagovalca A in B kvalifikacijskih skupin, premočno pa je zmagal Fincantieri. Uspeh Tržicank je bil resnični na ljubo pričakovan, saj Arcoel uvršča v svojih vrstah dve igralci iz ekipe B-2 lige (Bencina in Odorico) in celo serijo četrtoligašic, s takšno igralsko zasedbo pa menda racuna celo na osvojitve naslova deželne prava.

Domovke so tekmo pricale prestrašeno. Prvi set je bil tako pravi monolog nasprotnic. Toda ze v na-

KOŠARKA / V D IN PROMOCIJSKI LIGI

ČetrtoLigaša v gosteh
»D day« za Cicibono

Kontovel in Bor Radenska pred zahtevno nalogo - Breg mora zmagati, Sokol Warm bo skušal prekiniti črno serijo

Z zmagama v prejšnjem kolu sta tako Bor kot Kontovel krepko izboljšali položaj na lestvici, ki pa je zlasti za Kontovelce še vedno dokaj kritičen. Tudi ta konec tedna bosta oba naša predstavnika v gosteh igrala z ekipama, ki se borita za obstanek, zaradi je naloga se težja. Kontovelci bodo odpotovali v blizino Padove, kjer bodo igrali z Limeno, ki je v prejšnjem kolu morala priznati premoč Bora. Banovi fantje bi morali odigrati cimbolj cvrsto obrambo, saj smo v tekmi z Borom lahko zaznali, da imajo igralci iz Limene precej težav proti izredno agresivni obrambi. Kontovel mora odločno startati na zmago, s katero bi ujel jutrisnje nasprotnike, obenem pa bi se končno odlepil od skupine, ki bi trenutno nazadovala v promocijsko ligo. V prvem delu je Kontovel slavil s petimi točkami razlike.

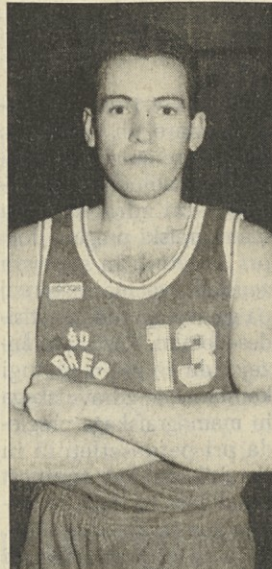
Borovci imajo pred seboj gostovanje pri Udinese Basketu, ki je že v prvem delu prvenstva prepustil točki Borovi ekipi (77:70). Trener Sancin ima, z izjemo Azmana, na razpolago vse igralce, ki so na zadnjih tekmah dokazali, da so v dokaj dobri formi, zlasti v obrambi, medtem ko si v napadu porazdelijo odgovornosti in je vsakdo lahko nevaren, kar povzroca nasprotnikom precej težav.

Serijo sedmih zaporednih porazov ima možnost prekiniti Sokol, ki bi moral proti Libertasu zmagati kljub napovedani odsotnosti Starca.

Pred delikatno nalogo pa je Breg z Lego Nazionale, saj sedaj ze nujno rabi tocke.

Tokrat smo se pogovorili z mladim članom Brega, Maurizioom Schiulazom.

Imel si možnost, da bi igral z mladinci Cicibone in

M. Schiulaz (foto Ferrari)

prav gotovo bi dobil mesto tudi v članski ekipi, odšel pa si k Bregu. Kako to?

Pri Boru se v zadnjem obdobju nisem znal, v Dolini pa smo pred leti postavili skupno ekipo z Bregom v kategoriji kadetov in tam sem se dobro znal, kar me je prepričalo, da sem se opredelil za novo izkušnjo.

Letos bo mnogo mladincev končalo z nastopanjem v lastni kategoriji. Kdo si po tvoje točko zasluži mesto v članski ekipi?

V glavnem so nekateri posamezniki ze vključeni v člansko postavo. Mislim, da so se doslej najbolj odrezali Hmeljak in Daneu pri Kontovelu, Iztok Bajc pri Ciciboni, Klabjan pri Bregu

ter Grbec in Samec pri Boru.

Breg je letos ze poskrbel za neverjetna podvige in razocarjanja. Kako to?

Večkrat se je zgodilo, da smo zaigrali brez prave koncentracije, pa tudi treniramo vedno v nepopolni zasedbi, kar se občuti med tekmo samo.

NAPOVEDI - Maurizio Schiulaz

Mestrina - Jadran Tkb +6
Matchwinner Cuk (3.zbran); top scorer: Rauber(8); nad pričakovanjem: Oberdan(3).

Udinese B. - Bor R. +11
Matchwinner Persi(2); top scorer: Poretti(1); nad pričakovanjem: Debeljuh(3).

Limena - Kontovel -8
Matchwinner Cividari(7); top scorer: Grilanc(12); nad pričakovanjem: Hmeljak(6).

Barcolana - Cicibona P. +10
Matchwinner Cupin(4); top scorer: R.Simonc(2); nad pričakovanjem: A.Kovacic(2).

Libertas - Sokol W. +14
Matchwinner M.Sosic(4); top scorer: Skerlavaj(5); nad pričakovanjem: M.Gruđen(2).

Breg - Lega N. +6
Matchwinner Corbatti(8); top scorer: M.Salvi(2); nad pričakovanjem: R.Zerjal(2).

Dom Simek - Grado -20
Matchwinner Pecanac(1); top scorer: Kosuta(2); nad pričakovanjem: Primozić(1).

VRSTNI RED: Valprapor CDR 9, Torriana 6, Olympia in Fincantieri 0. (Fincantieri in Olympia imata tekmo manj)

NARASČAJNICE
Dom Insa - Staranzano 2:1 (15:13, 15:17, 15:12)

DOM IMSA: Pavo, Ursic, Kocjancic, Humar, Zuccarino, Batistic, Muzina, Vizintin.

V ponedeljkovi antici-pirani tekmi 13. kola z drugouvršcenim Staranzanom so domovke v boju za uvrstitev v play off (v drugo fazo napredujeta prvi dve ekipi) dosegle še eno pomembno zmago. Skoda le, da so si s porazom v drugem nizu zapravile točko (imele so na voljo tudi par set zog), po drugi strani pa so nadvse zadovoljne, saj je bila tekma izredno izenačena (trajala je 74 minut), naša ekipa pa je povrh nastopila okrnjena, tako dabi se lahko obrnilo tudi na slabše.

V nedeljo so domovke igrale se proti Sagradu in prepricljivo zmagale s 3:0 (15:4, 15:7, 15:13).

ZAOSTALE TEKME 11. KOLA: Acli - Staranzano 0:3. IZIDI 12. KOLA: Lib. Gorizia - Acli neod., Staranzano - Fincantieri 3:0, Pizz. Italia - Grado 0:3, Sagrado - Dom Insa 0:3, Mossa - Farra 0:3.

VRSTNI RED: Grado 32, Staranzano 29, Dom Insa 28, Farra 27, Sagrado 18, Pizz. Italia 16, Lib. Gorizia 13, Mossa in Fincantieri 5, Acli 0.

daljevanju so se nase igralke otresle zacetne treme, v tretjem setu pa so bile nasprotnicam povsem enakovredne do rezultata 9:8, na koncu pa so vendarle prevladale objektivno močnejše Tržicanke.

OSTALI IZIDI: Staranzano - Azurra 2:3.

TOLAZILNA SKUPINA
Svoj prvi nastop bodo sotanke opravile danes v Sovodnjah (pričetek ob 19.30) proti Acliju iz Ronk.

Dečki
Valprapor Soca Kmečka banka - Torriana 0:3 (5:15, 3:15, 7:15)

VALPRAPOR: Cernic, Pellegrin, devetak, Frandolic, G. Lutman, Mucci.

Nasa ekipa je zaigrala brez podajaca in obeh standardnih napadalcev. Fantje so se sicer trudili, a niso imeli pravega orožja, da bi lahko ugnali v sprejemu in napadu boljsega nasprotnika.

VRSTNI RED: Soca Valprapor 24, Torriana 16, Acli 12, Valprapor Soca Kmečka banka 4, Libertas Cormons 2.

Narascanjniki
Ekipe so se enkrat ze pomerile vsaka z vsako in pokazalo se je, da je Valprapor CDR brez prave konkurence.

Valprapor CDR - Fincantieri 3:0 (15:1, 15:0, 15:0)

VALPRAPOR: Lutman, Mucci, Pellegrin, Cernic, Devetak, Frandolic.

O tekmi ni kaj reci, mogoce le to, da so za Valprapor tokrat v glavnem igrane menjave, ker je bilo mnogo fantov bolnih, pa zato ni bilo v ucinku ekipe nobene razlike.

Olympia 3:0 b. b.?
Narascanjniki Olympie pa so v torek (4. kolo) zamenakali na prihod igralcev Fincantierja v Gorico. Sku-

NOGOMET / V VČERAJSNJI TEKMI ZA POKAL UEFA

Zaslužen poraz (1:2) Juventusa v Lizboni

Roberto Baggio med prodorom na včerajšnji tekmi v Lizboni (telefoto AP)

Benfica - Juventus 2:1 (1:0)

STRELCA: Paneira v 11. in 75. minuti, Vialli (11-M) v 58. minuti.

Da Juventus ne preživlja ravno najboljših časov, je potrdila tudi včerajšnja prva četrtfinalna tekma pokala UEFA v Lizboni. Turinčani so izgubili, lahko pa so v bistvu zadovoljni, da niso doživeli se hujšega poraza, saj so res igrali slabo. Tako pa imajo na povratni tekmi vse možnosti, da zaostanek nadoknadijo, seveda s pogojem, da zaigrajo mnogo boljše kot sinoci.

Najboljše prilike za zadetek so imeli gostitelji v drugem polcasu, potem ko je Vialli izenacil po 11-m, ki jo je sodnik dosodil zaradi očitnega prekrška vratarja nad D. Baggio. Vialli je v prvem polcasu zadel prečko, vendar je poraz Turinčanov, kot reče-no, povsem zaslužen.

POKAL POKALNIH ZMAGOVALCEV

Sinocinja izida: Antwerpen (Bel) - Steaua Bukaresta (Rom) 0:0.

Olympiakos (Gr) - Atletico M. (Sp) 1:1.

Papinov gol se odmeva

Papinov gol, s katerim je Milan v tekmi 3. kola četrtfinalne faze pokala prvakov, zmagal tudi v Oportu, kajpak, se odmeva, saj je slo za pravcato mojstrovino, kakršno si lahko privoščijo le najboljši svetovni asi, kaže pa tudi na to, da je Papin končno tudi pri Milanu pokazal, česa je zmožen, potem ko je deloval v senci Marca Van Bastna, vse do decembra, ko se je le-ta težje poskoval. Papin je za Milan odigral samo 21 uradnih tekem, a je dosegel kar 17 zadetkov, od teh 11 v stirlinastih prvenstvenih tekmah italijanske A lige. Ker so prav včeraj sporočili, da bo Van Basten čez približno mesec dni spet nared, se seveda postavlja vprašanje, kako se bo potem odločil trener Capello. Gullit je prepričan, da oba slovita napadalca ne moreta igrati hkrati. Zanju bi bil potreben semafor, kajti sicer se venomer znajdeti v isti točki, kjer sta si v napotju, je hudomušno pripomnil Gullit. Papin pa je prepričan, da ni tako. Potem, ko je se pred nekaj meseci glasno razmišljal o svojem povratku v Francijo, zeli zdaj celo podaljšati pogodbo z Milanom vse do leta 1997.

Kakorkoli že, pri Milanu zdaj proslavljajo uspeh v Oportu. Ko ne bi bil Göteborg zmagal v Eindhovnu, bi bili Italijani že v finalu. Sicer pa, tudi tako se pravzaprav nimajo česa bati...

KOŠARKA / ITALIJANSKI POKAL

Stefanel brez moči

Okrnjene Tržačane je Knorr povsem nadigral

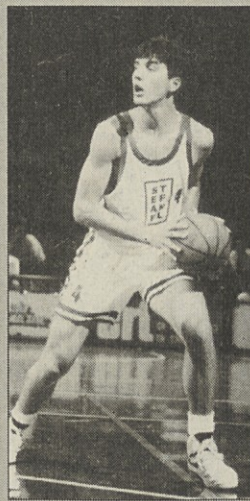
Knorr - Stefanel 79:61 (44:26)

KNORR: Brunamonti 8, Danilović 25, Morandotti 15, Binelli 5, Wennington 12, Coldebella 6, Carera 6, Marcheselli 2, Brigo, Diacci.

STEFANEL: Bodiropa 18, Pilutti 1, Budin 6, De Pol 16, Bianchi 8, Alberti 4, Meneghin 4, Pol Bodetto 4, Cielo, English ni igral.

Prosti meti: Knorr 18:27, Stefanel 14:24. Pet osebnih napak: Carera (36), Pilutti (37), Coldebella (39). Tri točke: Knorr 1:4 (Brunamonti 1:2, Danilović 0:2), Stefanel 3:17 (Bodiropa 0:4, Pilutti 0:3, Bianchi 3:9, Cielo 0:1). Gledalcev 6.500.

FORLÍ - Prva polfinalna tekma sklepne faze za italijanski košarkarski pokal med Bolonjani in Tržačani je bila - po pričakovanjih - povsem enosmerna. Stefanel je zaigral brez obeh reprezentantov Cantarella in Fucke, povrhu pa se brez Americana Englisha, ki si se ni opomogel od poškodbe na kolenu, staknjeno med nedeljsko prvenstveno tekmo proti Panasonicu. Za Knorr je bila tako tekma prava igra macke z mišjo in Bolonjanci so v bistvu ce-

Dejan Bodiroga

lo hranili moči za današnji finale z Benettonom.

Najvišjo prednost je Knorr imel v 32. minuti (60:36). Zanimiv je le srbski dvoboj. Danilović (9:10 v metih za dve točki) je bil najboljši mož na igrišču, Bodiropa (5:10 za dve in 5:6 za eno točko ter 11 skokov) pa je dobro igral le v 1. polcasu.

Benetton - Ticino 95:82 (40:49)

BENETTON: Kukož 19, Corchiani 30, Rusconi 6, Ragazzi 6, Iacopini 14, Vianini 11, Pellacani 9.

TICINO SIENA: Vidili 21, Daye 25, Solfrini 12, Lampley 15, Visigalli 3, Battisti 4, Spinetti 2, Lasi.

TELOVADBA / ZDAJ GA ČAKA NASTOP NA SP

Vitaly Ščerbo nekronani kralj v moški gimnastiki

Na olimpijskih igrah v Barceloni osvojil 6 zlatih medalj

Rekordi Vitalyja Ščerba

1990 EP (Lausanne): 3 zlate kolajne

1990 Igre dobre volje (Seattle): 3 zlate kolajne

1990 Svetovni pokal (Bruselj): 1 zlata, 1 srebrna

1991 SP (Indianapolis): ekipno zlato, 3 srebrne medalje

1992 SP (Pariz): 2 zlate medalji, 1 srebrna

1993 EP (Budimpesta): 2 zlate medalji, 3 srebrne, 1 bronasta

1992 Ol (Barcelona): 6 zlatih medalj

zadet, ko je lani maja na evropskem prvenstvu padel z droga.

Vse do tistega trenutka je vodil, po nesrečnem

padcu pa so zlato nadeli prav Korubcinskemu, medtem ko se je Vitaly moral zadovoljiti z bronom.

Kljub temu je že dan kasneje zmagal v dveh finalni na posameznih orodjih, nato pa se je skupaj s trenerjem Leonidom Arkaevom zatopil v delo. Priprave na olimpijske igre so bile temeljite in naporne, kronal pa jih je na najboljši možen način. Z osvojenimi šestimi zlatimi medaljami je bil namreč daleč najuspešnejši sportnik na olimpijadi v Barceloni.

Kako se bo enaidvajsetletni Vitaly odrezal v reprezentanci Belorusije, bomo videli že na letošnjem svetovnem prvenstvu, ki bo od 13. do 18. aprila v Birminghamu v Angliji.

Po reviji World of Gymnastics priredila: SPELA MOHAR

SMUČANJE / MLADINSKO SVETOVNO PRVENSTVO

V slalomu Galizio zlata Urška Hrovat bronasta

V smuku najboljši Francoz, Italijan lezza tretji, med Slovenci ponovno najboljši Gašper Kontrec (15.)

COLERE (BERGAMO)

- Na svetovnem mladinskem prvenstvu v alpskem smučanju so včeraj vozili moški smuk in ženski slalom. V smuku (proga je bila dolga 2.180 m z visinsko razliko 555 m in 33 vratici) je bil najhitrejši francoski mladinec Llorach, ki je dosegel čas 1:28, 27 in je za 26 stotink sekunde prehitel Avstrijca Strobila. Bronasto kolajno je osvojil Italijan Massimiliano Iezza, ki je pred dvema dnevo-ma osvojil naslov v superveleslalomu. Od slovenskih smučarjev je bil tako kot v supergeju najboljši Gašper Kontrec, ki je z zaostankom 1, 77 sekunde za zmagovalcem zasedel 15. mesto, Piber je bil 26., Mlekus 32., Jer-man 53. in Pustoslemsek

60. Med Italijani sta se poleg Iezza izkazala se Feller, ki je bil šesti, in Cordani, ki je zasedel sedmo mesto.

V slalomu za dekleta pa je bila najboljša azzurra Morena Galizio, ki je bila, prepričljivo boljša od ostalih konkurentk, saj je drugoplasirano Avstrijko Göschlow prehitela za 96 stotink, od tretjevrščne Urske Hrovat pa je bila hitrejša za 1, 06 sekunde. V peterico najboljših sta se uvrstili se Amerikanka Koznikova in Nemka Gaddingerjeva.

Zenski smuk v Morzinu v nevarnosti

V svetovnem pokalu pa vreme se naprej nagaja organizatorjem tekem. Jutri bi moral biti v Morzi-

nu v Franciji smuk za ženske, toda tekma je v nevarnosti, saj so zaradi slabe vidljivosti tudi včeraj odpovedali trening. Zaradi snežnega meteža je namreč odpadel že trening v sredo in če bo vreme nagajalo tudi danes, bodo jutrišnji smuk prisiljeni odpovedati.

Morzinu je za nedeljo na programu še ena tekma, in sicer ženski superveleslalom za svetovni pokal.

Moški imajo več sreče

Očitno pa so razmere boljše v Aspinu, kjer bo jutri moški smuk za svetovni pokal. Na prvem treningu sta bila najhitrejša Švicarja Mahrer in Heinzer pred Kanadčanom Mullinom in Norvežanom Skaardalom.

Johnson res pozitiven?

LONDON - Iz krogov mednarodne atletske zveze se je včeraj neuradno izvedelo, da naj bi v urinu kanadskega sprinterja Bena Johnsona, za katerega torontski dnevnik Toronto star trdi, da naj bi bil pozitiven na vrsti antidoping kontrol, odkrili sledove testosterona, ki naj bi skoraj petkrat preseglili normalno prisotne količine v človeškem organizmu. »Primer Johnson« bo danes v Parizu obravnavala komisija za doping pri mednarodni atletske zvezi. Če bodo ugotovili, da je Johnson res jemal nedovoljena poživila, bo avtomatično kaznovan z do smrtne prepovedjo nastopanja, ker je bil zaradi dopinga že kaznovan z dvoletno prepovedjo nastopanja po OI v Seulu. Njegova domnevna »pozitivnost« naj bi se nanašala na dvoranska tekmovanja v Hamiltonu, Montrealu in Torontu.

Johanssonova refoma

MADRID - Nogometna pokala prvakov in UEFA bi lahko že v prihodnji sezoni združili. Takšno rešitev bo na prihodnjem zasedanju izvršnega komiteja UEFA 21. aprila v Sviči predlagal sam predsednik te organizacije Sved Lennart Johansson. Na sestanku bodo razpravljali tudi o izvajanju stranskega outa z nogo in o takimenovani »sudden death«, to je, da v podaljšku zmaga ekipa, ki najprej doseže zadetek. Johanssonova reforma predvideva, da bi 128 moštve, kolikor bi jih sodelovalo v novem pokalu po združitvi obeh obstoječih, razdelili po skupinah, sestavljenih po geografskih kriterijih. Izbrali bi tudi določeno število nosilcev skupin. Finalna faza bi bila pravo klubsko prvenstvo z udeležbo 16 najboljših moštve.

ZDA in Kanada neodločeno

COSTA MESTA (ZDA) - V prijateljski nogometni tekmi sta nogometni reprezentanci ZDA in Kanade igrali neodločeno 2:2 (1:2). tekma je bila v Costa Mesi v Kaliforniji, v vodstvo pa so prvi prišli Američani že v 3. minuti s Kinnearjem. Toda Mc Donald v 14. in Catliff v 30. minuti sta rezultat obrnila v prid Kanadčanov. Američani so izenacili z enajstmetrovko, ki jo je v 64. minuti uspešno izvedel Murray. ZDA bodo od 7. do 14. marca sodelovale na turnirju na Kirin Cupu na Japonskem, kjer bodo igrale z japonsko in Madžarsko.

Svetovni rekord na 60 m ovire

SEVILLA - Rusinja Ludmila Narozilenko je na atletskem tekmovanju v Seville s časom 7"66 postavila nov svetovni dvoranski rekord v teku na 60 m z ovirami. Tudi prejšnji rekord (7"68) je držala Narozilenkova, postavila pa ga je prejšnji tork v San Sebastianu.

Delecour še vodi

POVOA DE VARZIM - Po drugi etapi na portugalskem reliju se naprej vodi francoska posadka Delecour - Grataloup z vozilom ford escort cosworth, ki ima 45 sekund prednosti pred klubskega tovarišma Biasionom in Sivierom. Delecour je včeraj na etapi s startom in ciljem v mestu Povoa de Varzim (369 km) brez težav ubranil vodstvo in izmizil vse napore tekmecev, da bi ga ogrozili. Na tretjem in četrtem mestu sta z lancia delta integrale spanska posadka Sainz - Moya in italijanski par Aghini - Farnocchia, ki zaostajata 1"12" oziroma 1"13".

Santoro je premagal Sticha

INDIAN WELLS - Na teniskem turnirju z nagradnim skladom 1, 7 milijona dolarjev je Francoz Fabrice Santoro v drugem kolu premagal Nemca Michaela Sticha s 3:6, 7:6, (9:7), 7:6, (7:5). Drugi rezultati: Volkov (Rus) - Steeb (Nem) 2:6, 7:5, 6:3, Yzaga (Peru) - Karbacher (Nem) 6:2, 2:6, 6:3, Rosset (Svi) - Agassi (ZDA) 3:6, 7:6, (7:5), 6:4, Mancini (Arg) - Ivanišević (Hrv) 6:3, 6:2, Sampras (ZDA) - Mattar (Bra) 6:4, 6:4, Ferreira (JA) - E. Sanchez (Spa) 6:7, (2:7), 7:6, (7:1), 7:5, Grabb (ZDA) - Stoltenberg (Avstralija) 6:3, 6:2, Muster (Avstrijca) - Stafford (Kan) 6:4, 6:4, Korda (Ces) - Clavet (Spa) 6:3, 7:6, (7:3), Chang - Stark 6:4, 6:4, Gilbert - Palmer (vsi ZDA) 6:7, (3:7), 6:4, 7:6, (9:7).

Na ženskem turnirju v Delray Beachu so tenisačice igrale 2. kolo. Rezultati: Sabatini (Arg) - Papadaki (Gr) 6:2, 6:3, Fairbank-Nideffer (ZDA) - Drake (Kan) 6:4, 6:4, Fernandez (ZDA) - Simpson-Alter (Kan) 6:2, 6:2, Majoli (Hrv) - Grossman (ZDA) 6:3, 6:3. Dvojice: Graf (Nem), Rehe (ZDA) - Date (Jap), Zrubakova (Ces) 6:3, 6:1.

Zmagal Bauer, Grlic šesti, Košir osmi

BAD KLEINKIRCHEIM - V slalomu za evropski pokal je zmagal Nemec Bernhard Bauer (1:53, 56), pred Italijanoma Fabiom de Crignisom (1:53, 69) in Angelom Weissom (1:53, 96). Gregor Grlic je bil 6. z zaostankom 73 stotink. Jure Košir pa 8. z zaostankom minute in sedmih stotink sekunde.

AVTOMOBILIZEM / BRAZILSKI AS SE ŠE VEDNO NI ODLOČIL, ČE BO NASTOPAL V LETOŠNJEM SVETOVNEM PRVENSTVU FORMULE 1

Ayrton Senna hoče konkurenčen dirkalnik

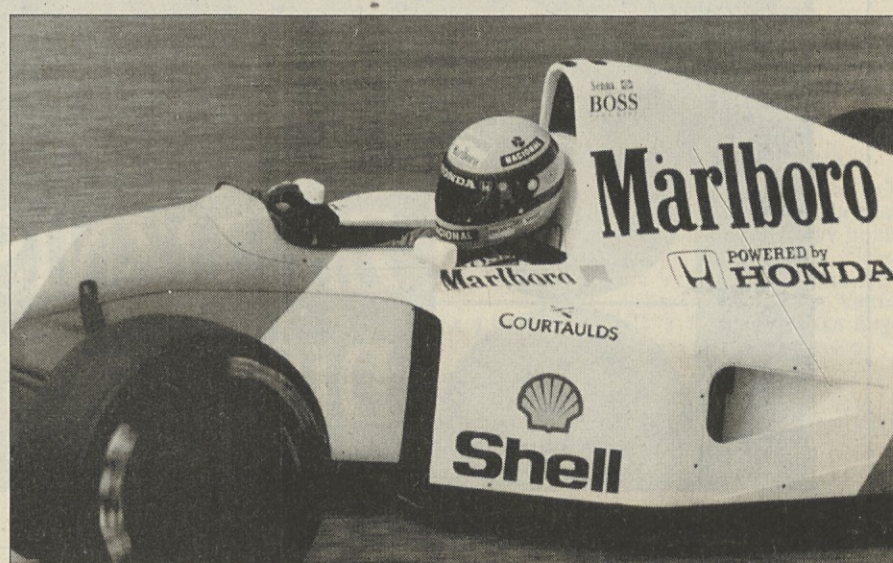
SILVERSTONE - Prvi poskus Brazilca Ayrtona Senna za krmilom novega vozila McLarenova Forda MP4/8 (na sliki se s starim hordinim dirkalnikom) na dirkalnišcu v Silverstoneu ni bil najbolj posrečen. Trikratni svetovni prvak je v sredo nekajkrat zapeljal s proge in je bil na koncu za šest desetink sekunde počasnejši od Francoza Alaina Prostja in Angleza Damona Hilla. Senna si je kot vsako leto doslej privoščil dolge počitnice, kajti od 8. novembra lani, ko je v 18. krogu dirke za veliko nagrado Avstralije v Adelai-

deu trčil z Nigelom Mansellom, ni sedel v rdečebellem bolidu. Drži, da je želel počivati celo leto, toda nenadoma je zapustil svoji »zavetnici« na posestvih Angra dos Reis in se pogovoril z McLarenovim sefom Ronom Dennisom. Brazilc, ki bo 21. marca dopolnil 33 let, se se ni »odločil« o svoji blizini, prihodnosti. Toda dejstvo, da se je vendarle odločil, da bo preizkusil novi mclaren s fordovim motorjem, kaže na Brazilcev namen, da bo tudi letos nastopal na dirkah za svetovno prvenstvo, ki

se bo začelo 14. marca v Kyalamiju v Južni Afriki. Senna se bo dokončno odločil sele po nekajdnev-nem treningu v Angliji, če bo seveda ugotovil, da se bo z Williamsom-Renaultom enakovredno kosal za naslov svetovnega prvaka. »Nisem se še odločil, vendar skušamo najti pravo rešitev,« je povedal Senna ob prihodu v Silverstone. »V nedeljo smo se dolgo pogovarjali in mislim, da je bil pogovor koristen za obe strani. Prav zaradi tega sem prišel na trening. Upam, da se bom odločil tako, da bo slo v prid vsem - meni,

Ronu Dennisu in McLarenu. Poskusam najti ravno-vesje med lastnimi interesi in interesi ekipe,« je se povedal Brazilc. Če bo ugotovil, da je McLarenovo vozilo konkurenčno Prostovemu in Hillovemu ter Benettonovim bolidom, ki ju bosta vozila Nemec Michael Schumacher in Italijan Riccardo Patrese, se bo Senna gotovo odločil, da bo tekmoval tudi letos. Tako odločitev bi pri McLarenu sprejeli z zadovoljstvom. V tem primeru bi rezerva postal Finec Mika Häkkinen, American Michael Andretti pa bi poleg Sen-

ne branil rdece-belo barvo mostva iz Wokinga. Brazilc zeli Alainu Prost, da je jeseni Franku Williamsu ob podpisu pogodbe postavil klavzulo, da v mostvo ne sme vzeti Senna, dokazati, da zna voziti hitreje od Francoza tudi s slabšim dirkalnikom. Senna pa se z Anglezi dogovarja tudi o višini letne place. McLaren mu je namreč ponudil 15 milijonov dolarjev, Senna pa zahteva dvajset. To vsoto pa bo Brazilc, kot trdi Michael Schumacher, tudi dobil, kajti: »Senna preprosto sodi v formulo 1.«

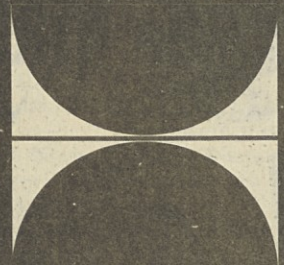

VAŠ STIK S SVETOM TISKA

GRAFICENTER

DISTRIBUCIJA MEDNARODNEGA TISKA PO EVROPI
NAROČNINE NA MEDNARODNE DNEVNIKE, REVije, KNJIGE

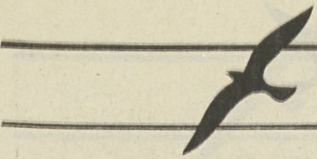

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA
DISTRIEST

NAROČILA SPREJEMAMO TUDI
PO TELEFONU IN FAKSU

TRST
TEL. 040/7796666
FAKS 040/7796402

SEŽANA
TEL. 067/73373
FAKS 067/31202

Gledališča

Slovenija
LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES: ob 19. in 21.30 uri (Linhartova dvorana) Molitveni stroj Noordung. V izvedbi Opere in baleta Ljubljana. Vstopnice 600, 750 SIT.

V PRIHODNIH DNEH: 7. t. m. ob 20. uri (Stihova dvorana) Ne daj se... Večer z Radetom Sorbedžijo, turetom Ivanušcem in skrivnostnim gostom. Vstopnica 500 SIT.

12. t. m. (Okrogla dvorana) F. Milčinski: Ne smejte se, umrl je klovn. Avtorski projekt Vite Mavric.

13. t. m. ob 19. uri Kralj Lear, zadnja predstava v tej sezoni. Vstopnice 450, 550, 650 SIT. Informacije na tel. 061/222-815.

DRAMA SNG LJUBLJANA

DANES: ob 20. uri (Mala drama) I. Cankar: Plama Anli. Za izven in kontro.

Ob 13. uri Molliere: Svatha po sili. Zaključena. JUTRI: ob 19.30 Čehov: Česnjevi vrli. Gostuje SSG Trst.

Informacije in rezervacije vsak delavnik od 11. do 12. ure ter ob 18. ure do zacetka predstave na tel. 061/221-511.

OPERA IN BALET

JUTRI: ob 19. uri Verdi: Requiem. Operni gala koncert, za izven in kontro. Dirigent Zare Princic, pejoče Sonja Milenovic, Nelly Manuilenko, Jurij Reia, Juan Vase.

V PRIHODNIH DNEH: 8. t. m. ob 19. uri Barok/Bizet-Scodrin: Cudezni mandarin/Carmen, balet.

9., 11., 16. in 17. t. m. ob 19. uri Verdi: Requiem. 13. t. m. ob 15. uri Verdi: Dom Carlos.

13. t. m. ob 19. uri in 19. t. m. ob 16.30 Cudezni mandarin/Carmen, balet.

15. t. m. ob 15. uri in 20. t. m. ob 19. uri Golob: Krpanova kobila.

Blagajna je odprta med 11. in 13. ure ter med 17. in 19. ure. Rezervacije na tel. 331-950 samo med 9. in 11. ure.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

DANES: ob 20. uri predpremiere Klinika Tivoli d. o. o.

JUTRI: m. ob 20. uri (Mala scena) Klinika Tivoli d. o. o., premiera romantične komedije s petjem, plesom in prepleti Klinika Tivoli d. o. o. Avtorji besedila: Lucka Jagodic, Marko Pokoren, Bostjan Tadel, režija Bostjan Tadel, lektorica Majda Krizaj, scenografka Katarina Gnezda, kostumografa Muni Ravnikar, avtor glasbe Marko Pokoren, koreografka Tanja Zgonc, avtorica fotografije Barbara Sresen. Igrajo: Branko Duric-Duro, Jonas Z., Mirjam Korbar, Borut Veselko, Tanja Ribic in Gorazd Logar.

Informacije in rezervacije od 10. do 12. ure in uto pred predstavo na tel. 061/210-852.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19.30 uri Z. Petan: Zmagoslav Sloven, diktator de luxe. Za izven.

FESTIVAL LJUBLJANA-KRIZANKE

JUTRI: ob 19. in 21.30 uri (Viteška dvorana) predstava Walter Wolf, gledališča Vdor realnega. Informacije Festival Ljubljana, tel. 061/221-948, blagajna 226-544.

ZALEC

GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 8. t. m., ob 19.30 gostovanje Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta s predstavo Alda Nicolaja »Hamlet v pikantni omaki«.

MARIBOR

SNG OPERA

DANES: ob 19.30 uri premiera (za izven) Giuseppe Verdi: Rigoletto. Dirigent Boris Svava, režija Wazlaw Orlikowski, scenograf Wolfram Skalicky, kostumografka Ingrid Begovic, zborovodja Masimilijan Fegus. Nastopajo: valentin Encov, Nikola Mitic, Zorica Fatur, Norina Radovan, Natalija Vorobjova, Vinko Paic in Miro Solman.

JUTRI: ob 19.30 uri G. Verdi: Rigoletto (za red Sobota 1 in izven).

V PRIHODNIH DNEH: 8., 10. in 18. t. m. ob 19.30 uri Puccini: La Boheme.

12. in 13. t. m. ob 19.30 uri G. Verdi: Rigoletto. Informacije na tel. 062/221-206.

SNG DRAMA

DANES: (Mali oder) Isadora, koreografski projekt Maje Serbljanovic Turcu v vlogi legendarne Isadore Duncan.

JUTRI: (Mali oder) Isadora.

V PRIHODNIH DNEH: 10., 13. in 14. t. m. (Mali oder) Isadora. Koreodramski projekt Maje Serbljanovic-Turcu.

Informacije in rezervacije na tel. 062/221-206.

CELJE

SLG CELJE

DANES: ob 19.30 gostovanje Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta s predstavo Alda Nicolaja »Hamlet v pikantni omaki«.

V PRIHODNIH DNEH: 12. t. m. ob 19.30 uri premiera, slovenska praznovedba, Pierre Corneille: Odrska utvara. Predstava je že razprodana.

13. t. m. ob 19.30 uri P. Corneille: Odrska utvara (za abonma Sobota Vечerni in izven). Predstava je že razprodana.

ŠMARJE

GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: v sredo, 10. t. m., ob 19.30 gostovanje SSG iz Trsta s predstavo Alda Nicolaja Hamlet v pikantni omaki.

SLOVENSKE KONJICE

GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: v četrtek, 11. t. m., ob 14.30 gostovanje SSG iz Trsta s predstavo Alda Nicolaja Hamlet v pikantni omaki.

PTUJ

GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: v četrtek, 11. t. m., ob 20. uri gostovanje SSG iz Trsta s predstavo Alda Nicolaja Hamlet v pikantni omaki.

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19.30 B. Hieng-Samobor: Hana tigor. 8 krstno izvedbo slovenskega dramskega besedila se bo pričel Toden slovenske drame. Režija: Barbara Hieng-Samobor. Igrajo: Bernarda Oman, Jette Ostan-Vojrup, Judita Zidar, Tino Oman, Pavel Rakovec, Igor Samobor, Matjaz Vianar.

JUTRI: ob 19. uri G. Strinisa: Samorog. V izvedbi Drame SNG Ljubljana.

Informacije na tel. 064/222-681.

NOVA GORICA

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: 11. t. m. premiera tragedije L. Pirandello: Henrik IV. Režija Milo Korun,

dramaturginja Martina Bremec, scenografka in kostumografka Janja Korun, avtor glasbe Aldo Kumar. Igrajo: Bine Matoh, Teja Glazar, Nevena Sedlar, Jozet Hrovat, Ivo Barisic, Janez Starina, Zoran More, Iztok Milakar, Rastko Krosi, Milan Vodopivec in Tone Solar. Tel. 065/25-326.

KRŠKO

KULTURNI DOM

JUTRI: ob 19. uri R. Cooney: Zbezi od svoje zene, komedija v praznovedbi Presernovega gledališča iz Kranja. Predstava je za abonma (in izven, ce bo kaj prostih sedežev - vstopnina je 500 SIT).

ILIRSKA BISTRICA

DOM KULTURE

JUTRI: ob 19.30 uri Z. Petan: Zmagoslav Sloven, diktator de luxe. Gostuje Sentjakobsko gledališče iz Ljubljane.

Furlanija-Julijska krajina

TRST

GLEDALIŠČE ROSSETTI

DANES: ob 20.30 - Gastone Moschin: »Delitto all'isola delle capre« Uga Bettija. Režija Gastone Moschin. Predstava v abonmaju: odrezek 9A (alternativno). Za abonente popust. Prodprodaja vstopnic in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasazi Protti in v gledališču Rossetti. Ponovitev jutri, ob 20.30.

Od 9. do 14. marca bo na sporedu: Backstage »Sottobanco« D. Starnoneja. Igrajo Angela Pinocchiaro in Silvio Orlando. Režija D. Lucchetti. V abonmaju odrezek st. 9B (alternativno). Popust za abonente. Rezervacije in prodprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti in v gledališču Rossetti.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

LA CONTRADA

JUTRI: ob 20.30 gostovanje gledališke skupine Il Gruppo della Rocca iz Turina, ki se bo predstavila s delom »Le interviste impossibili«. Režija Oliviero Corbetta. Nastopajo Firenze Brogi, Oliviero Corbetta, Bob Marchese, Mario Mariani.

GLEDALIŠČE MIELA

DANES: ob 21. uri plesna predstava argentinske skupine Teatro fantastico de Buenos Aires »Buenos Aires Hora o Dedicato ad Astor Piazzolla«. Skupino vodita Silvia Vladimivsky in Salo Pask. Pred predstavo bo nastop gojencev plesne sole Arianna, ki jo prav tako vodita Vladimivsky in Pask ter prikaz argentinskega tanga.

Ponovitev jutri, ob 21. uri.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19.00 Arthur Schnitzler - Reigen.

Glasba

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES: ob 20. uri (Gallusova dvorana) koncert Simfonikov RTV Slovenija za Zeleni abonma. Vstopnice 300, 400, 500 SIT.

Ob 21.30 uri (Klub CD) Machu Picchu - nastop skupine Pachakut, sestih papuanskih glasbenikov, izvajalcev ljudske glasbe, ki je postala svetovno znana z znamenitim El Condor Pasa. Vstopnice 700 SIT.

JUTRI: ob 20. uri (Gallusova dvorana) Koncert simfonikov RTV Slovenija. Zeleni abonma. Dirigent: Lior Shambadal. Solisti: Boris Ageev, bas; Ciri Škerjanec, violončelo in zbor basistov, zborovodja Matevž Fabjan.

Informacije na tel. 061/222-815.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

DANES: ob 20. uri koncert Tartini kvarteta in Aleksandra Madzara, klavir. Program: Mozart, Franck, Schumann. Informacije: agencija Gallus International ali Galerija Labirint - tel. 061/150-155.

CELJE

NARODNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: 9. t. m. ob 19.30 uri bo koncert Celjskega godalnega orkestra. Dirigent: Borut Smrekar, solist: Igor Svarc, violončelo.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

JUTRI: ob 20.30 bo koncert Oliverja Dragojevića in skupine Faraoni. Vstopnina je 500 SIT.

SEMPETER PRI GORICI

KLUB CRMK

DANES: ob 22. uri Rock and Roll Party. Zvrstilo se bodo najbolj in najmanj znane rock skladbe.

Furlanija-Julijska krajina

TRST

GLEDALIŠČE MIELA

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 7. t. m., bo ob 21. nastopil ameriški pianist Ray Bryant. Večer organizirata Trzaski jazzovski krožek in Zadruga Bonaventura.

V PRIHODNIH DNEH: v četrtek, 11. marca, ob 20.30 abonmajski koncert Glasbene matice za godala in fagot. Nastopil bo Godalni kvartet Glasbene matice in Francesco Furlanich (fagot). Na programu Morki, Mendelssohn, Reicha, Tosekov. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom koncerta v gledališču Mielu.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 8. t. m., ob 20.30 koncert Trzaskega koncertnega društva. Nastopil bo Kvartet Petersen. Na programu Schulhoff, Berg in Schubert.

MILJE

GLEDALIŠČE VERDI

JUTRI: ob 22. ure dalje Dance the Jazz. Nastopila bo glasbena skupina acid jazz Beating System.

TRZIC

OBCINSKO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: v torek, 9. marca, ob 20.30 koncert dua Federico Guglielmi (violina) in Jolanda Violante (klavir). Na programu Petrassi, Busoni, Franck, Poulenc.

Napovedani koncert harfistke Jasne Corrado-Merlek odpade.

GORICA

GLEDALIŠČE VERDI

V PRIHODNIH DNEH: v torek, 9. t. m., ob 21. uri zadnje srocanje jazz glasbe s koncertom goriske skupine Artobitus.

GAIO DI SPILIMBERGO

DISKO ROTOTOM

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 7. t. m., ob 21.30 koncert glasbene skupine »Tubes«.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 19.30 Leteci Holandes - romantična opera Richarda Wagnerja.

Razne prireditve

Slovenija

LJUBLJANA

KLUB K4

DANES: ob 22. uri Ministry Night. Video: Live in USA.

V PRIHODNIH DNEH: 7. t. m. ob 22. uri Alice in Fashionland. Za dan žena - modna revija ter video Lesbian Lykra Shorts.

8. t. m. ob 20. uri 8. marec - Rojstvo in tehnika preporoda - New Age predstavitev Društva za holistični rebirthing. Za DJ ponudbo po 22. uri skrbi Roza disko Natasa. Moski imajo prost vstop.

9. t. m. ob 22. uri ja nisam odavde, Projekt RS Al-de ob 8. marcu. Balkan zur z gosti.

Vroci telefon Kluba K4: 061/113-282.

PIONIRSKI DOM

DANES: ob 21. uri Plesni video klub: Plesni video, nastop Mateja Puhar (ples, performance, variete), informacije na tel. 061/310-967.

FILOZOFSKA FAKULTETA

V PRIHODNIH DNEH: 9. t. m. ob 19. uri (predavalnica 34) Humanistični simpozij: predavanje Proizvodnja in razvojne tendence v tobacni industriji dr. Marjke Škerlj. Vabljeni.

SEMPETER PRI GORICI

KLUB CRMK

JUTRI: ob 22. uri Skate party- show. Prikaz video posnetkov svetovno cenjenih skatorjev.

Furlanija-Julijska krajina

TRST

GLEDALIŠČE ROSSETTI

Do 12. marca se bodo v gledališču Rossetti vršila srečanja z gledališkimi umetniki z naslovom »Il mestiere dell'attore«.

DANES: ob 18. uri se bo Gastone Moschin srečal s publiko. Vstop prost.

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA

Ul. Diaz 27

V PRIHODNIH DNEH: v sredo, 10. marca ob 18. uri bodo predstavili nov CD Wolf-Ferrarijevo opero Il Campiello. Prisotni bodo dirigent Nikša Boroza in nekateri interpreti kot Daniela Mazzuccato, Max René Cosetti in Cinzia De Mola.

MILJE

KROZEK GASTONE MILLO

Trg Republike 1

V PRIHODNIH DNEH: v sredo, 10. t. m., ob 17. uri »Poklon Almi Vivoda« ob 50-letnici smrti. Na srečanju bodo spregovorile pesnica Ketty Daneo, senatorka Jelka Grbec in Ester Pacor.

VRH

KULTURNO-SPORTNO SREDISCE

DANES: ob 20. uri »Sarajevski pekci marec '92-marec '93«. Gost večera bo novinar Aleksander Mac iz Sarajeva, posebni poročevalec RTV Slovenije. Na večeru bodo predstavili tudi dokumentarce o vojni v BiH, ki ga je posnela ekipa Videostea iz Trsta. Večer organizirajo Kulturni dom iz Gorice, ZSKD in KD Danica.

Koroška

ROŽEK

GALERIJA SIROKONJA

JUTRI: ob 15. uri bo slikar Gustav Janus, ki razstavlja svoja dela v galeriji, bral svoje poezije.

Za najmlajše

Slovenija

LJUBLJANA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 17. uri (Veliki oder) M. Kubatova - M. Loboda: Oh, te princese. Za izven.

JUTRI: ob 11. in 17. uri J. Zakonjšek: Hudci in pastir. Za izven.

Informacije na tel. 061/314-789, blagajna 314-962.

CANKARJEV DOM

JUTRI: ob 11. uri (Kosovelova dvorana) Otrsko matineja: O Bibi, ki je prehitro rasla. Vstopnina je 150 SIT.

Informacije na tel. 061/222-815.

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: 7. t. m. ob 11. uri Lokosek: Muc vasuje, muc se zeni. Za izven. Predstava je primerna za otroke, stare nad 3 leta. Vstopnice lahko rezervirate tudi po tel. 062/26-748, vsak delavnik od 10. do 12. ure.

VELENJE

DOM KULTURE

JUTRI: ob 19. uri Ples živi v nas, nasto plesno skupine iz Velenja z gosti.

V PRIHODNIH DNEH: 13. t. m. ob 19. uri Ples živi v nas. Nastopajo plesne skupine iz Velenja z gosti.

KRŠKO

KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: 16. t. m. ob 8., 9.20, 10.30 in 11.40 uri Pravljica o velikemu Mrazaku. Gostuje lutkovno gledališče Maribor.

KOČEVJE

MUZEJ

Do konca marca bo na ogled razstava V svetu lutk - poskus otroškega muzeja. Odprto od ponedeljka do petka od 9. do 13. in od 16. do 18. ure ter v soboto od 9. do 12. ure. Zaradi lažje razporeditve prosijo, da obiske skupin pravčasno sporočite na telefon 061/851-864.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 15.00 Kitajski slavoček, otroška igra Dierka Hiemescha po pravljici H. C. Andersena.

Razstave

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Do 14. marca je v Mali galeriji CD na ogled razstava Roberta Allana Claytona Quiet Pride - fotografska razstava poti ljubezni in spominov po ameriškem zahodu.

Do 14. marca je v Galeriji CID na ogled razstava slik Andreja Jenca.

Do 21. marca je na ogled razstava Stol-Struktura. Janez Suhadolc predstavlja 45 stolov v avtorski postavilvi razstave. Tel. 061/222-815.

NARODNA GALE-RIJA

Do 21. marca bo na ogled razstava dveh ciklov Goyovih grafik: Strahote vojne in Norosti.

Na ogled je razstava Marka Pernharta: Izbrane slike iz Slovenije in Koroške. Informacije na tel. 061/219-740.

GALERIJA GRAD TI-VOLI

Na ogled je razstava Mlada slovenska grafika. Razstavljalci: Crtomir Freilih, Klementina Golija, Samuel Grafjoner, Gregor Kokalj, Karol Plemeniti, Natasa Ribic, Zora Stancic, Marja Staric - Jonsko in Petra Varli-Simoncic.

MODERNA GALE-RIJA

Do 31. marca je v zgornjih prostorih na ogled razstava Jozeta Slaka-Doko.

Na ogled je razstava Alberta Burrija. Razstava je postavljena v sodelovanju z obalnimi galerijami, Piran.

Galerija je odprta vsak dan, razen v ponedeljek, od 10. do 18. ure, ob nedeljah od 10. do 13. ure. Cena vstopnice za odrasle 100, za študente 50 SIT. Tel. 061/214-106.

VODNIKOVA DO-MACIJA

Do 16. marca si lahko ogledate razstavo gvasev iz cikla »Ko dobrave se mrace« Janeza Starmana. Razstava je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 10.00 do 14.0

Iz Litije v Stično

Pot mimo gradu Bogenšperk je srečanje z zgodovino in krajino, v kateri kljub zakonom časa še vedno živita dva pomembna umetnika krajepisne besede

V slikoviti pokrajini med Litijo in Stično se naravne in kulturne zanimivosti kar vrstijo. Povezava obeh krajev nam začrta več možnosti, ki si jih lahko ogledamo na planinski karti Posavsko hribovje v merilu 1:100.000 oziroma bolj natančno v merilu 1:50.000 na občinski karti Litije ali straneh 129 in 149 Atlasa Slovenije.

Voznja po cesti mimo Bogenšperka v dolino Temenice, v Radohovo vas in naprej v Stično je

najhitrejša, najlažja, vendar tudi manj zanimiva možnost. Večji izživ je pot skozi Javorje cez Debece in Pristavo, ki pa ni brez ovir. Če imate radi svoj avto, se je ne lotite v celoti; ce radi hodite, prav tako ne. Za dobrih dvesto kilometrov ceste, ki povezuje obe mesti v zelo raznolikih oblikah, je se najprimernejše gorsko kolo. Vendar tudi brez tega ne gre obupati, saj so možne različne variante, o katerih bo govor v nadaljevanju.

Kolesa, pedala ali no-

ge: v vsakem primeru bomo uživali v lepih razgledih, sem in tja se bomo ustavili pri nekdanjem življenju, o katerem največ zvemo v gradu Bogenšperk.

Novemu delu Litije na levem bregu Save, ki s svojimi bloki na nekdanjih njivah ni pravič privlačen, stoji nasproti star del mesta, ki pa je ze močno spremenjen. Stiska se pod z drevjem nasršenim hribom Sitarjevec (448 metrov), kjer so menda ze Rimljani kopali svinec. Tudi ime mesta se

veze na tisti cas, izviralo naj bi iz latinscine, v kateri pomeni litus obrežje. Različne rude, od bakrene do zivosrebrne - okolica Litije je po oznaki geologov smetišče rud -, so izkoristili in v topilnici pridelovali se ne začelku stoletja. Ker so bile takrat zaloge ze izčrpane, strupeni plini pa so zastrupljali rastje in cebele, so po pravdi s celbarji rudnik in topilnico zaprli.

Zaradi svoje obrežne lege je bila Litija v casu savskega brodarstva pomembno pristanišče. Tu so izdelovali ladje, vesla in vrvi za vleko ladij. Boj proti toku je bilo nelahko opravilo, pri katerem so si pomagali s tovrstnimi zivalmi, na nekaterih mestih pa ni slo drugače kot s clovesko silo.

Izmed vseh znanih ljudi iz kraja je za naso pot najbolj zanimiv Rudolf Badjura (srečanje z njim prihranimo za kasneje). Tu je deloval, tudi skladatelj Peter Jerreb, Metod Badjura pa je znan kot avtor prvega slovenskega celovečernega filma Triglavske strmine (1932).

Iz Litije na pot: Smartno pri Litiji je lepši kraj kot njegova obrežna soseda, pred zgra-

ditvijo železniške proge je bil tudi pomembnejši. Najbolj izstopajoca zgradba v kraju je novogotska cerkev z dvema zvonikoma. Iz Smartnega se cesta kmalu dvigne na Bogenšperk, ki je najpomembnejši postanek na naši poti.

Poleg vseh posebnosti pomeni grad tudi simbolno srečanje dveh ljudi: v njem je med leti 1672-92 živel in ustvarjal Janez Vajkard Valvasor (1641-1693), mimo gradu vodi Badjurova krožna pot. Bogenšperk tako pomeni simbolično srečanje dveh ljudi. Čeprav ju loci vec kot dvesto let, ju povezuje navdušenje do lepote slovenske dezele, ki sta ji posvetila svojo ustvarjalnost.

Valvasor je najbolj znan po monografiji Slava vojvodine Kranjske, ki je izšla leta 1689. Za to in druge krajepisne in zgodovinske izdaje o slovenskem ozemlju je žrtvoval vse svoje imetje, med drugim tudi obsežno knjižnico in graficno zbirko, ki sta danes v Zagrebu.

V cudovito obnovljenem gradu Bogenšperk so danes Valvasorjeva graficna delavnica, zanimiv muzej o vrazevanju, slovenska geodet-

Vasica Javorje s panoramo Kamniško - Savinjskih Alp (Obe fotografiji: Dario Cortese)

ska zbirka, poročna dvorana in gostisce. Ogled gradu je mogoc z vodnico, ki pa ima ob vikendih kar precej dela.

Tako kot Valvasor je bil tudi Rudolf Badjura (1881-1963) odlicen poznavalec slovenske zemlje. Pred dvajsetimi leti so mu litijski planinci posvetili omenjeno krožno pot okoli Litije. Bil je izredno ustvarjalen avtor na področju turizma (predvsem v planinstvu in smučanju) in geografije. Napisal je številne praktične vodnike po Sloveniji. Tudi današnja pot je združitev dveh Badjurovih izletov. V njegovih casih so tod vecinoma pesacili, danes pa se moramo zara-

di različnih cest odločiti za eno izmed možnosti.

Z avtom se od gradu zapeljemo skozi Leskovico pri Smartnem do Javorja in gremo na Pristavo pes. Pri soli pod vasio se držimo odcepa v desno. V tem primeru nas caka lagodna hoja po gozdni cesti do Debec (vas lezi na razvoznem slemenu med Savo in Krko), od tam navzdol pa po se vedno markirani poti do potoka Bukovica. Sledi kratek strm vzpon na Pristavo, kamor prispemo v dobri uri. Nazaj grede si lahko privoščimo ovinek cez Malo Gorico.

Lahko pa zanemari- mo tista dva kilometra luknjasto slabe ceste

skozi gozd in se po njej priglujamo z avtom ter nadaljujemo vožnjo po nekoliko boljsem makadamu do Male Gorice in končno skozi Dobravo do Pristave.

Plecati vrh nad njo je izredno razgledisce. Pogled seže do Julijskih in Kamniško-Savinjskih Alp, objame Zasavsko hribovje in se na drugi strani ustavi na temnih kocevskih in notranjskih gozdovih s Snežnikom. Na bliznjem holmu, ki se strmo spusca v dolino Bukovice, stoji cerkva sv. Lamberta iz leta 1496. V blizini je ze sto let pred tem stal grad, v katerem je živel vojvodinja Virida, mati Ernesta Zeleznega, ki je bil zadnji koroški vojvoda, ustolichen na

Gospodstvom polju. »Gospa s Pristave« je bila med ljudmi znana kot dobrotnica in zascitnica revezev. Pokopana je v samostanski cerkvi v Sticni, kamor s pristave nadaljujemo pot naravnost navzdol oziroma gremo do tja iz Javorja skozi Radohovo vas.

Ce imamo dovolj casa in moči, si lahko privoščimo se ogled cistercijskega samostana Sticna in njegove 860-letne tradicije. Stiska opatija je najstarejši samostan v Sloveniji, ki je bil v srednjem veku versko, gospodarsko in kulturno sredisce Dolenjske. Samostan je za ogled odprt v dopoldanskih in popoldanskih urah.

Sveti Lambert na Pristavi

JEDILNIK

SLAVKO ADAMJE

paradiznikova juha
nadevano piščancje bedro
krompir s cebulo
radič v solati
pomladna torta

Pomladna torta

SESTAVINE:

180 g moke, 1/4 zavitka pecilnega praska, 120 g sladkorja, 1 zavitek vanilijevega sladkorja, 100 g margarine, cokolada, 3 jajca, 4 zlice mleka, marmelada za nadev in namaz; glazura: 180 g sladkorja v prahu, zavitek vanilijevega sladkorja, 1 beljak, 3 žlice limonovega soka
CAS PRIPRAVE: 90 minut

Margarino, sladkor, vanilin sladkor in rumenjake penasto vmešamo, dodamo zmehčano cokolado, nato še moko, pecilni prasek in sneg iz treh beljakov. Torte pečemo v pomasčenem in pomokanem modelu približno 50 minut. Dobro ohlajeno torto enkrat prerežemo, jo namažemo z marmelado in spet sestavimo. Z marmelado jo tanko premažemo tudi po vrhu in obodu ter glaziramo. Za glazuro gladko zmešamo sladkor v prahu z beljakom in toliko limonovega soka, da dobimo lepo gosto tekočo maso, ki jo zlijemo po torti in razmažemo. Ko se glazura strdi, torto dekoriramo.

VEGETARIJANSKI JEDILNIK

NEVA MIKLAUČ PREDAN

zimski zelenjavna juha
krompirjev curry z jabolki

Krompirjev curry z jabolki

SESTAVINE:

6 krompirjev, voda, sol, 5 žlic kuhanega masla, cimet, ingver, klinčki, italijanska kumina, koriander, kurkuma, 3 jabolka, 1 dl jogurtovega sirka

Krompir olupimo, narežemo na kocke in skuhamo v osoljeni vodi. Vode naj bo cimmanj. Ko je kuhan, skoraj vso vodo odcedimo. Napravimo osnovno indijsko omako curry (recept na str. 326) z nastetimi zmletimi začimbami. Jabolka drobno narežemo in dušimo v omaki curry toliko, da se malo zmehčajo. Zmešamo s krompirjem in jogurtovim sirkom ter ponudimo.

Po želji lahko krompir dušimo kar skupaj z jabolki v osnovni indijski omaki, ki smo ji dodali malo vode.

AVTOMOBILIZEM

Na novo
našminkani
peugeot 405
GR lux 1,8

MARKO LENASSI

Ko se obraz z leti postara, ga moramo dodatno negovati in lepšati. Pomagamo si lahko s pudri, sminkami, licili... Pri avtomobilu lahko to pocemo s pločevino ali plastiko.

Svetovna premiera novega peugeota 405 je bila ze na jesenskem pariskem salonu, zdaj pa ga predstavljamo tudi našim bralcem. Kaj pa je novega, se boste morda vprasali. Resnov je model 306, ki je v teh dneh tudi zasencil vso ostalo Peugeotovo ponudbo, pa vendar smo nekaj malega našli. Le pozorno oko opazi spremenjen pokrov prtljavnika; zdaj se pločevina zareze med zaro meta.

Bolj očitna je sprememba v notranjosti.

Povsem spremenjena je armaturna plošča, ki je zdaj mnogo bolj podobna tisti iz modela 605. Stikala so priročna, brisalce in zaro mete vključujeta na obvolanskih rocičah, ostala stikala pa so nameščena v sredinski konzoli. Morda je prostor za stopala pri vozniku malce majhen. Vsi z nekoliko vecjo številko cevjev boste ob zaviranju ali pretikanju pri stiskanju stopalke za sklopko neprijetno drsali ob ohišje potniške kabine. Lega avtomobila je dobra, le pri zelo divji vožnji začne zadnji del avtomobila neprijetno odnašati.

Testni model je imel tudi novo dušo. Seveda govorim o motorju, ki so ga pri Peugeotu na novo razvili. Stirivalnik s 1762-kubičnimi

centimetri gibne prostornine zmora pri 6000 vrtljajih v minuti 101 KM. Motor je zelo tih, zato je vožnja v srednjem polju obratov zelo prijetna, glasneje pa se odziva na pospeševanje do rdečega polja, ki se začne pri številki šest. Tovarna obljublja največjo hitrost 185 km na uro, pri našem testu pa je merilnik pokazal 181 km na uro. Tudi poraba goriva je bila nekoliko vecja, kot trdi

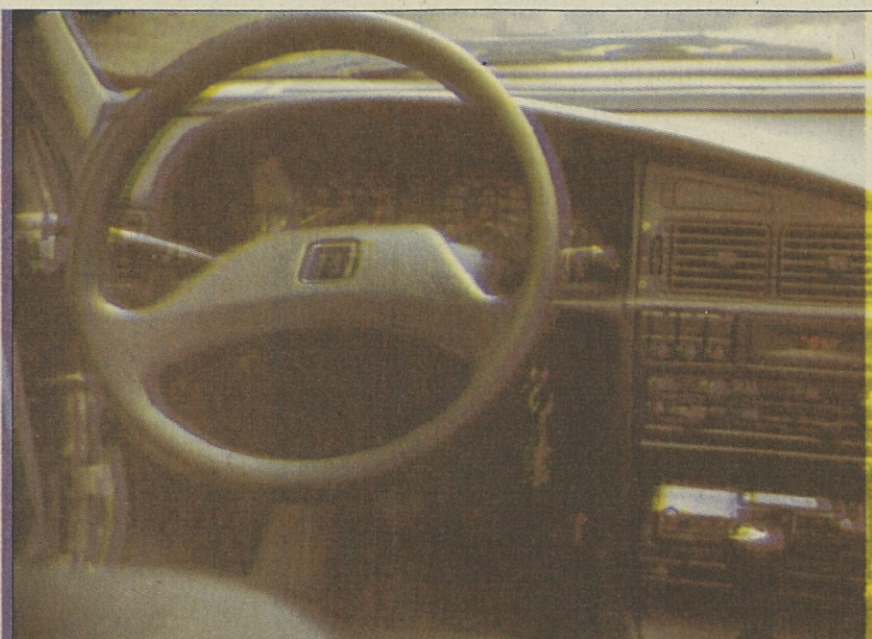
proizvajalec, pri razmeroma ostri ali mestni vožnji se je gibala okrog 11 litrov neosvencenega bencina.

Ob tem moram takoj opozoriti, da tale peugeot nikakor ni dirkaski avto. Mnogo prijetneje se v njem počutite, ce vozite zmerno. Spretna sedeža sta zelo udobna, veliko prostora pa je celo za visoke potnike na zadnji klopi. Prtljajnik je prostoren, petstopenjski menjalnik

se je pri pretikanju v tretjo rad zatikal, sicer pa je bil mehak in dovolj natancen. K serijski opre mi sodita zunanji, od znotraj nastavljeni in ogrevani ogledali ter električno pomikanje stranskih sip. Voznik ima posebno stikalo, kjer lahko sipo samo z enim dotikom do konca spusti in jo na enak način tudi zapre. Varnostni pasovi so nastavljeni po visini, na ključu pa lahko le s stiskom na gumb zaklepete in odklepete vsa vrata. Z dotikom stikala se odpira tudi pepelnik, prav tako prostor za radio, ki pa ga ni v serijski opre mi. Vanjo sodijo antena na strehi in sprednja, preverili smo, zelo kakovostna zvočnika. Dovolj je tudi predalov, ki so nameščeni v vratih

in na sredini med sedezema. Predal za drobnarije pred sopotnikom je prostoren, dobra je tudi osvetljava potniške kabine. Manjkata morda varnostni vreči, ob doplacilu pa lahko na našem trgu - zastopnik je avtohiša Claas - naročite zavore ABS, pomikno sončno streho in kovinsko ali črno barvo avtomobila.

Francozi so hoteli s pomladitvijo ustreci tradicionalno naklonjenim kupcem in so postarane ga 405 na novo našminkali. To se vidi predvsem v bogatejši notranji opre mi, pa tudi pod pokrovom motorja. Ta peugeotov model se je s temi izboljšavami nevarno približal prestiznemu 605, dobite pa ga lahko ze za dobrih 30 tisoč nemških mark.

Z najnovejšimi spremembami se je peugeot 405 precej približal večjemu in dražjemu bratu 605. (Fotografiji: Miran Ališič)

JUTRI

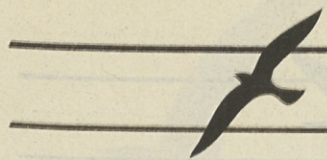
6. marca

Kar daje Ljubljani pecat zanimivega srednjeevropskega mesta, je posrečena mešanica nemških in italijanskih vplivov, ki jih je slovenski nacionalni genij neponovljivo povzel.

Ne smemo pozabiti, da ležijo slovenske dezele prav v središču civilizacijskega in kulturnega loka med Salzburgom in Firencami. In ni v zmoti tisti, ki trdi, da se je tu na obrobju Alp spocelo vse, kar največ šteje v umetnostih vseh vrst. Ze kratek sprehod po starem delu mesta, se posebej, ce vstopimo v katero od lepih ljubljanskih baročnih cerkva, ponuja zadovoljstvo in estetski užitek. Beli kararski marmor, mojstrske kiparske poteze, razgibana figuralika in skladna kompozicija, vse v duhu italijanske renesanse, saj so k nam prihajali mojstri iz severnoitalijanskih krajev.

Michelangelo Buonarroti, ta vrhunski ustvarjalec z neverjetno umetniško potenco, se ni zapisal v zgodovino le kot največji kipar od antičnih časov naprej, ampak je bil doma tudi v slikarstvu in arhitekturi, da ne omenjamo besedne umetnosti.

Rodil se je 6. marca 1475 v kraju Caprese v Toskani. Živel je samotno, a burno. V svojem zapletov polnem življenju, s katerim sta Firence in Rim neolčljivo povezana, je ustvaril ogromno množico umetnin, ob katerih svet še danes stmi.

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1

09.05	Telovadka, 4/10 del francoske nadaljevanke, ponovitev
10.35	Video spot, ponovitev
10.40	Umetniški večer, ponovitev
10.45	Sodobna ameriška literatura - Kurt Vonnegut, VPS 1100
11.20	Klavirna 5, ameriški film, VPS 1120
13.00	Poročila
13.05	Poslovna borza, ponovitev
13.10	Filmsko popoldne
13.30	Dragi John, 45., zadnja epizoda ameriške nanizanke, ponovitev, VPS 1535
14.00	Vrnitev na otok zakladov, 5/10 del angleške nadaljevanke, VPS 1600
17.00	TV dnevnik 1 - slovenska kronika
17.15	Silas, 12., zadnji del nemške nadaljevanke
17.40	Prvi uspehi: Jana Kastelic
17.45	Včasih na tv tudi caramo, 1. oddaja
18.00	Regionalni studio Koper
18.50	Pari, tv-igrice
19.30	TV dnevnik 2, vreme
19.55	Sport
20.05	Forum
20.25	Krvni bratje, ameriški film, VPS 2025
22.15	TV dnevnik 3, vreme, VPS 2210
22.30	Sport
22.50	Večerni gost: Lado Ambrožič - Novljan, VPS 2250
00.30	EP v kroganju na ledu, reportaza z Bleda
00.45	Video strani

SLOVENIJA 2

10.40	Video strani
10.50	Ze veste, ponovitev
11.25	Gospodarska oddaja: Made in Slovenia, ponovitev
12.10	F.Hub: Ljubljenska preizkušnja, 5/7 del nemške nadaljevanke, ponovitev
13.00	Poročila
14.20	EP v kroganju na Bledu, reportaza z Bleda, ponovitev
16.35	Osmi dan, ponovitev
17.30	Mostovi
18.00	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
18.45	Znanje za znanje, učite se z nami
19.00	Euroritem, 17. oddaja, ponovitev
19.30	TV dnevnik 2, vreme
19.55	Sport
20.00	Koncert simfonikov RTV Slovenija, prenos
20.10	Sova
22.20	Popolna tujca, 20/28 del ameriške nanizanke
22.50	Odletel bom, 1/21 del ameriške nadaljevanke
00.20	Video strani

KANAL A

09.00	RIS, risanke in spoti
10.25	Ninja zelve, 29. del
10.50	Astroloska napoved
11.00	Drugacen svet, ponovitev 109. dela
19.00	Ninja zelve, 65. del ameriške risanke
20.00	Risanka
20.15	Dnevnoinformativni program in vreme
20.30	Drugacen svet, 110. del ameriške nadaljevanke
21.20	Dan po jutranjem, 9. del ameriške poljudno-znanstvene serije
21.50	Hude telesne poškodbe, ameriški film
23.30	Rock starine, 4. oddaja o starem rocku
00.00	Dnevnoinformativni program in vreme, ponovitev
00.15	Poročila v angleščini: Deutsche Welle
00.40	Astroloska napoved
00.50	Live & Kickin, ponovitev 1. brčanja v živo
02.05	Video strani

KOPER

18.00	Studio - pogovor z gosti
-------	--------------------------

RAI 1

6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik in gospodarstvo
10.15	Film: Accadde al Commissariato (kom., lt. '54), vmes vesti
12.00	Nan.: Cuori senza età, La signora in giallo, vmes (12.30) vesti
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Fatti, misfatti e...
14.30	Italijanska kronika
14.45	Dok.: Podoba Zemlje
15.15	Variete: Buona fortuna
15.30	Otroska oddaja
16.00	Mladinski variete: Big!
17.00	V Parlamento in vesti
18.10	Aktualno: Italija, navodila za uporabo
18.45	Dok.: Kvarkov svet
19.50	Vreme, vesti in sport
20.40	Aktualno: Uno Sette
22.05	Caffè italiano, vmes (23.00) dnevnik
24.00	Vreme in dnevnik
0.30	Danes v Parlamentu
0.40	Rubrika opolnoci
1.20	Dok.: Cinema è
2.00	Nocni film

RAI 2

7.00	Risanke in nanizanke
8.45	Jutranji dnevnik
9.05	Rubrika o vrtnarstvu
9.30	Film: Vendicherò il mio passato (VB'52)
11.00	Nan.: Lassie
11.30	Kratke vesti
11.45	Segreti per voi...
11.55	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, rubrika Trentatre in vreme, Razmisljanja
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.25	Kronike v živo
17.15	Vesti in iz Parlamenta
17.25	Aktualno: Pogum življenja, nato sport
18.20	Nan.: L'ispettore Tibbs
19.15	Nad.: Beautiful
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventiseventi
20.40	Variete: I fatti vostri
23.15	TV 2 - Pegaz
23.55	Nocni dnevnik
24.00	Nocni sport

RAI 3

6.45	Dok.: L'altrarete, vmes (6.50, 12.00) vesti
12.10	SP v smučanju
13.45	Znanstveni dnevnik
14.00	Dozelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
15.15	Dok.DSE
15.45	Sportno popoldne
17.20	Sportna rubrika Derby
17.30	Aktualno: On-Off
18.00	Dok.: Geo, nato Lassie
18.50	Sport in vreme
19.00	Dnevnik, dezelne vesti
19.45	Risanke: BlobCartoon
20.05	Blob in Una cartolina
20.30	Dan na preturi
21.25	Variete: Avanzi
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Aktualno: Milano, Italia, 23.40 Voglia di tenerezza

RETE 4

6.10	Nan.: Druzina Bradford, Jeffersonovi, Druzina Addams
7.55	Nad.: General Hospital, 8.35 Marilena, 9.55 Ines, 10.50 Amanda, 11.50 Celeste, vmes (9.30) vesti
12.45	Il pranzo è servito
13.30	TG 4 vesti
14.00	Buon pomeriggio
14.05	Nad.: Sentieri, 15.05 Grecia, 15.45 Anche i ricchi piangono, 16.20 Febbre d'amore
17.00	Aktualno: Lui lei l'altro, (17.30) vesti
17.45	Aktualno: C'eravamo tanto amici
18.15	Nad.: La signora in rosa, vmes (19.00) vesti
19.50	Kvizz: Il nuovo gioco delle coppie
20.30	Nad.: Renzo in Lucia
22.30	Film: Mai dire mai (krim., VB '83), vmes (23.30) vesti
1.10	Nan.: Top Secret

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Nan.: Casa Keaton
9.05	Variete: Maurizio Costanzo Show
11.30	Variete: Ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Segreti per voi...
13.45	Aktualno: Forum, 14.30 Agenzia matrimoniale, 15.00 Ti amo parliamone, 15.30 Scene da un matrimonio
16.00	Otroski variete: Risanke in kviz
18.00	Kvizz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Varieteja: Scherzi a parte, 22.40 Gommapiuma
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti
2.00	Danes v kiosk

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odprti studio
13.00	Otroski variete
13.45	Nan.: Agli ordini papà
14.15	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Unomania
16.05	Nan.: Baywatch
17.05	Varieteja: Twin Clips, 17.30 Mitico
18.05	Nan.: Tarzan
18.30	Vreme in Studio sport
18.40	Varieteja: Ma mi faccia il piacere, 19.15 Rock & Roll, 20.00 Karaoke
20.30	Film: Soggetti proibiti (krim., ZDA '89, i. Charles Bronson)
22.30	Aktualno: L'istruttoria
1.00	Odprti studio, pregled tiska in Studio sport
1.40	Nocni film

Slovenija 2

(UKV 87.8; 92.4; 93.5; 95.3; 96.9; 97.7; 98.9; 99.9 MHz)
6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30
Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Strokovnjak svetuje; 8.40 Rekreacija; 9.10 Koledar prireditve; 10.40 Primorski val; 11.00 Country glasba; 11.50 Vreme; 12.00 Točno opoldne; 12.05 Popevka tedna; 12.40 Štajerski val; 13.00 Danes

TMC

7.00	Euronews
9.00	Nad.: Doppio imbroglio, 9.45 Potere
10.15	Rubrika: Zenska TV (vodi Carla Urban)
12.00	Nan.: Autostop per il cielo
13.00	TMC News - Sport
14.00	Film: Le spie vengono dal cielo (krim., ZDA '69, r. Boris Segal, i. Robert Vaughn)
15.45	Risanke: Snack
16.15	Nan.: Batman
16.45	Dok.: Prijateljska nara
17.15	Rubriki: Zenska TV, 19.10 Garderoba (vodi Benedetta Barzini)
19.25	Vremenska napoved in TMC News
20.00	Nan.: Maguy, 20.30 Matlock - il ricattatore - Un dolce delitto (i. Andy Griffith)
20.30	Nogomet: Argentina-Brazilijsa
22.25	Dok.: Dunaj
23.20	TMC News - Vesti
23.40	Film: Chanel Solitaire (biog., ZDA-Fr. 1981)

ITALIA 7

7.30	Risanke
12.00	Nad.: Cara cara
13.05	Nanizanka
13.55	News Line - vesti
14.00	Nad.: Aspettando il domani, 14.30 Il tempo della nostra vita
15.50	Dezelni programi
17.30	Risanke
19.15	News Line - Vesti
19.30	Nan.: Samurai
20.25	Il sasso nella scarpa
20.30	Film: Surcouf l'eroe dei sette mari (pust., lt. '66, i. Gerard Barry, A. Lualdi)
22.25	News Line - Vesti
22.40	Colpo grosso story
23.55	Film: Tempo di charleston - Chicago 1929 (krim., lt. '69)
1.45	News Line - Vesti

TELEFRIULI

11.55	Kratke vesti
16.55	Kratke vesti
17.00	Variete: Starlandia
18.00	Nan.: California
18.30	Nad.: Destin
19.00	Vecerne vesti
19.25	Aktualno: O Dezeli
19.35	Rubrike: Belo in crno, Diagnosta, Led in sneg, 22.00 Motorji no-stop
22.30	Nocne vesti

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
Kronika in komentar
Dogodki in odmevi

Koper

13.00	Mannix, ameriška tv nanizanka
13.50	Juke box, glasbena oddaja, ponovitev
16.00	TV novice
16.05	Carobna svetilka
16.10	Dolgo iskanje, angl. dokumentarna serija Vohuna, ameriška nanizanka
17.20	Meridiani, aktualna tema, ponovitev
18.00	Studio 2, pogovor z gosti
18.50	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Mannix, am. naniz.
20.15	Nočni sodnik, ameriška nanizanka
20.40	Posnetek koncerta orkestra Bergenske filharmonije
21.20	R. Strauss: Koncert za oboe
21.45	TV dnevnik
21.55	Globus
22.05	Obsojen, ponovitev ameriškega filma

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Družinske vezi, pon.
10.30	Sedem dni v Memphisu, ameriški film
13.35	Sinhal Moca, 111. del
14.00	Velika dolina: Jarrod za Kena
15.00	Jaz in ti, otroški spored
15.05	Heidi: Viharna noc
15.30	Am, dam, des
15.50	Muppet babys, risana serija
16.15	Cool
16.30	Video uspešnice in kviz
18.00	Cas v sliki
18.30	McGyver: Lacni prijatelji
19.30	Cas v sliki, vreme
20.15	Derrick
21.30	As, it, komedija
23.30	Kaj se je zgodilo Baby Jane, am. psih. krim. (Joan Crawford, Bette Davis in drugi)

Avstrija 2

15.30	Tisoč mojstrov
15.40	Srečala se bova v St. Louisu, glasbeni film
17.30	Cudovite slike iz zivalskega sveta: Pande
18.00	Družinske vezi: Utrpanje srca, 3. del
18.30	Milijonsko kolo
19.00	Regionalna poročila
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Kultura
20.15	J.V. Stalin - Rdeči car, ob 40. obletnici diktatorjeve smrti
22.30	Show Carol Burnett z Whoopi Goldberg in drugimi
00.50	Koncert blufunk glasbenika iz Nigerije
01.20	Porocila; Tisoč mojstrov

Hrvaška 1

08.00	Dobro jutro, Hrvaška
08.05	Porocila
08.10	Zgodbe iz Monticella, 77. del
10.00	Porocila
10.30	Antika na Sredozemlju: Krcani
11.30	Hrvaske zgodbe in novele - A. Senoa: Presececi svatje, 1. del
12.00	Porocila
12.05	Ko se svet vrtil, 77. del
13.30	Mikser M
14.00	Porocila
14.05	Slika na sliko
14.50	Sam Sobota, ponovitev 4. dela
16.00	Porocila
16.05	Tecaj nemškega jezika, 23. lekcija
16.35	Beverly Hills, 90210, 22/23 del amer. naniz.
17.30	Hrvaška država in ljudje
18.00	Porocila
18.40	Santa Barbara, 343. del amer. nanizanke
19.30	Dnevnik 1
20.05	Film-video-film
20.45	Vrzi mamo z vlaka, ameriški film
22.35	Dnevnik
23.00	Slika na sliko
23.50	Porocila
00.00	Sanje brez meja

Hrvaška 2

16.10	TV koledar
16.20	Rdeca hisa, ponovitev ameriškega filma
18.00	Turbo Limach Show
19.30	Dnevnik
20.05	Fina gospa, 4. del humoristične nanizanke
20.30	Glasba skozi čas, 16., zadnji del
22.25	Dnevi hrvaškega filma, 2/3 del
21.35	Cro-pop-rock
22.50	Gospodina Marple, 8., zadnji del
23.50	Haggart, 6/7 del humoristične serije
03.00	Magija, 9/12 del Groza, ameriški film
03.00	Horoskop

Madžarska

08.35	Cez dan
09.00	Sosedje, 153. del, pon.
10.00	Dallas, 115. del
10.50	Igra
11.05	Sotrpini
11.20	Pomoč v duševni stiski
12.00	Porocila
15.00	Festival tiska
16.00	Popoldanski saldo
16.10	Spored za upokojece
16.40	Helena, 9. del. it. serije
17.15	Spored za otroke
19.00	Koncert, igra P. M. Superband
20.00	Dnevnik
20.40	Dallas, pon. 115. dela
21.35	Panorama, svetovna politika
22.45	Drowning by Numbers, ameriški film
01.10	Dnevnik

TV SLOVENIJA 2 / NOCOJ V SOVI

Če ste javni tožilec
Forrest Bedford ...

Ameriška nadaljevanka *Odletel bom* bo predstavila prelomne trenutke sodobne ameriške zgodovine

V nocojsnjem Sovinem sporedu si boste lahko ogledali prvi del ameriške nadaljevanke z naslovom *Odletel bom*. Prizorišče nadaljevanke je izmišljeno ameriško mesto Bryce, ki je nastalo na ameriškem jugu. Njen čas pa so poznali petdeseta leta, ko so v tem delu Amerike crnopolti prebivalci vse težje pristajali na svoj nenakopni položaj. Čas, ki je predstavljen v nadaljevanju, je torej čas prelomnih trenutkov v sodobni ameriški zgodovini.

Glavni junak Forrest Bedford je javni tožilec, njegova žena pa je dve leti v psihiatrični ustanovi zaradi živčnega zloma.

Tako Bedford sam skrbi za svoje tri otroke. Najstarejši Nathan ima petnajst let in se vneza za rokoborbo, ki nikakor ne gre skupaj s tradicionalnim družinskim sportom - nogometom. Trinajletna Francie je zelo zrela

za svojo leta, hkrati pa je zelo navezana na svojega očeta in mlajšega brata. Sestletni John Morgan pa je nesrečen, kajti zelo pogreša svojo mamico, pa tudi nekdanjo gospodinjko, gospo Opal. Nova gospodinja je gospodinja Lilly Harper, ki s svojim drugim mnenjem že napoveduje novo, šestdeseta leta. V Bedfordovem življenju pa je vse bolj prisotna še okrožna javna branilka Christine LeKatzis ...

V nadaljevanju, ki je nastala po zasnovi Joshua Branda in Johna Falseyja, so zaigrali Sam Waterston, Kathryn Harrold, Regina Taylor in drugi.

RADIO

Slovenija 1

(UKV 88.5; 90.0; 91.8; 92.9; 94.1; 96.4 MHz; od 16.00 SV 918 kHz)
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00
Porocila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio Ga-Ga; 11.05 Petkovo srečanje; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.35 Osmrtnice in obvestila; 14.05 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.30 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorske; 20.30 Slovenscem po svetu; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Nocni program.

Slovenija 3

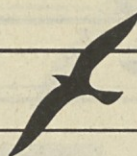
(UKV 96.5; 101.4; 102.0; 103.9; 106.6; od 16.00 SV 918 kHz)

10.00, 10.30, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Porocila; 8.10 Izobraževalni program; 9.05 Glasbena mafina; 10.05 Izbrana proza; 10.25 Vodomet melodij; 11.05 Repetirje in sočnanja; 13.05 Zborovska glasba; 13.40 Glasbena tradicija; 14.05 Gymnasium; 15.00 Šanson; 16.05 Od uverture do plesa; 17.00 Koncertni solisti; 18.05 Vilinska kraljica; 20.00 Koncertni abonma; 22.05 Radijska igra; 23.55 Lirični utrineki.

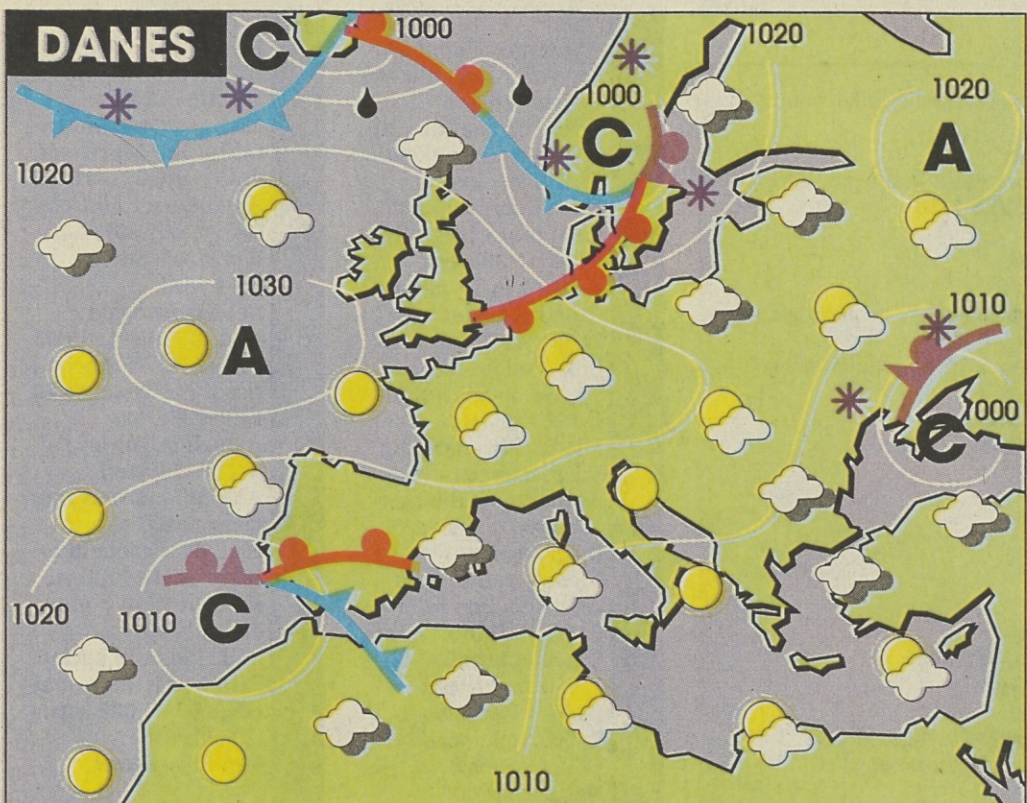
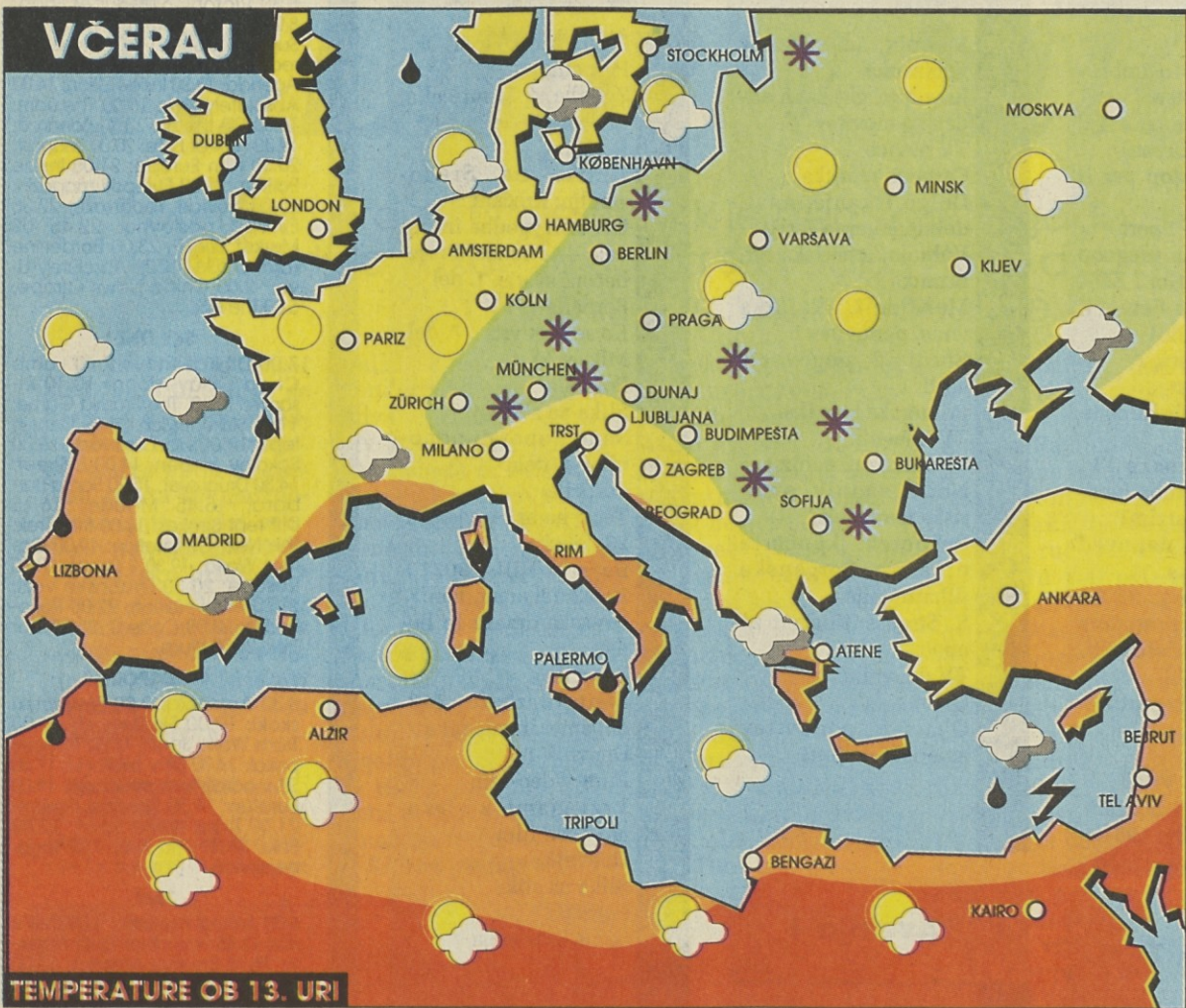
Radio Koper

(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30
Porocila; 12.30 Dnevnik; 6.00 Napoved in koledar; 6.30 Jutranjki, osmrtnice; 7.30 Pregled

tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Servisne informacije; 9.00 Pesem tedna; 10.00 Mnenjsko rešeto; 11.00 Hladno-Toplo-Vroče;

EVROPA / OD ZAHODA OTOPLITEV

VREMENSKA SliKA
Nad Alpami in srednjo Evropo je nastala območje visokega zračnega pritiska. Nad naše kraje doteka s severovzhodni-
kom hladnejši in v višinah bolj suh zrak. Topla fronta, ki se iznad Skandinavije spušča nad Alpe, bo jutri dosegla Slovenijo.

DOLŽINA DNEVA
Sonce bo danes vzšlo ob 06.34 in zšlo ob 17.54. Dan bo dolg 11 ur in 20 minut. Luna bo vzšla ob 14. uri 27 minut in zšla ob 04. uri 24 minut.

PLIMOVANJE
Danes: ob 1.39 najnižje -19 cm, ob 7.20 najvišje 35 cm, ob 13.51 najnižje -53 cm, ob 20.22 najvišje 43 cm.
Jutri: ob 2.15 najnižje -29 cm, ob 8.02 najvišje 42 cm, ob 14.24 najnižje -57 cm, ob 20.50 najvišje 50 cm.

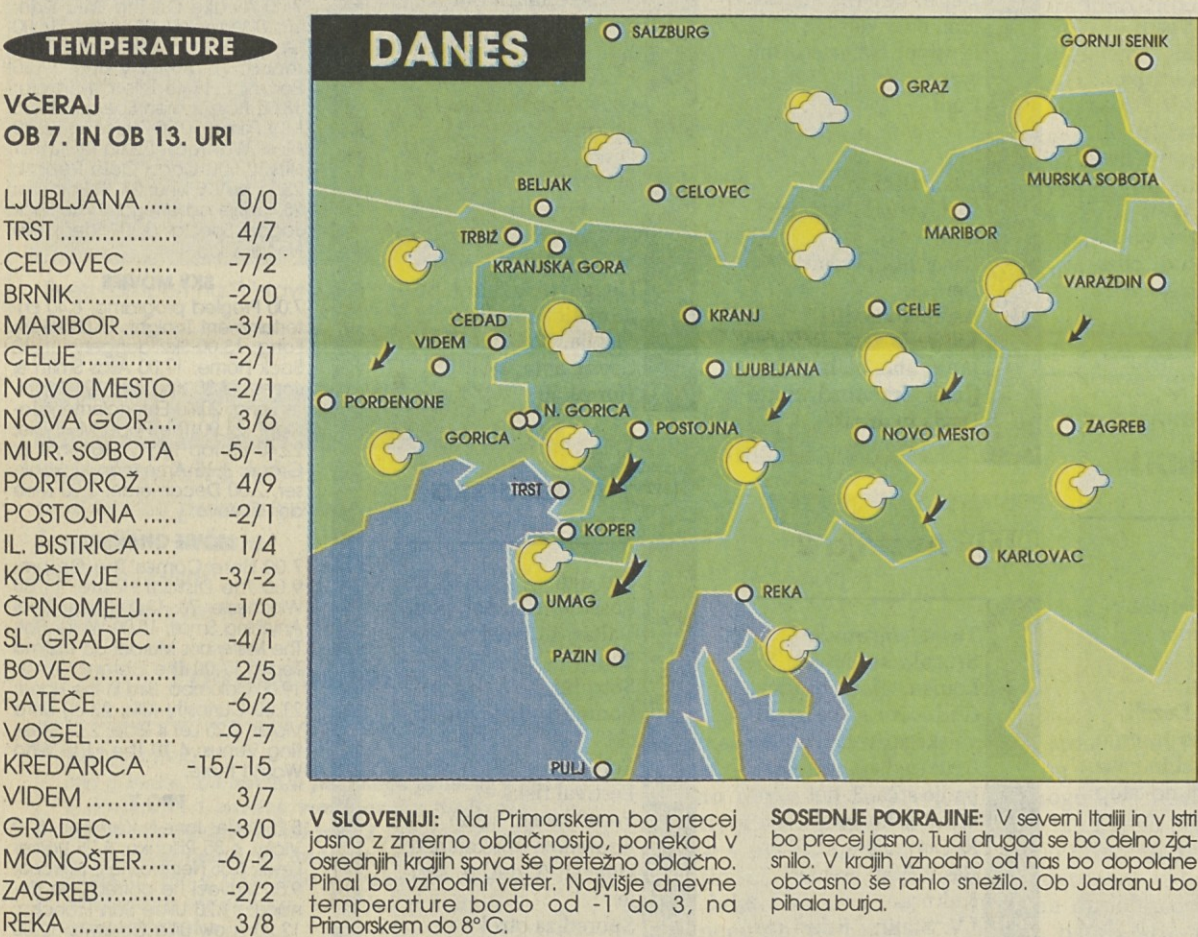
VREMENSKA NAPOVEDI
HIDROMETEOROLOŠKEGA
ZAVODA SLOVENIJE

TEMPERATURE

PO SVETU

HELSINKI.....	-3/-1
OSLO.....	-13/-2
STOCKHOLM.....	-3/-2
KØBENHAVN.....	-1/-1
MOSKVA.....	-16/-4
BERLIN.....	-5/-1
VARSAVA.....	-9/-3
LONDON.....	2/5
AMSTERDAM.....	-3/2
BRUSELJ.....	-4/0
BONN.....	-7/5
FRANKFURT.....	-6/2
PARIZ.....	-2/5
DUNAJ.....	-5/-1
MÜNCHEN.....	-6/-1
ZÜRICH.....	1/1
ZENEVA.....	1/4
RIM.....	1/2
MILAN.....	1/8
BEOGRAD.....	-2/3
NICA.....	5/11
BARCELONA.....	2/13
BUKAREŠTA.....	-4/-3
CARIGRAD.....	6/9
MADRID.....	-1/13
LIZBONA.....	8/14
ATENE.....	10/16
LARNAKA.....	7/20
TUNIS.....	6/15
ALŽIR.....	2/15
MALTA.....	9/16
JERUZALEM.....	6/15
KAIRO.....	10/24

ALPE-JADRAN / SONČNO, TUDI V KRAJIH Z OBLAČNOSTJO SE BO ZJASNILO

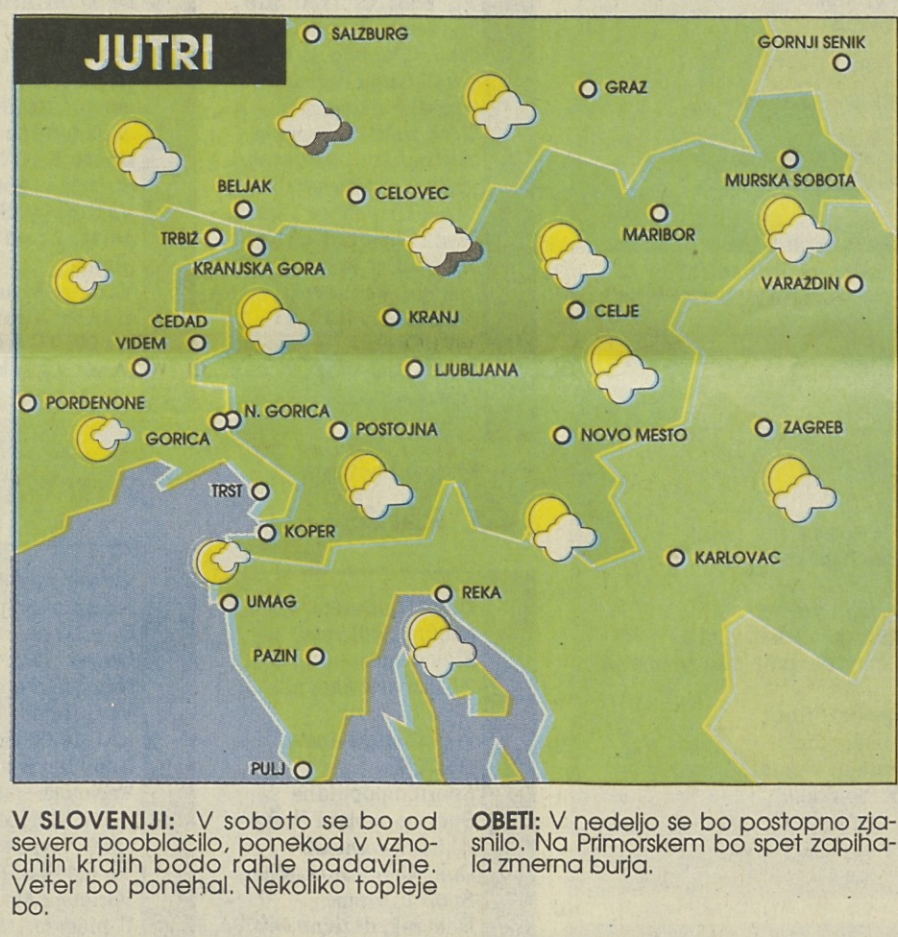
OBLAČNOST

pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60

DEŽ/SNEG
mm na dan

VETER

5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

ONESNAŽENOST ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na m³ zraka:

Ljubljana	50
Maribor	82
Celje	111
Trbovlje	82
Hrastnik	45
Zagorje	82
Šoštanj	20

Kritična 24 ura koncentracija SO₂ je 375 mikrogramov na m³ zraka.

STANJE VODA

Višina vode v cm ob 7. uri:

Mura, G. Radgona:	102
Drava, HE Dravograd:	130
Sava, Radovljica:	33
Sava, Sentač:	—
Radeče:	100
Sora:	—
Laško:	89
Krka, Podbočje:	73
Kolpa, Radenci:	71
Soča, Solkan:	—

HOROSKOP

Pise: Aleksandra Zorc, Bero

OVEN 21-3/20-4 : Ugotovili boste, da se poslovne zadeve ne odvijajo tako hitro, kot bi si morda želeli. Zato vam ne preostane nič drugega kot potrpežljivo počakati na izide.

BIK 21-4/20-5 : Za nekaj časa poskusite izpreči in ne pretiravajte z delom; potem se boste spet pocutili na vrhuncu svojih moči. Dogovorite se za pregled pri zdravniku ali zobozdravniku.

DVOJČKA 21-5/21-6 : Na vas kar dežujejo povabila na družabna srečanja, zato boste vsak čas morali zaposliti osebo, ki bo odgovarjala namesto vas. Lepo vam je pri srcu, ko veste, da ljudje mislijo na vas.

RAK 22-6/22-7 : Če se boste usmerili na glavne cilje in se uprli skušnjavam, da se zapletete v postranske interese, bo to odločno vplivalo na vaše dosežke.

LEV 23-7/23-8 : Ni sicer nobenega konkretnega razloga za vašo zaskrbljenost, vendar dobivate občutek, da so se vezi v vašem odnosu nekoliko ohladile. Presenetite partnerja z večerjo, rožami...

DEVICA 24-8/22-9 : Ugodnejšega trenutnega položaja za vaše finančne apetite si skorajda ne bi mogli zažele. V kombinaciji s partnerjem postajata nepremagljiva nasprotnika.

TEHTNICA 23-9/22-10 : Čeprav ste trenutno v najboljši fizični formi, vas to lahko zapelje v pretiravanje pri delu ali pa precenjevanje lastnih moči v fizičnem, čustvenem ali finančnem smislu.

ŠKORPIJON 23-10/22-11 : Toplina, ljubezen, romantika in pustolovščine. Dovolj, da izpolnite ves današnji dan in se kar nekaj naslednjih. Marsikdo vam zavida možnosti, ki se vam ponujajo.

STRELEC 23-11/21-12 : Nekaj vas bo gnalo k impulzivnemu dejanju in padli boste pod vpliv želje po hitrem zaslužku. Snemite si rožnata očala in realno ocenite, kakšna je možnost zaslužka.

KOZOROG 22-12/20-1 : Stresi in napetosti so vas največji sovražnik, zato si dovolite vzeti dodatni počitek takrat, ko začutite, da vas kaj bremeni. Tudi na pravilno prehrano ste popolnoma pozabili.

VODNAR 21-1/19-2 : Končno sta tudi s partnerjem našla pravo pot, ki zadovoljuje oba. Zdi se, da sta prispela na točko obrata; če bosta razumela potrebe drug drugega, bo tudi vajina zveza uspešna.

RIBI 20-2/20-3 : Vaša čustva postajajo čedalje močnejša. Pazite, da ne boste z njimi nekoga prestrašili in odgnali stran. Izigibati pa bi se morali površnim odločitvam.

CESTE / VEČINOMA NORMALNO PREVOZNE

ZASTOJI

- ZAPRTA CESTA
- POPRAVILA NA CESTIŠČU
- POLEDICA
- SAMO Z ZIMSKO OPREMO
- SPORTNA PRIREDITEV
- GOSTA MEGLA
- BENCINSKE CRPALKE 24 UR

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

SLOVENIJA	FURLANIJA-JK	KOROŠKA	
Kope.....	20	Podklošter.....	35
Vrhe.....	-	Bad Kleinkirchheim.....	20/50
Lontovž.....	-	Pilberk/Peca.....	30
Starí vrh.....	-	Sloveniji Plajberk.....	50
Rogla.....	40/50	Dobrač.....	30
Kanin.....	95	Nassfeld/Mokrine.....	60/80
Cerkno.....	35	Spittal/Goldeck.....	5/55
Soriška planina.....	-	Heiligenblut.....	20/140
Vogel.....	12	Katschberg.....	60/80
Kobla.....	20	Koralpe/Golica.....	30
Mariborsko Pohorje.....	40	Kötschach/Mauthen.....	20/30
Kranjska gora.....	-	Malniz.....	10/150
Pokljuka.....	15	Zoncolan.....	10/40
Rog - Črmošnjice.....	-	Sauris.....	20/30
Prvine.....	-	Sella Chianzutan.....	35/330
Jezerško.....	-	Seefeld.....	20/70
Ulovka.....	-	Kitzbühel.....	10/75
Krvavec.....	-	Obertauern.....	120/220
Črni vrh.....	-	Zell am See.....	20/100
		Schladming/Planai.....	10/100

V VEDNOST

Drevje v mednarodnem fenološkem vrtu

Fenološki vrt v Ljubljani (Tivoli) je med sportno halo Tivoli oziroma Čekinovim gradom in balinisti ter med teniskimi igrišči in sprehajalno potjo, ki vodi ob robu gozda. Tako je del tivolskega mestnega parka, kjer gojimo in opazujemo drevesne vrste (listavci in iglavci), ki so tudi sicer značilne in rastejo v prosti naravi po vsej Evropi.

Najbogateje so v našem vrtu zastopani listavci: trije topoli, dve brezi, stiri divje cesnje, dva lipovca, tri buke, stiri hrasti, jerebika in stiri vrste vrh, ki pa so se razen ene - Salix smithiana, grmasto razrasle. Iglatcev je manj: omorika (1 drevo), rana in pozna smreka (3 drevesa), trije predstavniki severnjaskih smrek in samo en bor, ki pa je doma iz vzhodne Poljske. Nekoc je bilo več iglatcev, vendar so kmalu po posaditvi propadli. Deloma so jih prizadele bolezní, se bolj pa je vzrok odmiranja rastlin onesnažen zrak. Lega parka ni najbolj ugodna. Zemljišče je nagnjeno proti severu-severovzhodu, močno vlažno in zaradi bližine gozda zasenčeno. Ker je bil del tal celo nasut z lesom in pepelom, je razumljivo, da je bilo dokaj težko vzgojiti mlade sadike in jih ohraniti.

Današnje stanje drevja v vrtu je razmeroma ugodno; se največ težav pričakujemo pri iglavcih, ki že kažejo posledice vpliva onesnaženega zraka (rumenenje, susenje iglic, slabša prirast, itd.).

Zlasti spomladanski sneg je v preteklosti pogosto poškodoval drevje (topole, breze in vrbe).

Na koncu je potrebno omeniti se tako imenovani »človeški faktor«. Nekateri sprehajalci so in se pridno lomijo veje smrek in vrh, mlajši obiskovalci se redno urijo v plezanju in tako rastline poškodujejo.

Ciril Zrnec